

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Abdurrahman KOLCU

144596

MUSAVVER FEN VE EDEB MECMUASI
(İNCELEME, TAHLİLÎ FİHRİST VE SEÇME METİNLER)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Yöneticisi

Yard. Doç. Dr. Erdoğan ERBAY

144596

Erzurum-2004

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalının Yeni Türk Edebiyatı Dalında jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman / Jüri

Yard. Doç. Dr. Erdoğan ERBAY

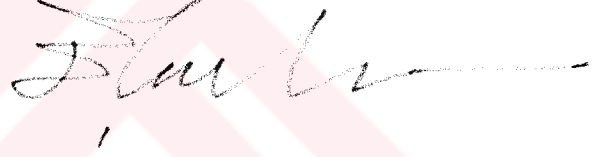
Jüri

Doç. Dr. Osman GÜNDÜZ

Jüri

Yard. Doç. Dr. Etem ÇALIK

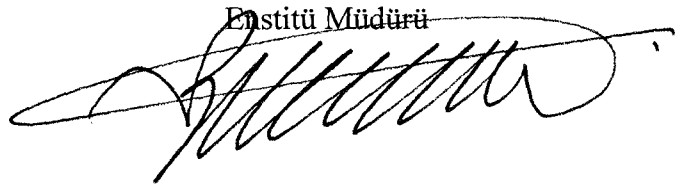

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir./..../....

(İMZA)

Prof. Dr. Vahdettin BAŞÇI

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII
ÖNSÖZ	IX
KISALTMALAR	XI
GİRİŞ	XII
MUSAVVER FEN VE EDEB MECMUASINA AİT KİMLİK BİLGİLERİ	XII

BİRİNCİ BÖLÜM

1

1. MUSAVVER FEN VE EDEB MECMUASININ SANAT VE KÜLTÜR HAYATIMIZDAKİ YERİ	1
1. 1. MECMUANIN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ	1
1. 2. YAZAR KADROSU	2
1. 3. YAYIN POLİTİKASI	3
1. 4. EDEBÎ FAALİYETLER	5
1. 4. 1. ŞİİRLER	5
1. 4. 2. MENSUR ŞİİRLER	5
1. 4. 3. HİKÂYELER	6
1. 4. 4. TEFRİKALAR	6
1.4.5. TERCÜME FAALİYETLERİ	6
1.4.6. EDEBÎ MAKALELER, TENKİD VE İNCELEME YAZILARI	7

İKİNCİ BÖLÜM

8

2. TAHLİLÎ FİHRİST	8
--------------------------	---

2. 1. KONULARINA GÖRE	8
2. 1. 1. EDEBİYATLA İLGİLİ YAZILAR.....	8
2. 1. 1. 1. ŞİİRLER	8
2. 1. 1. 2. MENSUR ŞİİRLER.....	26
2. 1. 1. 3. HİKÂYELER	30
2. 1. 1. 4. EDEBİYATLA İLGİLİ ÇEŞİTLİ YAZILAR.....	33
2. 1. 2. TERCÜMELER	38
2. 1. 2. 1. TERCÜME ŞİİRLER.....	38
2. 1. 2. 2. TERCÜME HİKÂYELER.....	39
2.1.2.3. TERCÜME YAZILAR.....	41
2. 1. 3. HATİRA YAZILARI.....	42
2. 1. 4. MEKTUPLAR.....	44
2. 1. 5. TEFRİKALAR.....	44
2. 1. 6. GÜZEL SANATLARLA İLGİLİ YAZILAR.....	45
2. 1. 7. DİNLE İLGİLİ YAZILAR.....	46
2. 1. 8. TARİHLE İLGİLİ YAZILAR.....	48
2. 1. 9. FIKRALAR	48
2. 1. 10. FELSEFE İLE İLGİLİ YAZILAR.....	48
2. 1. 11. HUKUKLA İLGİLİ YAZILAR.....	48
2. 1. 12. SOHBET YAZILARI	49
2. 1. 13. SEYAHAT YAZILARI	49
2. 1. 14. GÜNCEL KONULAR VE HAYATLA İLGİLİ YAZILAR.....	49
2. 1. 15. EKONOMİ İLE İLGİLİ YAZILAR	55
2. 1. 16. FENLE İLGİLİ YAZILAR.....	56
2. 1. 17. TIP VE SAĞLIKLA İLGİLİ YAZILAR.....	63
2. 1. 18. ZİRAAT İLE İLGİLİ YAZILAR.....	66

2. 1. 19. COĞRAFYA İLE İLGİLİ YAZILAR	68
2. 1. 20. ASKERLİK İLE İLGİLİ YAZILAR	69
2. 1. 21. DUYURULAR VE TEŞEKKÜR YAZILARI.....	70
2. 1. 22. HABERLER	77
2. 1. 23. REKLAM VE TANITIM YAZILARI	84
2. 1. 24. RESİMLER VE HARİTALAR.....	90
2. 1. 25. FOTOĞRAFLAR.....	91
2. 2. YAZAR ADINA GÖRE.....	110

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....160

3. SEÇME METİNLER.....	160
3. 1. FERİDUN: ŞİİR VE EDEBİYÂTTA İSTİ'DÂD	160
3. 2. MEHMED ÂSÂF : MUSAHABE-İ EDEBİYYE.....	163
3. 3. NAMIK EKREM: MUSAHABELERİMİZ -2-.....	165
3. 4. TALAT HİCÂBÎ: KÖY HÂTİRÂTI.....	167
3. 5. TALAT HİCÂBÎ: BÜLBÜLÜMÜZ	170
3. 6. AHMET REFİK: FRANSIZ EDEBİYÂTI NUMUNELERİNDEN	171
3. 7. HASAN BEDREDDİN: MUSAHABE-İ EDEBİYYE 2.....	173
3. 8. CELÂL: MÛTALAÂT-I FELSEFİYYEDEN: HİKMET-İ İSLÂMİYE VE FELSEFE-İ HAZİRA-YI GARBİYYE	174
3. 9. A(YIN) RAHMÎ: MUSAHABE	177
3. 10. DOKTOR ARİF İSMET: ŞÂİRİYET VE İŞRET	178
3. 11. ALİ EKREM BOLAYIR: SERVET GAZETESİNDE OKUNMUŞTUR.....	180
3. 12. HAYRİYE: MEDENİYYET VE KADINLAR.....	181
3. 13. İMZASIZ: İCMAL-İ EDEBİ	185
3. 14. A(YIN) HÂKÎ: MEBAHİS-İ LİSÂNİYYEDEN: İSM-İ MEF'ÛL	187

3. 15. MEHMET ÂSÂF: MUSAHABE	189
3. 16. MÜFTÜZADE ALİ İHSAN: MUSAHABE	191
3. 17. MÜFTÜZADE ALİ İHSAN: MUSAHABE	193
3. 18. MÜFTÜZADE ALİ İHSAN: MUSAHABE	195
3. 19. AHMET MELİH: İCMÂL-İ EDEBÎ.....	197
3. 20.H. REMZİ: ŞUARÂ-YI BELAGAT İNTİMÂ-YI KUDEMÂDAN BAKİ'NİN BİR GAZELİNE NAZİREDİR.....	198
3. 21. BEDRİ ZİYA: ŞARKI.....	199
3.22. A(YIN) NURİ: EFSUS.....	200
3. 23. NAMIK SADRİ: ŞAFAKTA!	201
3. 24. ÖMER AZİZ: BİR ŞİİR.....	202
3. 25. MAHMUD FİKRET: BİR Şİ'R.....	203
3. 26. A(YIN) CELÂL: MENAKİB-I HİCRÂN	205
3. 27. E(LİF) HAKKİ: HÜSN-İ MAĞRUR	206
3. 28. ABİDİN: DUVAR TAKVİMİ LİSÂNINDAN	207
3. 29. M. HALİD: FİRKAT	208
3. 30. MEHMED ÂKİF: HAZRET-İ NÂCİ'YE.....	209
3. 31. RÜŞTÜ: GENÇ	210
3. 32. HAYRİYE BİNT-İ HALİL: YAVRUM İÇİN	211
3. 33. SABİT SÂFİ: Şİ'R ÇİÇEKLER.....	212
3. 34. CENAB ŞAHABEDDİN: HÂTIRA.....	213
3. 35. CENAB ŞAHABEDDİN: MENAKİB-I HİCRÂN	214
3. 36. CENAB ŞAHABEDDİN: BİR HANDE	215
3. 37. CENAB ŞAHABEDDİN: PENBE YELPAZE.....	216
3. 38. AHMET CEMİL: HEP SEN!.....	217
3. 39. AHMET CEMİL: BİR ŞÂİR	218
3. 40. İHSAN FAHRİ: BİR KİT'A	219

3. 41. MEHMED MUHARREM: ÂHENG-İ AŞK	220
3. 42. SABRİ: MÜJDE-İ GARAM.....	221
3. 43. A(YIN) NURİ: BİR DİLBERE	222
3. 44. ALİ: SEVDİĞİME	223
3. 45. H. REMZİ: KADINLAR.....	224
3. 46. S(İN) ÂSÂF: SEVDİĞİME	225
3. 47. MEHMED CELÂL: BİR Şİ'R.....	226
3. 48. H. HASİB: NEŞİDE-İ DA'VET.....	227
3. 49. A(YIN) CELÂL: ÂHENG-İ HAKİKAT	228
3. 50. E(LİF) HAKKİ: GÜZİDE-İ RÛHUMA.....	229
3. 51. A(YIN) CELÂL: ONA.....	230
3. 52. NAMIK EKREM: ÇOCUK İLE ÂKİL	231
3. 53. NAMIK EKREM: HÂTİRÂT-I SEVDA	232
3. 54. NAMIK EKREM: GÜLDESTE-İ MUHABBET	233
3. 55. SADÎ: KIZCAĞIZ İLE ÖRDEKLERİ	234
3. 56. ABDÜSSAMET SABRİ: LEVHA-İ TUFULİYYET	235
3. 57. M. FAHREDDİN: SEHER VAKTİ.....	236
3. 58. MEHMED MUHARREM: ŞÂİRİN GÖZLERİ	237
3. 59. İBNÜLHIZR RÜŞDÜ: EMEL	238
3. 60. MEHMED HİLMİ: EZÂNİ DİNLERKEN	239
3. 61. AHMED SALİH: GAZEL.....	240
3. 62. MEHMED NECİB: AŞKIM	240
3. 63. NAİL: PERESTİDE-İ RUHUMA.....	242
3. 64. A(YIN) CELÂL): TERÂNE-İ İŞTİYÂK	243
3. 65. A(YIN) VEYSİ: ŞARKI.....	244
3. 66. HALİL NİHAD: BİR NAZM.....	245

3. 67. YUSUF NEMİD: ELHÂN-I LEYL	246
3. 68. A(YIN) ULVÎ: DUDAKLAR.....	247
3. 69. ÂGÂH KEMAL: ŞARKI.....	248
3. 70. ÂGÂH KEMAL: ŞARKI.....	249
3. 71. ÂGÂH KEMAL : ŞARKI.....	250
3. 72. ÖMER AZİZ: EĞİN TÜRKÜLERİ.....	251
3. 73. E(LİF) SÂMÎ: SEVDİĞİME.....	252
3. 74. ENİS HAKKI: NAĞME-İ KALP	253
3. 75. ENİS HAKKI: TERÂNE-İ SEVDÂ	254
SONUÇ	255
KAYNAKÇA	256
DİZİN.....	257
ÖZGEÇMİŞ.....	269

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ MUSAVVER FEN VE EDEB İNCELEME TAHLİLİ FİHRİST, SEÇME METİNLER

Abdurrahman KOLCU

Danışman: Yard. Doç.Dr. Erdoğan ERBAY

2004-XXV+269 Sayfa

Juri: Yard. Doç. Dr. Erdoğan ERBAY

.....
.....

Musavver Fen ve Edeb mecmuası II.Abdülhamit devrinde çıkan mecmualardan biridir. 1899-1904 yılları arasında haftalık olarak yayımlanmıştır.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Musavver Fen ve Edeb'in kültür hayatımızdaki yeri, şekil ve muhteva özellikleri, yayın politikası ve yazar kadrosu ele alınmıştır. Çalışmamızın ikinci bölümünde Musavver Fen ve Edeb mecmuasında yayınlanan tüm yazıların, yazar adları ve konularına göre tam bir Tahlilî Fihrist'i sunulmuştur. Çalışmamızın üçüncü bölümünde mecmuamızda yayımlanan seçilmiş metinler yeni yazıya aktarılmıştır.

ABSTRACT

MASTER THESIS

“THE MUSAVVER FEN VE EDEB,

Analysis, Index, Sample Texts

Abdurrahman KOLCU

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Erdoğan ERBAY

2004 page XXV+269

Jury: Assist. Prof. Dr. Erdoğan ERBAY

Assist. Prof. Dr.....

Assist. Prof. Dr.....

“Musavver Fen ve Edeb” is one of journals published in the reign of Abdulhamit II. The journal was published weekly between 1899 and 1904.

The work consists of three chapters. In the first chapter, its publication life, characteristics of its form, content, writer, publication policy and value in Turkish cultural life were examined. In the second chapter, it was presented a full analytical index of all headlines in the journal, according to subject matters and names of writers. In the third chapter published in the journal and chosen some texts was presented.

ÖNSÖZ

Yeni Türk edebiyatı araştırmalarında mecmualar, bilhassa Osmanlı döneminde neşredilmiş mecmualar çok büyük bir öneme sahiptir. Çünkü mecmualar, araştırmacılara, yayınlandığı dönemin edebi panoramasını sunmaktadır. Edebiyat ekollerinin ortaya çıkmasında ve daha sonra edebiyat tarihçilerince adlandırılmalarında mecmualar önemli bir işlev görür. Türk edebiyatında buna en iyi örnek olarak Servet-i Fünun'u gösterebiliriz. Servet-i Fünun mecmuasının daha sonra aynı adla anılan bir edebi topluluğun eserlerini yayımladığı yıllarda başta Musavver Malumat olmak üzere birçok edebiyat dergisi yayınlanmaktaydı. Çalışmamızın konusu olan Musavver Fen ve Edeb mecmuası da Servet-i Fünun mecmuasının çağdaşı olan mecmualardan biridir.

Basın tarihlerinde Musavver Fen ve Edeb adında, farklı tarihlerde çıkmış iki ayrı mecmua mevcuttur. İlki M. Cemal'in imtiyaz sahibi, Ömer Lütfü'nün müdürü olduğu dergidir. 18 sayı çıkan bu derginin, bizim çalışmamızın konusunu oluşturan ve Mehmed Tahir Bey tarafından çıkarılan Musavver Fen ve Edeb'in ilk sayısından bir ay önce yayın hayatı sona ermiştir. Bu çalışmamızda incelediğimiz mecmuada, M.Cemal'in çıkardığı mecmuaya herhangi bir gönderme olmadığı gibi, onun devamı olduğuna veya Mehmed Tahir Bey tarafından imtiyazının alındığına dair herhangi bir ifade de bulunmamaktadır. Bu iki mecmua arasında herhangi bir organik bağ tarafımızca tespit edilememiştir. Ayrıca Mehmed Tahir'in mecmuasının ilk sayısında mecmuanın numarası "1" olarak belirtilmiştir. Bu iki mecmua isimleri aynı olsa da farklı mecmualardır. Bizim çalışmamızın konusunu Mehmed Tahir Bey'in 222 sayı çıkardığı Musavver Fen ve Edeb mecmuası oluşturmaktadır.

Musavver Fen ve Edeb mecmuası, edebiyat dışında eğitim, ekonomi, ziraat, sanayi, ticaret, tarih ve çeşitli bilim dallarıyla ilgili yazıları da içermektedir.

Çalışmamızın "Giriş" bölümünde mecmuanın kimlik bilgilerini bir tablo halinde verdik. Bu tabloda sayıların çıkış tarihleri Milâdî ve Rûmî olmak üzere verilmiştir. Yine bu tabloda "Düşünceler" başlığı altında mecmuanın sayılarındaki değişiklikler belirtilmiştir. Çalışmamızın birinci bölümü "Musavver Fen ve Edeb Mecmuasının Sanat ve Kültür Hayatımızdaki Yeri" başlığını taşımaktadır. Bu bölümde mecmuanın şekil özellikleri, yayın politikası, yazar kadrosu ve edebi faaliyetleri, başlıklar altında değerlendirilmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümü olan "Fihrist" bölümünde mecmuada yayımlanmış her türlü yazı, resim, harita vb. yayınları tespit ederek yazar adına göre alfabetik ve konu başlıklarına göre olmak üzere iki ayrı sınıflandırmayla mecmuanın fihristini verdik. Çalışmamızın son bölümü olan "Seçilmiş Metinler" bölümünde

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında yayımlanan, Türk edebiyatı açısından önemli olan seçilmiş metinleri bugünkü harflere aktardık.

Musavver Fen ve Edeb mecmuasının maalesef ki hiçbir kütüphanede tam bir koleksiyonu bulunmamaktadır. Tama yakın koleksiyonu sadece Hakkı Tarık Us Kütüphanesi katalogunda görünmektedir. 222 sayı çıkan mecmuanın 6 sayı eksik olan bu koleksiyonunun fotokopisini temin ettik. Başka hiçbir kütüphanenin katalogunda bulunmayan 6 eksik sayıyı bulmak amacıyla çeşitli kütüphanelere yaptığımız tüm başvurular maalesef ki olumsuz sonuçlanmış ve bu sayılar bulunamamıştır.

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında, başlıklar ve yazar isimleri ile ilgili tasarruflarımızı parantez ve köşeli parantez işaretlerini kullanarak gerçekleştirdik. Başlığı olmayan yazı ve eserler türüne göre şiir ise [Şiir], hikâye ise [Hikâye], mensur şiir ise [Mensur Şiir] olmak üzere, köşeli parantezler içinde belirtilmiştir. Yine mecmuada müstearıyla yazı veya eser yayımlayan şair ve yazarlar, gerçek adları baz alınarak madde başı olarak sıralanmıştır. Mecmuadaki çok uzun madde başlıkları, özellikle fotoğrafların altındaki uzun yazılar tarafımızca kısaltılarak köşeli parantezler içinde, fihrist bölümünde verilmiştir. Mecmuada yazarı belli olmayan bazı yazılar mevcuttur. Bunlar çalışmamızda ‘İmzasız’ olarak belirtilmiştir. Çalışmamızın “Fihrist” bölümünde tercüme yazı ve şiirlerin mütercimleri madde başı olarak baz alınmış ve eğer mecmuada belirtilmişse hangi dilden ve yazardan alındığı parantez içinde gösterilmiştir. Mütercimi belli olmayan tercüme yazılar da “İmzasız” şeklinde gösterilmiştir.

Yararlandığımız kaynaklar ‘Kaynakça’ bölümünde belirtilmiştir. Bu çalışmamızın her safhasında yardımlarını esirgemeyen ve her konuda yol gösteren kıymetli hocam Yard. Doç.Dr. Erdoğan Erbay Bey’e ve ders aşamasından değerli bilgilerinden yararlandığım kıymetli hocam Doç. Dr. Mehmet Törenek Bey’e teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

KISALTMALAR

Ağs.	Ağustos
Alm.	Almanca
Ank.	Ankara
bsk.	Baskı
bk.	Bakınız
c.	Cilt
çev.	Çeviren
Dr.	Doktor
Eyl.	Eylül
Fr.	Fransızca
hak.	Hakkında
İng.	İngilizce
Haz.	Haziran
İst.	İstanbul
K.E.	Kanûn-ı Evvel
K.S.	Kanûn-ı Sâni
Mrt.	Mart
May.	Mayıs
nr.	Numara
Nsn.	Nisan
s.	Sayfa
Şb.	Şubat
T.E.	Teşrîn-i Evvel
Tem.	Temmuz
T.S.	Teşrîn-i Sâni
Yay.	Yayınları

GİRİŞ

MUSAVVER FEN VE EDEB MECMUASINA AİT KİMLİK BİLGİLERİ

	Rumi Tarih	MiladiTarih	Fiyatı	Gün	Cild	Düşünceler
1	19 Ağ. 1315	31 Ağ. 1899	10 Para	Perşembe	1. Cild	
2	28 Ey.1315	08 Ey. 1899	"	Cumartesi	"	
3	06 Ey. 1915	17 Ey. 1899	"	Pazartesi	"	Mecmuaya sanayi ile ilgili yazılar gönderilmesi isteniyor
4	14 Ey. 1315	26 Ey. 1899	"	Salı	"	
5	20 Ey. 1315	02 T.E. 1899	"	Pazartesi	"	
6	27 Ey. 1315	09 T.E. 1899	"	" "	"	
7	04 T. E. 1315	16 T.E. 1899	"	" "		
8	11 T. E. 1315	23 T.E. 1899	"	" "	"	
9	18 T.E. 1315	30 T. E. 1899	"	" "	"	
10	25 T.E. 1315	06 T.S. 1899	"	" "	"	
11	01 T.S. 1315	13. T. S. 1899	"	" "	"	
12	11 T.S. 1315	23 T.S. 1899	"	Perşembe	"	
13	15 T. S. 1315	27 T.S. 1899	"	Pazartesi	"	
	22 T.S. 1315	04 K.E. 1899		" "		

14			"		"	
15	29 T.S. 1315	11 K.E. 1899	"	" "	"	
16	06 K.E. 1315	17 K. E. 1899	"	" "	"	
17	13 K.E.1315	25 K.E. 1899	"	" "	"	
18	20 K.E. 1315	01 K.S. 1900	"	" "	"	
19	27 K.E. 1315	08 K. S. 1900	"	" "	"	
20	03 K.S. 1315	15 K.S. 1900	"	" "	"	
21	10 K.S. 1315	22 K.S. 1900	"	" "	"	
22	20 K.S. 1315	01 Şb. 1900	"	Perşembe	"	
23	27 K.S. 1315	08 Şb. 1900	"	" "	"	
24	03 Şb. 1315	08 Şb. 1900	"	" "		Geçen sayının miladi tarihi yanlış olarak tekrarlanmış
25	10 Şb. 1315	22 Şb. 1900	20 Para	" "	"	
26	17 Şb. 1315	29 Şb. 1900	"	" "	"	
27	24 Şb. 1315	08 Mrt. 1900	"	" "	"	
28	02 Mrt. 1316	15 Mrt. 1900	"	" "	"	
29	09 Mrt. 1316	21 Mrt. 1900	"	" "	"	Miladi tarih yanlış olarak bir gün eksik yazılmış
30	16 Mrt. 1316	29 Mrt. 1900	"	" "	"	
	23 Mrt. 1316	05 Nsn. 1900		" "		

31			"		"	
32	28 Mrt. 1316	10 Nsn. 1900	"	Salı	"	Kurban Bayramı nedeniyle tebrik yazısı
33	06 Nsn. 1316	19 Nsn. 1900	"	Perşembe	"	Mecmuaya yazı gönderme yöntemi hakkında uyarı
34	13 Nsn. 1316	26 Nsn. 1900	"	" "	"	
35	20 Nsn. 1316	3 May. 1900	"	" "	"	
36	27 Nsn. 1316	10 May. 1900	"	" "	"	
37	04 May. 1316	17 May. 1900	"	" "	"	
38	11 May. 1316	24 May. 1900	"	" "	"	
39	18 May. 1316	31 May. 1900	"	" "	"	
40	25 May. 1316	05 Haz. 1900	"	" "	"	
41	01 Haz. 1316	14 Haz. 1900	"	" "	"	
42	08 Haz. 1316	21 Haz. 1900	"	" "	"	
43	15 Haz. 1316	28 Haz. 1900	"	" "	"	
44	22 Haz. 1316	05 Tmz. 1900	"	" "	"	
45	29 Haz. 1316	12 Tmz. 1900	"	" "	"	
46	06 Tmz. 1316	19 Tmz. 1900	"	" "	"	
47	13 Tmz. 1316	26 Tmz. 1900	"	" "	"	
	29 Tmz. 1316	02 Aġs. 1900	"	" "	"	

48			"		"	
49	27 Tmz. 1316	09 Aġs. 1900	"	" "	"	
50	03 Aġs. 1316	16 Aġs. 1900	10 Para	" "	"	Mecmuanın İstanbul fiyatı 10 paraya düşürülüyor, taşra fiyatı 20 para
51	10 Aġs. 1316	23 Aġs. 1900	"	" "	"	
52	19 aġs. 1316	01 Eyl. 1900	"	Cumartesi	2.Cild	
53	24 Aġs. 1316	06 Aġs. 1900	"	Perşembe	"	
54	31 Aġs. 1316	13 Eyl. 1900	"	" "	"	
55	07 Eyl. 1316	20 Eyl. 1900	"	" "	"	
56	14 Eyl. 1316	27 Eyl. 1900	"	" "	"	
57	21 Eyl. 1316	03 T.E.1900	"	" "	"	
58	28 Eyl. 1316	11 T.E. 1900	"	" "	"	Miladi tarih yanlış olarak bir gün ileri yazılmış
59	05 T.S. 1316	17 T.E. 1900	"	" "	"	Miladi tarihteki yanlış düzeltilmiş
60	12 T. E. 1316	25 T. E. 1900	"	" "	"	
61	19 T. E. 1316	01 T.S. 1900	"	" "	"	
62	26 T.E. 1316	08 T. S. 1900	"	" "	"	
63	02 T. E.1316	15 T.S. 1900	"	" "	"	
64	09 T.S. 1316	22 T.S. 1900	"	" "	"	Taşra fiyatı 10 paraya düşüyor

65	16 T. S. 1316	29 T. S. 1900	"	" "	"	
66	23 T. S. 1316	06 K. E. 1900	"	" "	"	
67	30 T. S. 1316	13 K. E. 1900	"	" "	"	
68	07 K.E. 1316	20 K. E. 1900	"	" "	"	
69	14 K. E.1316	27 K. E. 1900	"	" "	"	
70	21 K. E. 1316	03 K. S. 1901	"	" "	"	
71	28 K. E. 1316	10 K. S. 1901	"	" "	"	
72	04 K.S. 1316	17 K. S. 1901	"	" "	"	
73	11 K. S. 1316	24 K. S. 1901	"	" "	"	
74	18 K. S. 1316	31 K. S. 1901	"	" "	"	
75	25 K. S. 1316	07 Şb. 1901	20 Para	" "	"	Hem İstanbul hem taşra fiyatı 20 para oluyor
76	01 Şb. 1316	14 Şb. 1901	"	" "	"	
77	08 Şb. 1316	21 Şb. 1901	"	" "	"	
78	15 Şb. 1316	28 Şb. 1901	"	" "	"	
79	22 Şb. 1316	07 Mrt. 1901	"	" "	"	
80	01 Mrt. 1317	13 Mrt. 1901	"	" "	"	
81	07 Mrt. 1317	21Mrt. 1901	"	" "	"	

82	18 Mrt. 1317	31 Mrt. 1901	"	Pazar	"	
83	29 Mrt. 1317	11 Ns. 1901	"	Perşembe	"	
84	05 Ns. 1317	18 Ns. 1901	"	" "	"	
85	12 Ns. 1317	25 Ns. 1901	"	" "	"	
86	19 Ns. 1317	02 May. 1901	"	" "	"	
87	26 Ns. 1317	09 May. 1901	"	" "	"	
88	03 May. 1317	16 May. 1901	"	" "	"	
89	10 May. 1317	23 may. 1901	"	" "	"	
90	17 May. 1317	30 May. 1901	"	" "	"	
91	24 May. 1317	06 Haz. 1901	"	" "	"	
92	31 May. 1317	13 Haz. 1901	"	" "	"	
93	07 Haz. 1317	20 Haz. 1901	"	" "	"	
94	14 Haz. 1317	27 Haz. 1901	"	" "	"	
95	21 Haz. 1317	04 Tmz. 1901	"	" "	"	
96	28 Haz. 1317	11 Tmz. 1901	"	" "	"	
97	05 Tmz. 1317	18 Tmz. 1901	"	" "	"	
98	12 Tmz. 1317	25 Tmz. 1901	"	" "	"	

99	19 Tmz. 1317	01 Ağs. 1901	"	" "	"	
100	26 Tmz. 1317	08 Ağs. 1901	"	" "	"	Mecmua sayfa larını talebelere açıyor
101	02 Ağs. 1317	15 Ağs. 1901	"	" "	"	
102	09 Ağs. 1317	22 Ağs. 1901	"	" "	"	
103	19 Ağs. 1317	01 Eyl. 1901	"	Pazar	3.Cild	
104	23 Ağs. 1317	05 Eyl. 1901	"	Perşembe	"	
105	30 Ağs. 1317	12 Eyl. 1901	"	" "	"	
106	06 Eyl. 1317	19 Eyl. 1901	"	" "	"	
107	01 T.S 1317	14 T. S.1901	"	" "	"	45 gün sonra mecmuanın yeni sayısı yayınlanıyor
108	08 T.S.1317	21 T.S. 1901	"	" "	"	
109	14 T.S. 1317	27 T.S. 1901	"	Çarşamba	"	
110	22 T.S. 1317	05 K.E. 1901	"	Perşembe	"	
111	29 T.S. 1317	12 K.E. 1901	"	" "	"	
112	06 K. E. 1317	19 K.E. 1901	"	" "	"	
113	13 K.E. 1317	26 K.E. 1901	"	" "	"	
114	20 K.E. 1317	02 K.S. 1902	"	" "	"	
115	27 K.E. 1317	09 K.S. 1902	"	" "	"	

116	03 K.S. 1317	16 K.S. 1902	"	" "	"	
117	10 K.S. 1317	23 K.S. 1902	"	" "	"	
118	17 K.S. 1317	30 K.S. 1902	"	" "	"	
119	24 K.S. 1317	06 Şb. 1902	"	" "	"	
120	31 K.S. 1317	13 Şb. 1902	"	" "	"	
121	07 Şb. 1317	20 Şb. 1902	"	" "	"	
122	14 Şb. 1317	27 Şb. 1907	"	" "	"	
123	21 Şb. 1317	06 Mrt. 1902	"	" "	"	
124	27 Şb. 1317	13 Mrt. 1902	"	" "	"	
125	07 Mrt. 1318	20 Mrt. 1902	"	" "	"	
126	14 Mrt. 1318	27 Mrt. 1902	"	" "	"	
127	21 Mrt. 1318	03 Nsn. 1902	"	" "	"	
128	28 Mrt. 1318	10 Nsn. 1902	"	" "	"	
129	04 Nsn. 1318	17 Nsn. 1902	"	" "	"	
130	11 Nsn. 1318	24 Nsn. 1902	"	" "	"	
131	18 Nsn. 1318	31 Nsn. 1902	"	" "	"	
132	25 Nsn. 1318	08 May. 1902	"	" "	"	

133	02 May. 1318	15 May. 1902	"	" "	"	
134	09 May. 1318	22 May. 1902	"	" "	"	
135	16 May. 1318	29 May. 1902	"	" "	"	
136	23 May. 1318	05 Haz. 1902	"	" "	"	
137	30 May. 1318	12 Haz. 1902	"	" "	"	
138	06 Haz. 1318	12 Haz. 1902	"	" "	"	137. sayının miladi tarihi yanlış olarak tekrarlanmış
139	13 Haz. 1318	25 Haz. 1902	"	" "	"	Miladi tarih bir gün geri olarak düzeltilmiş
140	20 Haz. 1318	03 Tmz. 1902	"	" "	"	
141	27 Haz. 1318	10 Tmz. 1902	"	" "	"	Miladi tarih yanlış olarak bir gün ileri yazılmış
142	04 Tmz. 1318	18 Tmz. 1902	"	" "	"	Miladi tarihteki yanlışlık düzeltilmiş
143	11 Tmz. 1318	24Tmz. 1902	"	" "	"	
144	18 Tmz. 1318	31 Tmz. 1902	"	" "	"	
145	24 Tmz. 1318	07 Aġs. 1902	"	" "	"	
146	01 Aġs. 1318	14 Aġs. 1902	"	" "	"	
147	08 Aġs. 1318	21 Aġs. 1902	"	" "	"	
148	19 Aġs. 1318	01 Eyl. 1902	"	" "	"	
149	22 Aġs. 1318	04 Eyl. 1902	"	" "	"	

150	29 Ağs. 1318	11 Eyl. 1902	"	" "	"	
151	05 Eyl. 1318	18 Eyl. 1902	"	" "	"	
152	12 Eyl. 1318	25 Eyl. 1902	"	" "	"	
153	19 Eyl. 1318	02 T.E. 1902	"	" "	"	
154	26 Eyl. 1318	09 T.E. 1902	"	" "	"	
155	03 T.E. 1318	16 T.E. 1902	"	" "	"	
156	10 T.E. 1318	23 T.E. 1902	"	" "	"	
157	17 T.E. 1318	30 T.E. 1902	"	" "	"	
158	24 T.e. 1318	06 T.S. 1902	"	" "	"	
159	01 T.S. 1318	23 T.S. 1902	"	" "	"	Mecmua bu sayıda 8 sayfa olarak yayımlanıyor
160	14 T.S. 1318	26 T.S. 1902	"	" "	"	Miladi tarih yanlış olarak bir gün ileri yazılmış
161	21 T.S. 1318	04 K.e. 1902	"	" "	"	Önceki miladi tarih yanlış düzeltilmiş
162	28 T.S. 1318	11 K.E. 1902	"	" "	"	
163	05 K.E. 1318	18 K.E. 1902	"	" "	"	
164	12 K.E. 1318	24 K.e. 1902	"	" "	"	Miladi tarih yanlış olarak bir gün ileri yazılmış
165	19 K.E. 1318	01 K.S. 1903	"	" "	"	
166	26 K.E. 1318	08 K.S. 1903	"	" "	"	

167	02 K.S. 1318	15 K.S. 1902	"	" "	"	Önceki miladi tarih yanlış düzeltilmiş
168	09 K.S. 1318	22 K.S. 1903	"	" "	"	
169	16 K.S. 1318	29 K.S. 1903	"	" "	"	
170	23 K.S. 1318	05 Şb. 1903	"	" "	"	
171	30 K.S. 1318	12 Şb. 1903	"	" "	"	
172	06 K.S. 1318	19 Şb. 1903	"	" "	"	
173	13 Şb. 1318	25 Şb. 1903	"	" "	"	
174	24 Şb. 1318	09 Mrt. 1903	"	" "	"	
175	06 Mrt. 1318	19 Mrt. 1903	"	" "	"	
176	13 Mrt. 1318	26 Mrt. 1903	"	" "	"	
177	20 Mrt. 1318	02 Nsn. 1903	"	" "	"	
178	27 Mrt. 1318	09 Nsn. 1903	"	" "	"	
179	03 Nsn. 1318	16 Nsn. 1903	"	" "	"	
180	10 Nsn. 1318	23 Nsn. 1903	"	" "	"	
181	17 Nsn. 1318	30 Nsn. 1903	"	" "	"	
182	24 Nsn. 1318	07 May. 1903	"	" "	"	
183	01 May. 1319	14 May. 1903	"	" "	"	

184	09 May. 1319	21 may. 1903	"	" "	"	Rumi tarih yanlış olarak bir gün ileri yazılmış
185	15 May. 1319	28 may 1903	"	" "	"	Tarihlendirme hatası düzeltilmiş
186	22 May. 1319	03 Haz. 1903	"	" "	"	
187	29 May. 1319	11 Haz. 1903	"	" "	"	
188	05 Haz. 1319	18 Haz. 1903	"	" "	"	
189	12 Haz. 1319	25 Haz. 1903	"	" "	"	
190	19 Haz. 1319	02 Tmz. 1903	"	" "	"	
191	26 Haz. 1319	09 Tmz. 1903	"	" "	"	
192	03 Tmz. 1319	16 Tmz. 1903	"	" "	"	
193	10 Tmz. 1319	23 Tmz. 1903	"	" "	"	
194	17 Tmz. 1319	30 Tmz. 1903	"	" "	"	
195	25 Tmz. 1319	06 Aġs. 1903	"	" "	"	
196	31 Tmz. 1319	13 Aġs. 1903	"	" "	"	
197	07 Aġs. 1319	20 Aġs. 1903	"	" "	"	
198	19 Aġs. 1319	02 Eyl. 1903	10 Para	Salı	4.Cild	Mecmuanın fiyatı 10 paraya düşüyor
199	28 Aġs. 1319	10 Eyl. 1903	"	" "	"	
200	05 Eyl. 1319	18 Eyl. 1903	"	Cuma	"	

201	-	-	-	-	-	
202	18 Eyl. 1319	01 T.E.1903	"	Perşembe	"	
203	25 Eyl. 1319	08 T.E. 1903	"	" "	"	
204	02 T.E. 1319	15 T.E. 1903	"	" "	"	
205	-	-				
206	16 T.E. 1319	29 T.E. 1903	"	" "	"	
207	24 T.E. 1319	06 T.S. 1903	"	Cuma	"	
208	-	-				
209	06 T.S. 1319	19 T.S. 1903	"	Perşembe	"	
210	13 T.S. 1319	26 T.S. 1903	"	" "	"	
211	20 T.S. 1319	02 K.E. 1903	"	" "	"	
212	-	-				
213	04 K.E. 1319	17 K.E. 1903	"	" "	"	
214	-	-				
215	18 K.E. 1319	31 K.E. 1903	"	" "	"	
216	-	-				
217	01 K.S. 1319	14 K.S. 1904	"	" "	"	Mecmua bu sayıda 8 sayfa olarak çıkıyor

218	08 K.S. 1319	21 K.S. 1304	"	" "	"	
219	15 K.S. 1319	28 K.S. 1904	"	" "	"	Mecmua bu sayıda 8 sayfa olarak çıkıyor
220	22 K.S. 1319	03 Şb. 1904	"	" "	"	
221	29 K.S. 1319	10 Şb. 1904	"	" "	"	
222	05 Şb. 1319	17 Şb. 1904	"	" "	"	Mecmuanın kapanacağına dair herhangi bir ifade yok

BİRİNCİ BÖLÜM

1. MUSAVVER FEN VE EDEB MECMUASI'NIN SANAT VE KÜLTÜR HAYATIMIZDAKİ YERİ

1. 1. Mecmuanın Şekil Özellikleri

19 Ağustos 1315 (31 Ağustos 1899) ile 05 Şubat 1319 (17 Şubat 1904) tarihleri arasında 222 sayı olarak çıkan Musavver Fen ve Edeb mecmuası II. Abdülhamit Devri mecmualarından biridir. 41x21cm ebadındadır. Derginin başlık klışesinde eski yazıyla harekeli olarak, büyük puntolarla “Musavver Fen ve Edeb” yazılıdır. Başlık klışesinin sağ üst köşesinde sırasıyla, soldan sağa doğru, “Aded:”, “Sene” ve Hicrî tarih kısımları bulunmaktadır. Başlık klışesinin üstünün orta kısmında, mecmuanın çıktığı günü belirtmek amacıyla “pençşenbe” ibaresi bulunmaktadır. Ancak Musavver Fen ve Edeb mecmuası yayın hayatı içinde Perşembe günleri dışındaki günlerde de çıkmış ve bu sayılarda haliyle bu başlık klışesinin üst kısmına o gün yazılmıştır. Başlık klışesinin sol üst köşesinde ise sırasıyla, Rûmî ve Milâdî tarihler ve “Cild” kısımları bulunmaktadır.

Başlık klışesinin sağ kısmında,

“Edebî, fennî, tarihî, mevadd-ı fenniyye-i askeriyye ve bahriyye ile umur-ı nafia, ziraat ve sanayi'den bahis fıkaret-ı latifeyi havi resimli ceridedir.

Umur-ı idare ve hususat-ı saire için gazetenin müdürü Saadetlu Mehmed Tahir Beyefendi hazretlerine müracaat edilmelidir.”

ifadesi bulunmaktadır. Bu kısmın altında mecmuanın fiyatı yazılıdır. Başlık klışesinin sol kısmında ise “Şerâit-i İştirâ” başlığının altında İstanbul ve taşra için bir senelik abonelik miktarı yazılıdır. Mecmuanın adresi ve müdürü ile ilgili Fransızca ifadeler bu kısmın altında bulunmaktadır: “Fenn u Edeb illustre. Bureaux: 40 rue de la S. -Porte. Stamboul, imprimerie Tahir Bey (Malumat). Bu Fransızca ifadelerin altında da eski yazıyla “İdaresi: Bab-ı Ali Caddesinde 40 numarolu “Malumat” matbaasıdır.” ifadeleri bulunmaktadır. Bu kısmın altında mecmuanın fiyatının bir kez daha yazıldığı görülmektedir. Başlık klışesinin altında ise “Şimdilik haftada bir defa neşrolunur”

ifadesi yer almaktadır. Bu ifade mecmuanın 217. sayısı ile birlikte “Haftada bir defa pençşenbe günleri neşrolunur. İlmî edebî Türk gazetesidir” şeklinde değiştirilmiştir.

Mecmuanın ön kapağında genellikle bir fotoğraf veya nadiren bir resim kullanılmıştır. Fotoğraf ve resimlerin altında, ne ile ilgili olduklarını belirtmek amacıyla bir cümleyi aşmayan ifadeler yer verilmiştir. Ön kapaktan başka, mecmuanın diğer sayfalarında da fotoğraf ve resimlere rastlamak mümkündür. Mecmuada yayımlanan fotoğraflar bazı devlet görevlilerinin, Osmanlı Devleti’nin çeşitli bölgelerinin, ülke çapında gerçekleştirilen çeşitli törenlerin, tabiat manzaralarının, yurt dışındaki çeşitli mimari eserlerin ve Hicaz Demiryolu inşaatının farklı yörelerdeki aşamalarının görüntüleridir. Bununla birlikte bu fotoğraf ve resimlerin kullanıldıkları sayıda neşredilen yazılar arasında herhangi bir anlamsal bağ bulunmamaktadır.

Ön kapakta fotoğraf ve resimlerden başka “Edebiyat” başlığı altında edebi ürünler veya II. Abdülhamit’in övgüsünü yapan metinler yer almıştır. 2. sayfada şiirler, mensur şiirler, hikayeler ve çeşitli konularla ilgili yazılar neşredilmiştir. Mecmuanın 3. ve 4. sayfasında genelde mensur şiirler, hikayeler ve fen ile ilgili yazılar, “Makale-i Mahsûsa, Fen Postası” gibi başlıklar altında, yer almıştır. 4. sayfada ayrıca kitap ve matbaa ilanları ve reklamları neşredilmiştir.

Musavver Fen ve Edeb mecmuası genelde dört sayfa olarak perşembe günleri ve haftalık olarak neşredilmiştir. Bununla birlikte yukarıda da belirtildiği gibi mecmua yayın hayatı boyunca perşembe dışındaki günler de çıkmıştır. Yine mecmuanın bazı sayıları (159., 217. ve 219. sayılar) sekiz sayfa olarak çıkmıştır.

1. 2. Yazar Kadrosu

II. Abdülhamit devri mecmuaları içinde dört yıl gibi hiç de kısa olmayan bir süre neşredilen Musavver Fen ve Edeb mecmuası, içeriğinin çeşitliliği ile doğru orantılı olarak, geniş bir yazar kadrosuna sahiptir.

Mecmuada edebiyatla ilgili yazı ve eserlerin altında, Mehmed Asaf, Namık Ekrem, Namık Sadri, Mustafa Kemal, Ömer Lütfü (Prizrenli), Talat Hicabi, Ali İhsan (Müftüzade) Mehmed Hilmi (Kıbrıslı), Mesud Remzi ve Ali Rıza Seyfi imzalarına birçok kez tesadüf edilmektedir.

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında neşredilen edebiyat dışı metinlerin bazılarının mecmuada edebiyatla ilgili yazı ya da eser yayımlayan yazarların kaleminden çıktığı görülmektedir. Musahabe’leri ile edebi tenkid yazıları yazan Ali İhsan (Müftüzade)’in ekonomi, mecmuada tefrikalar neşreden Ali Rıza Seyfi’nin

astronomi, Namık Sadri'nin ziraat, yine Namık Ekrem'in jeoloji ile ilgili yazılarını bu duruma örnek gösterebilir ve örnekleri çoğaltabiliriz. Bununla birlikte bu yazıların bir kısmı da Nakib Hicrî gibi mecmuada edebiyat ilgili metin neşretmemiş yazarlar tarafından kaleme alınmıştır.

Musavver Fen ve Edeb mecmuası 100., 101. ve 102. sayılarında yayımladığı bir "İhtâr-ı Mahsûs" ile sayfalarını talebelere açtığını duyurmuştur. Bunun sonucu olarak mecmuada bir veya birkaç yazı veya edebiyat eseri neşretmiş bir hayli yazar olduğunu belirtmemiz gerekir.

1. 3. Yayın Politikası

Musavver Fen ve Edeb dergisi yayınlandığı dönem içinde edebiyat gündemini belirleme noktasında herhangi bir etkinliğe ve iddiaya sahip olmamıştır. Bunun nedeninin de mecmuanın yükünü taşıyan çekirdek yazar ve şair kadrosunun birinci sınıf yazar ve şairlerden oluşmamış olmasında aranması gerekmektedir. Mecmuada neşredilen edebi makale ve tenkid yazılarında genellikle Musavver Fen ve Edeb ve Malumat'ta yayımlanan şiirler değerlendirilmiştir. Ali İhsan (Müftüzade)'nin musahabelerini bir yana koyarsak, mecmuadaki edebi makale ve tenkid yazılarında dönemin diğer mecmualarında cereyan eden tartışmalara yapılan göndermeler son derece azdır.

Mecmuanın yayın politikasındaki en büyük değişiklik, mecmuanın 100. sayısında yayımlanan ve daha sonra 101. ve 102. sayılarında yinelenen ilandan sonra olur. Bu ilanda Malumat'ın bir yıl önceki bir sayısında mektep talebeleri için bir mecmuaya ihtiyaç olduğunu ileri süren bir yazıdan bahsedilmekte ve bu doğrultuda Musavver Fen ve Edeb mecmuasının bilhassa fennî konularda sayfalarını talebelere açtığı belirtilmiştir. Bu ilandan sonra mecmuada fenn ile ilgili yazıların oransal olarak arttığı gözlenmektedir.

Musavver Fen ve Edeb mecmuasının yayınlarında siyasi tavır, yayıncısı, Baba Tahir olarak da bilinen, Mehmet Tahir Bey'in siyasi tavrıyla paraleldir. II. Abdülhamit ile iyi ilişkileri bulunan Mehmed Tahir Bey sahibi olduğu bu mecmuada tıpkı Malumat mecmuasında olduğu gibi, Padişah'a arz-ı şükran ifadeleri sunmuştur. Ayrıca mecmuada yayımlanan fotoğraf ve resimlerde de bu siyasi tavrın yansımalarını görmektediriz. Mecmuada yayımlanan fotoğrafların önemli bir kısmı, başta İstanbul olmak üzere Osmanlı ülkesinin genelinde inşa edilen tesisler, hastahaneler, okullar, camiler vb. yapılar; bunun yanı sıra Hicaz Demiryolu inşaatının özellikle Arabistan

bölgesindeki faaliyetlerinin görüntülerinden oluşmaktadır. Bu fotoğraflarda II. Abdülhamit'in adı muhakkak övgüyle zikredilmiş ve yapılan tesislerin onun sayesinde gerçekleştiği veya gerçekleşmekte olduğu belirtilmiştir Arz-ı şükran ifadeleri, fotoğraf ve resimlerden başka özellikle eğitim konusunda II. Abdülhamit'in çalışmalarını öven bazı yazılar da mevcuttur.

1 .4. Edebî Faaliyetler

1. 4. 1. Şiirler

Musavver Fen ve Edeb mecmuası şiir açısından oldukça zengin bir mecmuadır. Şiirler genellikle 1. ve 2. sayfalarda yayımlanmıştır. Bununla birlikte, nadir de olsa bazı sayılarda 3. sayfalarda da şiirlerin yayınlandığı görülmektedir. Şiirler mecmuada “Edebiyât” ve “Âsâr-ı Manzûme” üst başlıkları altında yayımlanmıştır. Mecmuada yayınlanan şiirlerin çoğu Türk edebiyatında belirgin bir etkileri olmayan şairlerin imzasını taşımaktadır. A(yın) Nuri (Leskovikli) , A(yın) Celal, A(yın) Rahmi, Ahmed Cemil, Ahmed Hilmi, Ahmed Şinasi, Ali Rıza, Fazlı, H(a) Remzi (Vodinalı), İbrahim Necati, Mehmed Hilmi (Kıbrıslı), Mehmed Akif (Selanikli), Mehmed Celal, Mehmed Muharrem, Mustafa Kemal, Namık Ekrem, Namık Sadri, Ömer İhya, Ömer Lütfü (Prizrenli) ve Yusuf İzzet şiirleri en çok yayımlanan şairlerdir.

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında bazı büyük Türk şairlerinin de şiirleri yayımlanmıştır. Ahmed Haşim, Yahya Kemal Beyatlı, Cenab Şahabeddin ve Mehmed Emin Yurdakul’un bazı şiirleri bu mecmuada yayımlanmıştır.

Mecmuada yayımlanan bazı şiirlerin altında “Musavver Fen ve Edeb” başlığıyla ve imzasız olarak, genellikle bir-iki cümleyi aşmayan yazılar bulunmaktadır. Bu yazılarda üstte yayımlanan şiir ve şiiri yayımlanan şair ile ilgili bazı noktalar dile getirilmiştir.

1 .4. 2. Mensur Şiirler

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında yayımlanan mensur şiirler genelde mecmuanın iç sayfalarında yayımlanmıştır. Ancak bazı sayılarda ilk ve son sayfalarda da mensur şiirler yayımlandığı görülmektedir. Musavver Fen ve Edeb Mecmuası’nda mensur şiirler “Âsâr-ı Mensûre” üst başlığı altında yayımlanmıştır.

Ahmed Rebi’i, İbrahim Edhem, Mehmed Asaf, Mehmed Muharrem, Namık Ekrem, Namık Sadri, Nazif (Katipzade) ve Ömer Aziz (Eğinli) mecmuada en çok mensur şiir yayımlayan edebiyatçılardır.

1. 4. 3. Hikâyeler

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında yayımlanan hikayeler Türk edebiyatında kalıcı izler bırakmamış muharrirlerin kaleminden çıkmıştır. Bu muharrirlerin başlıcaları, Ali Nizami, Ahmed Rifat, Ömer Aziz (Eğinli), Mehmed Hamdi (Giresunlu) ve Talat Hicabî'dir. Ayrıca mecmuada imzasız olarak yayımlanmış bazı hikayeler de mevcuttur.

Mecmuada yayımlanan hikayelerin bir kısmı bir sayfayı aşmazken, bazı hikayeler birkaç sayı boyunca tefrika edilmiştir.

1. 4. 4. Tefrikalar

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında tefrikalar mecmuanın iç sayfalarında değerlendirilmiştir. Ali Rıza Seyfi'nin tarih ve coğrafyaya ait bilgileri içeren "Kale-i Sultaniye Boğazı ve Çevresi" ve "Çanakkale Boğazı" adlı tefrikaları neşredilmiştir. Yine Ali Rıza Seyfi'nin "Hayat-âlûde" adlı bir roman ve "Turgud Reis" adlı bir tarihi hikaye tefrikaları da vardır. Ali Rıza Seyfi'nin yanı sıra Mesud Remzi ve birer tercüme eser neşreden Serkis Orpilyan ve M. Rauf'un tefrikaları iç sayfalarda ve tefrikalara hasredilmiş özel bir bölümde değerlendirilmiştir. Bunlardan başka bir kısmı tercüme olmak üzere, uzun hikâyeler ve çeşitli konulardaki uzun yazıların mecmuada birkaç sayı üst üste tefrika edildiği görülmektedir.

1.4.5. Tercüme Faaliyetleri

Musavver Fen ve Edeb mecmuasında birçok tercüme şiir, hikaye ve yazı neşredilmiştir. Alphonse de Lamartine, Alfred de Musset, Adelaine Anne Procter, Samuel Taylor Coleridge ve Mevlana gibi şairlerden yapılmış şiir tercümeleri mecmuada neşredilmiştir. Mecmuada neşredilen bazı tercüme şiirlerin mütercimi, bazılarının şairi, bazılarının da her ikisi belirtilmemiş; yine bazı şiirler nesir olarak tercüme edilmiştir. İngiliz, Fransız, Polonya edebiyatlarından tercüme edilmiş hikayeler, bazıları tefrika şeklinde olmak üzere, neşredilmiştir. Tercüme yazıları genellikle askerlik ve eğitimle ilgilidir. Yine askerlikle ilgili bazı tercümelerin tefrika şeklinde yayımlandığı görülmektedir.

1.4.6. Edebi Makaleler, Tenkid ve İnceleme Yazıları

Musavver Fen ve Edeb mecmuası edebi makaleler ve tenkid yazıları açısından da zengin bir mecmuadır. Mehmed Asaf'ın "İcmâl-i Edebî" başlığı altında yazdığı yazılarda, Malumat veya Musavver Fen ve Edeb'de neşredilen şiirler ve mensur şiirler, bazen alıntılanmak suretiyle, değerlendirilmiştir. Mecmuada Mehmed Asaf'ın, "İcmal-i Edebî" yazılarından başka çeşitli konuları içeren edebi makaleleri de neşredilmiştir.

Mehmed Hilmi (Kıbrıslı), mecmuanın son dört sayısında "Fihris-i Edebî" başlığı altında edebî makaleler neşretmiştir. Bu makalelerde Musavver Fen ve Edeb mecmuasının önceki sayılarında neşredilen şiirler değerlendirilmiştir.

Ali ihsan (Müftüzade) "Musahabe" başlığı altında neşrettiği yazılarında roman okumak konusuna ele almış ve mecmualardaki lisan konusundaki tartışmalara değinmiştir. Edebi makale ve tenkid yazısı olarak ayrıca Namık Sadri, Namık Ekrem, Ahmed Refik, A(yın) Rahmi, Hüseyin Daniş gibi bazı edebiyatçıların önemli yazıları bulunmaktadır.

Edebi makaleler ve tenkid yazıları açısından zengin olsa da Musavver Fen ve Edeb mecmuası yayımlandığı dönem içinde edebi olarak bir yönlendiriciliğe ve gündemi oluşturma noktasında bir belirleyiciliğe sahip olmadığı rahatlıkla söylenebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. TAHLİLÎ FİHRİST

2. 1. Konularına Göre

2. 1. 1. Edebiyatla İlgili Yazılar

2. 1. 1. 1. Şiirler

A(yın) Celâl (Adanalı)	“Aheng-i Hakikat”, nr.202, s. 18.
-----	“Ona”, nr.203, s. 2.
-----	“Onun için”, nr. 197, s. 382.
-----	“Terâne-i İştîyak”, nr.221, s. 101.
-----	“Bu Gün”, nr.131, s. 313.
-----	“Menâkıb-ı Sevdâ”, nr.220, s. 98.
-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr.206, s. 33-34.
-----	“Neşide-i Aşk”, nr.222, s. 106.
-----	“Tahattur”, nr.146, s. 373.
A(yın) Dîdâr	“Şarkı”, nr.181, s. 318.
A(yın) Fâikâ	“Na’t-ı Resul”, nr.50, s. 197.
A(yın) Fûrûzân	“Şarkı”, nr.191, s. 357.
A(yın) İsmet	“Hayât”, nr.98, s. 181.
A(yın) Nâdir	“Elvâh-i Tabiattan”, nr.74, s. 85-86.
(Ali Ekrem Bolayır)	
A(yın) Nureddin	“Hiss-i Giryende”, nr.113-114.
-----	“Sevdiğime”, nr.82, s. 117.
A(yın) Nûrî (Leskovikli)	“Nazm”, nr.41, s. 161.
-----	“Bir Dilbere”, nr.150, s. 389.
-----	“Hülya-yi Muhabbet”, nr.168, s. 265.
-----	“Sürûd-ı Muhabbet”, nr.155, s. 209.
-----	“Terâne-i Muhabbet”, nr.151, s. 193.
-----	“Vefâlî Dilbere”, nr.211, s. 53.
A(yın) Nûrî	“Bir Bedî’a-i Fıtrata”, nr.179, s. 310.

-----	“Efsus”, nr.21, s. 81.
-----	“Endiše-i Firkat”, nr.160, s. 233.
-----	“Kıt’a”, nr.180, s. 313.
-----	“Kıt’a”, nr.180, s. 313.
-----	“Kıt’a”, nr.91, s. 153.
-----	“Tahayyür”, nr.220, s. 98.
A(yın) Rahmî	“Hemşirem İçin”, nr.178, s. 309.
-----	“Levhâ-i Bahar”, nr.187, s. 342.
-----	“Resmini İthâf Ederken”, nr.193, s. 366.
-----	“Sen de Ölseydin”, nr.143, s. 361.
-----	“Tevhid”, nr.221, s. 101-102.
A(yın) Refik	“İnfîlâk-ı Seher”, nr.185, s. 333.
-----	“Zemzeme-i Rebi’î”, nr. 183, s. 326.
A(yın) Rızâ	“Kıt’a”, nr.5, s. 17.
A(yın) Vecdî	“Çiçekler”, nr.219, s. 89-90.
-----	“Kıt’a”, nr.17, s. 65.
A(yın) Veysî	“Şarkı”, nr.181, s. 317.
A(yın) Zühdü	“[Şiir], nr.43, s. 169.
A.F. Vîcdân	“Yâd -ı Mazi”, nr.4, s. 14.
Abdullah Cemal	“Ziyâ-yi Kamer”, nr.52, s. 206.
Abdurrahman Dursun (Zileli)	“Hiss-i Marifet”, nr.45, s. 177.
Abdüssamed Sabrî	“Levhâ-i Tufûliyyet”, nr.181, s. 317.
-----	“Zemzeme-i Bahar”, nr.181, s. 318.
Abidîn	“Duvar Takvimi Lisânından”, nr.30, s. 117.
Âgâh bk. [BEYATLI, Yahya Kemal]	
Âgâh Kemal bk. [BEYATLI, Yahya Kemal]	
Ahmed Ahmedî (Kirmastî’den)	“Gınâ-yı Manevî yahud Manevîyâta Hitap”, nr.35, s. 137.
Ahmed Avni (Akşehirli)	“Şiir”, nr.31, s. 123
Ahmed Celâl	“Gazel”, nr.25, s. 98.
-----	“Yâd-ı Muhabbet”, nr.59, s. 25.
Ahmed Celâl (Burgazlı)	“İnanma”, nr. 28, s. 109.
Ahmed Cemil (İzmirli)	“İzmir’de Bir Makberede”, nr.63, s. 41.
-----	“Köyde Bir Akşam”, nr. 50, s. 197.
-----	“Bir Şiir”, nr.177, s. 301-302.

-----	“Hep Sen”, nr.177, s. 301.
-----	“Sarhoşluğun Fenalığı”, nr. 47, s. 185-186.
-----	“Tevhid”, nr.51.nr.202.
-----	“Bir Mütercim İçin”, nr.34, s. 134.
Ahmed Edîb	“Serdar-ı Ekrem Rifat Paşa Merhum için”, nr.102, s. 97.
Ahmed Hâşim	“Gece!...”, nr.81, s. 113.
-----	“Terâne”, nr.118, s.261.
Ahmed Hilmi (Kirmasti'den)	“Dünyaya Muhabbet Edilmeli”, nr.25, s. 98.
-----	“Diğer Na't”, nr.71, s. 73.
-----	“Fa'alün Limâ Yürîd”, nr.71, s. 73.
-----	“Merhum Cevad Paşa için Mersiye”, nr.51, s. 202.
-----	“Münacât”, nr. 71, s. 73.
-----	“Na't-ı Şerîf”, nr.71, s. 73.
-----	“Tefahür”, nr.71, s. 73.
Ahmed Lütfü (Vak'anüvis)	“[Yeni Yıl Tebrik Şiiri], nr.85, s. 129.
Ahmed Melih	“Gözlerin”, nr.183, s. 325.
-----	“Şarkı”, nr.181, s. 322.
Ahmed Rasim	“Bu Râz-ı Müşkil-i Ah.....”, nr.13, s. 50.
-----	“Hatır-ı Na-şâde”,nr.11, s. 41.
Ahmed Salih	“Gazel”, nr.144, s. 366.
-----	“Kıt'a”, nr.143, s. 361.
Ahmed Settar	“[Şiir]”, nr.207, s. 38
-----	“Dil-i Şâir”, nr.197, s. 382.
Ahmed Şinasî	“Acaba Dargın mı”, nr.151, s. 193.
-----	“Çocuk”, nr.11, s. 233-234.
-----	“Gazel”, nr.111, s. 233.
-----	“Küçük Melek”, nr. 111, s. 234.
-----	“Perestîde-i Kalbime”, nr.151, s. 193.
-----	“Seherin Latîf-i Sehabeti”, nr. 111, s. 234.
Ahmed Tahir	“Nazîre”, nr.10, s. 37.
Ahmed Ziyâeddin (Kadıköylü)	“Sevdiğime”, nr.221, s. 102.
Âkif Paşazâde	“Biraderim Saadetlü Tahir Beyefendiye”, nr.32, s.126.
Alaaddin	“Levhâ-i Bahar”, Kıt'a”, nr.182, s. 321.

Ali (Avlonyalı)	“Peri-yi Garama”, nr.136, s. 333.
Ali Atıf (Giresunlu)	“Bir Manzûme”, nr.50, s. 197.
Ali Fehmi	“Şarkı”, nr.30, s. 117.
Ali Gâlip	“Sana!”, nr.130, s. 309.
Ali Nureddin	“Manzûme”, nr.54, s. 5.
Ali Rızâ (Avlonyalı)	“Perestîde-i Kalbime”, nr.204, s. 25-26.
-----	“Perestîde-i Kalbime”, nr.202, s. 17-18.
-----	“Bir Manzûme”, nr.185, 333.
-----	“Gazel”, nr.13, s. 50.
-----	“Kıt’a”, nr.24, s. 94.
-----	“Onun Gözleri”, nr. 183, s. 325.
-----	“Perestîde-i Kalbime”, nr.173, s. 286.
-----	“Perestîde-i Kalbime”, nr.174, s. 290.
-----	“Perestîde-i Kalbime”, nr.169, s. 269.
Ali	“Sevdiğime”, nr.161, s. 237.
-----	“Gazel”, nr.11, s. 41.
Arif Hikmet (Hersekli)	“Sabavet”, nr.42, s. 166.
Arif	“Şarkı”, nr.114, s. 145.
Âsaf (Yenişehirli)	“Müşterek Gazel”, nr.57, s. 18.
Âsım- Rahmî	“Bir Emel-i Tiz-per”, nr.11, s. 42-43.
Avram Naum	“Tefekkürât-ı Şahâne”, nr.31, s. 122.
-----	“Kırlangıç”, nr.100, s. 189.
Bahaeddin (Abdülkerimzâde)	“Sitayiş-i Hazret-i Padişâh”, nr.207, s. 38.
Bahir (İnegöllü)	“Şarkı”, nr.7, s. 26.
Bedreddin	“Şarkı”, nr.75, s. 105.
Bedri Ziyâ	“Şarkı”, nr.75, s. 89.
-----	“Neşide-i Hicrân”, nr.217, s. 77-78.
Bedriye Aliye	“Bir Manzûmeden”, nr.114, s. 145-146.
Behic	“Şarkı”, nr.117, s. 257.
-----	“Gözlerin”, nr.172, s. 281.
Behzâd	“Köylülere”, nr.69 s. 65.
Bir Köylü	“Hayâl”, nr.26, s. 104.
Celil	“Bir Nazm”, nr.25, s. 98.
Celil Nihâd	“Şarkı”, nr.53, s. 2.
Cemâl	“Şarkı”, nr.57, s. 18.

Cenâb [Şahabeddin]	“Bir Hande”, nr.182, s. 322.
-----	“Hatıra”, nr.153, s. 201.
-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr.174, s. 290.
-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr. 183, s. 326.
-----	“Pembe Yelpaze”, nr.177, s. 301.
Cinânî	“Beyân-ı Aşk”, nr.204, s. 25.
-----	“Cânânıma Dair”, nr.219, s. 89.
Cevad Refî’î	“Gazi Osman Paşa Merhum İçin Mersiye”, nr.31, s. 127.
Cevad Refî’î	“Gel Arkadaş”, nr.19, s. 73.
Cevad Refî’î	“Hayâl-i Muhabbet”, nr.13, s. 49-50.
Cevad Refî’î	“İki Çiçek”, nr.35, s. 137.
Cevad Refî’î	“Nişâne-i Bahar”, nr.34, s. 134.
Cevri	“Şarkı”, nr.20, s. 77.
E(lif) H(a) Nafiz (İzmirli)	“Teşrin-i Sânîde Bir Seher”, nr. 211, s. 53.
E(lif) Hakkı (Erzurumlu)	“Güzide-i Ruhuma”, nr.202, s. 18.
E(lif) Hakkı (Kesriye’den)	“Bir Temenni-i Muhabbetkarâne”, nr.198, s. 2.
-----	“Hüsn-ı Mağrur”, nr.199, s. 5.
E(lif) Hakkı	“Tahassür-i Masumâne”, nr.196, s. 378.
E(lif) Necdet Semih	“Şemim-i Bahar”, nr.180, s. 313-314.
E(lif) Rauf (İbnürRüşdü)	“Şiir-i Hayâl”, nr.200, s. 10.
E(lif) S(in)	“Bir Gecede”, nr.198, s. 3.
-----	“Ona”, nr.199, s. 5-6.
E(lif) Sâmî	“Sevdiğime”, nr.217, s. 77.
E(lif) Sermed (Bitlisli)	“Elvah-ı Tabiat”, nr.158, s. 221.
-----	“Girye-i Hayâlimden”, nr.169, s. 269.
-----	“Rakid”, nr.169, s. 269.
-----	“Dem-i Seher”, nr.179, s. 309.
E(lif) Seyfeddin	“Bir Şef-i Hayâl”, nr.190, s. 353.
E(lif) Vedad	“Azimetullah”, nr.180, s. 313.
E(lif) Zekâ	“Eski Bir Kıt’am”, nr.184, s. 329.
-----	“Tevzi’-i Mükafât”, nr.183, s. 325.
Edhem	“Hatırât-ı Maziye”, nr.19, s. 74.
Edîb	“Gazel” nr.16, s. 62.
-----	“Terkib-i Bend”, nr.16, s. 62.

Emin Fikri (İbnürreşid)	“Gazel”, nr.31, s. 123.
-----	“Şiir”, nr. 31, s. 122-123.
-----	“Yâda Geldikçe”, nr.22, s. 85.
-----	“Yeni Bir Aşk”, nr.2, s. 6-7.
Emin	“Bir Mesirede”, nr.185, s. 333.
Enis Hakkı	“Terâne-i Sevdâ”, nr.192, s. 361.
-----	“Bir Sabinin Münacâtı”, nr.198, s. 2.
-----	“Elhân-ı Melâl”, nr.197, 381.
-----	“Nağme-i Kalp”, nr.198, s. 2.
Enîse Zulmet	“Tulu’-ı Kamer”, nr.186, s. 338.
Enver	“Gazel”, nr.54, s. 5.
-----	“[Şiir]”, nr.87, s. 138.
-----	“Gazel”, nr.64, s. 33.
Esad Râmiz (Trabzonlu)	“Bir Şeb”, nr.77, s. 97.
Eşref	“Gazel”, nr.12, s. 46.
-----	“Kıt’a”, nr.12, s. 46.
F. Bedî’â	“Şarkı”, nr.195, s. 374.
F. Mahmud Nedim	“Bir Hayâl”, nr.188, s. 345.
F. Nezihî	“Lerze-i İstiğrak”, nr.196, s. 377-378.
F. Reşâd	“Kıt’a”, nr.1, s. 2.
Fazlı	“[Şiir]”, 154, s. 205.
-----	“Aile Şiirlerinden 1”, nr.173, s. 286.
-----	“Harpist”, nr.160, s.233.
-----	“Şarkı”, nr.177, s. 302.
-----	“Teessür-i Mader”, nr.145, s. 369-370.
-----	“Tulu’dan Evvel”, nr.133, s. 321.
Ferid Necdet	“Hüsnüne”, nr.179, s. 309.
-----	“Sizin Şehirleriniz”, nr.177, s. 301.
Ferid Zihnî	“Hande-i Leyl”, nr.200, s. 9-10.
-----	“Neşîde-i Tahassüs”, nr.196, s. 377.
Fuad Ali	“Temennî-i Aşk”, nr.187, s. 342.
Furûgî	“[Şiir]”, nr.174, s. 289.
Gezâ	“Gazel”, nr.50, s. 197.
-----	“İstimdad-ı Ez-Hazret-i Şefi-ü’l-ibad”, nr.49,
H(a) Bedreddin (Malatyalı)	“Sevdâ-yı Tettebbu”, nr.136, s. 334.

-----	“Bir Levhâ-i Tasvir”, nr.206, s. 34.
H(a) Ferid	“[Şiir], nr.207, s. 38.
H(a) Hasib (Edirne)	“Neşide-i Da’vet”, nr.196, s. 377.
H(a) Muhlis	“Gazel”, nr.160, s. 234.
-----	“Mayıs Sabahı”, nr.186, nr.338.
H(a) Remzî (Vodinalı)	“Gazel-seralığa Bazen Yeni Heves Geliyor”, nr.126, s.293.
-----	“Kadınlar”, nr. 172, s. 281.
-----	“Na’t”, nr.125, s. 289.
-----	“Nazîre”, nr.169, s. 269.
-----	“Şuârâ-yı Belagât-ı İntiba-ı Kudemadan”, nr.169,
-----	“Nazîre”, nr.126, s. 293.
-----	“Pudra Altında”, nr.134, s. 325.
-----	“Şarkı”, nr.115, s. 249
-----	“Şarkı”, nr.126, s.293.
-----	“Şarkı”, nr.129, s. 305.
-----	“Nazîre”, nr.203, s. 22.
Hâfız Hüseyin Şevket	“Sevdiğime”, nr.139, s. 345.
Hâfız Müctebâ	“[Gazi Osman Nûrî Paşa’nın Ölümüne Tarih], nr.32, s.127.
Halil Rüşdü	“Teemmül-i Hakikat”, nr.87, s. 137-138.
Hami (Edirne’den)	“Köylü Bir Valide Lisânından”, nr. 19, s. 73.
Hasan Hilmî	“Gazel”, nr. 64, s. 45.
Hayriyye Bint-i Halil	“Yavrum için”, nr.91, s. 153.
Hikmet Celâl	“Perestîde-i Kalbime”, nr.5, s. 17.
Hikmet Hicrî (İbnürrefik)	“Kitabe-i Seng-i Mezar”, nr.57, s. 17.
-----	“Şarkı”, nr.53, s. 2.
-----	“Ona”, nr.146, s. 374.
Hilmî Efendi (Müftü, Kıbrıslı)	“[Şiir]”, nr. 18, s. 69.
Hüseyin Naci	“Elhân-ı Emel”, nr.222, s. 105-106.
-----	“Girye-i Aşıkâne”, nr.2006, s. 34.
Hüseyin Razi	“Kibritçi Kız”, nr.14, s. 53.
Hüseyin Şevket (Hâfız)	“Şarkı”, nr.17, s. 65.
-----	“Hayâl”, nr.26, s. 104.
-----	“Şarkı”, nr.55, s. 10.

-----	“Şarkı”, nr.26, s. 104.
İbnürrasih Suad	“Şâir İsmail Beyefendiyi Taklit”, nr.33, s. 129-130.
İbnürrifat Samih	“[Hazret- i Fâtîha]”, nr. 34, s. 133.
İbrahim Edhem	“Mehtâblı Bir Gecede”, nr.189, s. 349.
-----	“Mezar-ı Maderde”, nr.209, s. 45.
İbrahim Hakkı	“Gazel”, nr.198, s. 3.
İbrahim Hakkı Efendi	“[Şiir] nr.174, s. 289.
(Erzincan Mevlevî Şeyhi)	
İbrahim Necâtî	“Hasbıhal”, nr.146, s. 174.
-----	“Mehtâb”, nr.103, s. 201-202.
-----	“Mehtâp”, nr.90, s. 149.
-----	“Terâne-i Gurbet”, nr.4, s. 14.
-----	“Tuhfe-i Kalp”, nr.95, s. 169.
İhsân Fahrî	“Bir Kıt’a”, nr.177, s. 302.
İhya	“[Şiir]”, nr.61, s.33.
İmzasız	“[Cülûsiyye]”, nr.90, s. 149.
-----	“Arkadaşımın Şiirine”, nr.174, s. 290.
-----	“Şarkı- Nakarât”, nr.95, s. 169.
-----	“Kadîd Aşkım”, nr.120,s. 269.
-----	“[Cülûsiyye]”, nr.148, s. 381.
-----	“[Şiir], nr.43, s. 169-170.
-----	“[Şiir], nr.32, s. 126.
-----	“[Şiir]”, nr.207, s. 38-39.
-----	“[Şiir]”, nr.32, s. 125.
-----	“Aynen”, nr.10, s. 37.
-----	“Bir Güzele”, nr.190, s. 353.
-----	“Bir Şeb-i Muammerde”, nr.137, s. 337.
-----	“Enise-i Hayâlîme”, nr.213, s. 61.
-----	“Fâtih Lisânından”, nr.42, s. 165.
-----	“Gazel”, nr.213, s. 61.
-----	“Gazel”, nr.49, s. 193.
-----	“İstikbal- i Ramazân”, nr.210, s. 49.
-----	“İtiraf”, nr.91, s. 153.
-----	“Kıt’a”, nr.54, s. 5.

-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr.183, s. 326.
-----	“Na’t”, nr.81, s. 113.
-----	“Na’t-ı Şerîf”, nr.51, s. 202.
-----	“Na’t-ı Şerîf”, nr.65, s. 49.
-----	“Sal-ı Ferhunde-Fal” (Değişik şâirler tarafından düşürülen tarihler.), nr.85, s. 129-130.
-----	“Şarkı”, nr.47, s. 186.
-----	“Yakazât-ı Aşk”, nr.198, s. 3.
İsak Ferera	“Bir Manzûme Daha”, nr.12, s. 45.
-----	“Bir Manzûme”, nr.12, s. 45.
-----	“Hayât Sahifelerinden”, nr. 987, s. 181-183.
-----	“Hayât Sahnelerinden”, nr.101, s. 193.
-----	“İstîğrak-i Şâirâne”, nr.7, s. 25.
-----	“Kebuter-i Garamıma”, nr.10, s. 37.
-----	“Serab-i Emel”, nr.23.s. 89.
İsmail (Tophâneli)	“Şarkı”, nr.220, s. 98.
İsmail Hakkı (İbnürrızâ)	“Mersiye”, nr.200, s. 9.
-----	“Bûse-i Hayâl”, nr.187, s. 342.
İsmail Nazmî	“[Cülûsiyye]”, nr.54, s. 5.
İsmail Nihâd	“Hatırâ-i Hayâl”, nr.203, s. 22.
İsmet	“Bir Günüm”, nr.51, s. 202-203.
-----	“Gazel”, nr.51, s. 202.
-----	“Sabavet”, nr.52, s. 206.
İzzet	“Tarih”, nr.9, s. 34.
Kemâl Hüznî	“Kur’ân-ı Kerim”, nr.98, s. 182.
-----	“Vapur Geçerken”. nr.99, s. 185, s. 185.
-----	“Yaşamak”, nr.99, s. 185.
Kenân	“Hayâlhânemde”, nr.20, s. 77.
Lâmi	“Kıt’a”, nr.110, s. 229-230.
-----	“Sevdiğime”, nr.110, s.229.
-----	“Sürûd-ı Sevdâ”, nr.110, s. 229.
Leyla Feride bk. Ahmed Rasim	
M. Asım (Alaşehirli)	“Şarkı”, nr.53, s. 2.
-----	“[İki Kıt’a]”, nr.34, s. 134.
-----	“Leyle-i Garam”, nr.153, s. 201.

-----	“Nazîre-i Garam”, nr.153, s. 201.
-----	“Se Ruh”, nr.154, s.205.
-----	“Sevdiğime”, nr.151, s. 193.
M. Bahaeddin (Abdülkerimzâde)	“Mektep”, nr.95, s. 169.
-----	“Neşaid-i Garam”, nr.219, s. 90.
-----	“Teessür-i Kalp”, nr.149, s. 385.
M. Cazribadi	“Na’t-ı Şerîf-ı Nebevi”, nr.69, s. 65.
-----	“Eski Günler”, nr.69, s. 65.
M. Celâleddin (İrfânzâde)	“Hayâlâtın”, nr.209, s. 45.
M. Cinânî	“Mülhime-i Eş’ârıma”, nr.195, s. 374.
M. Edîb	“Bir Mehtâb Alemi”, nr.86, s. 133.
-----	“Nazîre”, nr.80, s. 110.
M. Fahreddin	“Seher Vakti”, nr.180, s. 313.
M. Hamdî	“Şarkı”, nr.59, s.25.
M. Hilmî	“[Şiir]”, nr.174, s. 289.
-----	“Bedâyi’-i Tefekkür”, nr.188, s. 345-346.
-----	“Ezân Okunurken”, nr.186, s. 337-338.
-----	“Feyezân-ı Muhabbet”, nr.187, s. 341.
-----	“İbtisâm-ı Tabiat”, nr.183, s. 321-322.
-----	“İbtisam-ı Tabiat”, nr.186, s. 338.
-----	“Nağme-i Muhabbet”, nr. 160, s. 233.
-----	“Tesyi’-i Rebi’î”, nr.13, s. 366.
-----	“Yâdigâr-ı Bahar”, nr.192, s. 361-362.
M. Nedim	“Kıt’a”, nr.4, s.13.
M. Nezih	“Sen ve Mehtâb”, nr.161, s. 237.
M. Nûrî Şeydâ	“Kıt’a”, nr.45, s. 177.
-----	“Münacât”, nr.45, s. 177.
M. Nûrî	“Gözlerin için”, nr.161, s. 237-238.
M. Nusret	“Elvâh-ı Tabiattan”, nr. 132, s. 317.
M. Sabrî	“Gazel”, nr.55, s. 10.
M. Selahaddin	“Cânânıma”, nr.174, s. 290.
-----	“Kaside”, nr.148, s.382.
-----	“Manzûme”, nr.56, s. 13.
-----	“Şarkı”, nr. 76, s. 93.
-----	“Şarkı”, nr.186, s. 338.

M. Vasfî	“Sevdiğime”, nr.218, s. 86.
M. Zülfikâr	“Nağme-i Rûh”, nr.163, s.235.
M.Cinânî	“Pek Severim”, nr.195, s. 373.
-----	“Perestîde-i Kalbime”, nr.202, s. 10.
M.Fâzıl	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
M.Halid (Nimetzâde)	“Firkat”, nr.17, s. 65.
M.Hilmi	“Bir Numune-i Edebe”, nr.182, s. 322.
M.Sadık	“Teessür”, nr. 26, s.103.
Mahmud Bedî’	“Şarkı”, nr.5, s. 17.
Mahmud Fikret (İbnürrızâ)	“Serâib-i Yâd!”, nr.197, s. 382.
-----	“Bir Deste Çiçek”, nr.197, s. 382
-----	“Sarı Gül”, nr.143, s. 361.
-----	“Bir Şiir”, nr. 184, s. 329.
Mahmud Fuad	“Mektepte 1”, nr.7, s. 25.
-----	“Mektepte 2”, nr.7, s. 25
-----	“Mektepte 3”, nr.7, s. 25.
-----	“Mektepte 4”, nr.7, s. 25-26.
-----	“Mektepte”, nr.14, s. 53.
Mahmud Hamdi (Hısnımansurlu)	“Hazret-i Fahr-ül-Mürselin”, nr.47, s. 185.
Mahmud Kemâl	“İcâzet-i Tüllâb”, nr.9, s. 34.
Mahmud Nedim (Uşakizâde)	“Sevdiğime”, nr.196, s. 378.
Mahmut Ekrem (Recaizâde)	“Şeb-i Müzlim”, nr.5, s. 20.
Manastırlı Rifat	“Hikemiyât-ı Saib”, nr.29, s. 113.
Mehmed ‘Asım	“Aşiyâne-i Ruh”, nr.204, s. 26.
Mehmed Âkif (Selânikli)	“Son Şiirlerim”, nr.43, s. 170.
-----	“Cânâna Hitap”, nr.10, s. 37.
-----	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
-----	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
-----	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
-----	“Bir Hafız-ı Hoş Avaza”, nr.75, s. 89.
-----	“Denize Karşı Tevhid”, nr.74, s. 85.
-----	“Edeb”, nr.218, s. 86.
-----	“Hazret-i Naci’ye”, nr.44, s. 173-174.
-----	“İşret”, nr.42, s. 165-166.
-----	“Kıt’a”, nr.55, s. 10.

-----	“Kıt’a”, nr.75, s. 89.
-----	“Ma’bede Karşı”, nr.74, s. 85.
-----	“Nağme-i Muhabbet”, nr.187, s. 341-342.
-----	“Sabah Namazında”, nr.220, s 98.
-----	“Sevdiğime”, nr.131, s. 313.
-----	“Vedâd-ı Sâf”, nr.42, s. 166.
Mehmed Âsaf	“Ma’şûka-i Hayâlîme”, nr.157, s. 217.
Mehmed Celâl	“[Şiir]”, nr.5, s. 17-18.
-----	“Ada Bana ne Söyler”, nr.49, s. 193.
-----	“Arzular”, nr.12, s. 46-47.
-----	“Bir Şiir”, nr.36, s. 141-142.
-----	“Bulutlar Üstünde”, nr.22, s. 85.
-----	“Fonografa”, nr.3, s. 9.
-----	“İ’tıla-yi Gazi”, nr.32, s. 126-127.
-----	“Kalem Sana Diyor ki”, nr.7, s. 28.
-----	“Melekât”, nr. 4, s. 14.
-----	“Neşve-i Sevdâ”, nr.9, s. 34-35.
-----	“Sen Benim Yar-i Dilsitânımsın”, nr. 6, s. 22.
-----	“Şarkı”, nr. 4, s. 14.
-----	“Uda Dair”, nr.47, s. 185.
Mehmed Cemil	“Cami’-i Şerif”, nr.180, s. 313.
-----	“Gazel”, nr.193, s. 366.
Mehmed Emin	“Bir Hitap”, nr.206, s. 34.
Mehmed Emin bk.[YURDAKUL, Mehmed Emin]	
Mehmed Fâik	“Na’t-ı Şerîf”, nr.76, s. 93.
Mehmed Hamdi	“Münacat”, nr. 215, s. 69.
Mehmed Hamdi (Giresunlu)	“Aynen”, nr.28, 109.
-----	“Düşünmek”, nr.37, s. 143.
-----	“Atalet”, nr.19, s. 74.
-----	“Camille Flamarrion”, nr.78, s. 101.
-----	“Gayret”, nr.26, s. 103.
Mehmed Hilmi	“Menâkıb-ı Garam”, nr.197, s. 381.
-----	“Bedi’a-i Şiirime”, nr.202, s. 18.
-----	“Ezânı Dinlerken”, nr. 218, s. 85.
-----	“Fihris-i Âsâr-ı Tabiat”, nr.217, s. 77.

-----	“Temcid”, nr. 218, s. 85.
-----	“Yazmış Bulundum”, nr.218, s. 85.
-----	“Feyezân-ı Muhabbet”, nr.196, s. 378.
-----	“Fihris-i Asar-i Tabiat”, nr.219, s. 90.
-----	“Mader”, nr.55, s. 9.
-----	“Menâkıb-ı Garam”, nr.195, s. 373.
-----	“Serair-i Garam”, nr.193, s. 366.
Mehmed İrfân	“[Şiir]”, nr.148, s. 382.
Mehmed İsmet	“Yâdigâr-ı Aşkım”, nr.36, s. 141.
Mehmed Muharrem	“Aheng-i Aşk”, nr.175, s. 293.
-----	“Aheng-i Aşk”, nr.160, s. 233.
-----	“Aheng-i Garam”, nr.175, s. 293.
-----	“Şâirin Gözleri”, nr.178, s. 305.
-----	“Tasadüfün Lutfu”, nr.195, s. 374.
-----	“Valide Lisânından”, nr.198, s. 2.
-----	“Valideme”, nr.177, s. 301.
-----	“Valideme”, nr.222, s. 106.
-----	“Vefât Eden Bir Çocuğa”, nr.155, s. 209.
Mehmed Nâzım	“[Şiir]”, nr.207, s. 38.
Mehmed Nûrî	“Na’t-ı Şerîf”, nr. 95, s. 169.
Mehmed Râsim (Selânikli)	“Bir Küçük Çocuk”, nr.200, s.9.
-----	“Gözlerin”, nr.198, s. 3.
-----	“Gül”, nr.198, s. 2.
-----	“İlk Tereddüd”, nr.202, s. 17.
-----	“Mebde-i Muhabbet”, nr.222, s. 105.
-----	“O Nigâr İçin”, nr.202, s. 18.
-----	“Seher-i Zamân”, nr.204, s. 26.
-----	“Sevdiğim Şiirler”, nr.200, s. 10.
Mehmed Rüşdü	“[Şiir]”, nr.128, s. 382.
Mehmed Sabit	“Mini Mini Kedilerim”, nr.155, s. 209.
Mehmed Said	“Bir Duhter-i Na-Bînâ! Yahud Bir Levhâ-i Hüzn-i İnti’ma”, nr.11, s. 43.
-----	“Odamın Penceresinde”, nr.23, s. 89.
Mehmed Sıdkı (İzmirli)	“Nevha-i Garam”, nr.31, s. 123.
-----	“Yâd Ediniz”, nr.98, s. 182.

Mehmed Şerif	“Na’t-ı Şerîf”, nr.50, s. 29.
Mehmed Şevket	“Köy Levhâlarından”, nr.187, s. 341.
Mehmed Tahir (Divriğili)	“Münacât”, nr.80, s. 109.
Mekki (Edirne Naibi)	“Merhum Gazi Osman Paşaya Hitap”, nr.34, s.133.
Mekki (Hüdavendigâr Naibi)	“[Yeni Yıl Şiiri]”, nr.85, s. 129.
Memduh	“Sünnet-i Hitâni İçin İcra Kılınan Bir Masumun Pederine Hitaben Yazılmış Manzum Hitân Tebriknâmesi”, nr.70, s. 69.
Menmed Cevad	“Eyüb’de Ziyâret”, nr.194, s. 369.
Muallim Feyzi (Bursa’dan)	“[Cülûsiyye]”, nr.2, s. 5-6.
Mustafa	“Bir Muallim Lisânından”, nr.37, s. 145.
Mustafa Eşref (Kapılızâde)	“Gazel”, nr.52, s. 206.
Mustafa Kemâl	“Güle Hitaben, Soldun mu Şimdi”, nr.55, s. 9.
-----	“Bülbül”, nr.127, s. 297.
-----	“Ezhâr-ı Bahar”, nr.121, s. 273.
-----	“Hüsn-i Medfûn”, nr.116, s. 254.
-----	“Kıt’a”, nr.82, s. 117.
-----	“Sevdâ”, nr.116, s. 254.
-----	“Sonbahar-Levhâ”, nr.66, s. 53.
-----	“Tahayyülât”, nr.20, s. 109-110.
Mustafa Muzaffer Dede	“[Şiir]”, nr.207, s. 38.
Mustafa Sabrî	“Emel-i Müselsel”, nr.27, 105.
-----	“Nikab-ı Cânân”, nr.13, s. 49.
-----	“Tarih-i İzdivac”, nr.6, s. 21-22.
-----	“Tıpkı Ben Gibi”, nr.16, s. 61.
Münir Safder	“Hüviye-i Aşk”, nr.133, s. 321.
N(amık) Ekrem (Birecikli)	“Ey Peri!”, nr.198, s. 2.
-----	“İşve-i Dildar İçin”, nr. 147, s. 377.
-----	“[Şiir]”, nr.207, s. 38.
-----	“Hatırât-ı Sevdâ”, nr.221, s. 101.
-----	“Mesud Yavrular”, nr.206, s. 33.
N. Ekrem	“Hatırât-ı Sevdâ”, nr.219, s. 90-91.
-----	“Hatırât-ı Sevdâ”, nr.222, s. 105.
Nafizi	“Gazel”, nr.14, s. 54.
Naim Fikret	“Yâd-ı Hazin”, nr.188, s. 345.

Nakid	“Tegazzül”, nr.18, s. 69.
Nâmık Ekrem	“Neşide-i Ruh”, nr.176, s. 297.
-----	“O Bi-Vefaya”, nr. 184, s. 329.
-----	“Seher Zamânı”, nr.171, s. 277.
-----	“Hatırât-ı Sevdâ”, nr.218, s. 85-86.
-----	“Bir Leyl-i Mukmir”, nr.178, s. 305.
-----	“Çocuk ile Akil”, nr.203, s. 21.
-----	“Güldeste-i Muhabbet”, nr.194, s. 365.
-----	“Hüsn-i Edeb”, nr.27, s. 105.
-----	“Mehâsin-i Yârim”, nr.184, s. 329.
-----	“Mektep”, nr.15, s. 57.
-----	“Ni’met-i Resul”, nr.193, s. 365-366.
-----	“Niyâz-ı Aşıkâne”, nr.194, s.3639-70.
-----	“Sevdiğime”, nr.181, s. 317.
-----	“Sürûd-ı Sevdâ”, nr.184, s. 329-330.
-----	“Velâdet-i Peygamberi Hak.”, nr.186, s. 337.
-----	“Zemzeme-i Garam”, nr. 188, s. 346.
Nâmık Sadrî	“[Şiir]”, nr.70, s. 69.
-----	“[Şiir]”, nr.70, s. 69.
-----	“[Şiir]”, nr.70, s. 69.
-----	“[Şiir]”, nr.70, s. 69.
-----	“[Şiir]”, nr.70, s. 69.
-----	“[Şiir]”, nr.70, s. 69.
-----	“Bir Avaze-i Tazarru’”, nr.15, s. 57.
-----	“Çoban Armağanı”, nr.42, s. 166.
-----	“Fakir Kız”, nr.54, s. 5.
-----	“Fecr”, nr.15, s. 57.
-----	“Fenere Dair”, nr.132, 317.
-----	“İbtihal”, nr. 19, s. 73.
-----	“Kıt’a”, nr.48, s. 189.
-----	“Şafakta”, nr.34, s. 33-134.
-----	“Şarkı”, nr.48, 189.
-----	“Şiirlerim”, nr. 76, s. 93.
-----	“Tahsîne”, nr.132, s. 317.
Nazîf	“Şarkı”, nr.119, s. 265.

Nazîf (Kâtipzâde)	“Bahar İçinde”, nr.40, s. 157.
-----	“Bir Söyleyiş”, nr.86, s. 133.
-----	“Şarkı”, nr.218, s.86.
Nazîf Serverî	“Zeybek Oğlu”, nr.27, s. 105.
Necmeddin (Malatyalı)	“Sabahat-ı Mahza”, nr.30, 117.
-----	“Tahattur”, nr.25, s. 98.
Nesip (Üsküdar’dan)	“Bahariye”, Yâdigâr-ı Aşkım”, nr.41, s. 161.
Nezih	“Şarkı”, nr.107, s.217.
Nidaî	“Gazel”, nr.14, s. 54.
Nureddin (Ohrili)	“Bir Manzûme”, nr.91, s. 153.
-----	“Kırlangıç”, nr.75, s. 89.
Nûrî (Hocazâde)	“[Şiir]”, nr.45, s. 177.
-----	“Gazel”, nr.46, s. 181.
Nûrî	“Hocazâde”, nr.56, s. 13.
-----	“Nazîre-i Gazel-i Fuzuli”, nr.26, s. 104.
-----	“Ruba’î”, nr.25, s.99.
Nûrî, S(in) Âsaf (Konyalı)	“Müşterek Bir Gazel”, nr.154, s. 209.
Nurullah Meftuni	“Şarkı”, nr.3, s. 9.
Nusret Yektâ	“Elhân-ı Emel”, nr.202, s. 17.
Nutkî	“[Şiir]”, nr.87, s. 138 (Eğinli Hacı Hâfız İbrahim Efendi’nin ölümüne düşürülen tarih)
Osman Nûrî	“Fahr-ül-Mürseline”, nr.16, s.61.
Ömer Adil	“[Şiir]”, nr.207, s. 38.
Ömer Aziz (Eğinli)	“Bir Şiir”, nr.36, s. 141.
-----	“Eğin Türküleri, nr.4, s. 13.
-----	“Kıt’a”, nr.4, s. 13.
Ömer İhyâ	“Bir Gece”, nr.73, s. 82.
-----	“Bir Nazîre”, nr. 73, s. 82.
-----	“Gazel”, nr.79, s. 105.
-----	“Gazel”, nr.80, s. 110.
-----	“Manzûme”, nr.79, s. 105.
-----	“Nevâ-yi Dil-rûba”, nr.73, s. 81-82.
Ömer Lûtfü (Pirizrenli)	“Na’t-ı Server-i Enbiyâ”, nr.100, s. 189.
-----	“Na’t-ı Şerîf”, nr.44, s. 173.
-----	“Tevhid-i Bârî ve Takdis- i İlâhî”, nr.33, s.129.

-----	“İstimdâd, nr.51, s. 202.
-----	“Cânâna Hitap”, nr.56, s. 13.
-----	“Manzûme”, nr.55, s. 9-10.
-----	“Merhum Cevad Paşa’nın Tarih-i İrtihali”, nr. 50,
-----	“Na’t-ı Habib-i Kibriyâ” nr.74, s. 85.
-----	“Na’t-ı Şerîf”, nr.46, s. 181.
-----	“Na’t-ı Şerîf”, nr.49, s. 193.
-----	“Na’t-ı Şerîf”, nr.53, s. 2.
-----	“Na’t-ı Şerîf”, nr.53, s. 2.
-----	“Tahmis”, nr. 43, s. 169.
-----	“Tahmis”, nr.51, s. 202.
-----	“Tahmis”, nr.51, s. 202.
-----	“Yâdigâr-ı Uhuvvet”, nr.51, s. 202.
-----	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
-----	“Diğer”, nr.101, s. 193.
-----	“Kıt’a”, nr.101, s. 193.
Rahmî (Hısnımansurlu)	“Hatıra-ı Şebabet”, nr.48, s. 189.
-----	“Mektep”, nr.46, s. 181.
-----	“Bir Şiir”, nr.18, s. 69.
-----	“Levh-i Kandile Karşı”, nr.20, s. 77.
-----	“Levh-i Mezar”, nr. 34, s. 134.
Rahmî-Hilmî	“Müşterek Bir Na’t-ı Şerîf”, nr.57, s. 17.
Rauf	“Yâd Et”, nr.112, s. 237-238.
Rebi’î	“Şarkı”, nr.179, s. 309.
Rüşdü (İbnülhızır)	“Emel”, nr.25, s. 98.
S(in) Âsaf	“Bahar Aşkına Dair Terâne-i Sevdâ”, nr.172,
-----	“Sevdiğime”, nr. 172 s. 281.
S(in) Bedi’a	“[Şiir]”, nr.151, s. 193.
S(in) Cinân	“Bir Manzûme”, nr.176, s. 297.
Sa’dî	“Bağçem İçin”, nr.187, s. 331.
Sabit Sâfi	“Şiir Çiçekleri”, nr.144, s. 365.
Sabrî	“Müjde-i Garam”, nr. 147, s. 377.
Sadık	“Levhâ”, nr.19, s. 73.
Sadi	“Kızcağız ile Kurdukları”, nr.49, s. 193.
Sadrî	“Gazel”, nr.12, s. 46.

Safvet Kemâl	“Şarkı”, nr.10, s. 37.
Saime (Hüdayi)	“Küçük Hemşireme”, nr.113, s. 241.
Sâmî (İbnürrifat)	“Bir Manzûme”, nr.51, s. 203.
Sâniî Nejdî	“Çiçekler”, nr.165, s. 254.
Selahaddin Bedri	“İlk Neşidem”, nr.204, s. 26.
Sıdkı	“Eski Bir Yolda Gazel”, nr.57, s. 18.
Suad (İbnürrasih)	“İntizar”, nr.25, s. 98.
Süleyman Bahrî	“Kadın”, nr.203, s. 22.
-----	“O Siyah Gözlere Karşı”, nr.124, s. 285.
Süleyman Memduh	“[Şiir], nr.70, s. 69.
-----	“Küçük Bir Adamın Levh-i Mezarı”, nr.15, s. 57.
Süleyman Rızâ (İzmir’den)	“Tevhid”, nr.203, s. 21.
Sünbülî	“Arkadaşımın Şiirlerini Okurken”, nr.219, s. 90.
-----	“Kar”, nr.17, s. 65.
-----	“Ne Tatlı Meyyaller”, nr. 211, s. 53.
-----	“Sevdiğimin”, nr.219, s. 90.
Ş(in) Sünbülî	“Mürg-i Gül Heves”, nr.40, s. 157.
Şekip	“Manzûme”, nr.98, s. 182.
Şemsettin Sâmî (İşkodralı)	“[Şiir]”, nr.86, s. 133.
Şemsî	“Nevha-i Dil”, nr.123, s. 281.
Şevki (Diyarbakırlı)	“Gazel”, nr.98, s. 182.
-----	“(Şiir), nr.99, s. 185-186.
-----	“Manzûme”, nr.99, s. 185.
Şinasî	“Bahardan Bir Lem’a”, nr.172, s. 281.
Tahsin	“Devr-i Meşk Kaygısı”, nr.20, s. 77.
Tevfik Fikret	“Bahar-ı Teranedâr”, nr.7, s. 28.
Tevfik Messar	“Tiyatroda”, nr.169, s. 270.
Tırnavlızâde	“Zavallı Adam”, nr.24, s. 94.
Y. N.	“Gel Söyleşelim”, nr.4, s. 13.
Yekta Nezih	“Leyal-i Aşk”, nr.220, s. 98.
Yusuf	“Ben İsterim Ki”, nr.142, s. 357.
-----	“Çirkin Kız”, nr.144, s. 365-366.
-----	“İhtiyac-ı Kalp”, nr.152, s. 197.
-----	“Sabah Ezânında”, nr.147, s. 377.
[YURDAKUL, Mehmed Emin]	“Köyde Fırtına”, nr.25, s. 97.

Yusuf Cevâd	“Muallim-i Aşk”, nr.7, s. 29.
Yusuf İzzet	“Eğer Sen Olmasaydın”, nr.28, s. 109.
-----	“Bahar-ı Latîf”, nr. 138, s. 341.
-----	“Bahar-ı Latîf”, nr.40, s. 157.
-----	“Bu Kalp Sizindir”, nr.47, s. 185.
-----	“Gülşen”, nr.13, s. 49.
-----	“Heyecân-ı Aşk”, nr.24, s. 94.
-----	“İltifât-i Hayâlin”, nr.16, s 61.
-----	“Nazikî-i İstifham”, nr.48, s, 189.
-----	“Pejmürdegi-i Sevdâ”, nr.14, s. 53.
-----	“Temenni-i Vefa”, nr.18, s. 69.
-----	“Yağmurdan Sonra”, nr.140, s. 349.
Yusuf Kâmil Paşa (Merhum)	“[Şiir]”, nr.11, s. 42.
Yusuf Nemid	“Elhân-i Leyl”, nr.175, s. 293.
Yusuf Nihâd	“Yâd Et”, nr.4, s 13.
-----	“Yar-ı Medfun”, nr.14, s.53.
Yusuf	“Bir Hatıra”, nr.145, s. 369.
-----	“Hala Severim”, nr.147, s. 377.
-----	“Neşve-i Seyyâl”, nr.146, s. 373.
-----	“Şâir”, nr.141, s. 353.
-----	“Şarkı”, nr.142, s. 357.
-----	“Valide”, nr.44, s. 366.
Zihnî (Haydarzâde)	“Bir Resim veya Hayâl-i Cinâni”, nr. 206, s. 34.
-----	“[Şiir]”, nr.186, s. 337.
Ziver	“[Cülûsiyye]”, nr.52, s. 206.
Ziyâ Şâkir	“Zavallı Hasta”, nr.50, s. 197.
-----	“Büka-yı Emel”, nr.15, s. 5.

2. 1. 1. 2. Mensur Şiirler

A(yın) Cemaleddin	“Gözlerin”, nr.177, s. 302.
A(yın) Nûrî	“Vefasız Sevdığime”, nr.180, s. 314.
A(yın) Tevfik	“Bir Şiir”, nr.134, s. 325-326.
A(yın) Ulvi (Halepli)	“Dudaklar”, nr.219, s. 90.
A(yın) Vecdî	“Ah Ben Böyle İstiyorum”, nr.36, s. 141-142.

Abdullah Sâmî	“Gece Hayâtı”, nr.9, s. 35.
Adviye	“Bir Tepecikte”, nr. 179, s. 310.
Âgâh, bk.[BEYATLI, Yahya Kemal].	
Ahmed Muhtar	“Levhâ-i Tulû”, nr.11, s. 234.
Ahmed Nedim	“Güfte-i Aşk”, nr.180, s. 314.
-----	“Terâne-i Hicrân”, nr.178, s. 305.
Ahmed Rebi’î	“Akşam”, nr.204, s. 26.
-----	“Kamer!..”, nr.206, s. 34.
-----	“Küçük Melek”, nr.22, s. 106-107.
-----	“Vesika-i Garam”, nr.203, s. 22.
Ahmed Settâr	“Arkadaşımın Aşkı”, nr.170, s. 273-274.
-----	“Bir Sahife-i Sevdâ”, nr.173, s. 286.
Ali Gâlip	“Bir Mehtâp Gecesi”, nr.209, s. 46.
Ali Rızâ Seyfi	“Bir Akşamın Tarihi”, nr. 1, s. 3-4.
Ali Semih	“Beyaz Mendil”, nr.136, s. 334.
-----	“O Kız”, nr.143, s. 361-362.û
-----	“Penbe Şemsiye”, nr.132, s. 317-318.
-----	“Zavallı Makbule”, nr.132, s. 318.
Baha Tevfik	“Yâd-ı Muhabbet”, nr.182, s. 322.
.[BEYATLI, Yahya Kemal]	“Tahattur”, nr.172, s. 282-283.
E(lif) Hakkı (Kesriye’den)	“Sen Geçiyordun”, nr.202, s. 19.
E(lif) Hamdi (Süleymaniyeli)	“Perestîde-i Kalbime”, nr.141, s. 353-354.
E(lif) Kazım	“[Mensur Şiir]”, nr.186, s. 339.
E(lif) Rifat Enisî	“Neşaid-i Hicrân”, nr.92, s. 158.
E(lif) Sermed	“İlk Neşidelerim”, nr.194, s. 370.
E(lif) Sıdkı	“Köyde Bir Akşam Zamânı”, nr.107, s. 217.
E(lif) Zühdü (Abdûlgafurzade)	“Gözler”, nr. 222, s 108.
Edîb	“Melek ve Çocuk”, nr.139, s. 345.
Emine Lâmia	“Mini Mini Mediha'ya”, nr.166, s. 258.
F. Nezihi	“Gözlerin”, nr.189, s. 349-350.
-----	“Bir Refîkin Defter-i İhtisasâtından”, nr.181,
Faik Bedihî	“Bir Tasvir-i Muhayyile”, nr.56, s. 16.
Ferid Rebi’î	“Ceriha-i Kalbim”, nr.175, s. 293-94.
-----	“Ceriha-i Kalbim”, nr.169, s. 270-271.
Ferid Zihnî	“Neşide-i Garam”, nr.179, s. 310-311.

Fevzi Şeydâ	“Gözlerin”, nr.222, s. 108.
H(a) H(e) (Rumelihisarı)	“Ayşe’nin Mezarı”, nr.117, s. 257-258.
H(a) Muhlis	“Mini Mini Sahiha”, nr.172, s. 282.
-----	“Tahattur”, nr.145, s. 370.
Hamid	“Sevdiğime”, nr.220, s. 99.
Hikmet Hicrî	“Ruznâme-i Hayâtımdan”, nr.121, s. 274.
Hikmet Suad	“İtiraf ve Takdim”, nr.189, s. 350.
-----	“Mehtâp”, nr.187, s. 342.
Hüseyin Cahid(Yalçın)	“Allahuekber”, nr.3, s. 9-10.
İbrahim Edhem	“Eflâtun Mendilin”, nr.182, s. 322.
-----	“Gözlerin”, nr.179, s. 310.
-----	“Leyl-i Mukmir”, nr.184, s. 329.
-----	“Sünbüller”, nr.183, s. 326.
İbrahim Nüzhet	“Korulukta”, nr.165, s. 255-256.
İhsân Fahrî	“Muhabbet Hediyeleleri”, nr.176, s. 298.
İmzasız	“Bir Resim”, nr.213, s. 61-62.
-----	“Elhân”, nr.137, s. 337.
-----	“Sevdiğime”, nr.115, s. 149-150.
-----	“Sevgilimi Beklerken”, nr.188, s. 346.
İsmail Hakkı	“Bahar Sabahı”, nr.133, s. 321.
Kazım (Süvârî)	“Atalet”, nr.52, s. 208.
Kemâl	“Yaz Dediniz”, nr.186, s. 339.
M. A(yın)	“Bir Tabloya”, nr.184, s. 331.
M. Celâl	“Ah O Gün”, nr.4, s. 15.
M. Celâleddin (İrfânzâde)	“Leyle-i Telakkî”, nr. 218, s. 87.
-----	“Hatırlıyor musun”, nr.179, s. 310.
-----	“Neşaid-i Vuslât”, nr.186, s. 339.
M. Emin	“Aşk-ı Müebbed”, nr.210, s. 49-50.
-----	“Aşk-ı Müebbed”, nr.211, s. 3-4.
M. Faik	“Felsefe-i Garamım”, nr.219, s. 90.
-----	“Gönlüm”, nr.221, s. 103.
M. Fikret (İbnürrızâ)	“Serab-ı Hayâl”, nr.155, s. 210.
M. Hilmî (Edirne)	“İştîyak-ı Elhân”, nr.199, s. 6.
M. İhsân	“Beste-i Melâl”, nr.185, s. 334.
M. Memduh	“Reşâse-i Garam”, nr.147, s. 377-378.

M. Safvet	“Hatırlıyor musun?”, nr.188, s. 346.
M. Safvet	“Hemşirem için”, nr.22, s. 107.
M. Safvet	“Levhâ-i Bahar”, nr.185, s. 334.
M. Vasfî	“Yâd-ı Muhabbet”, nr.218, s. 87.
M. Vasfî	“Sevdiğime”, nr. 218, s. 86.
Mahmud Fikret	“Aşk Demetleri”, nr.177, s. 302.
-----	“Aşk Demetleri”, nr.178, s. 306.
Mahmud Fikri	“Nisyân”, nr.143, s. 362.
Mahmud Nedim	“Yine Hatırâtımdan”, nr.188, s. 346.
Medhi	“Bir Hatıra”, nr.166, s. 258.
Mehmed Âkif	“Hüsn ü Ânın”, nr.131, s. 314.
Mehmed Âsaf	“Benden Sevdiğime”, nr.151, s. 193-194.
-----	“Bir Gecenin Hatırası”, nr.130, s. 309.
-----	“Gözleri”, nr.136, s. 334.
Mehmed Baha	“Neşide-i Hicrân”, nr.184, s. 329.
Mehmed Celâl	“Mavi Deniz”, nr.7, s. 26.
Mehmed Cemil	“Hatıra-i Ziyâret”, nr.145, s. 370.
Mehmed Hikmet	“Sevdiğime”, nr. 173, s. 286.
Mehmed Muharrem	“Kağıthânede”, nr.185, s. 334.
-----	“Mini Mini Mürüvvet için”, nr.222, s. 107.
Mehmed Necip	“Aşkım”, nr.123, s. 281.
Mehmed Safvet	“Leyl-i Terânedar”, nr.199, s. 6.
Mehmed Salim	“Gözlerin”, nr.178, s. 306.
Memduh	“Kemanını Dinlerken”, nr.177, s. 302.
Nail	“Perestîde-i Ruhuma”, nr.207, s. 39.
Namık Ekrem (Birecikli)	“Tasvir-i Bedâyi”, nr.209, s. 46.
-----	“Ah Vefasız” nr.217, s. 78.
-----	“Hatırlıyor musun”, nr.219, s. 91.
-----	“İnan”, nr.181, s. 318.
Nâmık Sadrî	“[Mensur Şiir]”, nr.56, s. 16.
-----	“Bir Mektuptan”, nr.63, s. 42.
-----	“Nağme”, nr.53, s. 3-4.
-----	“Tahsîne”, nr.121, s. 274-275.
Nazîf (Kâtipzâde)	“Sûzân 1”, nr.215, s. 69-70; nr.218, s. 86-87.
-----	“Tuhfe-i Hicrân 2”, nr.202, s. 18.

-----	“Ânka-yı Garam”, nr.176, s. 300; nr.179, s. 310; nr.180, s. 314; nr.181, s. 318; nr.183, s. 326; nr.185, s. 334. nr.187, s.342; nr.193, s. 367-368; nr.195, s. 374; nr.197, s. 382; nr.198, s. 390.
-----	“Nevha-i İntihâdan”, nr.116, s. 254-255.
-----	“Sevdiğime”, nr.203, s. 22-23.
Nuri Bedî’	“Seyf”, nr.17, s. 66.
Nusret Hilmi	“Ebedî Garam”, nr.219, s. 90.
Ömer Adil	“Güldeste-i Mülakât”, nr.209, s. 46.
Ömer Aziz (Eğimli)	“Hicrân”, nr.13, s. 51.
-----	“Karlar içinde”, nr.41, s. 161.
-----	“Maziden”, nr.29, s. 114.
Refik Sıdkı	“Nâle-i Tefekkür”, nr.262. s. 318.
S. Lâmi	“Bir Manzara-i Nurânî”, nr.131, s. 313-314.
Salih Muzaffer	“Aşkımız”, nr.144, s. 366.
Servet	“Son Bûse”, nr.53, s. 4.
-----	“Annemi Niçin Severim”, nr.146, s. 374.
-----	“Bir Hatıra”, nr.146, s. 374.
Süha Vecdî	“Sevdiğime”, nr.184, s. 329.
Süleyman Bahrî	“Al Kurdela”, nr.143, s. 362.
Tahir (İzmirli)	“Tahattur”, nr.147, s. 378.
Takiyüddin	“İsti’taf”, nr.16, s. 62.
Talat Hicâbî	“Ay Parçası”, nr.204, s. 26-27.
-----	“Bir Salkım Üzüm”, nr.202, s. 18.
Tevfik Hamid	“Çifte Kumrulu”, nr.171, s. 278.
Turhân Nimet	“Enin-i Aşk”, nr.133, s. 322.
Vassaf Kadri	“Mori Varna Misiya”, nr.182, s. 322.
Yusuf Sabahaddin	“Cânânıma”, nr.202, s. 18-19.

2. 1. 1. 3. Hikâyeler

A(yın) Hasib	“[Küçük Hikâye]”, nr. 203, s. 23-24.
A(yın) Muhlis	“Küçük Hikâye”, nr. 150, s. 188.
Adem Rızâ	“Hatıra-i Şebab 2 ”, nr. 101, s. 195-196.

-----	“Leme’ân”, nr. 50, s. 199-200.
-----	“Yalnız”, nr.56, s. 13-14.
Ahmed Haydar	“Bir Demet Saç”, nr.188, s. 347-348.
Ahmed Râsim	“Konstan Kinizar”, nr. 104, s. 208.
Ahmed Refiki	“Küçük Hikâye”, nr.139, s. 347-348.
Ahmed Rifat	“Mezarlıkta”, nr.36, s. 143-144.
Ali Nizami	“Bir Kadın Jurnalinden”,nr. 171, s. 278-279.
-----	“Madmazel Fistânı”, nr.172, s. 283-284.
-----	“Viyolet”, nr.174, s. 292.
Ali Semîh	“Mehtâbda”, nr. 139, s. 345-346.
Ali Seyfî	“Pierre’in Defter İhtisasâtı, nr.161, s. 239;
Celil Refet	“Düğün Haberi”, nr.177, s. 302-303.
Fatma Nâdire	“Küçük Bakkal”, nr.32, s. 127-128.
Ferid Rebi’î	“Bir Hikâye-i Muhabbet”, nr.148, s. 383-384;
-----	nr.149, s. 385-386; nr.150, s. 389-390
-----	“Dakâyık-ı Hayâtiye Levhâları 1 Hayât-ı
Gâlip Hasib	Müsteski”, nr.99, s. 187; nr. 100, s. 191-192.
H(a) Refet	“Çanta”, nr. 191, s. 357-358.
-----	“Bir Tesadüf”, nr.86, s. 136; nr.87, s. 140; nr.88,
-----	s. 144.
-----	“Turna Ağacı”, nr.189, s. 351-352.
H(a) Remzî (Vodinalı)	““Amâ”, nr.217, s. 83.
Heybeli Ada’dan	“Bir Avcı”, nr.112, s. 238-239.
Hikmet Hicrî	“Hatırât-ı Aşkımndan”, nr.101, s. 234.
-----	“Hatırât-ı Aşkımndan”, nr.119, s. 265-266.
Hikmet	“Hatırât-ı Aşkımndan”, nr.112, s. 238.
-----	“Hatırât-ı Aşkımndan”, nr.114, s. 247.
Hüseyin Avni	“Sevdâ-yı Bi-karar”, nr.54, s. 7-8.
Hüseyin Nazım (Sirozî)	“[Hikâye]”, nr.111, s. 234-235.
İmzasız	““Amâ”, nr. 219, s. 92-93.
-----	“Alîl Bir Âşık”, nr. 118, s. 261-262.
-----	“Filiya Tarlasında”, nr. 38, 151-152.
-----	“Hanriyet”, nr.217, s. 80.
-----	“Hatıra”, nr.124, s. 287.
-----	“İki Gelin”, nr.39, s. 155.

-----	“Küçük Hikâye”, nr.112, s. 240.
-----	“Küçük Hikâye”, nr.129, s. 306-307.
-----	“Küçük Hikâye”, nr.140, s. 352.
-----	“Küçük Hikâye”, nr.142, s. 359-360.
M(ehmed) Âsaf	“Sevdâ-yı Nihân”, nr. 117, s. 258.
M. C.	“Küçük Hikâye”, nr. 107, s. 219-220.
M. Hikmet (İbnürrefik)	“Hatırât-ı Aşkımın”, nr.124, s. 287.
M. Hikmet Hicrî	“Teraza”, nr.156, s. 214; nr.155, s. 210; nr.158, s. 222; nr.160, s. 234.
M. Nûrî Şeydâ	“1900”, nr.39, s. 156; nr.40, s. 160; nr.41, s. 161-164.
M. Nûrî	“Küçük Hikâye”, nr. 141, s. 355-356.
-----	“Küçük Hikâyeler”, nr.143, s. 363-364.
M. Rüştü (Eyüplü)	“Gerip Bir Tesadüf”, nr. 190, s. 355-356.
Mehmed Ali	“Albert ile Köpeği”, nr.142, s. 357-358.
Mehmed Âsaf	“İntiha-yı Aşk”, nr.130, s. 309-310.
-----	“Muhabbet-i Hakikiye”, nr.132, s. 318-319.
-----	“Sevdiğime 2”, nr. 152, s. 197-198.
Mehmed Hamdi (Giresunlu)	“Küçük Hikâye 3 Seyahat Hatıralarından”, nr. 101, s. 196.
-----	“Gemici Hasan Ağa”, nr.96, s. 176.
Mehmed Hikmet (İbnürrefik)	“Hatırât-ı Aşkımın”, nr. 118, s. 262-263; nr. 120, s. 269-270; nr. 121, s. 273-274; nr. 127, s. 298.
Mehmed İsmet (Rikalızâde)	“Dalgalar İçinde”, nr.36, s. 144.
Mehmed Kemâl	“Biraz Hayâl”, nr.56, s. 14-15.
Mehmed Muharrem	“Bir-Hayât-ı Mesûdâne”, nr.183, s. 376-377.
Mustafa Bahrî	“Küçük Lemeân”, nr.54, s. 6-7.
Mustafa Ragıp	“[Hikâye-i Müntehabe]”, nr. 48, s. 192.
Nâmık Sadrî	“Boş Emel”, nr.132, s. 318.
Nizameddin Hasib	“Hasta-i Emel”, nr.194, s. 371-372. nr. 243, s. 243-244.
Ömer Aziz (Eğinli)	“Ziyâret”, nr.54, s. 7.
Refet (İbnülasım)	“[Hikâye]”, nr.65, s.51-52.
-----	“Arabacı”, nr. 43, s. 172; nr.44, s. 176.
Resmî	“Tramvayda”, nr.192, s. 363.

Rıfkı	“Benim Udum”, nr.40, s. 159-160.
Salim Servet	“Bir Mektup”, nr.21, s. 83.
Ş. Mehmed Cemil	“Nihayete Kadar”, nr. 165, s. 256.
Talat Hicâbî	“Ekinler Yeşermiştî”, nr. 190, s. 353-354.
-----	“Hacı Dadı”, nr.41, s. 164; nr.42, s. 168.
-----	“Hasât Aleminde”, nr.192, s. 362-363; nr.193, s. 366-367; nr.194, s. 370-371; nr.195, s. 375-376; nr. 196, s. 379-380; nr.197, s. 382-382;
-----	“Mehtâp Aleminde, Pek Utanmıştı 1”, nr. 200, s.
-----	“Vaad- i Kavî”, nr.29, s. 116; nr.30, s. 120; nr.32, s. 128; nr.33, s. 132.
-----	“Küçük Hikâye”, nr.31, s. 124.
Tevfik (Selânikli)	“Saç Bitiren İlaç”, nr.180, s. 316.
Turhân Nimet	“Küçük Şey”, nr.136, s. 334-335.
Vassaf Kadri	“Aleksandra”, nr.170, s. 275.
Yunus Nâdî	“Elvâh-ı Hayât-ı Beşerden”, nr.35, s. 139-140.

2. 1. 1. 4. Edebiyatla İlgili Çeşitli Yazılar

A(yın) Hâkî	“Mebahis-i Lisâniyeden”, nr.33, s. 131-132 (İsm-i Meful yapısı hak.).
A(yın) Nâdir	“Servet Gazetesinde Okunmuştur”, nr.67, s. 80 (Ali Ekrem Bolayır) (Yazarın Servet-i Fünun gazetesinde çıkan “Şiirimiz” başlıklı yazısına müdahale edilmesi ve bundan sonra Malûmât’ta yazacak olması hak.).
A(yın) Rahmî	“Musahabe”, nr.187, s. 344 (Birecikli Nâmık Ekrem Bey’in ‘Dibace-i Aşkımın’ şiiri hak.).
-----	“Musahabe”, nr.166, s. 259 (Kolağası Mehmed Hüsnü Bey’in yazdığı askerlikle ilgili bir kitap hak.).
Abdullah Zühdü	“Bir Hatıra-i Aşk” nr.163, s. 246-248 (Le Journal gazetesini yazarının şâir Charles Foster’in evine gitmesi hak.).

- Ahmed Melih “İcmâl-i Edebi”, nr.170, s. 273 (Doğu edebiyatlarının ve Osmanlıca’nın bilinmesinin eser ortaya koymada ön şart olması, Malûmât’ın son sayısının içeriği hak.).
- Ahmed Refik “Geçen Haftaki Malûmât-ı Ceride-i Muhtereme”, nr.13, s. 52 (İlyas Sukuti Bey hak.).
- “Yirmi Cild Eser”, nr.2, s. 7 (Fransız Münekkidlerinden Jules Lemaitre’in 20 eser seçme düşüncesi hak.).
- Ahmed Şinasî “Rıfkı Bey’e”, nr.146, s. 376 (Rıfkı Bey’e vezinli her sözün şiir olmayacağını noktasındaki fikri için teşekkür eden yazı).
- Ali İhsân (Müftüzâde) “Lisân-ı Arabî”, nr.35, s. 138-139 (Arapça hak.).
- “Musahabe”, nr.13, s. 51; nr.16, s. 63-64 (Roman okumak hak.).
- “Musahabe”, nr.24, s. 95 (Son zamanlarda edebi mecmualarda yer alan lisan tartışmaları hak.).
- “Musahabe”, nr.25, s. 99-100 (Gazete ve mecmularda devam eden lisan tartışmalarının değerlendirilmesi).
- Ali Rızâ Seyfî “İngiliz Edebiyatı Nümunelerinden:”, nr.29, s. (Adelaine Anne Procter hak. bilgi).
- Arif İsmet (Doktor) “Şâiriyet ve İşret”, nr.166, s. 259-260 (Şâirlik ve işret ilişkisi hak.).
- Ebulfeyzi Neşet “Bir Mesele-i Lisâniye”, nr.37, s. 146-147 (‘Etmek’ mastarı hak.).
- Ebüzziyâ Tevfik “Terâcim-i Ahval”, nr.17, s. 65-66 (Ebüzziyâ Tevfik’in Müşir Ahmed Şevki Bey üzerine yazdığı hâl tercümesi hak.).
- Fahreddin “Yeni Kamus-i Fransevi”, nr.137, s.338-339 (İbrahim Cemil Bey’in hazırladığı Büyük Lügât adlı Fransızca-Türkçe sözlük hak.).
- Feridun “Şiir ve Edebiyâtta İsti’dâd”, nr.210, s. 50-51 (Sanatta yeteneğin yanı sıra tahsilin, bilginin ve çalışmanın da önemli olduğu fikrinin açıklanması).

H(a) Bedreddin	“Edebiyât-ı Cedide-Edebiyât-ı Atika”, nr.209, s. 48 (Yeni ve eski edebiyatın farklı ifade olanakları, Muallim Naci ve Nef’î’den örnekler ve edebiyatın tek olması hak.).
H(a) Remzî (Vodinalı)	“İcmal-i Edebi”, nr.218, s. 87-88 (İcmal-i Edebi yazıları ve mecmuaya gönderilecek eserler hak.).
Hikmet Hicrî	“Dilara ismindeki Romana Dair”, nr.152, s. 198 (Mehmed Âsaf’ın Dilara adlı romanını takdir edilmesi hak.).
Hüseyin Dâniş	“Şeyh Sa’dî”, nr.4, s. 15-16; nr.5, s. 18-19; nr.6, s. 22-23; nr.7, s. 26-27; nr.10, s. 39; nr.11, s. 44; (Sa’dî’nin yaşamı ve sanatı hak.).
İmzasız	“Osmanlılığın Avrupa’da Tarz-ı Tesisi Yahud Feth-i Celil-i Konstantiniyye”, nr.151, s. 196 (Ahmed Muhtar Paşa’nın aynı adlı kitabı hak.).
İmzasız	“Ceride-i Bahrîye’de Okunmuştur”, nr.158, s. 224.
-----	“Fen ve Edeb”, nr.111, s.234 (Mecmuada şiiri yayımlanan Ahmed Şinasî’ye şiiri ve yeni doğan çocuğu hak. tebrik).
-----	“İcmâl-i Edebi”, nr.1, s. 2-3 (İmla sorunun önemi ve bu sorunu çözmek için yapılabilecekler hak.).
-----	“İcmal-i Edebi”, nr.186, s. 339-340 (A(yın) adlı şâirin şiir anlayışının övülmesi ve ‘Sandalda’ başlıklı şiirinin iktibas edilip değerlendirilmesi).
Rahmî	
Kemâl Hüznî	“Güzel Şiirler”, nr.96, s. 175 (Medeniyetin ve tabiatın bazı güzelliklerinin şiir olarak görülebilmesi hak.).
Kemâl	“Birkaç Söz”, nr.209, s. 46-47 (Nâmık Ekrem’in bir önceki sayıda “Musahabelerimiz” başlıklı değerlendirme yazısındaki bazı ifadeler ve Nâmık Ekrem’in görüşlerinin eleştirilmesi).
M. Masum	“Arz-ı Ma-fî-l-bal”, nr.45, s. 180; nr.46, s. 181-182 (Malûmât’ta yayımlanan Muhtaç Olduğumuz ‘Asar-ı Diniye’ başlıklı yazı hak.).

Mehmed Âsaf

“İcmal-i Edebi”, nr.165, s. 254-255 (Enis Avni’nin Hüseyin Kâzım’ın Ne Güzeldin adlı mensur şiirini beğenmemesi ve Malûmât’ta çıkan tiyatro ile ilgili yazılar hak.); nr.171, s. 277-278; Musavver Fen ve Edeb’de geçen hafta yayımlanan şiirler ve değerlendirme yazıları, Ahmed Settar’ın ‘İhyâ-yı Aşk’, Ali Rızâ’nın ‘Dudakların İçin’ gibi eserlerin değerlendirilmesi ve mecmuaya gönderilecek yazıların gönderilme şekli hak.); nr.178, s. 305-306 (Baharın şâirler için bir ilham kaynağı olması ve baharla ilgili bazı dörtlükler); nr.184, s. 331 (A(yın) Rahmî, Ahmed Sıdkı Bey, M. Nevzâd Bey ve eserleri hak.); nr.185, s. 334-335 (Malûmât’ta yayımlanan Muallim Atıf’ın Na’t-ı Nebevi adlı şiirinin alıntılanarak olumsuz bir şekilde değerlendirilmesi, Âgâh Kemâl’in Leyâl-i İstiğrak adlı şiirinin alıntılanarak olumlu bir şekilde değerlendirilmesi ve kendisinin Musavver Fen ve Edeb’de İcmâl-i Edebi yazılarına devam etmesi hak.).

“Ahmed Rauf Bey’e”, nr.138, s. 341 (Ahmed Rauf adlı bir eleştirmenin edebi eserlere yaklaşımının eleştirilmesi).

“Ahmed Süreyya Bey’e”, nr.154, s. 206 (Ahmed Süreyya Bey’in Hakkı Behiç Bey’in eserleri hak.).

“Musahabe”, nr.135, s. 329 Hüseyin Kazım Bey’in Mehmed Âsaf’ın yazdığı musahabelerle hakkındaki yazısının değerlendirilmesi).

“Musahabe”, nr.133, s. 321-322 (İyi ve güzel yazmak için nelerin yapılması gerektiği hak.).

“Musahabe-i Edebiye”, nr.173, s. 285-286 (Doğu edebiyatlarının öğrenilmesinin önemi hak.).

- “Rıfkı Beyefendi’ye”, nr.152, s. 198 (Mehmet Âsaf’ın Dilara adlı romanı ile ilgili eleştiriler hak.).
- “Rıfkı Beyefendiye”, nr.147, s. 380 (Rıfkı Bey’e, göndermiş olduğu yazılar hak. teşekkür).
- Mehmed Hilmî (Kıbrıslı) “Fihris-i Edebi”, nr.219, s. 91-92 (Mecmuanın geçen sayısında yayımlanan şiirlerin ve mensur şiirler ve edebiyat heveslisi gençler hak.);
- “Fihris-i Edebi”, nr.220, s. 99 (Musavver Fen ve Edeb mecmuasında yayınlanan şiirler hak.).
- “Fihris-i Edebi”, nr.221, s.102-103 (Musavver Fen Edeb mecmuasında yayınlanan şiirler hak.).
- “Fihris-i Edebi”, nr.222, s. 108 (Musavver Fen ve Edeb mecmuasında yayınlanan şiirlerdeki hatalar hak.).
- Mehmed Muharrem “[Tenkid]”, nr.202, s. 20 (Bir şâiri tanımının en iyi yolunun eserlerini okumaktan geçtiği üzerine bir yazı.)
- Mehmed Salim “Sadi-yi Şirazi ve Urdu Lisânı”, nr.125, s. 291 (Sadi-yi Şirazi’nin Hindistan’da bulunuşu, Urduca yazdığı şiirler ve Hindistanlı Müslümanlarca sevilmesi hak.).
- Mehmed Şerafeddin “Makale-i Edebiye”, nr.15, s. 58 (Son dönemlerde gündemde olan edebi yönelimler hak.).
- Mustafa Rebi’î “İstikbal”, nr.211, s. 54-55 (Nâmık Ekrem ve musahabeleri hak.).
- Nâmık Ekrem (Birecikli) “Musahabe-i Edebiye”, nr.220, s. 99-100 (Musahabe kavramı, A(yın) Rahmî’nin gönderdiği musahabe ve edebiyat heveslisi gençlerin yaptığı yanlışlar hak.).
- “Musahabelerimiz 2”, nr.209, s. 47 (Edebiyat heveslisi gençlerin yeterli donanıma sahip olmamaları ve bu yüzden tuhaf eserler yazmaları hak.).

-----	“Dilara Romanına Dair”, nr.155, s. 210 (Mehmed Âsaf Bey ve Dilara romanı hak.).
-----	“Romancı Kadınlar”, nr.58, s. 24, (Fransa’da bir gazetede çıkan aynı adlı bir yazıdan hareketle, Avrupa’daki kadın romancılar hak.).
Pertev Şahap	“Dört Asırdan Ziyâde Eski Bir Kütüphâne”, nr.90, s. 152 (Nipor adlı şehirdeki eski bir kütüphane hak.).
Rıfkı	“Mehmed Âsaf Bey’e”, nr.152, s. 198 (Mehmed Âsaf’ın Dilara adlı romanındaki bazı cümlelerin örnek gösterilerek eserin eleştirilmesi).
Şekîp (Tokadizâde)	“Halid Eyüb Bey”, nr.122, s. 178-179 (Genç yaşta ölen İzmirli Halid Eyüb Bey adlı bir edebiyatçı hak.).
Terakki	“Hayât-ı Matbuât Sahibine”, nr.12, s. 48 (Sabah gazetesinde yayımlanan ‘Hayât-ı Matbuât’ yazıları hak.).
Yunus Nâdî	“[Tenkid]”, nr.63, s. 42 (İmla yanlışları hak.).

2. 1. 2. Tercümeler

2. 1. 2. 1. Tercüme Şiirler

Adem Rızâ	“Ak Dağ”, nr.49, s. 196 (Haren’den, nesir olarak)
Ahmed Refik	“Bûseler” (Alm), nr. 15, s. 15 (Nesir olarak).
-----	“Neşîde-i Mâtem” (Alm) nr. 4, s. 14-15 (Nesir olarak).
-----	“Yapraklar Düşerken”(Alm), nr. 4, s.15 (Nesir olarak).
Ali Rızâ Seyfî	“[Tercüme Şiir]”, (İng.) nr.29, s. 113 (Adelaine Anne Procter’dan)
-----	“Orakçı”, nr.28, s. 109-110 (Verdus Vers’ten, dörtlük ve Türkçe açıklamaları).
İmzasız	“[Farsça-Türkçe-Arapça Şiirler]”, nr.29, s.

- 113.
- -----
M. Cemil
M. Nûrî Şeydâ
Mustafa Bahrî
Mustafa Kemâl

Neyyir
Ömer Aziz (Eğimli)
Salyâni
Şeyh Vasfî
- “Valideme”, nr.198, s. 3.
- “Peride Renk Çiçek”, (Albert Chichroot’tan) nr.222, s. 106.
- “Edvard Peluvye’den Mütercemdir”, nr.140, (Fr) s.350 (Nesir şeklinde tercüme edilmiş şiir).
- “Tevhid”, nr.11, s. 42 (Fr. Lamartine’dan).
- “[Tercüme Şiir]”, nr.50, s. 200 (Fr.) (Nesir şeklinde)
- “A’mâ Çocuk ‘Siber’”, (İng) nr.12, s. 48.
- “Bülbül”, (İng) nr.27, s. 108; (Samuel Taylor Coleridge’dan).
- “Büyük Baba”, (İng) nr.105, s. 209.
- “İngilizce’den:”, (İng) nr.7, s. 26 (Nesir şeklinde).
- “Maskat-ı Re’sim”(İng) nr.5, s. 18 (Eliza Fuvk’tan).
- “Niyagara Şelalesi”, (Fr.) nr.155, s. 209-210 (Nesir şeklinde).
- “Küheylan”, (Fr) nr.8, s. 32 (Musset’dan).
- “Amâdan Şekvâ”, (İng) nr.12, s. 45-46 (Milton’dan).
- “Kısm-ı Fârîsî”, nr.6, s. 23 (Farsça’dan, Mevlânâ, Ebu Saîd ve Hacı Azizullah’tan Farsça birer beyit).

2. 1. 2. 2. Tercüme Hikâyeler

- Adem Sâfi
Ahmed Fâik
Ahmed Şinasî-Mehmed Âsaf
- “Emvâc Arasında”, nr.57, s. 19 (Fr).
- “Hayâl”, nr.51, s. 203-204 (Fr.) (Henri de Fourget’dan).
- “Sevdâ-yı Sâf”, (Fr) nr.131, s. 314; nr.132, s. 319-320; nr.133, s. 322-323; nr.134, s. 327-328; nr.135, s. 331-332; nr.138, s. 342-343; nr.139, s. 346;

- nr.140, s. 350-351; nr.144, s. 366; nr.146, s. 375; nr.147, s. 378-79; nr.153, s. 202.
- Gâlip Hasib “Bella Rofo’nun Mektubu”, nr.199, s. 7-8 (Rosni’den).
- Hüseyin Kâzım “Timsâl-i Yar”, nr.135, s. 330-331(Fr).
- İmzasız “Fiçıcı Kadın”, (Fr) nr.166, s. 258-259; nr.168, s. 266-267; nr. 169, s. 272; nr.170, s. 275-276; nr. 171, s. 279-280; nr.172, s. 282; nr.174, s. 290-291;
- İmzasız “Lüsiyen”, (Fr) nr.159, s. 226-227.
- M. Kadri “Mayıs Ayı Çiçeklerinden: İnci Çiçeği”, nr.168, s. 267; nr.169, s. 271-272, (Andre Truysen’dan).
- M. Rızvân “Mahir Bahçivân”, (Fr) nr.20, s. 79.
- M.Rauf “Kaptan De Pour”, nr.210, s. 50-51; nr.211, s. 54; nr.215, s. 70-71; nr.217, s. 78-79; nr.218, s. 86-87; nr.219, s. 91; nr.220, s. 98-99; nr.221, s. 102-103 (Roman Tefrikası).
- M. Vicdâni “Aşiyâne-i Saâdet”, (Fr) nr.20, s. 79-80.
- Mehmed Enisi “Figân”, (İng) nr.6, s. 22 (Lord Byron’dan).
- Mustafa (Halepli) “Kibrit Satân Bir Zavallı Kızcağız”, (İng) nr.34, s. 134-135 .
- Mustafa Refik “Liyonel’in Tembelliği”, nr.178, s. 307-308.
- Ömer Aziz “Alp Dağlarında Bir Tülü”, nr.56, s. 16 (Bir seyahatnâmeden mütercem).
- Safvet Suad “İzdivâc Kararı”, (İng) nr.213, s. 62,63.
- Serkis Orpilyan “Veled-i Metrûk”, nr. 62, s. 39; nr.64, s. 46; nr.65, s. 51; nr.67, s. 58; nr.68, s. 63; nr.72, s. 79; nr.74,s. 87 (Tercüme hikâye).
- Ş. Mehmed Cemil “Geri Kalmış Bir İzdivâc”, (Fr) nr.167, s. 264; nr.168, s. 267-268.
-
- Ş. Fahrî “Nihâyete Kadar”, nr. 160, s. 260 (Fr)
- “Çölde Bir Faciâ-i Aşk”, nr.146, s. 374; nr.147, s. 378; nr.148, s. 384; nr.149, s. 386-387; nr.150 s. 390-391; nr.151, s. 195; nr.153, s. 202; nr. 154, s. 206; nr.157, s. 219; nr.158, s., 223-224; nr.159,

- Yunus Nâdî s. 228-232; nr.160, s. 236; (Polonyalı Hanrik Seyenkeviç'ten
 “Bir Cihângîrdin Rûznâmesi”, nr.57, s. 20
 (Rusça'dan, bir günlük yazısı).

2.1.2.3. Tercüme Yazılar

- Ahmed Refik “Sedan Vakası”, nr.8, s. 31; nr.10, s. 39-40; nr.12, s. 48 (Aynı adlı askeri olay hakkında)
 (Prens Bismarck'tan).

 “Şâir”, (Fr.) nr.3, s. 10-11 (Şâir ve şiir kavramları hak.).

 “Tahsil ve Terbiye”, nr.52, s. 206-207 (General Brunzaret Furschlendrof'tan, tahsil ve terbiyenin önemi hak.).
 F. Nâsir “İstridyе”, nr.93, s. 163-164 (Fr) (Marsilya'da geçen istridyelerle ilgili bir olay hak.).
 Gâlip “Cümel-i Hikemiye, Vazife-i Beşer”, (Fr) nr. 89, s. 148 (İnsan için zamanın önemi hak.).

 “Kıymet-i Zamân”, (Fr.) nr. 89, s. 148, (Zamanın önemi hak.).

 “Vazife-i Beşer”, (Fr.) nr.89, s. 14 (İnsan ve Tanrı sevgisi hak.).

 “Aile Vezâifi”, nr.90, s. 149-151, (Fr) (Ailedeki görevler hak.).
 İmzasız “Alkol ve Fen”, (Fr.) nr.167, s. 261-262 (Ünlü kimyager Mösyö Aperi'nin gönderdiği yazının tercümesidir).

 “Bölüğün Talim ve Terbiyesi”, (Alm) nr.150, s. 188; nr.151, s. 195-196; nr.152, s. 200; nr.153, s. 203-204; nr.154, s. 207-208 nr. 155, s. 210-211; nr.156, s. 215; nr.157, s. 219-220 (Askeri bölükler ve eğitimleri hak.).

-----	“Dağınık Nizamda Manganın Talim ve Terbiyesi”, nr.139, s. 346-347; nr.140, s. 351-352; nr.141, s. 354-355; 358-359; nr.143, s. 362-363; nr.144, s.366-368; nr.145, s. 371-372; nr.146, s. 375-376; nr.147, s. 379-380; nr. 148, s. 383; nr.149, s. 387-388; (Alm) (Manganın talim ve eğitiminde başvurulması gereken uygulamalar hak.).
-----	“Seyahat Hatıralarından: Rus Yemekleri”, nr.219, s. 93-94 (Fr) (Rus yemekleri hak.).
-----	“Tuhaf Bir şekilde Evsaf-ı Memalik”, (Fr) nr.23, s.92, (Bir Fransız gazetesinde ülkelere farklı bir şekilde tanımlama ile ilgili bir yazının tercümesidir.)
-----	“Sene Gambiya, Ömer bin El-’As Radiyallahu Teala Anh Hazretleri”, (Fr) nr.67, s. 57-58 .
İsmail Hakkı	“Karakollar”, nr.191, s.358-360; nr.192, s. 363-364 (General Peyerden’den, karakol kurulması hak.).
M. Rızvân	“İtimâd”, (Fr) nr.20, s. 78-79 (Güven konusu hak.).
Mustafa Kemâl	“Sahrâ Hayâtı”, (İng) nr.9, s. 35 (Sahra hayatı hak.).
Rifat Müeyyid	“İngilizce’den Mütercem Mülahazât-ı Hikemiye” nr. 8, s. 32 (Kimden alındığı belli olmayan bazı özlü sözler)

2. 1. 3. Hatıra Yazıları

A(yın) Aziz	“Fırat Nehri”, nr.70, s. 72.
A(yın) Recep	“Arif”, nr.124, s. 285-286.
Adem Rızâ	“Hayât Levhâlarından”, nr.42, s. 168.
Ahmed Râsim	“Analık”, nr.136, s. 336.
Ahmed Ziyâ	“Hatırât-ı Seyahat”, nr.149, s. 187; nr.151, s. 94. nr.152, s. 199-200; nr.153, s. 202-203; nr.154,

	s. 206-207; nr.156, s. 214-215; nr.157, s. 218-219; nr.158, s. 222-223; nr.159, s. 225-226; nr.160, s. 235-236 (Yazarın Bağdat'tan İstanbul'a yaptığı seyahatin izlenimleri)
Bekir Sıdkı	"Merhum", nr. 92, s. 158-159 (Edebiyatçı ve musikişinas Nûrî Şeydâ Bey'in yaşamı ve ölümü hak.).
E(lif) Ferid Şahâne	"Halid Eyüp Bey", nr.123, s. 282-283 (Halid Eyüp Bey'in ölümü ve yazarın onunla ilgili hatıraları).
H(a) H(e)	"Kitap Hayâtımdan", nr.125, s. 290-291.
Hikmet Hicrî (İbnürrefik)	"Sahife-i Hicrân", nr.100, s. 191
S(in) Nutkî	"Hayât-i Beşerden", nr.33, s. 130-131.
Hikmet Hicrî	"Kitap Hayâtımdan", nr.124, s. 286.
-----	"Köy Hatırâtı", nr.71, s. 75-76; nr.106, s. 216; nr.119, s. 266 257; nr.120, s. 271-272; nr.121, s. 276; nr.122, s. 177- 178; nr.123, s. 283; nr.124, s. 287-288; nr.125, s.291-292; nr.126, s. 294; nr.127 s.299; nr.128, s. 303.
İmzasız	"Mektep Hatırâtından", nr.99, s. 186.
Mehmed Âsaf	"Bir Hatıra", nr.141, s 354.
Nâmık Sadrî	"İmtihân", nr.54, s. 6.
-----	"Köy İçin", nr.70, s. 72.
-----	"Ziyâret", nr.97, s. 180.
Nazîf (Kâtipzâde)	"Defter Hatırâtımdan", nr.109, s. 226-227.
Osman Rifat	"Bir Mektep Hatırası, Cehalet Güzel şey midir? Cahile Meram Anlatılabilir mi?", nr.84, s. 127-128.
Talat Hicâbî	"Evlad Babası Hüseyin Saadet Bey", nr.122, s. 179-180 (Yazarın Hüseyin Saadet Bey'li ilgili hatıraları).
-----	"Köy Hatırâtı, Köyde Bir Akşam", nr.105, s. 211-212.
-----	"Merhum Halid Eyüp Bey", nr.120, s. 270-271.

2. 1. 4. Mektuplar

Adem Rızâ (Yanyalı)

İmzasız

Ömer Adil (Bursa'dan)

“Mektuplarımdan”, nr.37, s. 147-148.

“Bornova Mektupları, Kitab-ı Tabiat”, nr.142,

“Bir Mektub-ı Aşıkâne”, nr.170, s. 274; nr.171, s. 278; nr.173, s. 282; nr.173, s. 287; nr.174, s. 291-292; nr. 175, s. 294-295, s. nr. 177, s. 303.

2. 1. 5. Tefrikalar

Ali Rızâ Seyfî

“Çanakkale Boğazı”, nr. 57, s. 18-19; nr.58, s. 22-23; nr.59, s. 26-27; nr. 60, s. 30,31; nr.61, s. 34-35; nr.62, s. 38; nr.65, s. 50; nr.66, s. 54-55; nr.67, s. 58; nr.68; s. 61; nr.69, s. 66-67; nr.20, s. 70; nr.71, s. 74; nr.75, s. 90; nr.76, s. 94; nr.86; s. 135; nr.88, s. 142; nr.94, s. 167; nr.95, s.171, s. nr.96, s. 175; nr.97, s. 178-179; nr.98, s.

182-183; nr.99, s. 186 (Çanakkale ve çevresi hak. tarih ve coğrafya içerikli yazı).

“Hayât-alûde”, nr.8, s. 30; nr.9, s. 34; nr.10, s.38; nr.11, s. 42; nr.12, s. 46; nr.14, s. 54; nr.17, s. 66; nr.20, s. 78; nr.22, s. 86; nr.24, s. 94; nr.25, s. 98; nr.26, s. 102; nr.27, s. 106; nr. 28, s. 110; nr.29, s. 114; nr.31, s. 123; nr.33, s. 130; nr.34, s. 134; nr.35, s. 138; nr.36, s. 142; nr.37, s. 146; nr.38, s. 150, s. nr.39, s. 154; nr.40, s. 158 (Roman).

“Turgut Reis”, nr.12, s. 47; nr.13, s. 50; 16, s. 62; nr.18, s. 70; nr.19, s. 74, nr. 21, s. 82; nr.22, s. 87; nr.23, s. 90; nr.24, s. 95; nr.28, s. 111; nr.29, s. 115; nr.30, s. 118; nr.31, s. 122; nr.33, s. 130; nr.34, s. 134; nr.35, s. 139; nr.36, s. 143; nr.37, s. 147; nr.38, s. 151; nr.39, s. 154; nr.40, s. 159;

nr.41, s. 162-163; nr.42, s. 166-167; nr.43, s. 171-172; nr.44, s. 174-175 (Tarihî hikâye tefrikası).

“Kale-i Sultâniye Boğazı ve Civarı”, nr.113, s. 243-244; nr.114, s. 247; nr.115, s. 251; nr.116, s. 254; nr.117, s. 259; nr.119, s. 267; nr.120, s. 271; nr.121, s. 275; nr.122, s. 278; nr.123, s. 283; nr.124, s. 286; nr.125, s. 290; nr.130, s. 310 (Çanakkale Boğazı’nın coğrafi konumu ve tarihi geçmişi ile ilgili bir tarih Tefrikası).

“Kehvar-ü’l-Beşeriyet ve Gobi Havalisinde Seyahat”, nr. 100, 190-191; nr.101, s. 194; nr.102, s. 198; nr.104, s. 206-207; nr.105, s. 210-211; nr.106, s. 214-215; nr.107, s. 219; nr.109, s. 227; nr.110, s. 230-231; nr.11, s. 235; nr.112, s. 239; nr.113, s. 243; nr.114, s. 246; nr.115, s. 250; nr.117, s. 258; nr.118, s. 263; nr.119, s. 266; nr.120, s. 270; nr.121, s. 274 (Orta Asya’nın coğrafi özellikleri ve tarihi hak.).

2. 1. 6. Güzel Sanatlarla İlgili Yazılar

İmzasız

“Asar-ı Atika”, nr.130, s. 311 (Asar-ı Atika kavramı, tarihi eserler ve müzeler hak.).
malzemeler hak.).

Mehmed Celâl (Esadpaşazâde)

“Renkler ve Yağlı Boya”, nr.112, s. 239-240; nr.113, s. 242-243; nr.114, s. 246-247; nr.115, s. 150-151; nr.116, s. 255-256; nr.117, s. 260; nr.118, s. 263-264; nr.119, s. 267-268; nr.120, s. 272; nr.121, s. 275-276; nr.122, s. 180; nr.123, s. 283-284; nr.124, s. 288; nr.125, s. 292; nr.126, s. 294-295; nr.127, s. 299-300; nr.128, s. 304; nr.129, s. 307-308; nr.130, s. 311-312; nr.131, s.316; nr.132, s. 320; nr.133, s. 324; nr.134, s.

328; nr.135, s. 332; nr.138, s. 343-344; nr.141, s. 356; nr.142, s. 360; nr.143, s. 364; nr.144, s. 368; nr.149, s. 388; nr.150, s. 392; nr.151, s. 196; nr.153, s. 204; nr.154, s. 208; nr.155, s. 211-212; nr.156, s. 216 (Boya çeşitleri ve özellikleri, ışık, ışığın kullanımı, tablolarla dikkat edilecek hususlar tabloların temizliği, renk çeşitleri ve palet ve resim yaparken kullanılan diğer renklerin kullanımında dikkat edilecek noktalar hak.).

Nesim “Eyfel Kulesinde Terassudât-ı Ceviyye”, nr.103, s. 203 (Eyfel Kulesi ve özellikleri hak.).

Osman Nûrî (Tırnovalı) “Ondokuzuncu Asırda Musikî”, nr.79, s. 107-108; nr.80, s. 110-111 (Ondokuzuncu asırda müzikte meydana gelen değişimler ve ortaya çıkan yenilikler hak.).

Saîmâ (Hüdayi) “Notalar ve Musikî”, nr.134, s. 327; nr.135, s. 331; nr.139, s. 346; nr.149, s. 387 (Notayla müzik yapmak, nota bilmenin müzik açısından önemi ve son dönemlerde yapılan nota yayınları hak.).

2. 1. 7. Dinle İlgili Yazılar

A(yın) C. “Amanofis, Hazret-i Musa”, nr.64, s. 48; nr.66, s. (Hz. Musa’nın hayatı ve Amanofis adlı firavun hak.).

Ali Rızâ (Kastamonu Vali Maiyyetine Memur) “İcaz-ı Kur’ân’dan Bir Nebze”; nr.65, s. 50; nr.66, s. 54-56; nr.67, s. 58-59; nr.71, s. 74; nr.72, s. 78-79; nr.73, s. 82; nr.74, s. 85; nr.76, s. 94; nr.77, s. 99; nr.89, s. 147; nr.90, s. 151; nr.91, s. 154-155 (Kur’ân-ı Kerim’in bazı ayetlerinin açıklanması ve bazı yorumlarının verilmesi, Kur’ân’ın yüceliğinin vurgulanması, Allah ve Hz. Muhammed’in övgüsü hak.).

Ali Rızâ	“İfâde-i Mahsûsa”, nr.65, s. 50-51 (Kurân-ı Kerim’in ve ifadesinin yüceliği hak.).
Fatma Aliye	“İsti’la-yi İslâm”, nr.15, s. 60; nr.26, s. 102-103; nr.27, s. 105-106; nr.29, s. 114-115; nr.30, s. 118; nr.34, s. 135-136; nr.35, s. 137-138; nr.36, s. 142; nr.37, s. 145-146; (İslâmiyet ve İslâmiyetin korunması hak.).
Haşim	“Ulûm ve Fünûn”, nr.119, s. 266 (Son asırdaki bilimsel gelişmeler ve Kur’ân’ın bu konuda verdiği hükümler hak.).
İmzasız	“Alem-i İslâmiye”, nr.49, s. 193-194 (İslâmiyet ve ilerleme hak.).
-----	“Hayrûnnas”, nr.8, s. 29-31 (İslâmiyet ve hayır işleri hak.).
-----	“Ondokuzuncu Asırda İslâmiyet”, nr.50, s. 197-198. (Son asırda İslâmiyetin durumu hak.).
-----	“Sûre-i Araf”, nr.65, s. 51 (Araf Suresi hak.).
-----	“Vücut-ı Bari”, nr.72, s. 77-78; (Allah’ın varlığı ve birliği hak.).
Mehmed Hamdi	“Me’ser-i İslâmiyeden 1 İslâmiyet ve Osmanlılar”, nr.96, s. 173-174 (İslâmiyetin dünyanın birçok yerinde güzel eserler bırakması ve Osmanlıların gittikleri her yerde adil olarak hükmetmeleri hak.); Me’ser-i İslâmiyeden 2”, nr.103, s. 202 (İslâmiyetin ilim ve irfan yönü hak.).
Mehmed Serverî	“Fünun-i Arabiye’nin Ehemmiyeti”, nr.97, s. 177 (Kur’ân-ı Kerim, hadisler ve din açısından önemli bir çok eserin Arapça olması hak.).
Yunus Nâdî	“Mealî-i İslâmiye ve Medeniyet-i Hazırâ”, nr.88, s. 141-142 (Avrupa’da bazı yazarların İslâmiyetle ilgili olumsuz ve kötüleyici yazıları ve Avrupa ve ABD’de İslâmiyete bakış).

2. 1. 8. Tarihle İlgili Yazılar

Ahmed Refik	“Saint Elen’de Napolyon”, nr.14, s. 54-55; nr.17, s. 67-68; nr.18, s. 72 (Napolyon’un Saint Elen adasına ulaşması hak.).
Cemil	“Ömer-ül-Faruk”, nr.20, s. 77-78 (Hz.Ömer’in hayatı hak.).
İmzasız	“Mütalaa-i Tarihiye”, nr.131, s. 315-316 (Müzeler ve bazı tarihi eserlerin durumu hak.).

2 .1. 9. Fıkralar

İmzasız	“Fıkrât-ı Müdhike-i Tıbbiye”, nr. 10, s. 40 (Tıpla ilgili iki fıkra).
-----	“Letaif”, nr.4, s. 16 (Günlük hayatın çeşitli alanlarıyla ilgili fıkralar).

2. 1. 10. Felsefe İle İlgili Yazılar

Celâl	“Hikmet-i İslâmiye ve Felsefe-i Hazırâ”, nr.83, s. 122-123 (Avrupa’da felsefenin teknik gelişmelerle aldığı yeni görünüm hak.).
Fuâd	“Leibnitz Felsefesi ve Fenn-i Hazır”, nr.101, s. 193-195 (Leibnitz’in felsefesi, yaşamının ilk dönemleri hak.).

2. 1. 11. Hukukla İlgili Yazılar

Ali Haydar	“Bir İstizâh-ı Hukûkiyye”, nr.83, s. 123 (Mecmua-i Edebiye’nin 15 numaralı sayısında ‘Bir Mesele-i Hukukiye’ başlıklı yazı hak.).
Faik (Limni Mahkeme Başkâtibi)	“Mürûr-ı Zamân Mebahisinden”, nr.45, s.178-180 (Hukuktaki zaman aşımı sorunu hak.).

M. Yazıcıyan “Mülk-i Manevi Hakkında”, nr.49, s. 195-196
(Manevi mülk ile maddi mülkün hukukta
değerlendirilmeleri hak.).

2. 1. 12. Sohbet Yazıları

Ali İhsân (Müftüzâde) “Musahabe”, nr.29, s. 115-116 (Esnaflar ve esnaf
tabiri hak.).
----- “Musahabe”, nr.21, s. 83-84 (Ramazan ayı ve
faziletleri hak.).
İmzasız “Ramazân Mektubu”, nr.19, s. 76 (Ramazan ayı
hak.).

2. 1. 13. Seyahat Yazıları

İmzasız “Makri Köyü’nde Bir Gecelik Hayât”, nr.40, s.
160 (Bakırköy hak.).
M. Ulvi “Sinop’tan İstanbul’a Seyahat”, nr.131, s. 314-315
(Yazarın Sinop’tan Odesa’ya giden bir vapurdaki
izlenimleri hak.).

2. 1. 14. Güncel Konular ve Hayatla İlgili Yazılar

Ahmed Celâl (Burgazlı) “Mehasin-i Bedeviyet”, nr.28, s. 110; nr.35, s.
140; nr. 40, s. 158-159; nr.45, s. 180 nr.52, s.
208 (Kırsal yaşam hak.).
Ahmed Nafi “Hindistan Kahtzedegânı ve Teavün”, nr.43, s.
170- 171(Hindistan’daki selzedeler hak.).
Ahmed Râsim “Fecr-i Envar-ı Şimaliye”, nr.186, s. 340 (Güneşin
doğması hak.).
----- “İslah-ı Tedrisât”, nr.135, s. 329-330
(II.Abdülhamit’in eğitimle ilgili çalışmaları hak.).

- Ahmed Rebi’î “Manş Denizi’ni Geçmek İçin”, nr.173, s. 288 (Manş Denizi ve Fransa ile İngiltere’yi birleştirme düşüncesi hak.).
- Ahmed Rebi’î “Terbiye ve Tedris”, nr.202, s. 19-20, nr.206, s. 4; nr.207, s. 39(Çocukların erken yaşlardan itibaren eğitilmeleri gerektiği hak.).
- Ahmet Mithat “Terbiye ve Tedris”, nr.203, s. 23, nr.217, s. 78-79 (Çocukların eğitilmesinin önemi ve onlara nasıl davranılması gerektiği hak.).
- Ahmet Mithat “Heyanist Le Vazon”, nr.63, s. 41-42 (Aynı adlı hatibin İstanbul’a gelişi hak.).
- Ali İhsân (Müftüzâde) “Musahabe”, nr.17, s. 66-67 (Çocukların terbiyesi hak.).
- Ali Rızâ “Umumi Sergilerin Faideleri”, nr.33, s. 132 (Genel sergiler ve yararları hak.).
- Ali Rızâ “Baytarlık”, nr.89, s. 148 (Veterinerlik ve önemi hak.).
- Ali Rifat “Hava-yi Mayî ve Tatbikatı”, nr.128, s. 303; nr.129, s. 305-306 (Hava gazının kullanımı hak.).
- Ali Vehbi “Bir Mektup”, nr.129, s. 306-307 (Tabiat hak.).
- Cemal (Mekâtib-i İbtidaiye Başkâtibi) “Übüvvet ve Bünüvvet”, nr.28, s. 110-111; nr.30, s. 118-119 (Baba ve oğul kavramları hak.).
- Ebuzziyâ Tevfik “Londra Kulüpleri”, nr.2, s. 7-8 (İngiltere ve Fransa’da kulüplerin özellikleri hak.).
- Ferid Rebi’î “İstiklâl-i Saltanat-ı Osmaniyenin 600. Sene-i Sahihası İçinde Bulunduğumuz 1900 Sene-i Milâdiyeye Tesadüf Ediyor”, nr.24, s. 93 (Osmanlı Devleti’nin 600. yılının 1900 yılına tesadüf etmesi hak.).
- Gâlip “Diplomat”, nr.3, s. 11-12 (Diplomat kavramı ve diplomatlık hak.).
- Gâlip “Cümel-i Hikemiye, Kitab-ı Hayât”, nr.89, s. 148 (İnsan yaşamının geçiciliği hak.).
- Halid Eyüp (Yenişehirizâde) “Siyah Güvercinler”, nr.108, s. 221-223 (Geçmişten bugüne güvercin besleme hak.).

Halil	“Mukaddime- Meçhul Yahud Muamma-yi Ruh”, (Camille Flamarrion’un ruh ile ilgili görüşleri hak.).
Hasan Edîb	“Fenni Musahabe 1”, nr.128, s. 302 (Yemekler ve yemek çeşitleri hak.).
Hayriye	“Medeniyyet ve Kadınlar”, nr.100, s. 189-191 (Avrupa’da feminizm hareketi ve Osmanlı devletindeki kadın erkek ilişkilerine bir bakış).
-----	“İstidrad”, nr. 100, s. 191(Kadınların davranışları hak.)
Hüseyin Kazım	“Mayısta”, nr.134, s. 326 (Mayıs ayı hak.).
İmzasız	“Tebdil-i Hava”, nr.1, s. 4 (Avrupa devletlerinin yöneticilerinin yılın hangi mevsiminin nerede geçirdikleri hak.).
-----	“Afrika Garaibinden”, nr.162, s. 242 (Almanya’nın Afrika’daki sömürgesindeki garip arazi hak.).
-----	“Aile Saadeti”, nr.75, s. 90-91 (Aile saadeti ve önemi hak.).
-----	“Erkâm”, nr.177, s. 303-304 (Dünyada rakamların kullanılması hak.).
-----	“Ulû’l-emre İtaât”, nr.70, s. 70-71 (Emre itaat hak.).
-----	“Geçen Senenin Modaları”, nr.179, s. 311-312 (Bir önceki yıl Avrupa’da modanın neler olduğu hak.).
-----	“İlm ve Cehl”, nr.3, s. 10 (İlim ve cehalet karşılığı hak.).
-----	“Kadınlar Nazarında En Sevilecek Erkekler”, nr.175, s. 295-296 (Kadın erkek ilişkileri hak.).
-----	“Kokulu Edebiyât”, nr.86, s. 136 (İnsanların geçmişte yazıyı yazdıkları nesneler ve gelecekte kokulu kağıtlarda yazı yazılabileceği hak.).
-----	“Moda Hakkında”, nr.189, s. 352 (Moda ve özellikleri hak.).
-----	“Mültekıtât”, nr.23, s. 89 (Seyid Mustafa adlı kişi hak.).

-----	“Ne Yemeli”, nr.217, s. 81-83 (Et yemenin sağlık açısından değerlendirilmesi).
-----	“Nessâclık”, nr.38, s. 150-151; nr.44, s. 175-176 (Nessacılık, dokumacılık zanaâtı hak.).
-----	“Oyuncakçılık”, nr.219, s. 94-95 (Oyuncakçılık hak.).
-----	“Sanayi’-i Nefise”, nr.13633-334 (Sanayi’-i Mektebi hak.).
Nefise	
-----	“Yemişlerin Temizlenmesi”, nr. 160, s. 234 (Yemişlerin temizlenmesi ve bunun önemi hak.).
-----	“Mühim Bir İstintak”, nr.126, s. 295-296 (Dünyada içilen sigara miktarları ve bazı istatistikler hak.).
İsmail Hakkı (Turgutlu)	“Deniz Tutması”, nr.96, s. 174 (Deniz tutulması hak.).
Kemâl Hüznî	“Feyz-i Bahar”, nr.96, s. 174-175 (Yazarın Bahar ile ilgili duygu ve görüşleri).
-----	“Ömr-i Asudegi”, nr.79, s. 105-106 (Rahat ve huzurlu ömür sürmek hak.).
M. Emin	“Aşk Nedir”, nr.215, s. 69 (Aşk hak.).
M. Kâmil	“Muhbir Maymun”, nr.88, s. 144 (Hindistan’da bir maymunun da içinde bulunduğu bir polisiye olay hak.).
Mehmed Âsaf	“Bir Gece”, nr.134, s. 326-327 (Boğaziçi hak.).
Mehmed Hamdi	“İffet”, nr.37, s. 146 (İffet kavramı hak.).
Mehmed Salim	“Çay”, nr.145, s. 370-371 (Çay içmek hak.).
Mehmed Ziyâ	“Mekteplerde Usul-ı Kıraât”, nr.102, s. 199 (İbtidai mekteplerdeki kıraat usulü hak.).
-----	“Patogonyalılarda Garâib-i Adât”, nr.18, s.71 (ABD’nin güneyindeki Patogonya ve Patogonyalılar hak.).
Mesud Remzî	“Fen Postası”, nr.110, s. 230-231 (Fillerin zekiliği garipliği, soğğun sulara olumsuz etkileri, ABD’de büyük bir güvercin çiftliği ve şeker tortuları hak.).

S(in) E(lif)	“Elmas”, nr.55, s. 10-12 (Elmas ve özellikleri hak.).
-----	“Çinlilerin Lisânı”, nr.58, s. 23-24 (Çince hak.)
S(in) Nutkî	“Hayât-ı Beşerden”, nr.31, s. 123-124 (İnsanların hayatlarını devam ettirebilmeleri için yaptıkları hak.).
S(in)E(lif)	“Tac Elmasları, Dünyanın En Meşhur Elmasları”, nr.51, s. 203 (Hükumdarların giydikleri taçların elmasları hak.).
Safvet Neziî	“Parisli Bir kadının Bir Günlük Hayâtı”, nr.133, s. 323-324 (Parisli bir kadının günlük yaşamı ve bu konudaki bir Fransızca kaynak hak.).
-----	“Erkeklerle Kadınlar”, nr.217, s. 81 (Bir Fransız gazetesinde çıkan kadınlar ve erkeklerle ilgili bir yazı ve içeriği hak.).
-----	“Kadınlarda Güzellik Bir Felaket midir”, nr.200, s.12 (Kadınlarda güzellik mefhumu hak.).
Şampur	“Kadınların Meziyeti”, nr.32, s. 128 (Aşk, evlilik ve kadınlar üzerine batıda söylenmiş bazı sözlerin iktibas edilmesi).
Şekip	“Fihrist-i Hayât 14, Maişet”, nr.85, s. 130-132 (İnsanlar için maişetin önemi hak.).
Talat Hicâbî	“Bülbülümüz”, nr.37, s. 148 (Bahar ve bülbülün düşündürdükleri hak.).
-----	“Safa-yi Aileden 1 Akşam Hayâtımız”, nr.53, s. 4 (Akşam ile ilgili görüşler).
-----	“Nasihatım”, nr.50, s. 200 (Gençlik ve yaşlılık hak.).
-----	“Köyümüz”, nr.186, s. 338-339 (Köy hayatı ile ilgili gözlemler hak.).
Yusuf Ziyâ	“Küller Altında Bir şehir”, nr.37, s. 148; nr.38, s. 152; nr.39, s.156 (Pompei şehri hak.).

2. 1. 15. Ekonomi İle İlgili Yazılar

- A(yın) M. “Hamidiye Ticaret Mekteb-i Alisinde”, nr.22, s. 85-86 (Sanayinin gelişmesi için yapılabilecekler hak.).
- Abbas Haverî “İhtâr-ı Musibe Cevap”, nr.14, s. 56 (Sanayinin ülkede gelişmesi hak.).
- Ahmed (Zeytinburnu) “Sanayi’e Dair”, nr.18, s. 71 (Sanayinin gelişmesi Fabrika-i Humayunundan) ve yapılması gerekenler hak.).
- Ahmed Rebi’î “Fenn-i İktisad, Rekâbet-i Sanaiyye ve Ticâriyye”, nr.221, s. 103-104 (Sanayi ve ticarete rekabetin önemi, iktisad biliminin ilerlemesindeki payı hak.).
- Ali İhsân (Müftüzâde) “Anonim Şirketi”, nr.19, s. 75; nr.23, s. 91-92; nr.27, s. 107 (Anonim şirketler hak.).
- “Komandit Şirketi”, nr.16, s. 63 (Komandit şirketleri hak.).
- “Mamulât-ı Dahiliyeye Adem-i Rağbet”, nr.20, s. 79 (Ticaret ve yerli mala yönelimin azlığı hak.).
- “Kolektif Şirketi”, nr.12, s. 47-48; nr.13, s. 50-51; (Kolektif Şirketler hak.).
- “Şirketin Faidesi”, nr.5, s. 20; nr.7, s. 28; nr.9, s. 36; (Şirketler ve yararları hak.).
- Celil Raif (Selânikli- Asımzâde) “İhtâr-ı Musibe Cevap 2”, nr.11, s. 43-44 (Şirketlerin faydaları hak.).
- H(a) M. “Makale-i Mahsûsa”, nr.14, s. 55 (Mecmuanın açtığı sanayinin gelişmesi ile ilgili müsabakaya katılan birinin yazısı).
- “Hamidiye Ticaret Mekteb-i Alisinde”, nr.23, s. 90-91 (Şirketler ve tarihleri hak.).
- Hâfız İsmail (İzmirli) “Bizde Sanat Nasıl Terakki Eder”, nr.7, s. 27-28 (Sanayinin ülkede ilerlemesi için yapılması gereken çalışmalar hak.).

-----	“Şirketlerin Faidesi”, nr.10, s. 37-39; nr.11, s. 43 (Şirketlerin önemi ve faydası hak.).
İmzasız	“Bir İhtâr-ı Mûsîb”, nr.5, s. 20 (Ülkede sanayi şirketlerinin kurulmasının getirecekleri hak.).
-----	“Bir İhtâr-ı Mûsîb”, nr.6, s. 24 (Sanayinin ülkedeki genel durumu hak.).
-----	“Ticarette Zengin Olmak Tariki 1 Andre Caznechy”, nr.210, s. 51-52 (Avrupa ve ABD'de ekonominin genel görünümü hak.).
Mustafa Safvet	“Bir İhtâr-ı Mûsîbe Cevap”, nr.6, s. 23-24 (Önceki sayıda çıkan ülkede sanayinin gelişmesi hakkındaki ‘Bir İhtâr-ı Mûsîb’ başlıklı yazıya cevap).
Sadık Ref'i	“Makale-i Mahsûsa”, nr.46, s. 182-183 (Faiz ve Osmanlı Devleti'nde faiz uygulamaları hak.).

2. 1. 16. Fenle İlgili Yazılar

A(yın) Semih	“Musahabe-i Fenniye”, nr.113, s. 241-242 (Ses, sesin canlılarda ortaya çıkması ve havada yayılması hak.).
Ahmed Râsim	“Elektrik”, nr.180, s. 315; nr.181, s. 319 (Elektriğin oluşumu ve ilgili bazı konular hak.).
-----	“Hava-yı Saf ve Hüsn-i Teneffüs”, nr.182, s. 324 (İyi teneffüs etmenin önemi hak.).
Ali İhsân (Müftüzâde)	“Fonograf'ın Faidesi”, nr.9, s. 35-36 (Fonograf ve özellikleri hak.).
Ali Recai	“Fen”, nr.100, s. 192 (Bilim ve bilimin insan hayatına getirdiği şeyler ve bilimin yararı hak.).
Ali Rızâ Seyfi	“Müskirât ve Tesirâtı”, nr.27, s. 106-107.
-----	“Tarih-i İlm-i Heyete Bir Nazar”, nr.15, s. 59; nr.16, s. 63; nr.17, s. 68; nr.18, s. 70-71; nr.19, s. 74-75; nr.21, s. 81-83; nr.23, s. 86-87; nr.23, s. 92 (Astronomi biliminin tarih içindeki seyri hak.).

C. Haşmet	“Muzadd-ı Alkol”, nr.147, s. 379 (Alkol, alkol kullanımı, alkolle ilgili özellikler hak.).
E(lif) Hakkı	“Malûmât-ı Baytariye Derslerinden -Yürüyüşler-”, nr.187, s. 343 (Yürüyüş kavramının veterinerlik açısından önemi ve tanımı, yürüyüş çeşitleri hak.).
E(lif) Hamdi	“Tarihçe-i Heyet”, nr.97, s. 177-178 (Astronomi biliminin tarih içindeki gelişimi ve Yunanlılar ve sonraki dönemlerdeki temsilcileri hak.).
E(lif) Sadi	“Varaka”, nr.123, s. 284 (İcat ile ilgili bir olay hak.).
F. M. Nihâni	“Dişlerin Akvam-ı Muhtelif Nezdindeki Letafeti”, nr.82, s. 118-119 (Çeşitli Milletlerin dişlere verdiği önem, dişlere yaklaşım biçimleri).
H(a) E(lif)	“Çin’de Şimendifer ve Telgraf”, nr.71, s. 74-75 (Şimendifer ve telgraf kullanımı hak.).
Halim Mahi	“Kimya-yi Uzvi”, nr.156, s. 213-214; nr.157, s. 217- 218; nr.159, s. 227-228; nr.160, s. 234-235; nr.161, s. 238-239; nr.162, s. 241-242; nr.163 s. 235-236, (Organik kimya hak.)
Hasan Edîb (Anapalızâde)	“Menayi’-i Kuvva”, nr.215, s. 70-72 (Bir saatte dünyada 20 milyon kömürün yandığı, maden kömürü rezervlerinin bitmesi, maden kömürünün yerini neyin alması gerektiği hak.)
Hikmet Hicrî	“Tebabet-i Baytariye”, nr.137, s. 337-338 (Baytarlıkla ilgili görüşler, baytarlığın insanlık için yararı hak.).
İmzasız	“Camların Kuvve-i Ziyâiyyeyi Tezyîd Etmesi”, nr.163, s. 238 (Işığın gücünü kıran bin nesne olarak cam ve bu özelliği hak.).
-----	“Çin Memaliki”, nr.48, s. 190-192 (Çin ve Çin’in coğrafyası hak.).
-----	“Dünyanın Petrol Müstahsalâtı”, nr.217, s. 83-84 (Dünyada 1903 yılında üretilen petrol miktarı hak.).

 “Fen Postası”, nr.67, s. 80 (Kafkasya asmaları hak.).

 “Gayet Cesim Bir Lokomotif”, nr.59, s. 28
 (ABD'de geliştirilen büyük bir lokomotif türü hak.).

 “Gazın Yüzüncü Sene-i Devriyesi”, nr. 108, s. 223-224 (Gazın bulunuşunun yüzüncü yıldönümü

 “Gözlük İsti'mali Meselesi”, nr.164, s. 250-251
 (Gözlüğün işlevi hak.)

 “Hareket-i Şems Vasıtasıyla Makinelerin Tahriki”,
 nr.108, s. 224 (Makineler güneş enerjisi ve ışığı
 ile çalıştırma fikri ve ABD'de bir deve kuşu
 çiftliğinde

 “İşretin Muzırrât-ı Sahiyyesi”, nr.167, s. 262-263
 (İçki, içki içmenin zararları hak.).

 “Kendisine Veremi Aşılarmış Bir Doktor”, nr.140,
 s. 350.

 “Musahabe-i Fenniye”, nr.181, s. 320.

 “Şuûn-ı Fenniye ve Medeniyye”, nr.59, s. 28
 (Havadaki kömür oranı ile ilgili Fransa'da yapılan
 bir araştırma hak.).

 “Şuûn-ı Edebiyye ve Medeniye”, nr.56, s. 15-16
 (Hipnotizm ve manyetizm hak.).

 “Şuûn-ı Fenniye ve Edebiye, Med Cezir Kuvveti”,
 nr. 108, s. 223 (İngiltere'de gelgit olayından
 elektrik üretmek hak.).

 “Yüze Masaj Yapmak”, nr.175, s. 294 (Yüze
 masaj yapmanın gerekliliği, önemi ve dikkat
 edilmesi gereken hususlar).

 “Karıncaların Teşekkülât- i İctimaiyyesi”, nr.84,
 s.128 (Karıncalar ve tarihten günümüze
 karıncaların topluluk davranışları ve özellikleri
 hak.).

 “Musahabe-i Fenniye”, nr.95, s. 171-172 (Yıldırım
 konusunda değişen görüşler, bazı ağaçlara

- yıldırımın çok az düşmesi, gemilere yıldırım düşmesi, yıldırım istatistikleri hak.).
- “Valide Mektebi”, nr.167, s. 263-264 (Fransa’da 150 bin çocuğun yaşını doldurmadan ölmesi, çocuk ölümlerinin önlenmesi için annelerin eğitim alması gerektiği ve bunun için bir valide mektebi kurulması ihtiyacı hak.).
- M. A(yın) “Musahabe-i Fenniye”, nr.182, s. 323-324 (Eğlendirici ve keder verici renkler, alkol üretimi, zararları, kullanımının câiz olduğu durumlar hak.).
- M. Bahir “Fransa’da Tenakkus-ı Nüfus”, nr.69, s. 65-66 (Fransa’da nüfusun azalması hak.).
- M. Emin “Makale-i Mahsûsa”, nr.137, s.339-34 (Hayvanlar, hayvanların bağırımları, davranışları ve kuduz hak.).
- M. Marik “Ziyâ ve Hararet ve Elektriğin Yekdiğerine Nazarân Münasebâtı”, nr.83, s. 123 (Işık, elektrik ve sıcaklık etmenlerinin birbirileriyle olan etkileşimi hak.).
- Mesud Remzî “Cümud-ı Tabiat”, nr.46, s. 183-184 (Buz ve tabiatıta işgal ettiği mevki hak.).
- “Fen Postası”, nr.68, s. 62-63 (Havadaki gazlar hak.).
- “Filoksera’nın Tedavi-yi Kat’isi”, nr.44, s. 174-175 (Filoksera adlı böcek ve üzüm asmaları hak.).
- “Havadaki Tozların Hüviyet-i Hayâtiyesi”, nr.40, s. 157-158; nr.42, s. 166-167 (Havadaki tozların fonksiyonları hak.).
- “Musahabe-i Fenniye”, nr.62, s. 37-38.
- “Musahabe-i Fenniye”, nr.63, s. 42 (Haşereler “Fihrist-i Hayât 1 Devam-i Hayât ve Zayiât-ı Bedeniyye”, nr.60, s. 31-32 (İnsan bedeni ve bedeninin yenilenmesi hak.); Fihrist-i Hayât 2 Telafi-yi Ma-fât”, nr.61, s. 33-34 (Azot gibi maddelerin vücuda alınışı hak.); “Fihrist-i Hayât 3

- Tayin-i Tabi”; “Fihrist-i Hayât 4 Cedvel-i İgtida”, nr.64, s. 46-47 (Gıda cedveli ve yeme düzeni hak.); “Fihrist-i Hayât 5 Hararet”, nr.74, s. 87-88 (Hararetin fazla olduğu durumlar ve bu durumların özellikleri hak.); Fihrist-i Hayât 8, Hararet”, nr.73, s. 83-84 (İnsan vücudu açısından hararet ve neden gerekli olduğu hak.); “Fihrist-i Hayât 10 Hareket”, nr.76, s. 95-96; nr.77, s. 98-99(Harekâtın tarifi ve insan vücut açısından gördüğü işlevler hak.).
- Nafiz Osman “Son Sistem Şimendiferler”, nr.78, s. 103 (Yeni Model trenlerin özellikleri ve yenilikleri hak.).
- Nakîb Hicrî “Veba Mikrobunun Vasıta-i Sirayeti”, nr.102, s. 1 99-200 (Veba hastalığı, veba mikrobu ve bu hastalığın yayılma biçimleri hak.).
- “Fen Postası”, nr.99, s. 187-188 (Verem, frengi kongresi ve bitki hastalıkları hak.); nr.104, s. 206-207 (Denizler hak.); nr.105, s. 209-211 (Yel değirmenleri hak.) ; nr.106, s. 215-216; (Bitkiler hak.); nr.98, s. s.183-184 (Vereme çare bulunması, ABD'de sütlerin kontrolü, miskin hastalığı, dünyanın en büyük fili, kırağıya tutulmuş bahçeler için çareler, siyah balıklar, içki içme alışkanlığının meyvelerle tedavi edilmesi hak.); nr.92, s. 159-160 (Yeni bir macun çeşidi, mars ile Merkür arasındaki durumlar, tuvalet, tarak ve fırçaların temizlenmesi hak.).
- Nakîb “Mebadi-yi İlm-i Heyet”, nr.91, s. 153-154 (Astronomi ilminin tarihteki ilk temsilcileri hak.).
- “Fen Postası” nr.92, s. 159-160 (Yeni bir macun çeşidi, mars ile Merkür arasındaki durumlar, tuvalet, tarak ve fırçaların temizlenmesi hak.).
- Nâmık Ekrem (Birecikli) “İlm-i Tabakât-ül-Arz'dan Bir iki Sahife”, nr.211, s. 55-56 (Dünyanın oluşumu ve yeryüzü ile ilgili Yunan filozofu Sokrates ve Avrupalı bazı düşünürlerin görüşleri hak.).

- “Vesait-i Nakliyye ve Müessesât-ı Nafi’adan Şimendiferler”, nr.179, s. 311; nr.181, s. 320; nr.183, s. 328; nr.184, s. 332; nr.187, s. 343-344; (Lokomotiflerin meydana gelmesi, ülkelerde demiryollarının durumu hak.).
- “Hayvânât, Köstebek”, nr.61, s.34-35(Köstebekler hak.); “Hayvânât 2 Kelebek”, nr.76, s. 95 (Kelebe ve kelebek türleri hak.); Silsile-i Hayvânâtta 4 Ornith Oreng”, nr.99, s.188; nr.100, s. 192 (Ornith Oreng adlı hayvan türü ve memeli hayvanların aralarındaki farklar hak.).
- “Hayvânât”, nr.84, s. 128 (Filoksera adlı hayvan ve örümcek hak.).
- Nazîf Osman
 “Kamerde Yeni Teşekkül Etmiş Bir Yanardağ”, nr.78, s. 102-103 (Ayda yeni teşekkül eden bir yanardağ hak.).
- “Merih Hakkında Tedkikât”, nr.82, s. 120; nr.83, s. 122 (Mars gezegeni ile ilgili bazı gözlemler ve Mars’ta hayat emarelerinin olup olmaması hak.).
- “Doluya Karşı Tedâbir-i Cedide-i Fenniye”, nr.79, s.107 (Dolunun vermiş olduğu zararlar ve bu zararları önlemek ve ortadan kaldırmak için bulunan yeni yollar hak.).
- Nihâd Recâî
 “Hayât ve Tabiat, Fispolojiya-ı Hüceyrâtta Bir Nebze”, nr.91, s. 155-156 (Hücreler ve hücrelerin insan vücudu için taşıdığı önem hak.).
- S(in)E((lif)
 “Elmasların Sanayi’de İsti’mali”, nr.52, s. 207-208 (Elmasların sanayide kullanılmaları hak.).
- “Maden Cevherleri Yahud Maden-i Gayri Ma’mulenin Tefrik-i Ecnas ve Enva’i”, nr.50, s. 198-199 (Madenlerin sınıflandırılması hak.).
- “Miknâtis-ı Arziyye”, nr.53, s. 2-3 (Miknâtis ve madenler hak.).

- “Mıknâtısiyyet-i Hayvâniyye”, nr.51, s. 204
 (Hayvanlardaki manyetiklik ile ilgili iki görüş
 hak.).
- “İstilahât-ı Elektrikiye”, nr.56, s. 15 (Elektrik ve
 elektrikli araçlar hak.).
- Saadet Nezihi
 “Şimahi Hareket Arzına Dair”, nr.127, s. 297-98;
 nr.128, s. 301-302 (Kafkasya’da 13 Şubat’ta
 meydana gelen deprem ve bu depremden zarar
 görenler için Çariçe ve Buhara Emiri’nin yaptığı
 yardımlar hak.).
- Şahâb Emced
 “Tarih-i Tabi’i”, nr.163, s. 236; nr.164, s. 249-250;
 nr.165, s. 255; nr.166, s. 257-258; nr.168, s. 265-
 266; nr.169, s. 270; nr. 170 s. 274 (Hayvanlar ve
 bitkiler arasındaki organik farklılıklar, hayvanların
 yapısı ve biyolojik özellikleri hak.).
- Şekîp
 “Musahabe-i Fenniye”, nr.86, s. 135-136 (Canlı
 fonograf, sütten yapılan ürünler, sırtlan hayvanının
 mikrobi hak.).
- “Şuûn-ı Fenniye ve Medeniyye”, nr.109, s. 227-
 228 (Bitkiler, bitkilerdeki insan ve hayvan
 davranışına benzeyen davranışlar ve konu ile ilgili
 uygulamalar ve deneyler hak.).
- Taceddin (Doktor)
 “Ondokuzuncu Yüzyılda Tekamül-i Fenni”, nr.80,
 s. 110 (Fransa’da bir makineler konusunda uzman
 olan Moris Levi’nin bu yazıyla aynı adlı
 konuşmasının eleştirisidir).
- Yunus Nâdi
 “Medeniyetin Aks-i Esiri”, nr.58, s. 21-22
 (Medeniyetin hızla ilerlemesi ve bunun hayat
 üzerindeki etkileri hak.).
- “Muhafaza-i Me’kulât ve Meşrubât”, nr.69, s. 66-
 68 (Yiyeceklerin ve içeceklerin korunması hak.).

2. 1. 17. Tıp ve Sağlıkla İlgili Yazılar

Ali Rızâ Seyfî	“Müskirât ve Tesisâtı”, nr.25, s. 99; nr.26, s. 104 (Sarhoşluk ve etkileri hak.).
C. İsmail	“Pasteur’ün Hayâtı”, nr.62, s. 37-38; nr.64, s. 45-46; nr.66, s. 53-54; nr.67, s. 57 (Ünlü hekim ve bilim adamı Pasteur’ün hayatı hak.).
Doktor Remlinjer	“İstiridyeler ve Humma-yi Tifoidi”, nr. 117, s. 258- (Bakterolojihâne-i Hümayun 259-260 (İstiridyelerde Mikroplar ve istiridyelerden Müdürü) bulaşan tifoid humması hastalığı hak.).
Hüseyin Edîb	“Carbonat the Gabokol”. nr.123, s. 281-282 (Carbonat the Gobakol adlı ilacın kullanımı, özellikleri ve yararları hak.).
İmzasız	“Hummâ-yi Tifoidi ve İstiridyeler”, nr.177, s. 304 (Tifo hastalığı ve istiridyeler arasındaki bağıntı).
-----	“İnsan Üzerine Sıhî Bir İnceleme”, nr.161, s. 238 (ABD’de insanlar üzerinde tıp deneyi yapılması hak.).
-----	“Kalp Hastalıkları”, nr.199, s. 347 (Kalp hastalarının nasıl davranması gerektiği ve bu davranışların arkasındaki bilimsel sebepler hak.).
-----	“Kuduz Hakkında İstifade-i Umumiye”, nr.136, s. 336 (Kuduz hastalığı ve çareleri hak.).
-----	“Kuş Palazı Serumunun Menafî”, nr.177, s. 304 (Kuş Palazı hastalığının serumunun Amerika’da gözlenen zararları).
-----	“Mide Rahatsızlıkları ve Hazımsızlıklar”, nr.164, s. 251-252 (Mide rahatsızlıkları ve hazımsızlıktan kurtulma yolları, midenin özellikleri ve yemek yerken dikkat edilmesi gereken hususlar hak.).
-----	“Mütevverrimlerin Tarz-ı Hayâtı”, nr.177, s. 303-304 (Verem hastalarının yaşama biçimleri ve gün içindeki faaliyetleri).

-
- İsak Ferera “Mideye Dair”,nr.176, s. 297-298 (İspirtonun yaralı olup olmaması, bazı besinlerin kalori değerleri ve asitli içecekler hak.).
- İsmail Hazık “Şeker Hastalığı”, nr.115, s. 251-252 (Şeker hastalığı, bu hastalığın ortaya çıkması, belirtileri ve çareleri hak.).
- Mehmed Ziyâ “Sinir Hastalıkları”, nr.81, s. 116 (Sinir hastalıkları ve sinir hastalıklarının özellikleri hak.).
- Mesud Remzî “Hıfzıssıha”, nr.102, s. 197-199; 103, s. 204 (Suyun hayati özellikleri ve önemi içilen suyun cinsinin sağlığa etkileri); “Hıfzıssıha ve Gülün Aza-yi Beden Üzerindeki Tesirâtına Atf-ı Kelam Edilince”, nr.104, s. 205-206 (Gülün beden üzerindeki etkisi hak.).
- “Fihrist-i Hayât 5 İfrazât”, nr. 65, s. 49-50 (Vücudun sindirimi hak.) “Fihrist-i Hayât 9, Nefes Almak”, nr.75, s. 91-92 (Vücudumuzdaki hücreler ve hücrelerin önemi ve nefes almak hak.); “Fihrist-i Hayât 11, Teneffüsün Enva ve Lüzumu”, nr.80, s. 111-112, (Teneffüs çeşitleri ve teneffüsün vücut açısından önemi hak.);
- “Fihrist-i Hayât 12-13”, nr. 81, s. 114-116 (Duyu organların sinir sisteminin işleyişi ve beynin özellikleri hak.); nr. 13”, nr. 82, s. 119-120 (Beyin ve özellikleri hak.).
-
- “Veba”, nr.43, s. 171-172 (Veba hastalığı hak. bilimsel bir yazı).
- Midhat Cemal “Hıfzıssıha”, nr.139, s. 341-342 (Sağlıklı yaşam, sağlığı koruma konusundaki uygulamalar).
- Mustafa Fehmi “Midye ile Zehirlenme”, nr.90, s. 152.
- Nakîb Hicrî “Ef’âl-i Tenâsüllüyyeye Aid”, nr.94, s. 167-168 (Canlılarda, özellikle hayvanlarda üreme organları, özellikleri ve gelişimi hak.).

Ömer Rahmî

“Fihrist-i Hayât 15”, nr.95, s. 170-171; “Fihrist-i Hayât 17”, nr.97, s. 178-180 (Sinir sistemi ve omurilik hak.).

“Hıfzıssıha Notalarından”, 172, s. 283; nr.173, s. 287-288 (Sağlığı korumanın önemi ve yapılması gerekenler hak.);“Hıfzıssıha Notalarından 2 Terkib-i Beden-i İnsânî”, nr.174, s. 290 (İnsân vücudunu oluşturan organlara hak.),

“Hıfzıssıha Notalarından”, nr. 176, s. 298-300 (Sinir Sistemi hak.); nr. 178, s. 306-307

(Muhayyile, beyincik, kafatasındaki organlar nr. 179, s. 311 (Kalp ve kalbin yapısı hak.);

nr. 180, s. 315 (Kan ve kanın yapısı hak.);

nr. 181, s. 318-319 (Kanın terkibi ve sindirim organları hak.); nr. 182, s. 322-323 (Sindirim sistemi hak.), nr. 183, s.327-28 (Böbrekler,

dalak, el ve ayaklar hak.); nr. 184, s. 331-332 (Mizaç ve mizacın yaşama etkisi hak.); nr. 185, s.

335-336 (Bünyenin insan sağlığına etkisi

hak.); nr. 186, s. 340 (İnsanların yeme içme alışkanlıkları hak.); nr. 188, s. 346-347 (Tütün

kullanımı hak.), nr. 189, s. 350-351 (Sıcaklık değişimleri karşısında vücudun tepkisi

hak.), nr. 190, s. 354-355 (İnsan vücudunun sıcaklığı hak.), nr. 195, s. 374-375 (Havanın

terkibi hak.); nr. 196, s. 379; nr. 197, s. 383-384 (Havanın terkibi hak.); nr. 198, s. 3-4

(Bataklıkların insan sağlığına etkileri hak.);

nr. 199, s. (Bataklıklar ve bataklık oluşumu ve sıtma hastalığı hak.).

Süleyman Sırrı

“Şarap ve Müsekkirâtın Mazarrât-ı Adidesi”, nr.17, s. 67 (Şarap ve içeceklerle ilgili).

Şekip

“Fihrist-i Hayât”, nr.89, s. 145-147; nr.90, s. 152; nr.91, s. 156 (Beş duyu organı ve özellikleri hak.).

-----	“Vereme Karşı Tertib-i Müdafaa”, nr. 107, s. 217-218 (Verem hastalığı ve veremle ilgili gelişmeler hak.)
-----	“Zürriyetlerin Kusurlu Doğması”, nr.84, s. 125-127, (Özürlü doğan çocuklar hak.).
-----	“Tarih-i Tedaviye Bir Nazar”, nr.87, s. 138-140 (Tarih içinde insanlar ve hayvanlar üzerinde denenilen tedavi yöntemleri hak.).
Yuşa	“Menâkıb-ı Tıbbiye, Nebâtât’ın Ef’al-i Teneffüssiye ve Temessüliyesine Bir Nazar”, nr.76, s. 93-94; nr.77, s. 97-98; nr. 78, s. 101-102; nr.80, s. 112; s. 114; nr.82, s. 117-118; nr.83 s. 121-122; nr.85 s. 132; nr. 132; nr.86, s. 134-135 (Bitkilerde teneffüs olayının nasıl gerçekleştiği hak.).

2. 1. 18. Ziraat İle İlgili Yazılar

Ahmed Rebi’î	“İnsânların Ziraat Sefahâtî”, nr.199, s. 6-7, (İnsanların eski çağlardan beri ziraat yapmaları, ziraatte kullandıkları araç ve gereçler ve yöntemlerin ilerlemesi ve yeni ziraat makineleri hak.)
Ali İhsân (Müftüzâde)	“Ziraatımız”, nr.28, s. 111-112, (Osmanlı Devleti’nde ziraatın genel görünümü hak.).
-----	“Ziraatımız”, nr.34, s. 136, (Ziraat ve Osmanlı Devleti’nde ziraatın genel görünümü hak.).
İmzasız	“Çay Ziraati”, nr. 220, s. 100, (Amerika’nın Kalküta konsolosunun Hindistan’da çay üretimi konusunu işleyen kitabından alınan bilgiler ve çayın yetişmesi hak.).
-----	“Defne, Kafur, Bufon”, nr. 157, s. 217-18 (Defne ve kafur bitkileri hak.).

- -----

 M. Hilmî
 Nâmık Sadrî
 S(in) E(lif)
 Yusuf Niyazi
 Yuşa
- “Tütün ve Tütün Ziraati, Hülâsa-i Tarihiye”, nr. 63, s. 43-44, nr. 72, s. 79-80, (Tütün ve tütün ziraati hak.)
- “Tütünün Hasais ve İstim’al-i Umumiyyesi”, nr.64, s. 47. (Tütün ve tütün üretimi hak.)
- “Yağmur”, nr.162, s. 242 (ABD’de yağmurun ziraat, ticaret ve ekonomi açısından önemi).
- “Ziraat”, nr. 69, s. 68, nr.70, s. 71; nr.71, s. 76 (Tütün, tütün içimi, tütün üretimi ve üretim şekilleri ve sigara içmek hak.).
- “Musahabe-i Ziraaiyye”, nr.183, s. 328, nr.184, s. 332, nr.185, 336. (Ziraatta gübrelere, gübrelerin çeşitleri, kumluk arazide tarım yapılması hak.)
- “Nebâtât Kırıntıları 1 Çay, Portakal”, nr.123, s. 282, (Çay ağacı yetişmesi, yetiştiği yerler, portakal ve limon ağaçları ve yetismeleri hak.), “Nebâtât Kırıntıları 2, Güller, Çilek, şeftali”, nr. 125, s. 289-290, (Gül şeftali, çilek ve elma çeşitleri ve yetistikleri yerler hak.), “Nebâtât Kırıntıları 3”, nr. 126, s. 293-294, (Gelincik çiçeği ve afyonun yetişme yerleri hak.), “nr. 126, s. 293-294, “Nebâtât Kırıntıları 4 Hatmi, Pamuk”, nr. 127 s. 298-299, (Hatmi bitkisi ve pamuğun çeşitleri ve yetistikleri yerler hak.), “Nebâtât Kırıntıları 5”, nr. 128, s. 3002, (Kuzu kulağı ve kara buğdayın bazı çeşitleri hak.),“Nebâtât Kırıntıları 6”, nr. 129, s. 309, Yonca ve katırtırnağının yetistikleri yerler ve özellikleri hak.).
- “Lahana Enva’i”, nr. 59, s. 28, (Lahana türleri hak.).
- “Ormanların Faidesi”, nr. 180, s.314-315, (Ormanların faydaları, ormansız yerlerin uğradığı zararlar ve ormanların hayatımız açısından önemi).
- “Otomobilin Ziraate Tatbiki”, nr.106, s. 213-215 (Otomobilin ziraate uygulanması hak.).

2. 1. 19. Coğrafya İle İlgili Yazılar

İmzasız	“Bokserler”, nr.55, s. 12 (Çin’deki aynı adlı kabile hak.).
Mustafa Şerif	Liongsten Stanley”, nr.93, s. 164; “Nil Menba’ına Vasco Da Gama”, nr.130, s. 311 (Vasco Da Gama’nın hayatı ve keşifleri hak.).
Nakîb Hicrî	“Coğrafya Encümen-i Dânişi”, nr.88, s. 142-144 (Fransa’da coğrafya bilim kurulunun toplanması ve geçen asırda coğrafyada meydana gelen değişiklikler hak.).
-----	“Galaç Kayalar”, nr.93, s. 161-162; nr.94, s. 166 (Jeoloji biliminin özellikleri ve Almanya’da bulunan Galaç kayaları ve bu yerin coğrafi konumu
Nâmık Sadrî	“Nil Menba’ına Doğru”, nr.57, s.19-20; “Nile Doğru 4”, nr. 61, s. 35-36; “Nil Menba’ına Doğru”, Doğru Liongsten Stanley , Nil’de Romalılar”, gelişmeler hak.).Menba’ına Doğru 2”, nr. 59, s. 26-27; “Nil Menba’ına Doğru 4”, nr. 60, s. 31; “Nil Menba’ına Doğru” nr.9.2, s. 157-158; “Nil Menba’ına Doğru nr.94, s. 168; “Nil Menba’ına Doğru Stanley’in Mektubu”, nr.95, s. 172; “Nil Menba’ına Doğru”, nr. 96, s. 175-176; “Nil Menba’ına Doğru 4”,nr.97, s. 180, (Liongsten adlı seyyahın Nil bölgesinde ölmesi, aynı seyyahın yaşam öyküsü, Nil nehrinin kaynağını arayan seyyahlar, Mısır ülkesi, Romalıların Nil nehri ile olan ilişkileri ve Roma’daki iç mücadeleler hak.).
S(in)E(lif)	“Çinlilerin Ahlak ve Adâtı”, nr.49, s. 194-195 (Çinlilerin ahlakı ve geleneksel özellikleri hak.).

Şekîp	“Kutb-ı Cenubi Buzları Arasında Seyahat ve Coğrafyada Terakkıyât-ı Ahire”, nr.110, s. 231-232; nr.111, s. 235-236 (Güney Kutbu ilgili son araştırmalar hak.).
Yusuf Ziyâ	“Tabakât-ü'l-Arz”, nr.158, s. 222 (Jeoloji bilimi hak.).

2. 1. 20. Askerlik İle İlgili Yazılar

Ahmed Refik	“Saint Elen’de Napolyon”, nr.19, s. 75-76. (Napolyon’un Saint Helen adasına sürgünü hak.).
Celâl Esâd	“Fotoğrafyanın Askerliğe Hizmeti”, nr.98, s. 182-183 (Fotoğrafın son yarım asır içinde elde ettiği başarı ve askerlikte fotoğrafın kullanılması ve kullanım biçimleri hak.).
Emin	“Seyyar Topçularımıza Müteallik En Mühim Bir Malumat” nr.16, s. 64 (Askerlik, topçuluk ve seyyar topçular hak.).
Esad Cemil	“Von Der Goltsden”, nr.8, s. 31-32; nr.13, s. 51-52, nr.19, s. 76; nr.20, s. 80; nr.21, s. 84; nr.22, s. 88; nr.24, s. 96; nr.27, s. 107-108; nr.28, s. 112; nr.30, s. 199-120; (Alman ordusu hak.).
Hüseyin Hüsnü	“Edvâr-ı Umumiye-i Harp”, nr.83, s. 124 (Genel savaşların tarihine bir bakış).
İmzasız	“Bölüğün Muharebesi”, nr.222, s. 108 (Bölüğün savaşması hak.).
-----	“Manganın Talim ve Terbiyesi”, nr.139, s. 346-347 (Avcının terbiyesi, arazi üzerinde çalışma, hedeflerin tayin edilmesi hak.).
-----	“Muharebeye Dair Nefer Ne Bilmelidir”, nr.203, s. 24 (Muharebenin ne demek olduğu hak.).
	“Nefer Ne Bilmelidir”, nr.206, s. 35-36 (Nişân almak, nişan noktası, ateş çeşitleri, ateş ile ilgili terimler ve bu konuda dikkat edilecek hususlar

	hak.).“Muharabeye Dair Nefer Ne Bilmelidir”, nr.207, s. 40 (Savaş yerinin özelliklerine göre takınılacak tavrı ve alınacak önlemler, topraktan siper almak hak.); nr.204, s. 27-28 (Tüfeğin nasıl kullanılması gerektiği, cephanenin önemi bu konuda dikkat edilecek hususlar hak.).
İsmail	“Afrika-yi Cenubi Muhaberesinde Umur-ı Sıhhiyye”, nr.47, s. 188.
Mehmed Halid	“Bir Temenni-i Mühim”, nr.15, s. 58-59 (M. Rifat Bey’e hitaben yazılan ve askerlik hak.).
Mehmet Ali	“Fünun-ı Bahriye”, nr.147, s. 379 (Denizcilik ve Meselenin Teşrihi Yahud Sahra Toplarında Nişângah Levhâları İsti’ mâline Dair Malumât-ı Müvezzihe”, nr.2, s. 2; nr.4, s. 16; nr.5, s. 19; nr.15, s. 60.

2. 1. 21. Duyurular ve Teşekkür Yazıları

F. Reşad	“Kıta’-i Tebrikiye”, nr.1, s. 2 (II.Abdülhâmid’i tahta çıkışının 22. yıldönümü için tebrik).
İmzasız	“Musavver”, nr.101, s. 195 (Mektep talebelerinin Musavver Fen ve Edeb’e yazı gönderebilecekleri hak.).
-----	“İhtâr-ı Mahsûs”, nr.102, s. 196 (Mecmuanın 19 Ağustos’tan sonra sabahları yayınlanacağı hak.).
-----	“Musavver Fen ve Edeb”, nr.26, s. 104 (Hüseyin Şevket ve mecmuada yayımlanan şiiri hak.).
-----	“Cülûs-ı Meyamen-i Me’nus-ı Hazret-i Hilafet-Penahi”, nr.1, s. 1 (II.Abdülhâmid’in Cülûsunun tebriki hak).
-----	“İhtâr-ı Mahsûs”, nr.102, s. 200 (Mecmuanın 19 Ağustos’tan sonra sabahları yayınlanacağı hak.).
-----	“Musavver Fen ve Edeb”, nr.37, s. 147 (Ebulfeyz Neşet Bey’in mecmuada yayımlanan yazısı hak.).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.31, s. 123 (İzmirli Mehmed Sıdkı’ya hitaben ve mecmuada yayımlanan ‘Nevhâ-i Garâm’ başlıklı şiiri hak.).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.25, s. 98 (Mecmuada yayımlanan şiirler hak.).

 “Matbaamız Marifetiyle Neşrolunan Kitapların Esâmi’ ve Fiyâtı”, nr.222, s. 108 (Tahir Bey Matbaası tarafından basılan kitapların listesi).

 “[Duyuru]”, nr.52, s. 206 (Mecmuanın ikinci yılına girmesi hak.).

 “Arz-ı Şükrân-ı Azim”, nr. 87, s. 137
 (II.Abdülhâmid’e Malûmât Matbaasına yapmış olduğu yardımlar için teşekkür edilmesi).

 “Ceride-i Fen ve Edeb”, nr.174, s. 290 (İyd-ı Said-i Adhâ nedeniyle tebrik).

 “[Bilmece]”, nr.83, s. 124 (80. sayıdaki bilmecenin cevabı ve kazanan kişi hak.).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.24, s. 94 (Emin Bey’in nazar-ı dikkatine).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.19, s. 73 (Cevad Refi’ Bey’in dikkatine).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.110, s. 230
 (Mecmuada ‘Sürûd-ı Sevdâ’ başlıklı şiiri yayımlanan Lâmi’ ve şiiri hak.).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.169, s. 270 (Âgâh Kemâl’in mecmuada yayımlanan şiiri hak.).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.19 , s. 73 (Türkçe Şiirler’in nazımı Emin Bey’in dikkatine).

 “İhtâr”, nr.25, s. 97 (Mecmuanın fiyatını arttırdığını bildiren duyuru).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.138, s. 342
 (Mecmuada yazısı yayımlanan Mithat Cemal’e hitaben).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.25, s. 98 (Mecmuaya gönderilen şiirler hak. bir değerlendirme).

 “Bir İhtâr-ı Mûsîb”, nr.3, s. 9; nr.4, s. 13 (Sanayi ve sanayileşme hak.).

 “İhtâr”, nr.100, s. 189; nr.101, s. 193 (Mecmuanın sayfalarının yöneticilerince alınan karara göre bundan böyle gençlere de açık olması ve içeriğinin bu yönde geliştirilmesi hak.).

 “İhtâr”, nr.35, s. 140 (Mecmuanın eksik sayılarının temini hak.).

 “Müsabaka-i Mübahat”, nr.98, s. 181 (II. Abdülhâmid’in tahta çıkışının 26. yıldönümü nedeniyle açılan şiir ve yazı yarışması hak.).

 “Arz-ı Şükran-ı Azim”, nr.86, s. 133 (Paris’ten getirtilen yeni baskı makineleri hakkında II. Abdülhâmid’e teşekkür).

 “[Cülûsiyye]”, nr.148, s. 382 II.Abdülhâmid’in Cülûsunun tebriki hak.).

 “İhtâr”, nr.38, s. 152; nr.40, s. 160; nr.41, s. 164; nr.144, s. 368 (Mecmuaya gönderilecek yazılar hak.).

 “İhtâr”, nr.36, s. 144 (Mecmuanın koleksiyonuna sahip olmak isteyenlere bir duyuru).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.147, s.380 (Enis bin Süleyman, İbrahim Nihâd, Ferid Rebi’î, Leskovikli A(yın) Nûrî ve Vasıf Bey’e hitaben, eserleri hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.118, s. 264 (Alil Bir Aşk adlı hikâyenin yazarının eseri yeniden mecmuaya göndermesi hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.154, s., 208 (Asım Bey’e hitaben ve eserleri hak.).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.138, s. 341 (Mecmuada şiiri yayımlanan Yusuf İzzet’e teşekkür).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.25, s. 98 (Mecmuaya gönderilen şiirlerin değerlendirilmesi).

- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.174, s. 290
 (Mecmuada yayımlanan Perestîde-i Kalbime adlı
 şiir ve şâiri Ali Rızâ hakkında kısa değerlendirme).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.152, s. 198 (Hikmet
 Hicrî’nin Mehmed Âsaf’ın Dilara adlı romanı
 hakkındaki övücü yazılara teşekkür).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.173, s. 286
 (Mecmuada yayımlanan ‘Perestîde-i Kalbime’
 başlıklı şiir hak.).
- “İhtâr”, nr.120, s. 272 (Matbaaya gönderilen
 yazıların İrtikâ-Malûmât-Musavver Fen ve Edeb’e
 gönderilmesi hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.121, s. 274 (Hikmet
 Hicrî’ye hitaben, eserleri hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.10, s. 37 (Mecmuada
 şiiri yayınlanan Safveti Kemâl Bey hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.13, s. 50 (Cevad Refi’
 hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.138, s. 342
 (Mecmuada yazısı olan Midhat Cemal’e
 mecmuanın sayfalarının açık olduğu hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.21, s. 81 (Mecmuada
 yayımlanan, Leskovikli A(yın) Nûrî Bey’in ‘Efsus’
 adlı şiiri hak.).
- “Fen ve Edeb”, nr.101, s. 234 (Mecmuada
 yayımlanan ‘Levhâ-i Tûlu’ başlıklı şiir hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.125, s. 289
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.23, s. 89 (Mehmed
 Said ve mecmuada yayımlanan şiiri hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.128, s. 302 (Suad
 Nezihî’ye hitaben).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.20, s. 77 (Kenân adlı
 şâirin ‘Hayâlhanemde’ başlıklı şiiri hak.).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.34, s. 134 (Mecmuda
 yayımlanan, Nâmık Sadrî’nin ‘Şafakta’ başlıklı

şiiiri hak.).

“Musavver Fen ve Edeb”, nr.28, s. 105 (Burgazlı Ahmed Cemal Bey ve mecmuada yayımlanan ‘İnanma’ başlıklı şiiiri hak.).

“Musavver Fen ve Edeb”, nr.37, s. 145 (Giresunlu Mehmed Hamdi ve mecmuada yayımlanan ‘Düşünmek’ başlıklı şiiiri hak.).

“Musavver Fen ve Edeb”, nr.47, s. 186
(Mecmuada yayımlanan, şâiri belirsiz ‘Şarkı’ adlı şiiir hak.).

“Musavver Fen ve Edeb”, nr.95, s. 169
(Mecmuada yayımlanan bir Kıt’a hak.).

“Matbaamız Marifetiyle Neşrolunan Kitapların Esâmî ve Fesânı”, nr.109, s. 228 (Tahir Bey Matbaasının yayınladığı kitaplar hak.).

“Musavver Fen ve Edeb”, nr.17, s. 65 (Mehmed Emin Bey’in mecmuada yayımlanan Sünbülî’nin Kar adlı şiiirini beğenmesinin övünç kaynağı olacağı hak.).

“Musavver Fen ve Edeb”, nr.14, s. 54 (Düstur kelimesinin yazımı hakkında. bir uyarı).

“Vilâdet-i Hümayun-ı Hazret-i Padişâhî”, nr.16, s. 61; nr.109, s. 226 (İl.Abdülhâmid’in doğum günü hakkında tebrik).

“İhtâr”, nr.17, s. 68 (Mecmuanın 2. sayısındaki bir dizgi yanlışı hak.).

“Musavver Fen ve Edeb”, nr.115, s. 249
(Okurların Ramazan bayramının kutlanması hak..

“İhtâr-ı Mahsûsa”, nr.134, s. 328 “Bir nisan gecesi ve bahar sabahı konularında yazılar yayınlanacağı ve yazıların gönderilmesi ile ilgili).

“Muhaberât-ı Aleniye”, nr.150, s. 392 (Ahmed Müfid, H(a) Muhlis, A(yın) Rahmî Bey’e hitaben ve eserleri hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.131, s. 316 (Ali Semih, Mahmud Fikret Bey’e hitaben, eserleri hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.119, s. 268 (Mustafa Şerif, Mustafa Kemâl, Hüseyin Şevket Bey’e hitaben, eserleri hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.144, s. 368 (Turhân Nimet, Medhi Cemil, İbrahim Nüzhet, Salih Muzaffer, Ahmed Raci ve Refiki Bey’e hitaben ve eserleri hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.117, s. 260 (Hikmet Hicrî, Mustafa Şerif Bey ve Bursalı Hâfız Hüseyin Şevket Efendi’ye hitaben ve eserleri hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.143, s. 364 (Turhân Nimet, Medhi Cemil ve İbrahim Nüzhet Bey’e eserleri hakkında duyuru).

 “Tatılname Suretidir”, nr.9, s. 36 (Resimli Gazete’nin yayınına son vermesi hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.134, s. 328 (Şahap Berki ve Hasan Edîb Bey’e hitaben, eserleri hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.146, s. 376 (Hakkı Behiç, Enis bin Süleyman ve Fehim Bey’e eserleri ile ilgili uyarılar ve beklentiler hak.).

 “Muhaberât-ı Aleniye”, nr.145, s. 372 (Hakkı Behiç, Salih Muzaffer, Enis bin Süleyman Bey’e hitaben ve eserleri hak.).

 “Aydın Zelâil-zedegânı İçin Nüsha-i Mahsûsa”, nr.6, s. 21 (Aydın depremi mağdurları için çıkartılması planlanan özel sayınının duyurulması).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.146, s. 373 (Mecmuada şiiri yayımlanan Yusuf adlı şâire teşekkür).

 “Tebriknâme-i Millî”, nr.53, s. 2 (İl. Abdülhâmid’i Cülûsu nedeniyle tebrik).

- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.9, s. 35 (Mustafa Kemâl Bey’i İngiliz edebiyatından yaptığı çevirilerden dolayı tebrik).
- “Musavver Fen ve Edeb”, nr.5, s. 20 (Müftüzâde Ali İhsân Bey’e hitaben ve makalesi hak.
- “Tebriknâme-i Millîye”, nr.51, s.201; nr. 53, s. 2; 57, s. 20 (II.Abdülhâmid’in övgüsü ve tebrik edilmesi hak.).
- “(Tebriknâme)”, nr.56, s. 13 (Mecmuanın II.Abdülhâmid’i Cülûsu nedeniyle kutlaması hak.).
- “(Tebriknâme-i Millîye)”, nr.84, s. 125 (Tebriknâme-i Millîye adlı Abdülhâmid’i Cülûsu nedeniyle kutlaması hak.)
- “Fotoğraf Müsabakası”, nr.49, s. 196 (Malûmât ve Servet gazeteleri tarafından açılan fotoğraf müsabakası hak.).
- “Tebriknâme-i Millî”, nr.53, s. 2 (II.Abdülhâmid’i Cülûsu nedeniyle tebrik).
- “Arz-ı Şükrân-ı Azim”, nr.57, s. 18 (Osmanlı Devleti’nin 600. kuruluş yıldönümü nedeniyle tebrik).
- “İhtâr-ı Mahsûs”, nr.82, s. 117 (Sonraki sayının perşembe günü çıkacak olması hak.).
- Musavver Fen ve Edeb”, nr.140, s. 350 5Y. İzzeti’nin mecmuada yayınlanan şiiri hak.).
- “İhtâr”, nr.95, s. 169 (Okuyucuların mecmuaya aboneliğinde nakit ödeme yapmaları gerektiği).
- Mehmed Âsaf
 “E(lif) Avni Beyefendiye”, nr.153, s. 201-202 (Avni Bey’in Mehmed Âsaf’a gönderdiği mektubuna teşekkür).
- Mehmed Tahir
 “Arz-ı Şükrân-ı Azim ve Tahdis-i Nimet”, nr.116, s.253 (Kendisine altın liyakât madalyası verilmesi nedeniyle Mehmed Tahir’in Padişâha şükranlarını sunması).

 “Arz-ı Şükrân-ı Azim ve Tahdis-i Nimet-i Celile-i Hazret-i Hilafet-penahi”, nr.165, s. 254 (Mehmed Tahir’in II.Abdülhâmid’e teşekkürü).

2. 1. 22. Haberler

Ahmed Râsim

“İzdivaç Bir Gün Evvel”, nr.137, s. 339 , nr.138, s. 343 (Fransa’da bir babanın evlenecek kızına verdiği teferruatlı nasihatler hak.).

İmzasız

“[Berlin’de Bir Doktor’un Baş Ağrısı ile ilgili Tetkikleri]”, nr.209, s. 47-48 (Almanyada bir doktorun baş ağrısının kaynağı ile ilgili araştırmaları hak.).

 “Mütenevvia”, nr.221, s. 104 (Fransa’da 3000 metre yüksekte deprem alanında kurulu bir köy, İngiltere’de yazdığını okuyamayan bir kişi ve Almanyada soğğun balıkların yaşamı üzerine etkileri hak.ki bir araştırma)

 “Öteberi”, nr.59, s. 28 (Dünyadaki en büyük bağ hak.).

 “Öteberi”, nr.13, s. 52 (Son bilimsel gelişmeler hak.).

 “Öteberi”, nr.55, s. 12 (Paris yakınlarındaki bir bahçedeki sinekler hak.).

 “Mütenevvia”, nr.193, s. 328 (Lokomotiflerde petrol yakılması, sandal ile okyanusu aşmak, Fransa’nın Güney Kutbu’na seferi ve Hindistan’daki demiryollarının maddi değeri hak.).

 “Estedens’in Kabil-i Sevk-i İdare Balonu”, nr.161, s. 238 (Aynı adlı kişinin balonu hak.).

 “A Köylü Ne İşin Var”, nr.61, s. 36 (1900 Paris sergisinde meydana gelen ilginç bir olay hak.).

 “Yeni Tab’ Makineleri”, nr.24, s. 96 (Yeni baskı makineleri hak.).

 “Afrika Garaibinden”, nr.163, s. 236 (Afrika’da fil avı hak.).

 “Bir Kelbin Hikâye-i Garibiyesi”, nr.60, s. 32 (Deniz yolculuğuna çıkan bir zabitin sadık köpeğinin onu limanda uzun süre beklemesi hak.).

 “Öteberi”, nr.47, s. 188 (Alman gazetelerinde yer alan, Elbe Nehri’ndeki bir kanal ili ilgili haber).

 “Öteberi”, nr.75, s. 92 (Almanya’da kuş yetiştiriciliği, hava gazı ve elektrik, ABD ve İtalya’da tutukluluk oranları, İngiltere’de kedi sayısı, Almanya ve Avusturya’da telef edilen tavşanlar hak.).

 “Garaib-i Üsul-ı Âdâtta”, nr.161, s. 238 (Japonya, Hindistan ve Çin gibi ülkelerde yeni doğan çocuğa isim koyma ile ilgili ilginç adetler).

 “Yeni Dümenli Bir Balon”, nr.158, s. 221 (Yeni icat edilen bir balon hak.).

 “[Cülûsiyye]”, nr.103, s. 201 (Padişâhın Cülûsu hak.).

 “Kürre-i Arzın en Büyük Sefinesi Olan ‘Oşiyânik’ ismindeki İngiliz Vapuru”, nr.5, s. 17 (Dünyanın en büyük gemisi hak.).

 “Mütenevvîa”, nr.180, s. 316b (Erkeklerle kadınların dünyanın çeşitli ülkelerinde birbirlerine oranları, İsveç ve Norveç’te okuma yazma oranları ve ABD’deki yaşlı askerler hak.).

 “Öteberi”, nr.25, s. 100 (Fransa’da yayınlanan gazeteler hak.).

 “Terakkiyât-ı Celile-i Osmaniye”, nr.26, s. 101-102 (İzmir gazetesinin bir nüshası hak.).

 “Alem-i Siyâset”, nr.26, s. 101 (Trablusgarp ile ilgili bir haber hak.).

 “İspor”, nr.62, s. 40 (Lâmi Bey adlı birinin balık satın alışı hak.).

“(Haber)”, nr.38, s. 149-150 (İstanbul’da bir Darülfünûnun açılması hak.).

“Öteberi”, nr.48, s. 1932 (Fransa’da bir kocanın kendisini terk eden karısını bulması hak.).

“Londra’da Sabahçılar”, nr.160, s. 234 (Londra’da evsiz insanların geceleri sokaklarda geçirmeleri hak.).

“Feth-i Celîl-i Kostantiniye”, nr.39, s. 153
(II.Abdülhâmid ve İstanbul’un fethi hak.).

“Hindistan Kahtzedegânına Muavenet”, nr.39, s. 154-155 (Hindistan’daki kıtlık ve mağdur olanlara yardım hak.).

“Muşambadan Sandallar”, nr.115, s. 252
(Muşambadan yapılan sandallar hak.).

“Mütenevvia, Malarya Hastalığına Karşı”, nr.198, s. 4 (Malarya hastalığı ve tedavi yöntemleri, Dünyanın en yaşlı memuru hak.).

“Mütenevvia, Bir Milyonerin Otomobili”, nr.202, s.20 (Dünyada otomobil üretiminin ve kullanımının yaygınlaşması ve Amerikalı bir milyarderin bir oto için 500000 frank vermesi, Viyana’da bir kumarhanede birkaç saat içinde 100000 İngiliz lirası kazanma hak.).

“Şuûn-ı Medeniye”, nr.217, s. 84 (Yeryüzünde kurulu telgraf hattı, Bavyera’da talaştan pamuk yapılması, yüz yaşını aşkın insanın Amerika’dan sonra en çok Seylân Adası’nda olduğu, Musevilerin Rusya’da ancak bazı şehirlerde yaşayabilmeleri hak.).

“Şuûn-ı Medeniye”, nr.221, s. 104 (Fransa’da bir araştırmacının radyum ile ilgili görüşü, İngiltere’de kartpostal sergisinin açılması hak.).

“Amerika’da Genç Kız Mektepleri”, 218, s. 88 (ABD’de kızlar için son derece ileri bir anlayışla yapılan bir kız mektebi hak.).

 “Şuûn-ı Garibe”, nr.217, s. 84 (İngiltere’de kadın düşmanı bir adam hak.); nr. 219, s. 95 (İngiltere’de yaşanan, gazetelere ilan vermenin etkisi ile ilgili bir olay hak.).

 “Alem-i İslâmiyet”, nr.31, s. 121-122 (İslâmiyetle ilgili son dönemlerde meydana gelen olaylar hak.).

 “Adalı Celil Pehlivân”, nr.32, s. 127 (Adalı Celil Pehlivan’ın Amerika’ya gitmesi hak.).

 “Mütenevvia”, nr.170, s. 276 (Hamburg’da yaşanan bir karı koca münakaşası, Hollanda’da lokanta ve kahvelere gürültü yasağı konulması hak.).

 “Öteberi”, nr.53, s. 4 (Amerika’da harp gemilerinde haberleşme amacıyla güvercin yetiştirilmesi hak.).

 “Mütenevvia”, nr.211, s. 56 (Cenevrelî bir doktorun nezle tedavisi için bulduğu yöntem, Fransa’da garip bir cenaze töreni, Madrid’de kadınların tiyatroya şapkasız girmeleri, İngiltere’de bir kocanın ailesini satması, İngiltere’de garip bir aşk vakası, İngiltere’de büyük cüsseli bir çocuğun okuldan men edilmesi hak.).

 “Mütenevvia, Makineli Fırçalar”, nr.176, s. 300 (Amerikalıların birtakım makineli fırçalar icat etmesi, okyanus vapurlarının maliyetleri, İngiltere’de kadınların emlak sahibi olmaları hak.).

 “Musavver Fen ve Edeb”, nr.60, s. 29 (Okurların Regaib Kandili’nin tebrik edilmesi hak.).

 “Mütenevvia”, nr.176, s. 300 (İngiliz hükümetinin sahil güvenlik için harcadığı miktar, Şanghay’da bir bankada sahte banknotların bulunması, Meksika çiftçilerinin adetleri hak.).

 “Mütenevvia”, nr.217, s. 84 (Asya’da inci avının yaygınlığı, Kuzey Kutbu’na araştırma yapmak için giden bir geminin buzlar arasında mahsur kalması, iki Kanadalı gencin bir sandalla dünya turuna çıkmaları, et yiyenlerin kalbinin yemeyenlere göre daha çok attığı ve İngiltere’de İpwich’de evlenen iki çiftin isimlerinin aynı olması hak.).

 “Mütenevvia”, nr.181, s. 319-320 (Avrupa’da en çok Viyana’da intihar vakasının gözlemlenmesi, dünyanın en çok seyirci alabilen tiyatro salonunun New York’ta olduğu, Amerika’da bir kişinin kitapخانه tesisi için harcadığı para hak.).

 “[İsmail Paşa’nın Nutku]”, nr. 197, s. 384 (Askeri müfettişlerden İsmail Paşa’nın toprak mühendisliği öğrencilerine nutku).

 “Mütenevvia”, nr.163, s. 238 (Avrupa’dan Amerika’ya yolcu taşınması, en çok kadın doktor yetiştiren ülke, Londra’da son zamanlarda duyulan sesler hak.).

 “Mütenevvia”, nr. 115, s. 252 (Londra’daki doktor oranı, Londra’da istiridye kullanımı, dünyanın en hızlı akan nehri, Hindililerin koku almaları hak.).

 “Mütenevvia”, nr.165, s. 256 (Londra’daki Çin elçisinin törenlerde bulunma merağı, New York’da 5 milyon dolarla yeni bir banka kuruması, Romanya’nın nüfusunun çoğunun okuma yazma bilmemesi hak.).

 “Mütenevvia”, nr.164, s. 252, (Fransa’da balık avında kullanılan küçük aynalar, Londra’daki garip bir boşanma davası, Hindistan’da postacılık hak.).

 “Mütenevvia”, nr.162, s. 244 (Fransa’da dördüz yapan bir kadın, erkek kalbinin kadın kalbinden daha büyük olması, Paris’te bir aktrisin ardından kalanlar hak.).

 “Mütenevvvia”, nr.174, s. 292 (Dünyanın en büyük okullarının Stokholm’de olduğu, dünyanın en büyük çiftliğinin Kanada’da bulunması hak.).

 “Mütenevvvia, Mayi’ Hava Gazı”, nr.175, s. 296 (ABD’de Hava gazının sıvılaştırılması ve istenen yere gönderilmesi hak.).

 “Mütenevvvia, Altın Diş”, nr.175, s. 296 (ABD’de bir köpeğin dişine altın dolgu yapılması hak.).

 “Mütenevvvia”, nr.175, s. 296 (ABD’de bir artezyen kuyusundan çıkan suyun elektrik üretiminde kullanılması hak.).

 “Mütenevvvia”, nr.178, s. 308 (İsveç’teki seyyar lokantalar, ABD’de salatalık yetiştirilmesi, Japonya’da tütün kullanımı, Almanya ve İngiltere’deki kağıt fabrikaları hak.).

 “Mütenevvvia, Kağıthane ve Kilise”, nr.175, s. 296 (Rusya’da Amerikalıların 16 odalı bir kağıt ev yapması hak.).

 “Mütenevvvia, Dünyanın En Derin Mahalli”, nr.175, s. 296 (En büyük deniz çukurlarının okyanuslarda olması hak.).

 “Mütenevvvia”, nr.175, s. 296 (Dikiş makinelerinin ayakları için koyun yağı kullanılması hak.).

 “Mütenevvvia, Suda Kavs-i Elektrik”, nr.75, s. 296 (Suda bulunan bir maddenin elektriksel kavise yol açması hak.).

 “Mütenevvvia”, nr.179, s. 312 (Paris’te dul kalan insanların yeniden evlenip evlenmemeleri, Almanya’da 14 kez evlenen bir adam, İngiltere’de demirci bir kadın hak.).

 “Mütenevvvia”, nr.173, s. 288 (Yeni doğan çocuklarda ölüm oranı, Süveyş kanalının İnşâsı, İngiltere ve İrlanda’da ne kadar bira üretildiği hak.).

“Mütenevvia”, nr.219, s. 95-96 (Kanada’da hayatı boyunca süt ve şekerden başka bir şey yemeyen birinin ölümü, sinemografinin Fransa’da cerrahlarca kullanımı, Ekvator, Dünyanın en küçük adasındaki okul, Fransa’da gazete dağıtımı, ABD’de kağıt üretimi, Paris’te piyango çekilişi, Belçika’da kireç yüzünden yangın çıkması hak.).

Mütenevvia”, nr.172, s. 284 (Madagaskar’da örümcek ağıyla ilgili çalışmalar, Londra’da fabrikalar duman filtresinin konması, Fransa’daki büyük bir çam ağacı, Paris’teki sokak fenerleri, Sibirya Demiryolu ile Paris’ten Pekin’e 19 günde gidilmesi hak.).

“Mütenevvia”, nr.213, s. 63-64 (Amerika’da bir tren kazası, İngiltere’de açlıktan ölümler, Havai’deki bir garip sığır sürüsü, Paris’te bir otomobil sergisi, İtalya’da radyotelgrafın bulunması, Fransa’daki bir hırsızlık vakası, son dönemlerde Manş Denizi’nde intihar vakalarının artması hak.).

“Matbaamız Marifetiyle Neşrolunan Notanın Fihristi”, nr.111, s. 236 (Tahir Bey Matbaasını yayınları hak.).

Ali Kami [Akyüz]

“Ma’kes-i Fünun”, nr.93, s. 162-163 (ABD’de mikyas-ı aşk, aşkla ilgili ölçüt kullanılması ile ilgili bir haber-yorum).

Yunus Nâdî

“Alem-i İslâmiyet”, nr. 45, s. 177-178 (Mısır’da meydana gelen bir olay hak.).

2. 1. 23. Reklam ve Tanıtım Yazıları

“Piyade Muhârebesi”, nr.112, s. 240; (Alman Generallerinden birinin askerlikle ilgili kitabı)

“Avdet”, nr.110, s. 232; nr.112, s. 240 (Bir Alman yazardan çevrildiği belirtilen, resimli bir kitabın tanıtımı).

“Piyâde, Süvâri ve Topçuya Karşı Piyâde Atışlarının İdaresi”, nr.159, s. 232; nr.162, s. 244 (Aynı adlı, askerlikle ilgili kitabın tanıtımı).

“Heyet-i Tahririyemizin Âsâr-ı Kalemiyyesi”, nr.204, s. 28 (Mecmuada yazan yazarların bazı eserlerinin tanıtımı).

“Tahdîs-i Nîmet” nr.204, s. 28; (Malûmât’ın gelirini Rumeli’nde toplanan askerlere adadığı özel sayısının yazılarının ve yazarlarının tanıtımı).

“Yevm-i Malûmât’ın Nûsha-i Mahsûsası”, nr.204, s. 28 (Malûmât’ın gelirini Rumeli’nde toplanan askerlere adadığı özel sayısının yazılarının ve yazarlarının tanıtımı).

“Malûmât”, nr.10, s. 40; nr.15, s. 52 (Malûmât’ın yeni sayısının tanıtımı).

“El-Malûmât”, nr.111, s. 236; nr.112, s. 240; nr.114, s. 248; nr.123, s. 284; nr.125, s. 292; nr.126, s. 296; nr.130, s. 312; nr.131, s. 316; nr.132, s. 320; nr.133, s. 324; nr.135, s. 332; nr.136, s. 336; nr.139, s. 348; nr.140, s. 352 nr.141, s. 356; (El-Malûmât adlı Arapça mecmuanın yeni sayılarının çıkışını haber veren ilanlar).

“Tahir Bey Matbaası”, nr.114, s. 248; nr.115, s. 252; nr.116, s. 256; nr.175, s. 296; nr.176, s. 300; nr.177, s. 304; nr.178, s. 308; nr.182, s. 324; nr.185, s. 352; nr.188, s. 348; nr.191, s. 390;

nr.192, s. 364; nr.193, s. 368; nr.195, s. 376; nr.196, s. 380; nr.197, s. 384; nr.198, s. 4; nr.199, s. 8; nr.202, s. 20; nr.206, s. 36; nr.207, s. 40; nr.209, s. 48 (Tahir Bey Matbaası'nın tanıtımı).

"Resimli İrtika Gazetesi", nr.9, s. 36; nr.10, s. 40; nr.21, s. 84; (Resimli İrtika Gazetesi'nin tanıtımı).

"Bir Tesadüf", nr.61, s. 36; nr.63, s. 44; nr.64, s. 48; nr.76, s. 96; nr.77, s. 100; nr.79, s. 108; nr.83, s. 124; nr.92, s. 160; nr.100, s. 192; nr.102, s. 200 (Şura-yi Devlet Azalarından Safvet Ziyâ Bey'in Bir Tesadüf adlı küçük hikâye kitabının tanıtımı).

"Bayramlık Kartvizitleri", nr.114, s. 248; nr.115, s. 252

"Malûmât ve Tahir Bey Matbaası", nr.13, s. 52; nr.14, s. 55; nr.15, s. 59; nr.36, s. 144; nr.38, s. 152; nr.42, s. 268; nr.51, s. 204; nr.61, s. 36 (Aynı adlı matbaanın tanıtımı).

"Nevsâl-ı Malûmât", nr.127, s. 300 (Aynı adlı içinde ziraat, tarih, hukuk ve meteoroloji alanlarında yazılar olan 2 yıllık bir kitabın tanıtımı ve temini hak.).

"Turgut Reis", nr.47, s. 188; nr.48, s. 192; nr.53, s. 4; nr.74, s. 88; nr.75, s. 92; nr.76, s. 96; nr.77, s. 100; nr.79, s. 108; nr.83, s. 124; nr.89, s. 148; nr.91, s. 156; nr.92, s. 160; nr.108, s. 224; nr.111, s. 236; nr.112, s. 240; nr.113, s. 244; nr.114, s. 248; nr.115, s. 252; nr.117, s. 260; nr.118, s. 264; nr.122, s.180; nr.123, s. 284; nr.125, s. 292; nr.126, s. 296; nr.127, s. 300; nr.128, s. 304; nr.129, s. 308; nr.130, s. 312; nr.139, s. 348; nr.145, s. 372; nr.146, s. 376; nr.163, s. 33 (Ali Rızâ Seyfi'nin kaleme aldığı Kânunî Sultan Süleyman dönemi denizcilerinden Turgut Reis'in yaşamını anlatan tarihi hikâye kitabı).

“İnsan ve Ahlak”, nr.73, s. 84; nr.76, s. 96; nr.77, s. 100; nr.79, s. 108; nr.83, s. 124; nr.92, s. 160; nr.95, s. 172; nr.97, s. 180; nr.98, s. 184; nr.107, s. 220; nr.108, s. 224; nr.111, s. 236; nr.112, s. 240; nr.114, s. 248; nr.115, s. 252; nr.116, s. 256; nr.117, s. 260; nr.122, s. 180; nr.123, s. 284; nr.124, s. 288; nr.125, s. 292; nr.127, s. 300; nr.128, s. 304; nr.129, s. 308; nr.130, s. 312; nr.136, s. 336; nr.139, s. 348; nr.140, s. 352; nr.144, s. 368; nr.145, s. 372; nr.146, s. 376; nr.156, s. 216 (Yazarı belirtilmeyen ‘İnsân ve Ahlak’ adlı ahlak kitabının tanıtımı).

“Ömr-i Edebi”, nr.26, s. 104; nr.35, s. 140; nr.36, s. 144; nr.42, s. 168; nr.44, s. 176; nr.50, s. 200; nr.52, s. 208; nr. 53, s. 4; nr.68, s. 64; nr.70, s. 72; nr.72 s. 80; nr.73, s. 84; nr.76, s. 96; nr.77, s. 100; nr.78, s. 104; nr.79, s. 108; nr.89, s. 148; nr.107, s. 220; nr.108, s. 224; nr.111, s. 236; nr.112, s. 240; nr.114, s. 248; nr.115, s. 252; nr.118, s. 264; nr.119, s. 268; nr.122, s. 180; nr.123, s. 284; nr.125, s. 292; nr.126, s. 296; nr.127, s. 300; nr.129, s. 308; nr.130, s. 312; nr.136, s. 336; nr.138, s. 344; nr.139, s. 348; nr.140, s. 352; nr.141, s. 356; nr.142, s. 360; nr.143, s. 364; nr.144, s. 368; nr.145, s. 372; nr.146, s. 376; nr.150, s. 392; nr.153, s. 204; nr.154, s. 208; nr.155, s. 212; nr.156, s. 216; nr.157, s. 220; nr.159, s. 232 (Ahmed Râsim’in aynı adlı kitabının tanıtımı).

“Bölüğün Talim ve Terbiyesi”, nr.126, s. 296 (Kıt’aların eğitimine dair askerlikle ilgili yazan Bir Rus yazarının kitabının Ahmed Refik Bey tarafından yapılan tercümesi).

“Piyade Muharebesi”, nr.118, s. 264; nr.126, s. 296 (Bir Alman generalin yazdığı kitabın tanıtımı).

“Tarihçe-i Afganistan”, nr.107, s. 220; nr.112, s. 240; nr.114, s. 248, nr.139, s. 348; nr.146, s. 376; nr.157, s. 220; nr.166, s. 260; nr.174, s. 252 (Afganistan’ın tarihi ve coğrafyası ile ilgili ve resimli ve Tahir Bey Matbaası’nca basılan kitabın tanıtımı).

“Tebriknâme-i Milliye”, nr.34, s. 6; nr.54, s. 5; nr.57, s. 20; nr.82, s. 120; nr.83, s. 121; (II. Abdülhâmid’in 25. Cûlûsunu anlatan, resimli, Malûmât ve Tahir Bey Matbaasında basılan Tebriknâme-i Millîye adlı kitabın tanıtımı ve nasıl temin edilebileceği hak.).

“Müdafaâ”, nr.107, s. 220; nr.110, s. 232; nr.111, s. 236; nr.112, s. 240; nr.113, s. 244; nr.115, s. 252; nr.117, s. 260; nr.139, s. 348; nr.144, s. 368; nr.146, s. 376; nr.177, s. 304; nr.175, s. 296; nr.178, s. 308 (Cezayir-i Bahr-i Sefidi Valisi Abidin Paşa’nın daha önce Malûmât’ta Tefrîka edilen ve sonra kitap halinde basılan kitabının ikinci baskısının tanıtımı).

“Şehir Mektubu”, nr.92, s. 160; nr.135, s. 348; nr.143, s. 364; nr.144, s. 368; nr.145, s. 372; nr.146, s. 376; nr.156, s. 216; nr.157, s. 220; nr.166, s. 260; nr.167, s. 264; nr.189, s. 352; nr.190, s. 356, nr.192, s. 364; nr.193, s. 368; 194, s. 372; nr.195, s. 376; nr.203, s. 20; nr.206, s. 36; nr.209, s. 48; nr.211, s. 56; nr.215, s. 72; nr.220, s. 100 (Müellifi belirtilmeyen, içinde hikmet verici Latîfe ve vecizelerin olduğu söylenen 4 ciltlik bir kitabın tanıtımı).

“Ressâm”, nr.26, s. 104; nr.27, s. 108; nr.42, s. 168; nr.209, s. 48; nr.205, s. 72; (Ressam adlı romanın tanıtımı)

“Büyük Frederik’in Generallerine Talimât-ı Askeriyesi”, nr.42, s. 176; nr.44, s. 176.

“Cânbâz Kızlar”, nr.209, s.48, nr.215, s. 72;
(Xavier de Montepier’nin Cânbâz Kızlar Adlı
Tercüme romanının tanıtımı)

“Masaj ile Tedâvi”, nr.209, s. 48; nr.215, s. 72;
nr.217, s. 83 (Aynı adlı tercüme eserin tanıtımı).

“İstiklâl-i Osmani ve Mazhariyet-i Kudsiye-i
Hazret-i Abdülhâmid Hân-i Sâni”, nr.58, s. 24;
nr.70, s. 72; nr.72, s. 80; nr.76, s. 96; nr.79, s.
108; nr.82, s. 120; nr.83, s. 121; nr.84, s. 125;
nr.86, s. 136; nr.88, s. 141; nr.89, s. 145; nr.90, s.
149; nr.91, s. 153; nr.92, s. 157; nr.93, s. 161;
nr.94, s. 165; nr.95, s.172 (Yazarı belirtilmeyen,
II. Abdülhâmid ile ilgili bu kitabın tanıtımı).

“Sadi”, nr.77, s. 100; nr.79, s 108 (Aynı adlı millî
Hikâye hitabının tanıtımı).

“Hayât-ı Edebiyesi”, nr.70, s. 72 (Adem Rızâ
Efendi’nin aynı adlı kitabı hak.).

“Dilârâ”, nr.156, s. 216; nr. 157, s. 220; nr.164, s.
252 (Mehmed Âsaf’ın aynı adlı romanının
tanıtımı).

“Kumar Bilyesi”, nr.169, s. 272; nr.171, s. 280
(Safvet Nezihî’nin aynı adlı kitabının tanıtımı).

“Bir Safiha-i Kalp”, nr.68, s.64; nr.70, s. 72;
nr.72, s. 80; nr.73, s. 84 (Safvet Ziyâ’nın aynı adlı
romanının tanıtımı).

“Takdir-i Âsârın”, nr.74, s. 88 (Alman Kralı
Frederick’in yazdığı bir siyasetnâme kitabının
tercümesinin tanıtımı).

“Meâlî-i İslâmiye”, nr.54, s. 8; nr.57, s. 20; nr.61,
s. 36; nr.63, s. 44; nr.64, s. 48; nr.68, s. 64; nr.69,
s. 68; nr.70, s. 72; nr.71, s. 76; nr.72, s. 80; nr.73,
s. 84; nr. 74, s. 88; nr.75, s. 92; nr.78, s. 104; nr.79,
s. 108; nr.92, s. 160; nr.95, s.172; nr.96, s. 176;
nr.97, s. 180; nr.98, s. 184; nr.98, s. 184; nr.102, s.
200; nr.110, s. 232; nr.111, s. 236; nr.112, s. 240;

nr.115, s. 252; 116, s. 256; nr.117, s. 260; nr.118, s. 264; nr. 121, s. 276; nr.127, s. 300; nr.128, s. 304; nr.129, s. 308; nr.130, s. 312; nr.131, s. 316; nr.151, s. 196; (Aynı adlı kitabın tanıtımı).

“Barnom’un Milyonları”, nr.64, s. 48; nr.66, s. 56; nr.68, s. 64; nr.69, s. 68; nr.70, s. 72; nr.72, s. 80; nr.73, s. 84; nr.74, s. 88; nr.75, s. 92; nr.76, s. 96; nr.77, s. 100; nr.79, s. 108; nr.83, s. 124; nr.88, s. 144; nr.89, s. 148; nr.90, s. 151; nr.92, s. 160; nr.117, s. 260; nr.118, s. 264; nr.121, s. 276; (Merhum Nûrî Şeydâ Bey’in tercüme ettiği belirtilen ve Barnom adlı, hayatında ekonomik olarak çok hızlı değişimler yaşayan bir kişi hakkındaki kitabın tanıtımı).

“Feth-i Celil-i Konstantiniyye”, nr.148, s. 382; nr.149, s. 388; nr.152, s. 200; nr.153, s. 204; nr.154, s. 208; nr.155, s. 212; nr.156, s. 216; nr.157, s. 220, s. 220; nr.162, s. 244; nr.168, s. 268; nr.170, s. 276; nr.173, s. 288; nr.195, s. 376 (Malûmât Matbaası’nın bastığı aynı adlı ve yazarı belirtilmeyen kitabın tanıtımı).

“Bir Sahne-i Cinâyet”, nr.121, s. 276; nr.123, s. 284; nr.124, s. 288; nr.126, s. 296; nr.128, s. 304; nr.129, s. 308; nr.130, s. 312; nr.131, s. 316; nr.132, s. 320; nr.134, s. 328; nr.135, s. 332; nr.138, s. 344; nr.139, s.348; nr.140, s. 352; nr.141, s. 356; nr.142, s. 360; nr.143, s. 364; nr.145, s. 372; nr.146, s. 376; nr.147, s. 380; nr.149, s. 388; nr.144, s. 368; nr.150, s. 392 (Malûmât’ta üç ay süresince yayımlanan romanın kitap halinde yayımlanması ve tanıtımı).

“Kumandan Muhtırâsı”, nr.171, s. 280 (Askerlikle ilgili, resimli bir kitap).

“Kadın Kalbi”, nr.168, s. 268 (Safvet Nezihî’nin aynı adlı romanın tanıtımı).

2. 1. 24. Resimler ve Haritalar

- “[Bilmece Resmi]”, nr.105, s. 121.
- “[Bilmece Resmi]”, nr.103, s. 204.
- “[Martinek Ada’sının Celâl Esat Bey tarafından Yapılmış Olan Kabartma Haritasından İstinsah Edilen Resim]”, nr.142, s. 357.
- “(Ürgüp Civarındaki Bir Köydeki Bir Cami’nin Resmi”, nr.138, s. 341.
- “[Yazısız Resim]”, nr.109, s. 225.
- “[Yazısız Tablo]”, nr.220, s. 97.
- “Aksa-yi Şark Haritası”, nr.222, s. 107.
- “Arz-ı Tebaşir-i Hayvanâtta: Göl Yılanları”, nr.790, s.107.
- “Bir Deniz Manzarası”, nr.121, s. 273.
- “Eski Japonya’da Gazete”, nr.206, s. 35.
- “Kış Menâzırından: Geyik Otlığı”, nr.121, s. 276.
- “Manzara-ı Tabiyyeden Bir Koru”, nr.107, s. 218.
- “Martinek Adası”, nr.134, s. 325.
- “Meşâtet-i Nisvân”, nr. 218, s. 85.
- “Ressâm-i Şehîr ‘Gabrial Maks’in Asarından ‘Tevesnelda Nam Kadın”, nr.120, s. 269.
- “Sakız Limanı”, nr.39, s. 153.
- “Sanayi’-i Nefise’den Bir Tablo”, nr.108, s. 223.
- “Sanayi’-i Nefise’den Bir Levhâ: Irmak Kenarında”, nr.199s. 5.
- “Sanayi’-i Nefise’den Bir Levhâ: Mektup”, nr. 197, s. 381.
- “Sanayi’-i Nefise’den Bir Levhâ”, nr.109, s., 228.
- “Sanayi’-i Nefise’den Bir Levhâ”, nr.193, s. 365.
- “Sanayi’-i Nefise’den Levhâ: Çamaşırcı”,
- “Sanayi’-i Nefise’den Levhâ: Raks”, nr.116, s. 255.
- “Sanayi’-i Nefise’den Levhâ”, nr. 116, s. 256.

- “Sanayi’-i Nefise’den Levhâ”, nr.116, s. 253.
- “Sinîn-i Hicrîye Ayları İbtidasiyle Mevasim-i Millîye-i İslâmiyeyi Bildirim Cetveledir”, nr.25, s. 100.
- “Yeni Bir Oyun- Şişeler Arasında”, nr. 201, s. 21.
- Almanya’da Schelecshetad Şehri Civarında Kain Hukunisburg Şatosunun Bad-et-Tamir-i Ahiz Edeceği Şekil”, nr.80, s 109.

2. 1. 25. Fotoğraflar

- “Boğaziçi’nde Kayıkçılar”, nr.101, s. 193.
- “Karpuz ve Karpuz Sergisi”, nr.102, s. 195.
- Hindistan’ın Pinang Şehrinde Bir Hind Ma’bedi”, nr.221, s. 103.
- “Hindistan’da Bir Siyam Ma’bedi”, nr.221, s. 104.
- “İngiltere Devleti Tarafından Hindistan’dan Tibet’e Sevk Olunan Heyet-i Seferiye Menâzırından”, nr.221, s. 101.
- “Vilâdet-i Hümayun-ı Hazret-i Padişâhiyye Müsadıf Rûz-ı Firûzda Resm-i Küşâd ı icra Edilen Edirne Daire-i Belediyesinin Meclis Odası”, nr.71, s. 76.
- “Tibet Menâzırından: Tibet Mermi Endâzları”, nr.221, s. 102.
- “Hicâz Demiryolu Güzergâhında Halife Hazretleri Tarafından Yapılan Çeşme”, nr.47, s. 185.
- “Japonya’da Heyet-i Tahririye Odası”, nr.206, s. 33.
- “Japonya’da Şimendifer’de Gazete Kırââtı”, nr.206, s. 33.

“Hicâz Demiryolu Güzergahında Mezirb’e 118
Kilometre Mesafede Vaki Doldurma
Manzarası”, nr.188, s. 348.

Hicâz Demiryolu Güzergahında Mezirb’den 119
Kilometre Mesafede On Gözlü Büyük Bir
Köprü’nün Yandan Görünüşü”, nr.188, s. 345.

“Trablusşam’ın Portakal Bahçelerinin
İskele’den Görünüşü”, nr.186, s. 339.

“Trablusşam’ın Kubbe Mahallesin’den
Görünüşü”, nr.186, s. 338.

“Japonya Donanmasından İyota Zırhlı
Kuvvazı ve Mikaza Zırhlısı”, nr.22, s. 105.

“Halep’de Küşâd Olunan Sergi’de Askeri
Mızıkası” nr.209, s. 45.

“Halep’de Küşâd Olunan Serginin Resm-i
Küşâd ı”, nr.209, s. 48.

“Üsküp Mekteb-i Rüşdî-yi Askerisinin Resm-i
Küşâd ı”, nr.65, s. 49.

“Hindistan Menâzırından Sir Nigin Türbesinin
Manzara-i Hariciyesi”, nr.72, s. 77.

Hindistan Menâzırından Sir Nigin Türbesinin
Manzara-i Dahiliyesi”, nr.72, s. 77.

“Bahriye Nazır-ı Cedidi Atufetli Celâl Bey
Efendi Hazretleri”, nr.194, s. 369.

Vefât Eden Bahriye Nâzırı Hüseyin Paşa”,
nr.194, s. 369.

Almanya’da Magdeburg Şhrinde Yeni İnşâ
Olunan Bir Köprü”, nr.194, s. 372.

“Almanya Prensleri, Prens Vilhelm Frederik ve
Prens Frederik Atıl’in Dolmabahçe Sahilinden
Avdetleri”, nr.180, s. 313.

“Almanya Prensleri, Prens Vilhelm Frederik ve
Prens Frederik Atıl’in Mihmândârlara ile
Yedikule’deki Surlara Temâşâları”, nr.80, s.
315.

“‘Halbord’ Tarafından Çekilen ‘Espebnegol’ Torpido Gemisinin Ön Taraftan Garkı”, nr.182, s. 321.

“‘Espebnegol’ Torpido Gemisinin Garkı: Halbord Sefinesi Sandallarının Taifeyi Tahliyesi”, nr.182, s. 321.

“Hamidiye Etfâl Hastahâne-i Alisinde Marazayı Etfâlin Bağçede Tenezzühü”, nr.183, s. 325.

Balıkesiri’de Depo-yı Hümayunun Vaz’-i Esasi ile Duât-ı Füzuni-yi Ömr ü Afiyet-i Hazret-i Hilafet-penahi”, nr.37, s. 145.

“Stokholm Sefiri Saadetli Şerif Paşa Hazretleri”, nr.219, s. 92.

“Bitlis Vilâyetinin Yeni Valisi Ferid Bey Efendi Hazretleri”, nr.219, s. 92.

“Kaymakam Malfeyet Bey”, nr.219, s. 96.

“Kaymakam Simon Bey”, nr.219, s. 96.

“Binbaşı Bürü Bey”, nr.219, s. 93.

“Binbaşı Dehas Bey”, nr.219, s. 93.

“Adana’nın Bağçe Kazasının Bir Köyünde Yeni İnşâ Olunan Bir İbtidâî Mektebin Alınan Resmi”, nr.215, s. 69.

“Polaka Köprüsü”, nr.215, s. 72.

“İzmir Menâzırından: Asar-i Atika’dan Karanlık Kapı”, nr.210, s. 52.

“İzmir Menâzırından: Proftilya”, nr.210, s. 49.

“Merzifon’da İnşâ Olunan Kışla-yı Hümayunun Yandan Görünüşü”, nr.213, s. 64.

“Adana Vilayetinin Hassa Kazasında Yeni İnşâ Olunan Hükümet Konağının Alınan Resmi, nr.213, s. 61.

“Yafa Menâzırından”, nr.111, s. 233.

“Padişâh Tarafından Gelibolu’da Yapıtılan Depo’nun Alınan Resmi”, nr.11, s. 236.

“Fas Menâzırından Tayca’nın İç Kalesinin Medhali”, nr.172, s. 281.

“Kağıthâne’de Çağlayan Kasrı”, nr.87, s. 137.

“İstanbul Menâzırından Eyüb Sultân Selsebili”, nr.88, s. 141.

“Sirkeci İstasyonu”, nr.88,s. 145.

“Kağıthane Deresi Menâzırından”, nr.91, s. 153.

“Kapalı Çarşı”, nr.90, s. 149.

“Topkapı’da Eski Saray”, nr.93, s. 161.

“Heybeli Adası’nın Yalı Caddesi”, nr.95, s. 169.

“Büyükada Diyoskelos Manzarası”, nr.97, s. 177.

“İstanbul Medhali”, nr.99, s. 185.

“Prens Albert’in Kudüs-i Şerif’ten Cebelüzzeytun’a Gidişi”, nr.112, s. 237.

Padişâh Hazretleri Tarafından Yeniden Teşkil Edilen Müslim ve Gayrimüslim Polis Komiserleri ve Efradı”, nr.173, s. 285.

“Padişâh Hazretlerinin Sayesinde Hamidiye Etfâl Hastahânesi’nde Sünnetleri Yapılan Fakir Çocuklar”, nr.179, s. 309.

“Konya’da Asar-ı Nâdîre ve Nefise’den Dar-ül-Huffaz”, nr.174, s. 289.

“Tahran’da Mirza Rızâ Dâniş Hân Hazretleri Tarafından İnşâ Olunan Debistân-ı Dâniş”, nr.113, s. 244.

“Tahran’da Mirza Rızâ Dâniş Hân Hazretleri Tarafından İnşâ Olunan Debistân-ı Dânişin Müslüman Talebesi”, nr.113, s. 241.

“Almanya Prensi Hazretlerinin Kudüs-i Şerif’te Alman Mektebini Ziyâretleri”, nr.114, s. 145.

“Türkistân Menâzırından: Semerkand’da Şirdar Cami’-i Şerifi ile Medresesi”, nr.175, s. 293.

“Eskişehir-Ankara Hattı Üzerinde Bir Tünel”, nr.43, s. 133.

“Türkistân Menâzırından: Semerkand’da Timurleng’in Türbesi”, nr.175, s. 296.

“İran’ın Sene Şehrindeki Osmanlı Konsolosluğunda Padişâh Hazretlerinin Cülûs Gününde İcra Kılınan Merâsim”, nr.177, s. 301.

“Padişâh Hazretleri Tarafından Konya’da Yeni İnşâ Edilen Sanayi’ Mektebinin Bağçesi”, nr.178, s. 305.

“Kıyâfet-i Askeriye-i Osmaniye’den: Süvâri Borizen Neferi”, nr.24, s. 93-96.

“Balıkesiri’de Padişâh Tarafından Yaptırılan Hamidiye Bahçesinin Kısmen Görünüşü”, nr.190, s. 353.

“Osmanlı Devleti’nin Stokholm Sefarethânesi’nin Salonu”, nr.36, s. 141.

“Kumandan Ömer Neşât Paşa Hazretleri”, nr.38, s. 149.

“Kıyâfet-i Askeri-yi Osmaniye’den: Mızraklı Süvâri Alayı Zabitânı”, nr.40, s. 157.

“Yaver-i Ekrem-i Hazret-i Cihân-bâni Merhum Mehmed Tahir Paşa”, nr.41, s. 161.

“Almânya İmparatoru’nun İstanbul’u İkinci Kez Ziyâret Etmesinin Hatırasına Sultan Ahmet Meydan’ında İnşâ Kılınacak Çeşmenin Modeli”, nr.42, s. 165.

“Paris Meşher-i Umumisi: Hükümdarlara Mahsus Dairenin Yatak Odası”, nr.43, s. 169.

Paris Meşher-i Umumisi: Hükümdarlara Mahsus Dairenin yemek Salonu”, nr.43, s. 169.

“Afrika’da İnsan Yiyen Bir Kabile”, nr.45, s. 177.

“Afrika’da İnsan Yiyen Kabilenin Davulu”, nr.45, s. 177.

- “Musul Aşiret Kıyâfeti”, nr.45, s. 178.
- “Paris Sergisi’nde İran şubesi”, nr.45, s. 178.
- “Taku, ‘Çin’: Avrupa Mahallesinin Genel Manzarası”, nr.45, s. 180.
- “Çin: ‘Pi-Hu Nehrinin Medhali: Solda Cenup ve Sağda Şimal İstikameti”, nr.45, s. 180.
- “Bursa’da Ulu cami’nin Mihrap ve Minderi”, nr.46, s. 181.
- “Bursa’da Ziraat Mektebi”, nr.46, s. 184.
- “Yeni Selânik Valisi Fehmi Paşa Hazretlerinin Furkân-ı Alîşânlarının Rebm-i Kiraâtı”, nr.133, s. 321.
- “Avusturya’da Gratz Şehri”, nr.147, s. 377.
- “İngiltere Kral ve Kraliçesinin Taç Giyme Töreninde Kıyâfetleri”, nr.146, s. 373.
- “Yakınlarda Münhedim Olan Venedik’te Kain Saint Morko Kilisesinin Çâk-i Kalesi”, nr.145, s. 369.
- “Arabistân şeyhinin Osmanlı Askerlerine verdiği Ziyâfette Alınan Resim”, nr.145, s. 372.
- “Müteveffâ Saksonya Kralı Albert Hazretleri”, nr.143, s. 361.
- “New York’da İnşâ Olunan Dünyanın En Büyük Binası”, nr.140, s. 349.
- “Fransa Müstemlekelerinden Martinek Adası’nda ‘Kordo Frans’ Şehri, nr.137, s. 337.
- “Atıl Adaları Yanar Dağ Felaketi: Martinek’te ‘Saint Pierre’ Şehrini Tahrip eden Pele Dağı”, nr.136, s. 333.
- Geçen yerde Muhterik Olan ‘Travnik’ Şehrinin Eşik Manzarası”, nr.204, s. 27.
- “Sivas’ta Padişâh’ın Cûlûsuna Tesadûf Eden Sanat ve Ziraat Sergisinde Alınan Resim”, nr.204, s. 25.
- “Midilli Adası Menâzırından”, nr.131, s. 313.

“Berlin’de Yeni Tesis Olunan Bergama Müzesi Menâzırından”, nr.119, s. 265.

“Kudüs-i Şerif’e On yedi Kilometre mesafeden Getirilen Leziz Suyun Açılışında Alınan Resmi”, nr.119, s. 268.

“İran’ın Hamedan Şehrinde Padişâhın Cülûs Gününde Yapılan Merâsimin Alınan Resim”, nr.123, s. 281.

“Berlin’de Yeni İnşâ Olunan Elektrikli Demiryolu Menâzırından”, nr.123, s. 282.

“Hicâz Demiryolu Güzergahındaki Mezirib Mevkiinde 1 Numaralı Büyük Lokomotifin Raylar Üzerinde Alınan Resmi”, nr.124, s. 285.

“Sadrazam Merhum Halil Rifat Paşa”, nr.108, s. 221.

“Halep Kumandan Vekili Ferik Ali Paşa”, nr.108, s. 222.

“Hamidiye Etfâl Hastahanesi’nin Ameliyâthânesinin Hastahâne Heyeti Hazır Olduğu Halde Alınan Açılma Resmi”, nr.152, s. 197.

“Padişâh Hazretlerinin Sayesinde Darülaceze’de Barındırılan Hıristiyanlar”, nr.154, s. 205.

“İstanbul’u Ziyâret eden İtalyan Amiral Palombo ve Maiyyeti”, nr.153, s. 201.

“Hamburg’da İnşâ Olunan Adliye Dairesi”, nr.150, s. 389.

“Halkalı Ziraat Mekteb-i Ailesi”, nr.150, s. 392.

“Halkalı Ziraat Mektebi: Âlât-ı Ziraiyye’nin Bulunduğu Mahal”, nr.150, s. 392.

“İtalya Kralı Müteveffâ ‘Umborto’ Hazretleri”, nr.48, s. 189.

“İtalya Kraliçesi ‘Elen’ Hazretleri”, nr.48, s. 189.

“Sinop Hapishânesine Mahsus Hapishânenin Vaz’-i Esas Resmi”, nr.144, s. 365.

“Hindistân’da Şeyh Abdülkadir Cami’inin Bir Minaresi ve Etrafı”, nr.69, s. 65.

“Hindistân’da Delhi’de Divân-ı Has’ın Dahili”, nr.69, s. 68.

“Kantıra Kasabası Yakınlarındaki Bir Köyde Yapılan Bir Köprü”, nr.171, s. 277.

“Cidde Hükümet Dairesinde İcra Kılınan Merâsimin Resmi”, nr.167, s. 261.

Selânik’te İnşâ Olunan Hamidiye Cami’”, nr.165, s. 253.

“Fehim Paşa Hazretleri”, nr.164, s. 249.

“Siroz Hükümet Dairesinin Medhali ile Üzerinde Kebir Salonun Haricen Görünüşü”, nr.164, s. 252.

“Almanya’da Almanya’ya Büyük Hizmetleri Olan Kişilerin Heykellerinin Bulunduğu Yeni Bağçenin Manzarası”, nr.117, s. 257.

“Bursa Vilayeti Sınırlarında ‘Balya’ Madeninin Büyük Kapısı”, nr.149, s. 385.

“Ahiren İstanbul Limanına Gelen Almanya Devleti’ne Ait ‘Stayn’ Mekteb-i Sefinesi”, nr.166, s.257.

“Ahiren İstanbul Limanına Gelen Almanya Devleti’ne Ait ‘Stayn’ Mekteb-i Sefinesi’nin Mühendisleri”, nr.166, s. 260.

“Padişâh’ın Cülûs Gününde Yafa Hükümet Binasının Önünde İcra Kılınan Merâsimin Resmi”, nr.155, s. 209.

“Cidde Sahili’nden Görünüş”, nr.64, s. 45.

“Kasımpaşa’da Necm-i Terakki Mektebi, nr.104, s. 205.

“Akşehir’de Merhum Hoca Nasreddin Efendi Türbesi”, nr.163, s. 235.

“Bağdad”, nr.128, s. 301.

“Berlin’de İnşâatı Mutasavver Yeni Çeşme”, nr.107, s. 220.

“Mekteb-i Sanayi’, Marangozhane”, nr.160, s.233.

“Heybeli Adadaki Servet Otel ve Gazinosu”, nr.105, s. 210.

“Heybeli Adadaki Servet Otel ve Gazinosu’nun Dahili”, nr. 105, s. 211.

“Rodos Adası Menâzırından”, nr. 130, s. 309.

“Eyüp Sultan Sebili”, nr.116, s. 353.

“İki yüz Yıl Önce Teşkil Edilen Saksonya’nın Prens Frederik Alayının Eski ve Yeni kıyâfetleri”, nr.115, s. 249.

“İzmir- Almanya Prenslerinin Milet Harabelerini Temâşâ Eylemeleri”, nr.181, s. 317.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’ndeki Hasta Çocukların Resmi”, nr.185, s. 333.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’nin Bir Kısım ve Balkonların Görünüşü”, nr.185, s. 336.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’ndeki Hasta Çocukların Resmi”, nr.185, s. 336.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’nde Serum İhtiyacı İçin Bursa’dan Getirilen Üç At”, nr.187, s. 341.

“Trablusşam’ın ‘Fıratî Mahallesinin Manzarası”, nr.187, s. 344.

Trablusşam Hükümet Dairesi, Saat Kulesi ve Umumi Hapishâne’nin Görünüşü”, nr.189, s. 349.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’nin Bakteroloji Labaratuarı”, nr.185, s. 352.

“Almanya’dan Yapılıp Güney Kutbu’na Hareket Eden ‘Gavs’ Sefinesi Mürettebâtı”, nr.192, s. 361.

‘Tunus’ta Deniz Hamamları”, nr.192, s. 364.

“Konya Ereğlisi’ne Bağlı Anbar Köyünde Roma Devrine Ait Bir Lahdin Manzarası”, nr.193, s. 367.

“Konya Ereğlisi’ne Bağlı Anbar Köyünde Çıkarılan Roma Devrine Ait Bir Lahdin Manzarası”, nr. 193, s. 368.

“Konya’nın Âlâaddin Tepesinden İsale Olunan Leziz Suyun icra Kılınan Resm-i Küşâdı”, nr.196, s. 377.

“ABD’de Tertip ve Küşâd Olunan ‘Saint Louis’ Meşher-i Umumisi”, nr.196, s. 378.

“Balıkesir’deki Mekteb-i İdadi Mülkiyesi”, nr.196, s. 379.

“Debistân-ı İraniyân Mektebin İmtihânında Hazır Bulunan Zevât”, nr.196, s. 380.

“Topçu Asakir-i Şahânesi”, nr.200, s. 9.

“Ertuğrul Süvâri Alayı Efrad-i Secaât-ı Nihâdı”, nr.200, s. 11.

“Bahrîye Sıbyân Mızıkası”, nr.201, s. 17.

“Hassa Ordu-yi Hümayunu Piyade Asakir-i Besalet-i Nihâdı”, nr.202, s. 19.

“Kanlıca Üzerinden Boğaziçi Manzarası”, nr.217, s. 77.

“Edirne Belediye Dairesi Binasının Biten İnşââtından Alınan Bir Resim”, nr.71, s. 73.

“Malûmât ve Servet Gazeteleri imtiyaz Sahibi ve Baş Muharriri Mehmed Tahir Bey Efendi Hazretleri”, nr.76, s. 93.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’nin Merkez Binasının Koridoru”, nr.191, s. 357.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’nin Büyük Binasında Ziyâretçileri Mahsus Yemek Salonu”, nr.191, s. 360.

- “İzmir Menâzırından-Kağıthâne Mesiresi”, nr.211, s. 56.
- “Yeni Usul Zırh İhzarı: Zırh Kalıbın Çukurdan ihracı”, nr.211, s. 53.
- “Yeni Usul Zırh İhracı”, nr.211, s.55.
- “Kıbrıs Lefkoşa’da ‘Zamân’ Matbaası’nda İdadi Mektebi Hocaları ve Talebeleri”, nr.30, s. 117.
- “Paris Sergisinde Osmanlı Şubesi”, nr.31, s. 121.
- “Merhum Gazi Osman Nûrî Paşa”, nr.32, s. 126.
- “Adalı Celil Pehlivân”, nr.32, s. 127.
- “Geyve Kazasına Bağlı Akhisar Nahiyesinde Yeni İnşâ Olunan İbtidai ve Rüşdi Mekteplerin Resmi”, nr.33, s. 129.
- “Eskişehir’de Şimendifer Mevki’i”, nr.34, s. 133.
- “Mekteb-i Sanayi’ Talebesinden Bir Grup”, nr.35, s. 137.
- “Merhum Rifat Paşa”, nr.102, s. 97.
- “Göksu Kasr-ı Hümayunu”, nr. 102, s. 199.
- “Göksu Çeşmesi”, nr.100, s. 189.
- “Heybeli Ada Menâzırından”, nr.98, s. 181.
- “Bolu’da Yıldırım Bayazıd Cami’i’nin iç Görünüşü”, nr.96, s. 173.
- “Kağıthâne Manzarası”, nr.94, s. 165.
- “Mısır Çarşısında Bir Dükkân”, nr.92, s. 157.
- “Edip Musikişinas Nûrî Şeydâ Bey”, nr.92, s. 158.
- “Müze-i Hümayunun Medhali”, nr.86, s. 133.
- “Bursa’da Ulu cami’-i Şerîfi’nin Dahili”, nr.44, s. 173.
- “Kudüs-i Şerif’te Kâin Mescid-i Aksa’nın Minberi”, nr.44, s. 173.
- “Hindistân’da Derya Bağ Köşkünün Bir Manzarası”, nr. 70, s. 69.

“İngiltere Kraliçesi Mütevaffâye Viktoriya Hazretleri”, nr.73, s. 81.

“Kasımpaşa’da ‘Necm-i Terakki Mektebinin Kızlar Kısımının Tevzi’-i Mükafât Kısmı”, nr.4, s. 13.

“Şura-yi Devlet Mahkemesi Reisi Said Bey Efendi Hazretleri”, nr.3, s. 9.

“Sultân Ahmet’te Yeni İnşâ Olunan Mekteb-i Sanayi’”, nr.3, s. 9.

“Büyük Ada Yarışı Menâzırından”, nr.2, s. 5.

“Büyük Ada’da Rumeli Karadeniz ve Anadolu Tahlisîye Sandallarının Yarışı”, nr.2, s. 5.

“Maarif Nezareti Evrak Müdürü Ali Gâlip Bey Efendi Hazretleri”, nr.1, s.

“Tunus’ta Bir Muameleci Dükkânı”, nr.1, s. 1.

“Temyîz Mahkemesi Baş Müdde-i Umumisi Merhum Lebib Efendi”, nr.27, s. 105.

“Kafkasya’da Narzan Menba’ından Yarım Saat Mesafede 17 Numaralı İsnatok Menba’ı”, nr.76, s.297.

“Narzan Menba’ı Civarında Olup Çar Hazretleri Namına Yapılan İsnatok Hamamları”, nr.176, s. 300.

“Beşinci Ordu Hümayun Müşiri Merhum Cevâd Paşa”, nr.50, s. 197.

“Kudüs-i Şerif’te Yaka Kapısı”, nr.50, s. 199.

“Diyarbakır’da İnşâ Kılınan Çeşme”, nr.60, s. 29.

“Yunanistan’ın Andros Adası Civarında Kazazede Olan Şarkiye Vapuru Taife ve Yolcularının Suret-i Tahlisi”, nr.60, s. 32.

“Kırkkilise’de Müceddiden İnşâ Olunan Gurebâ Hastahânesi”, nr.63, s. 41.

“Padişâhın Yirmi Beşinci Cûlûsu Nedeniyle Bulgaristan ve Doğu Rumeli’ndin Gelen Osmanlı Heyeti”, nr.66, s. 53.

“İngiltere Kral-i Cedîdi Yedinci Edvard Hazretleri”, nr.77, s. 97.

“İngiltere Kraliçesi Aleksandra Hazretleri”, nr.77, s. 99.

Johannesburg Şhrinde Robenson Madeni”, nr.79, s. 106.

“1901 Senesinde Amerika’da İcra Olunacak Bufalo Sergisinin Manzara-i Umumiyesi”, nr.79, s. 105.

“En son Keşfiyât-ı Mütiharrik-i Bizzât Kızaklı Gemi”, nr.79, s. 108.

“Balıkesir Mekteb-i İdadi-yi Mülkiyesi”, nr.61, s. 33.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesinin Cepheden Görünüşü”, nr.55, s. 12.

“Çin: Pekin’de Bir Cadde ile Köprü”, nr.49, s. 193.

“Çin: İmparatoriçe Çuhisi”, nr.49, s. 194.

“Çin: Bir Mabed”, nr.49, s. 195.

“Taku İstikameti Kumandanı”, nr.49, s. 195.

“Çin: Prens Çeneg”, nr.49, s. 194.

“Alaska’da Demiryolu Üzerinde Bir Tünel”, nr.85, s. 132.

“Hamidiye Etfâl Hastahânesi’ni Ziyâret Eden Avusturya’nın Meşhur Hekimleri ile Hastahâne Heyeti ve Memurlarının Alınan Resmi”, nr.84, s. 125.

“Şam’da Bir Odanın Dahili”, nr.82, s. 117.

“Sultan Ahmed Meydanı’nda İnşâ Edilen Çeşme-i Dilrübâ’nın Resm-i Küşâdı”, nr.78, s. 101.

“Şimendifer Güzergâhında Karları Def’etmek İçin İsti’mal Olunan Makine”, nr.81, s. 115.

“Şimendifer Güzergahında Karları Def’etmek İçin Mahsus Makine”, nr.81, s. 116.

“Sultân Ahmed Meydanı’nda Çeşme-i Dilârâ’nın Resm-i Küşâdı”, nr.75, s. 89.

“Eskişehir Kasabası’nda Araba Meydanı”, nr.68, s. 61.

“Aydın Demiryolu Kumpanyasının Yeni Usulde İnşâ Ettirdiği Birinci Sınıf Vagon”, nr.157, s. 217.

“Anadolu Vilâyeti Müfettişi Merhum Ahmed Şâkir Paşa”, nr.8, s. 29.

“Muhammed Ali Mirzâ Hân Hazretleri”, nr.11, s. 41.

“Mekteb-i Fünûn-ı Harbiye-i Şahâne Müntehi Sınıfından Birkaç Asker”, nr.10, s. 37.

“Birkaç Gün Evvel Macaristan’da Peşte Karibinde Kongrad Köyü’nde Meydana Gelen Dehşet-amiz Bir Vak’a”, nr.9, s. 33.

“Bosna’da Bir Kır Kahvesi”, nr.12, s. 45.

“İzmir’de Halkapınar’dan İzmir’e İsale Edilen Suyun Resm-i Küşâdı”, nr.13, s. 49.

“Kıyâfet-i Askeriye-i Osmaniye’den: Meraklı Süvâri Noteri”, nr.14, s. 53.

“İzmir’de Mekteb-i İdadi-yi Mülkiyesinin Tevzi’-i Mükafât Resmi”, nr.15, s. 57.

“Hamidiye Karakolunun Önden ve Yandan Görünüşü”, nr.16, s. 61.

“Nur-i Osmaniye Cami’-i Şerifi’nin Kapısı”, nr.17, s. 65.

“Teftiş-i Askerî Komisyon-ı Âlisi Azasından Müşir Merhum Âsaf Paşa”, nr.17, s. 65.

“Geyve’de İnşâ Olunan Mekteb-i İbtidaiyyenin Resmi”, nr.18, s. 69.

- “Kahire’de Abidin Kasrı”, nr.21, s. 81.
- “Kahire’de Cezire Pazarı”, nr.22, s. 85.
- “Batavya’da Bir Hâne”, nr.23, s. 89.
- “Urfa’da İbrahim-i Halilürrahman Cami’”, nr.20, s. 77.
- “Halilürrahman Kasabası’nda Bulunan Şecere-i Mukaddes”, nr.19, s. 73.
- “Trablusşam’dan Cemsâl ve Hamâ’ya Giden Arabalar”, nr.186, s. 340.
- “Armesteruneg Fabrikasında İnşâ Olunan ‘Hamidiye’ Kravazor-ı Hümayunun Tenzîlinde Hazır Bulunan Zevât”, nr.219, s. 89.
- “İkinci Ordu Hümâyuna Mensub Edirne Zabitanıyla Kânûn Efendiler”, nr.209, s. 45.
- “İtalya Kralı Viktorya-Emanuelle-Ferdinando-Mariya-Cenaru Hazretleri”, nr.48, s. 189.
- “Berlin’de Bir Cân bâzhâne’de Amerikalı Bir Artist Tarafından icra Olunan Mahâretler”, nr.169, s. 269.
- “Şehzâdebaşı’nda Damad İbrahim Paşa Sebili”, nr.104, s. 207.
- “Dolandırıcı Madam Hamber ile Kerimesi ve Kız Kardeşi”, nr.168, s. 265.
- “Padişâhın Yirmi Beşinci Cülûsunun Hatırası Olmak Üzere Seylân Adası Müslüman Ahalisi Tarafından İnşâ Olunan Medresenin Esas Merâsimi”, nr.62, s. 37.
- “[Almanya İmparatoruna Mahsus New York’da İnşâ Olunmakta Olan Yatın Esas Merâsiminde Hazır Bulunmak Üzere Amerika’ya Gitmekte Olan Geminin Atlas Okyanusu’nda Alınan Resmi]”, nr.122, s. 177.
- “Malûmât ve Servet Gazeteleri Muharrirlerinden Yenişehirlizâde Merhum Halid Eyüb Bey”, nr.122, s. 178.

“Vefa Mekteb-i İdadisi müdürü Merhum Hüseyin Saadet Bey”, nr.122, s. 179.

“Vilâdet-i Hümayun-ı Hazret-i Hilafet-penahi Leyle-i Mesudunda: Boğaziçi’nde Bir Manzara”, nr.109, s. 226.

“Saksonya Kralı Hazretlerinin Dresden’de Tamir Olunan Şatosu Menâzırından”, nr.118, s. 262.

“Dresden’de Tamir Olunan Kral Şatosunun Saksonya Kralı Hazretlerinin Hazır Olduğu Halde İcra Olunan Resm-i Küşâd ı”, nr.118, s. 261.

“[Kudüs-i Şerif’e İsale Olunan Suyun Merâsim Resmi]”, nr.118, s. 264.

“Ahırkapı Feneri”, nr.110, s. 229.

“[Hamidiye Etfâl Hastahânesinde İstihdam Edilmek Üzere Almanya’dan Celb Edilen Hastabakıcı Kadınların Hastahânenin Büyük Bahçesinde Hasta Çocuklarla Birlikte Alınan Resimleri]”, nr.110, s. 232.

“Yemenlilerin Nargilesi”, nr.126, s. 294.

“Aynaroz’da Muhterik Olan Ayos Paluş Manastırı”, nr.126, 296.

“Almanya İmparatoru Hazretleri İçin New York’ta İnşâ Edilen Yatın Resm-i Tenzilinde bulunan Prens Hanri Dobrus Hazretleri”, nr.126, s. 293.

“Zabtiyye Nezareti-i Celilesi Polis Müfettiş-i Umumisi Saadetli Lofolun Efendi”, nr.126, s. 295.

“[Dresden’in En Büyük Binasının Elektrik ve Buharla Çalışan Isıtma Sisteminin İçinin ve Dışının Görünüşü]”, nr.127, s. 297.

“Muteveffa Saksonya Kralı Hazretlerinin “Sible Noret” Sarayı”, nr.141, s. 353.

“Kayseri’de Hâne Hatun Cami’-i Şerifi”, nr.139, s. 345.

“Cihân Pehlivânı Merhum Kara Ahmed Ağa”, nr.135, s. 329.

“Konya Sultân Hânında Asar-ı Nefise-i Selçukiye’den Bir Kervânsaray Kapısı”, nr.132, s. 317.

[Telgraf Ajansları Müdürlerinin Fotoğrafi]”, nr.59, s. 25.

“[Padişâh’ın Yirmibeşinci Cülûs Yıldönümünde Tahir Bey Matbaasını İdare ve Yazı Heyetinin Alınan Resmidir]”, nr.58, s. 21.

“[İran Şâhı Hazretleri]”, nr.57, s. 17.

“[İran Sadrazamı Ali Asgar Hân Hazretleri]”, nr.57, s. 18.

“[Padişâhın Yirmibeşinci Cülûs Yıldönümünde Kahire’de El-Malûmât Şubesi Tarafından Şired Otelinde İcra Edilen Merâsim]”, nr.56, s. 16.

“Padişâh Hazretlerinin Yirmibeşinci Cülûs Yıldönümü Nedeniyle Beyrut’ta İnşâ Kılınan Çeşmenin Resmi”, nr.55, s. 9.

“[Meksika Körfezi’nde Bir Kasaba]”, nr.83, s. 121.

“[ABD’de Bir Şehir] nr.83, s. 124.

“Müteveffâ Kraliçe Viktorya’nın Merâsim-i Terfiyyesi: Alberta Gemisinin Harp Sefineleri Arasında Denizi Kat’ Edişi”, nr.50, s. 112.

“Kolombus Teksas Şehrinde Siyahilerin Başına Yumurta Konup Yumurtaya Nişân Alınması”, nr.74, s. 85.

“[Padişâh Hazretlerinin Yardımları ile Getirtilen ve Padişâhın Cülûs Gününde İlk Malûmât’ın Renkli Baskısı Yapan Tipograf Makineleri]”, nr.67, s. 57.

“[Bulgaristan Sınırındaki Eşkîyalarla Mücadele Ederken Yaralanan Askerlerin Hamidiye Etfâl Hastahânesinde Bazı Hekimlerle Birlikte Alınan Resmidir]”, nr.161, s. 237.

“Stanley Spencer Nam Bir İngiliz İcat-gerdesi Olan Bir Dümenli Balonun Heyet-i Mecmuası”, nr.158, s. 221.

“Stanley Spencer’in Dümenli Balonunun Makinesi”, nr.158, s. 221.

“İtalya’da Kâin ‘Kosteletto’ Gölünün Fırtınadan İhrâz Ettiği Manzara”, nr.159, s. 225.

“Yıldız Sarayı Civarında Bulunan Hamidiye Saat Kulesi”, nr.103, s. 202.

“Kolombo’da Seylân Adasında Medrese-i Hamidiye’nin Talebesiyle Seylân Muteberânı”, nr.103, s. 204.

“Dünyanın En Büyük Gemisi Olan Bir İngiliz Posta Vapurunun Resmi”, nr.5, s. 17.

“Şura-yi Devlet Azasından İbrahim Cavid Bey”, nr.6, s. 21.

“Kasr-ı Firavun Kapısı Üstündeki Tezyinât”, nr.7, s. 25.

“Transval’de Boerler’in Sonuncu Defa Olarak İngilizler Tarafından Püskürtülmesi”, nr.26, s. 101.

“Transval Hükümet Reisi ile Askerî Maiyyetinin Harp Mevki’inde Bulunması”, nr.25, s. 97.

“Paris Tarih-i Tabi’î Müzesinde Bir Heykel”, nr.107, s. 218-219.

“Müteveffâ İmparatoriçe Frederik Hazretlerinin İkâmet Eylediği Saray”, nr.105, s. 209.

“Berlin’de Kral Şatosunda Mahfuz Bulunan 1745 Senesi Muhârebesini Musavver Tablo”, nr.186, s. 337.

“Hicâz Demiryolunun Hayfa Şubesinin Meydandaki Büyük Sütununun Esas Merâsimi”, nr.184, s. 332.

“Transval Muharebesinden Bir Sahne”, nr.28, s. 109.

“Paris'te Enval Meydanında Tahtüzzemin İnşâ Olunan Yeni Demiryolu Mevki'i”- nr.195, s. 373.

“Paris'te Yeni Demiryolu Menâzırından: Lyon İstasyonu Civarında Tahtezzemin Muvakkıf Salonu”, nr.195, s. 376.

“Dresden'de Raysız Elektrikli Otomobilin Yolda İşlemesi İçin İnşâ Olunan Kızaklı Bir Otomobil Arabası”, nr.170, s. 273.

“Almanya'da Garmiya Civarında Kain Demiryolu Köprüsü Civarında Toplanan Buz Kütlelerinin Saksonya Kazmacı Efradı Tarafından Tahliye Edilmesi”, nr.81, s. 113.

“Hamidiye Etfâl Hastahanesi”, nr.103, s. 201.

“Karahisar Kasabası”, nr.163, s. 238.

“Karahisar'a Dört Saat Mesafede Gazlı Gül Kaplıcası Civarında İskân Edilen Müslim Muhacirler ve Bu Sırada Yapılan Dua”, nr.11, s. 41.

“Saint Vensan Adasında Bir Dağ”, nr.136, s. 333.

“Cülûs-ı Hümayun-ı Hazret-i Şehinşâhi Tenvirâtından: Mirgün”, nr.103, s. 203.

“Padişâhın Cülûs Yıldönümünde Pürlepe Hükümet Dairesi Önündeki Özel Merâsim”, nr.106, s. 213.

“Pürlepe Mekteb-i Rüşdi-yi Mülkiyesinde Tevzi'-i Mükafât Resmi”, nr.106, s. 215.

2. 2. Yazar Adına Göre

A(yın) Aziz	“Fırat Nehri”, nr.70, s. 72.
A(yın) C.	“Amenufis, Hazret-i Musa”, nr.64, s. 48; nr.66, s. (Hz. Musa ve Amenufis adlı firavun hak.).
A(yın) Celâl (Adanalı)	“Aheng-i Hakikat”, nr.202, s. 18.
-----	“Ona”, nr.203, s. 2.
-----	“Onun için”, nr. 197, s. 382.
-----	“Terâne-i İştîyak”, nr.221, s. 101.
-----	“Bu Gün”, nr.131, s. 313.
-----	“Menâkıb-ı Sevdâ”, nr.220, s. 98.
-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr.198, s. 3.
-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr.206, s. 33-34.
-----	“Neşide-i Aşk”, nr.222, s. 106.
-----	“Tahattur”, nr.146, s. 373.
A(yın) Cemaleddin	“Gözlerin”, nr.177, s. 302.
A(yın) Dîdâr	“Şarkı”, nr.181, s. 318.
A(yın) Fâikâ	“Na’t-ı Resul”, nr.50, s. 197.
A(yın) Fûrûzân	“Şarkı”, nr.191, s. 357.
A(yın) Hâkî	“Mebahis-i Lisâniyeden”, nr.33, s. 131-132 (İsm-i Meful yapısı hak.).
A(yın) Hasib	“[Küçük Hikâye]”, nr. 203, s. 23-24.
A(yın) İsmet	“Hayât”, nr.98, s. 181.
A(yın) M.	“Hamidiye Ticaret Mekteb-i Alisinde”, nr.22, s. 85-86 (Sanayinin gelişmesi için yapılabilecekler hak.).
A(yın) Muhlis	“Küçük Hikâye”, nr. 150, s. 188.
A(yın) Nâdir	“Elvâh-i Tabiattan”, nr.74, s. 85-86.
(Ali Ekrem Bolayır)	
-----	“Servet Gazetesinde Okunmuştur”, nr.67, s. 80 (Yazarın Servet-i Fünun gazetesinde çıkan “Şiirimiz” başlıklı yazısına müdahale edilmesi ve bundan sonra Malûmât’ta yazacak olması hak.).
A(yın) Nureddin	“Hiss-i Giryende”, nr.113-114.

-----	“Sevdiğime”, nr.82, s. 117.
A(yın) Nûrî (Leskovikli)	“Nazm”, nr.41, s. 161.
-----	“Bir Dilbere”, nr.150, s. 389.
-----	“Hülya-yi Muhabbet”, nr.168, s. 265.
-----	“Sürûd-ı Muhabbet”, nr.155, s. 209.
-----	“Terâne-i Muhabbet”, nr.151, s. 193.
-----	“Vefâlî Dilbere”, nr.211, s. 53.
-----	“Bir Bedî’a-i Fıtrata”, nr.179, s. 310.
-----	“Efsus”, nr.21, s. 81.
-----	“Endişe-i Firkat”, nr.160, s. 233.
-----	“Kıt’a”, nr.180, s. 313.
-----	“Kıt’a”, nr.180, s. 313.
-----	“Kıt’a”, nr.91, s. 153.
-----	“Tahayyür”, nr.220, s. 98.
-----	“Vefasız Sevdiğime”, nr.180, s. 314.
A(yın) Rahmî	“Hemşirem İçin”, nr.178, s. 309.
-----	“Levhâ-i Bahar”, nr.187, s. 342.
-----	“Musahabe”, nr.187, s. 344 (Birecikli Nâmık Ekrem Bey’in ‘Dibace-i Aşkımın’ şiiri hak.).
-----	“Musahabe”, nr.166, s. 259 (Kolağası Mehmed Hüsnü Bey’in yazdığı askerlikle ilgili bir kitap hak.).
-----	“Resmini İthâf Ederken”, nr.193, s. 366.
-----	“Sen de Ölseydin”, nr.143, s. 361.
-----	“Tevhid”, nr.221, s. 101-102.
A(yın) Recep	“Arif”, nr.124, s. 285-286.
A(yın) Refik	“İnfilâk-ı Seher”, nr.185, s. 333.
-----	“Zemzeme-i Rebi’î”, nr. 183, s. 326.
A(yın) Rızâ	“Kıt’a”, nr.5, s. 17.
A(yın) Semih	“Musahabe-i Fenniye”, nr.113, s. 241-242 (Ses, sesin canlılarda ortaya çıkması ve havada yayılması hak.).
A(yın) Tevfik	“Bir Şiir”, nr.134, s. 325-326.
A(yın) Ulvi (Halepli)	“Dudaklar”, nr.219, s. 90.
A(yın) Vecdî	“Ah Ben Böyle istiyorum”, nr.36, s. 141-142.
-----	“Çiçekler”, nr.219, s. 89-90.
-----	“Kıt’a”, nr.17, s. 65.

A(yın) Veysî	“Şarkı”, nr.181, s. 317.
A(yın) Zühdü	“[Şiir], nr.43, s. 169.
A.F. Vicdân	“Yâd -ı Mazi”, nr.4, s. 14.
Abbas Haveri	“İhtâr-ı Musibe Cevap”, nr.14, s. 56 (Sanayinin ülkedeki gelişmesi hak.).
Abdullah Cemal	“Ziyâ-yi Kamer”, nr.52, s. 206.
Abdullah Sâmî	“Gece Hayâtı”, nr.9, s. 35.
Abdullah Zühdü	“Bir Hatıra-i Aşk” nr.163, s. 246-248 (Le Journal gazetesi yazarının şâir Charles Foster’in evine gitmesi ve burada yaşadığı bir olay hak.).
Abdurrahman Dursun (Zileli)	“Hiss-i Marifet”, nr.45, s. 177.
Abdüssamed Sabrî	“Levhâ-i Tufûliyet”, nr.181, s. 317.
-----	“Zemzeme-i Bahar”, nr.181, s. 318.
Abidîn	“Duvar Takvimi Lisânından”, nr.30, s. 117.
Adem Rızâ	“Hatıra-i Şebab 2 ”, nr. 101, s. 195-196.
-----	“Ak Dağ”, nr.49, s. 196 (Haren’den, nesir olarak)
-----	“Hayât Levhâlarından”, nr.42, s. 168.
-----	“Leme’ân”, nr. 50, s. 199-200.
-----	“Mektuplarımdan”, nr.37, s. 147-148.
-----	“Yalnız”, nr.56, s. 13-14.
Adem Sâfi	“Emvâc Arasında”, nr.57, s. 19 (Fr).
Adviye	“Bir Tepecikte”, nr. 179, s. 310.
Âgâh Kemâl [bk. BEYATLI, Yahya Kemal]	
Âgâh [bk. BEYATLI, Yahya Kemal]	
Ahmed (Zeytinburnu	“Sanayi’e Dair”, nr.18, s. 71 (Sanayinin gelişmesi Fabrika-i Humayunundan) ve yapılması gerekenler hak.).
Ahmed Ahmedi (Kirmasti’den)	“Gınâ-yı Manevî yahud Manevîyâta Hitap”, nr.35, s. 137.
Ahmed Avni (Akşehirli)	“Şiir”, nr.31, s. 123
Ahmed Celâl	“Gazel”, nr.25, s. 98.
-----	“Yâd-ı Muhabbet”, nr.59, s. 25.
-----	“İnanma”, nr. 28, s. 109.
-----	“Mehasin-i Bedeviyet”, nr.28, s. 110; nr.35, s. 140; nr. 40, s. 158-159; nr.45, s. 180 nr.52, s. 208 (Kırsal hayat hak.).
Ahmed Cemil (İzmirli)	“İzmir’de Bir Makberede”, nr.63, s. 41.

- -----

Ahmed Edîb
Ahmed Fâik
Ahmed Hâşim

Ahmed Haydar
Ahmed Hilmî (Kirmasti'den)

Ahmed Lütü (Vak'anüvis)
Ahmed Melih

Ahmed Muhtar
Ahmed Nafi
Ahmed Nedim

Ahmed Râsim

- "Köyde Bir Akşam", nr. 50, s. 197.
"Bir Şiir", nr.177, s. 301-302.
"Hep Sen", nr.177, s. 301.
"Sarhoşluğun Fenalığı", nr. 47, s. 185-186.
"Tevhid", nr.51.nr.202.
"Bir Mütercim İçin", nr.34, s. 134.
"Serdar-ı Ekrem Rifat Paşa Merhum İçin", nr.102, s. 97.
"Hayâl", nr.51, s. 203-204 (Fr. Henri de Fourget'den).
"Gece!...", nr.81, s. 113.
"Terâne", nr.118, s.261.
"Bir Demet Saç", nr.188, s. 347-348.
"Dünyaya Muhabbet Edilmeli", nr.25, s. 98.
"Diğer Na't", nr.71, s. 73.
"Fa'alün Limâ Yürüd", nr.71, s. 73.
"Merhum Cevad Paşa için Mersiye", nr.51, s. 202.
"Münacât", nr. 71, s. 73.
"Na't-ı Şerîf", nr.71, s. 73.
"Tefahür", nr.71, s. 73.
"[Yeni Yıl Tebrik Şiiri], nr.85, s. 129.
"Gözlerin", nr.183, s. 325.
"İcmâl-i Edebi", nr.170, s. 273 (Doğu edebiyatlarının ve Osmanlıca'nın bilinmesinin eser ortaya koymada ön şart olması, Malûmât'ın son sayısının içeriği hak.).
"Şarkı", nr.181, s. 322.
"Levhâ-i Tulu'", nr.11, s. 234.
"Hindistan Kahtzedegânı ve Teavün",nr.43, s. 170-171(Hindistan'daki selzedeler hak.).
"Güfte-i Aşk", nr.180, s. 314.
"Terâne-i Hicrân", nr.178, s. 305.
"Analık", nr.136, s. 336.
"Bu Raz-ı Müşkil-i Ah.....", nr.13, s. 50.
"Elektrik", nr.181, s. 319. (Elektrik ve elektrik ile ilgili bazı hususlar hak.).

- -----

 Ahmed Rebi’î

 Ahmed Refik
- “Fecr-i Envar-ı Şimaliye”, nr.186, s. 340 (Güneşin doğması hak.).
- “İslah-ı Tedrisât”, nr.135, s. 329-330
 (II.Abdülhamit’in eğitimle ilgili çalışmaları hak.).
- “Konstan Kinizar”, nr. 104, s. 208.
- “Manş Denizi’ni Geçmek İçin”, nr.173, s. 288
 (Manş Denizi ve Fransa ile İngiltere’yi birleştirme düşüncesi hak.).
- “İzdivaç Bir Gün Evvel”, nr.137, s. 339 , nr.138, s. 343 (Fransa’da bir babanın evlenecek kızına verdiği teferruatlı nasihatler hak.).
- “Elektrik”, nr.180, s. 315; nr. 181, s.319
 (Elektriğin oluşumu hak.)
- “Hava-yı Saf ve Hüsn-i Teneffüs”, nr.182, s. 324
 (İyi teneffüs etmenin önemi hak.).
- “Hatır-ı Na-şada”,nr.11, s. 41.
- “Akşam”, nr.204, s. 26.
- “İnsanların Ziraat Sefahâtî”, nr.199, s. 6-7,
 (İnsanların eski çağlardan beri ziraat yapmaları, ziraatte kullandıkları araç ve gereçler ve yöntemlerin ilerlemesi ve yeni ziraat makineleri hak.)
- “Kamer!..”, nr.206, s. 34.
- “Küçük Melek”, nr.22, s. 106-107.
- “Terbiye ve Tedris”, nr.202, s. 19-20, nr.206, s. 4; nr.207, s. 39, (Çocukların erken yaşlardan itibaren eğitilmeleri gerektiği hak.).
- “Terbiye ve Tedris”, nr.203, s. 23, nr.217, s. 78-79 (Çocukların eğitilmesinin önemi ve onlara nasıl davranılması gerektiği hak.).
- “Vesika-i Garam”, nr.203, s. 22.
- “Fenn-i İktisad, Rekâbet-i Sanaiyye ve Ticâriyye”, nr.221, s. 103-104 (Sanayi ve ticarete rekabetin önemi, iktisad biliminin ilerlemesindeki payı hak.).
- “Bûseler” (Alm), nr. 15, s. 15 (Nesir olarak).

- Ahmed Şinasî-Mehmed Âsaf “Rıfkı Bey’e”, nr.146, s. 376 (Rıfkı Bey’e vezinli her sözün şiir olmayacağını noktasındaki fikri için teşekkür eden yazı).
 “Sevdâ-yı Sâf”, (Fr) nr.131, s. 314; nr.132, s. 319-320; nr.133, s. 322-323; nr.134, s. 327-328; nr.135, s. 331-332; nr.138, s. 342-343; nr.139, s. 346; nr.140, s. 350-351; nr.144, s. 366; nr.146, s. 375; nr.147, s. 378-79; nr.153, s. 202.
- Ahmed Tahir “Nazîre”, nr.10, s. 37.
- Ahmed Ziyâ “Hatırât-ı Seyahat”, nr.149, s. 187; nr.151, s. 94.nr.152, s. 199-200; nr.153, s. 202-203; nr.154, s. 206-207; nr.156, s. 214-215; nr.157, s. 218-219; nr.158, s. 222-223; nr.159, s. 225-226; nr.160, s. 226-227; nr.161, s. 228-229; nr.162, s. 230-231; nr.163, s. 232-233; nr.164, s. 234-235; nr.165, s. 236-237; nr.166, s. 238-239; nr.167, s. 240-241; nr.168, s. 242-243; nr.169, s. 244-245; nr.170, s. 246-247; nr.171, s. 248-249; nr.172, s. 250-251; nr.173, s. 252-253; nr.174, s. 254-255; nr.175, s. 256-257; nr.176, s. 258-259; nr.177, s. 260-261; nr.178, s. 262-263; nr.179, s. 264-265; nr.180, s. 266-267; nr.181, s. 268-269; nr.182, s. 270-271; nr.183, s. 272-273; nr.184, s. 274-275; nr.185, s. 276-277; nr.186, s. 278-279; nr.187, s. 280-281; nr.188, s. 282-283; nr.189, s. 284-285; nr.190, s. 286-287; nr.191, s. 288-289; nr.192, s. 290-291; nr.193, s. 292-293; nr.194, s. 294-295; nr.195, s. 296-297; nr.196, s. 298-299; nr.197, s. 300-301; nr.198, s. 302-303; nr.199, s. 304-305; nr.200, s. 306-307; nr.201, s. 308-309; nr.202, s. 310-311; nr.203, s. 312-313; nr.204, s. 314-315; nr.205, s. 316-317; nr.206, s. 318-319; nr.207, s. 320-321; nr.208, s. 322-323; nr.209, s. 324-325; nr.210, s. 326-327; nr.211, s. 328-329; nr.212, s. 330-331; nr.213, s. 332-333; nr.214, s. 334-335; nr.215, s. 336-337; nr.216, s. 338-339; nr.217, s. 340-341; nr.218, s. 342-343; nr.219, s. 344-345; nr.220, s. 346-347; nr.221, s. 348-349; nr.222, s. 350-351; nr.223, s. 352-353; nr.224, s. 354-355; nr.225, s. 356-357; nr.226, s. 358-359; nr.227, s. 360-361; nr.228, s. 362-363; nr.229, s. 364-365; nr.230, s. 366-367; nr.231, s. 368-369; nr.232, s. 370-371; nr.233, s. 372-373; nr.234, s. 374-375; nr.235, s. 376-377; nr.236, s. 378-379; nr.237, s. 380-381; nr.238, s. 382-383; nr.239, s. 384-385; nr.240, s. 386-387; nr.241, s. 388-389; nr.242, s. 390-391; nr.243, s. 392-393; nr.244, s. 394-395; nr.245, s. 396-397; nr.246, s. 398-399; nr.247, s. 400-401; nr.248, s. 402-403; nr.249, s. 404-405; nr.250, s. 406-407; nr.251, s. 408-409; nr.252, s. 410-411; nr.253, s. 412-413; nr.254, s. 414-415; nr.255, s. 416-417; nr.256, s. 418-419; nr.257, s. 420-421; nr.258, s. 422-423; nr.259, s. 424-425; nr.260, s. 426-427; nr.261, s. 428-429; nr.262, s. 430-431; nr.263, s. 432-433; nr.264, s. 434-435; nr.265, s. 436-437; nr.266, s. 438-439; nr.267, s. 440-441; nr.268, s. 442-443; nr.269, s. 444-445; nr.270, s. 446-447; nr.271, s. 448-449; nr.272, s. 450-451; nr.273, s. 452-453; nr.274, s. 454-455; nr.275, s. 456-457; nr.276, s. 458-459; nr.277, s. 460-461; nr.278, s. 462-463; nr.279, s. 464-465; nr.280, s. 466-467; nr.281, s. 468-469; nr.282, s. 470-471; nr.283, s. 472-473; nr.284, s. 474-475; nr.285, s. 476-477; nr.286, s. 478-479; nr.287, s. 480-481; nr.288, s. 482-483; nr.289, s. 484-485; nr.290, s. 486-487; nr.291, s. 488-489; nr.292, s. 490-491; nr.293, s. 492-493; nr.294, s. 494-495; nr.295, s. 496-497; nr.296, s. 498-499; nr.297, s. 500-501; nr.298, s. 502-503; nr.299, s. 504-505; nr.300, s. 506-507; nr.301, s. 508-509; nr.302, s. 510-511; nr.303, s. 512-513; nr.304, s. 514-515; nr.305, s. 516-517; nr.306, s. 518-519; nr.307, s. 520-521; nr.308, s. 522-523; nr.309, s. 524-525; nr.310, s. 526-527; nr.311, s. 528-529; nr.312, s. 530-531; nr.313, s. 532-533; nr.314, s. 534-535; nr.315, s. 536-537; nr.316, s. 538-539; nr.317, s. 540-541; nr.318, s. 542-543; nr.319, s. 544-545; nr.320, s. 546-547; nr.321, s. 548-549; nr.322, s. 550-551; nr.323, s. 552-553; nr.324, s. 554-555; nr.325, s. 556-557; nr.326, s. 558-559; nr.327, s. 560-561; nr.328, s. 562-563; nr.329, s. 564-565; nr.330, s. 566-567; nr.331, s. 568-569; nr.332, s. 570-571; nr.333, s. 572-573; nr.334, s. 574-575; nr.335, s. 576-577; nr.336, s. 578-579; nr.337, s. 580-581; nr.338, s. 582-583; nr.339, s. 584-585; nr.340, s. 586-587; nr.341, s. 588-589; nr.342, s. 590-591; nr.343, s. 592-593; nr.344, s. 594-595; nr.345, s. 596-597; nr.346, s. 598-599; nr.347, s. 600-601; nr.348, s. 602-603; nr.349, s. 604-605; nr.350, s. 606-607; nr.351, s. 608-609; nr.352, s. 610-611; nr.353, s. 612-613; nr.354, s. 614-615; nr.355, s. 616-617; nr.356, s. 618-619; nr.357, s. 620-621; nr.358, s. 622-623; nr.359, s. 624-625; nr.360, s. 626-627; nr.361, s. 628-629; nr.362, s. 630-631; nr.363, s. 632-633; nr.364, s. 634-635; nr.365, s. 636-637; nr.366, s. 638-639; nr.367, s. 640-641; nr.368, s. 642-643; nr.369, s. 644-645; nr.370, s. 646-647; nr.371, s. 648-649; nr.372, s. 650-651; nr.373, s. 652-653; nr.374, s. 654-655; nr.375, s. 656-657; nr.376, s. 658-659; nr.377, s. 660-661; nr.378, s. 662-663; nr.379, s. 664-665; nr.380, s. 666-667; nr.381, s. 668-669; nr.382, s. 670-671; nr.383, s. 672-673; nr.384, s. 674-675; nr.385, s. 676-677; nr.386, s. 678-679; nr.387, s. 680-681; nr.388, s. 682-683; nr.389, s. 684-685; nr.390, s. 686-687; nr.391, s. 688-689; nr.392, s. 690-691; nr.393, s. 692-693; nr.394, s. 694-695; nr.395, s. 696-697; nr.396, s. 698-699; nr.397, s. 700-701; nr.398, s. 702-703; nr.399, s. 704-705; nr.400, s. 706-707; nr.401, s. 708-709; nr.402, s. 710-711; nr.403, s. 712-713; nr.404, s. 714-715; nr.405, s. 716-717; nr.406, s. 718-719; nr.407, s. 720-721; nr.408, s. 722-723; nr.409, s. 724-725; nr.410, s. 726-727; nr.411, s. 728-729; nr.412, s. 730-731; nr.413, s. 732-733; nr.414, s. 734-735; nr.415, s. 736-737; nr.416, s. 738-739; nr.417, s. 740-741; nr.418, s. 742-743; nr.419, s. 744-745; nr.420, s. 746-747; nr.421, s. 748-749; nr.422, s. 750-751; nr.423, s. 752-753; nr.424, s. 754-755; nr.425, s. 756-757; nr.426, s. 758-759; nr.427, s. 760-761; nr.428, s. 762-763; nr.429, s. 764-765; nr.430, s. 766-767; nr.431, s. 768-769; nr.432, s. 770-771; nr.433, s. 772-773; nr.434, s. 774-775; nr.435, s. 776-777; nr.436, s. 778-779; nr.437, s. 780-781; nr.438, s. 782-783; nr.439, s. 784-785; nr.440, s. 786-787; nr.441, s. 788-789; nr.442, s. 790-791; nr.443, s. 792-793; nr.444, s. 794-795; nr.445, s. 796-797; nr.446, s. 798-799; nr.447, s. 800-801; nr.448, s. 802-803; nr.449, s. 804-805; nr.450, s. 806-807; nr.451, s. 808-809; nr.452, s. 810-811; nr.453, s. 812-813; nr.454, s. 814-815; nr.455, s. 816-817; nr.456, s. 818-819; nr.457, s. 820-821; nr.458, s. 822-823; nr.459, s. 824-825; nr.460, s. 826-827; nr.461, s. 828-829; nr.462, s. 830-831; nr.463, s. 832-833; nr.464, s. 834-835; nr.465, s. 836-837; nr.466, s. 838-839; nr.467, s. 840-841; nr.468, s. 842-843; nr.469, s. 844-845; nr.470, s. 846-847; nr.471, s. 848-849; nr.472, s. 850-851; nr.473, s. 852-853; nr.474, s. 854-855; nr.475, s. 856-857; nr.476, s. 858-859; nr.477, s. 860-861; nr.478, s. 862-863; nr.479, s. 864-865; nr.480, s. 866-867; nr.481, s. 868-869; nr.482, s. 870-871; nr.483, s. 872-873; nr.484, s. 874-875; nr.485, s. 876-877; nr.486, s. 878-879; nr.487, s. 880-881; nr.488, s. 882-883; nr.489, s. 884-885; nr.490, s. 886-887; nr.491, s. 888-889; nr.492, s. 890-891; nr.493, s. 892-893; nr.494, s. 894-895; nr.495, s. 896-897; nr.496, s. 898-899; nr.497, s. 900-901; nr.498, s. 902-903; nr.499, s. 904-905; nr.500, s. 906-907; nr.501, s. 908-909; nr.502, s. 910-911; nr.503, s. 912-913; nr.504, s. 914-915; nr.505, s. 916-917; nr.506, s. 918-919; nr.507, s. 920-921; nr.508, s. 922-923; nr.509, s. 924-925; nr.510, s. 926-927; nr.511, s. 928-929; nr.512, s. 930-931; nr.513, s. 932-933; nr.514, s. 934-935; nr.515, s. 936-937; nr.516, s. 938-939; nr.517, s. 940-941; nr.518, s. 942-943; nr.519, s. 944-945; nr.520, s. 946-947; nr.521, s. 948-949; nr.522, s. 950-951; nr.523, s. 952-953; nr.524, s. 954-955; nr.525, s. 956-957; nr.526, s. 958-959; nr.527, s. 960-961; nr.528, s. 962-963; nr.529, s. 964-965; nr.530, s. 966-967; nr.531, s. 968-969; nr.532, s. 970-971; nr.533, s. 972-973; nr.534, s. 974-975; nr.535, s. 976-977; nr.536, s. 978-979; nr.537, s. 980-981; nr.538, s. 982-983; nr.539, s. 984-985; nr.540, s. 986-987; nr.541, s. 988-989; nr.542, s. 990-991; nr.543, s. 992-993; nr.544, s. 994-995; nr.545, s. 996-997; nr.546, s. 998-999; nr.547, s. 1000-1001; nr.548, s. 1002-1003; nr.549, s. 1004-1005; nr.550, s. 1006-1007; nr.551, s. 1008-1009; nr.552, s. 1010-1011; nr.553, s. 1012-1013; nr.554, s. 1014-1015; nr.555, s. 1016-1017; nr.556, s. 1018-1019; nr.557, s. 1020-1021; nr.558, s. 1022-1023; nr.559, s. 1024-1025; nr.560, s. 1026-1027; nr.561, s. 1028-1029; nr.562, s. 1030-1031; nr.563, s. 1032-1033; nr.564, s. 1034-1035; nr.565, s. 1036-1037; nr.566, s. 1038-1039; nr.567, s. 1040-1041; nr.568, s. 1042-1043; nr.569, s. 1044-1045; nr.570, s. 1046-1047; nr.571, s. 1048-1049; nr.572, s. 1050-1051; nr.573, s. 1052-1053; nr.574, s. 1054-1055; nr.575, s. 1056-1057; nr.576, s. 1058-1059; nr.577, s. 1060-1061; nr.578, s. 1062-1063; nr.579, s. 1064-1065; nr.580, s. 1066-1067; nr.581, s. 1068-1069; nr.582, s. 1070-1071; nr.583, s. 1072-1073; nr.584, s. 1074-1075; nr.585, s. 1076-1077; nr.586, s. 1078-1079; nr.587, s. 1080-1081; nr.588, s. 1082-1083; nr.589, s. 1084-1085; nr.590, s. 1086-1087; nr.591, s. 1088-1089; nr.592, s. 1090-1091; nr.593, s. 1092-1093; nr.594, s. 1094-1095; nr.595, s. 1096-1097; nr.596, s. 1098-1099; nr.597, s. 1100-1101; nr.598, s. 1102-1103; nr.599, s. 1104-1105; nr.600, s. 1106-1107; nr.601, s. 1108-1109; nr.602, s. 1110-1111; nr.603, s. 1112-1113; nr.604, s. 1114-1115; nr.605, s. 1116-1117; nr.606, s. 1118-1119; nr.607, s. 1120-1121; nr.608, s. 1122-1123; nr.609, s. 1124-1125; nr.610, s. 1126-1127; nr.611, s. 1128-1129; nr.612, s. 1130-1131; nr.613, s. 1132-1133; nr.614, s. 1134-1135; nr.615, s. 1136-1137; nr.616, s. 1138-1139; nr.617, s. 1140-1141; nr.618, s. 1142-1143; nr.619, s. 1144-1145; nr.620, s. 1146-1147; nr.621, s. 1148-1149; nr.622, s. 1150-1151; nr.623, s. 1152-1153; nr.624, s. 1154-1155; nr.625, s. 1156-1157; nr.626, s. 1158-1159; nr.627, s. 1160-1161; nr.628, s. 1162-1163; nr.629, s. 1164-1165; nr.630, s. 1166-1167; nr.631, s. 1168-1169; nr.632, s. 1170-1171; nr.633, s. 1172-1173; nr.634, s. 1174-1175; nr.635, s. 1176-1177; nr.636, s. 1178-1179; nr.637, s. 1180-1181; nr.638, s. 1182-1183; nr.639, s. 1184-1185; nr.640, s. 1186-1187; nr.641, s. 1188-1189; nr.642, s. 1190-1191; nr.643, s. 1192-1193; nr.644, s. 1194-1195; nr.645, s. 1196-1197; nr.646, s. 1198-1199; nr.647, s. 1200-1201; nr.648, s. 1202-1203; nr.649, s. 1204-1205; nr.650, s. 1206-1207; nr.651, s. 1208-1209; nr.652, s. 1210-1211; nr.653, s. 1212-1213; nr.654, s. 1214-1215; nr.655, s. 1216-1217; nr.656, s. 1218-1219; nr.657, s. 1220-1221; nr.658, s. 1222-1223; nr.659, s. 1224-1225; nr.660, s. 1226-1227; nr.661, s. 1228-1229; nr.662, s. 1230-1231; nr.663, s. 1232-1233; nr.664, s. 1234-1235; nr.665, s. 1236-1237; nr.666, s. 1238-1239; nr.667, s. 1240-1241; nr.668, s. 1242-1243; nr.669, s. 1244-1245; nr.670, s. 1246-1247; nr.671, s. 1248-1249; nr.672, s. 1250-1251; nr.673, s. 1252-1253; nr.674, s. 1254-1255; nr.675, s. 1256-1257; nr.676, s. 1258-1259; nr.677, s. 1260-1261; nr.678, s. 1262-1263; nr.679, s. 1264-1265; nr.680, s. 1266-1267; nr.681, s. 1268-1269; nr.682, s. 1270-1271; nr.683, s. 1272-1273; nr.684, s. 1274-1275; nr.685, s. 1276-1277; nr.686, s. 1278-1279; nr.687, s. 1280-1281; nr.688, s. 1282-1283; nr.689, s. 1284-1285; nr.690, s. 1286-1287; nr.691, s. 1288-1289; nr.692, s. 1290-1291; nr.693, s. 1292-1293; nr.694, s. 1294-1295; nr.695, s. 1296-1297; nr.696, s. 1298-1299; nr.697, s. 1300-1301; nr.698, s. 1302-1303; nr.699, s. 1304-1305; nr.700, s. 1306-1307; nr.701, s. 1308-1309; nr.702, s. 1310-1311; nr.703, s. 1312-1313; nr.704, s. 1314-1315; nr.705, s. 1316-1317; nr.706, s. 1318-1319; nr.707, s. 1320-1321; nr.708, s. 1322-1323; nr.709, s. 1324-1325; nr.710, s. 1326-1327; nr.711, s. 1328-1329; nr.712, s. 1330-1331; nr.713, s. 1332-1333; nr.714, s. 1334-1335; nr.715, s. 1336-1337; nr.716, s. 1338-1339; nr.717, s. 1340-1341; nr.718, s. 1342-1343; nr.719, s. 1344-1345; nr.720, s. 1346-1347; nr.721, s. 1348-1349; nr.722, s. 1350-1351; nr.723, s. 1352-1353; nr.724, s. 1354-1355; nr.725, s. 1356-1357; nr.726, s. 1358-1359; nr.727, s. 1360-1361; nr.728, s. 1362-1363; nr.729, s. 1364-1365; nr.730, s. 1366-1367; nr.731, s. 1368-1369; nr.732, s. 1370-1371; nr.733, s. 1372-1373; nr.734, s. 1374-1375; nr.735, s. 1376-1377; nr.736, s. 1378-1379; nr.737, s. 1380-1381; nr.738, s. 1382-1383; nr.739, s. 1384-1385; nr.740, s. 1386-1387; nr.741, s. 1388-1389; nr.742, s. 1390-1391; nr.743, s. 1392-1393; nr.744, s. 1394-1395; nr.745, s. 1396-1397; nr.746, s. 1398-1399; nr.747, s. 1400-1401; nr.748, s. 1402-1403; nr.749, s. 1404-1405; nr.750, s. 1406-1407; nr.751, s. 1408-1409; nr.752, s. 1410-1411; nr.753, s. 1412-1413; nr.754, s. 1414-1415; nr.755, s. 1416-1417; nr.756, s. 1418-1419; nr.757, s. 1420-1421; nr.758, s. 1422-1423; nr.759, s. 1424-1425; nr.760, s. 1426-1427; nr.761, s. 1428-1429; nr.762, s. 1430-1431; nr.763, s. 1432-1433; nr.764, s. 1434-1435; nr.765, s. 1436-1437; nr.766, s. 1438-1439; nr.767, s. 1440-1441; nr.768, s. 1442-1443; nr.769, s. 1444-1445; nr.770, s. 1446-1447; nr.771, s. 1448-1449; nr.772, s. 1450-1451; nr.773, s. 1452-1453; nr.774, s. 1454-1455; nr.775, s. 1456-1457; nr.776, s. 1458-1459; nr.777, s. 1460-1461; nr.778, s. 1462-1463; nr.779, s. 1464-1465; nr.780, s. 1466-1467; nr.781, s. 1468-1469; nr.782, s. 1470-1471; nr.783, s. 1472-1473; nr.784, s. 1474-1475; nr.785, s. 1476-1477; nr.786, s. 1478-1479; nr.787, s. 1480-1481; nr.788, s. 1482-1483; nr.789, s. 1484-1485; nr.790, s. 1486-1487; nr.791, s. 1488-1489; nr.792, s. 1490-1491; nr.793, s. 1492-1493; nr.794, s. 1494-1495; nr.795, s. 1496-1497; nr.796, s. 1498-1499; nr.797, s. 1500-1501; nr.798, s. 1502-1503; nr.799, s. 1504-1505; nr.800, s. 1506-1507; nr.801, s. 1508-1509; nr.802, s. 1510-1511; nr.803, s. 1512-1513; nr.804, s. 1514-1515; nr.805, s. 1516-1517; nr.806, s. 1518-1519; nr.807, s. 1520-1521; nr.808, s. 1522-1523; nr.809, s. 1524-1525; nr.810, s. 1526-1527; nr.811, s. 1528-1529; nr.812, s. 1530-1531; nr.813, s. 1532-1533; nr.814, s. 1534-1535; nr.815, s. 1536-1537; nr.816, s. 1538-1539; nr.817, s. 1540-1541; nr.818, s. 1542-1543; nr.819, s. 1544-1545; nr.820, s. 1546-1547; nr.821, s. 1548-1549; nr.822, s. 1550-1551; nr.823, s. 1552-1553; nr.824, s. 1554-1555; nr.825, s.

78-79; nr.73, s. 82; nr.74, s. 85; nr.76, s. 94; nr.77, s. 99; nr.89, s. 147; nr.90, s. 151; nr.91, s. 154-155 (Kur'ân-ı Kerim'in bazı ayetlerinin açıklanması ve bazı yorumlarının verilmesi, Kur'ân'ın yüceliğinin vurgulanması, Allah ve Hz. Muhammed'in övgüsü hak.).

Ali Rızâ Seyfi

“Bir Akşamın Tarihi”, nr. 1, s. 3-4.

“Çanakkale Boğazı”, nr.57, s. 18-19; nr.58, s. 22-23; nr.59, s. 26-27; nr.60, s. 30,31; nr.61, s. 34-35; nr.62, s. 38; nr.65, s. 50; nr.66, s. 54-55; nr.67, s. 58; nr.68; s. 61; nr.69, s. 66-67; nr.20, s. 70; nr.71, s. 74; nr.75, s. 90; nr.76, s. 94; nr.86; s. 135; nr.88, s. 142; nr.94, s. 167; nr.95, s.171, s. nr.96, s. 175; nr.97, s. 178-179; nr.98, s. 182-183; nr.99, s. 186 (Çanakkale ve çevresi hakkında tarih ve coğrafya içerikli yazı).

“Hayât-alûde”, nr.8, s. 30; nr.9, s. 34; nr.10, s.38; nr.11, s. 42; nr.12, s. 46; nr.14, s. 54; nr.17, s. 66; nr.20, s. 78; nr.22, s. 86; nr.24, s. 94; nr.25, s. 98; nr.26, s. 102; nr.27, s. 106; nr. 28, s. 110; nr.29, s. 114; nr.31, s. 123; nr.33, s. 130; nr.34, s. 134; nr.35, s. 138; nr.36, s. 142; nr.37, s. 146; nr.38, s. 150, s. nr.39, s. 154; nr.40, s. 158 (Roman).

“İngiliz Edebiyatı Nümunelerinden:”, nr.29, s. (Adelaine Anne Procter hak. bilgi).

“Müskirât ve Tesirâtı”, nr.25, s. 99; nr.26, s. 104; nr.27, s. 106-107 (Sarhoşluk ve etkileri hak.).

“Tarih-i İlm-i Heyete Bir Nazar”, nr.15, s. 59; nr.16, s. 63; nr.17, s. 68; nr.18, s. 70-71; nr.19, s. 74-75; nr.21, s. 81-83; nr.23, s. 86-87; nr.23, s. 92 (Astronomi biliminin tarih içindeki seyri hak.).

“Turgut Reis”, nr.12, s. 47; nr.13, s. 50; 16, s. 62; nr.18, s. 70; nr.19, s. 74, nr. 21, s. 82; nr.22, s. 87; nr.23, s. 90; nr.24, s. 95; nr.28, s. 111; nr.29, s. 115; nr.30, s. 118; nr.31, s. 122; nr.33, s. 130; nr.34, s. 134; nr.35, s. 139; nr.36, s. 143; nr.37,

- s. 147; nr.38, s. 151; nr.39, s. 154; nr.40, s. 159; nr.41, s. 162-163; nr.42, s. 166-167; nr.43, s. 171-172; nr.44, s. 174-175; nr.107, s.
- "[Tercüme Şiir]", (İng.) nr.29, s. 113 (Adelaine Anne Procter'dan)
- "Kale-i Sultâniye Boğazı ve Civarı", nr.113, s. 243-244; nr.114, s. 247; nr.115, s. 251; nr.116, s. 254; nr.117, s. 259; nr.119, s. 267; nr.120, s. 271; nr.121, s. 275; nr.122, s. 278; nr.123, s. 283; nr.124, s. 286; nr.125, s. 290; nr.130, s. 310 (Çanakkale Boğazı'nın coğrafi konumu ve tarihi geçmişi ile ilgili bir tarih Tefrîkası).
- "Orakçı", nr.28, s. 109-110 (Verdus Vers'ten, dörtlük ve Türkçe açıklamaları).
- Ali Rızâ
 "Baytarlık", nr.89, s. 148 (Veterinerlik ve önemi hak.).
- "Bir Manzûme", nr.185, 333.
- "Gazel", nr.13, s. 50.
- "Kıt'a", nr.24, s. 94.
- "Onun Gözleri", nr. 183, s. 325.
- "Perestîde-i Kalbime", nr.173, s. 286.
- "Perestîde-i Kalbime", nr.174, s. 290.
- "İfâde-i Mahsûsa", nr.65, s. 50-51 (Kurân-ı Kerim'in ve ifadesinin yüceliği hak.).
- Ali Rifat
 "Hava-yi Mayi' ve Tatbikatı", nr.128, s. 303; nr.129, s. 305-306 (Hava gazının kullanımı hak.).
- Ali Semih
 "Beyaz Mendil", nr.136, s. 334.
- "O Kız", nr.143, s. 361-362.
- "Mehtâbda", nr. 139, s. 345-346.
- "Penbe Şemsîye", nr.132, s. 317-318.
- "Zavallı Makbule", nr.132, s. 318.
- Ali Seyfi
 "Pierre'in Defter İhtisasâtı", nr.161, s. 239;
- Ali Vehbi
 "Bir Mektup", nr.129, s. 306,307 (Tabiat hak.).
- Ali
 "Perestîde-i Kalbime", nr.169, s. 269.
- "Sevdiğime", nr.161, s. 237.
- Arif Hikmet (Hersekli)
 "Gazel", nr.11, s. 41.

- Arif İsmet (Doktor) "Şâiriyet ve İşret", nr.166, s. 259-260 (Şâirlik ve işret ilişkisi hak.).
- Arif "Sabavet", nr.42, s. 166.
- Âsaf (Yenişehirli) "Şarkı", nr.114, s. 145.
- Âsım- Rahmî "Müşterek Gazel", nr.57, s. 18.
- Avram Naon "Bir Emel-i Tiz-per", nr.11, s. 42-43.
- "Tefekkürât-ı Şahâne", nr.31, s. 122.
- Baha Tevfik "Yâd-ı Muhabbet", nr.182, s. 322.
- Bahaeddin (Abdülkerimzâde) "Kırlangıç", nr.100, s. 189.
- Bahir (İnegöllü) "Sitayiş-i Hazret-i Padişâh", nr.207, s. 38.
- Bedreddin "Şarkı", nr.7, s. 26.
- Bedri Ziyâ "Şarkı", nr.75, s. 105.
- "Şarkı", nr.75, s. 89.
- Bedriye Aliye "Neşide-i Hicrân", nr.217, s. 77-78.
- Behic "Bir Manzûmeden", nr.114, s. 145-146.
- "Şarkı", nr.117, s. 257.
- Behzâd "Gözlerin", nr.172, s. 281.
- Bekir Sıdkı "Merhum", nr. 92, s. 158-159 (Edebiyatçı ve musikişinas Nûrî Şeydâ Bey'in yaşamı ve ölümü hak.).
- BEYATLI, [Yahya Kemal] "Şarkı", nr.174, s. 290.
- "Şarkı", nr.169, s. 270.
- "Şarkı", nr. 172, s. 281.
- "Tahattur", nr.172, s. 282-283.
- Bir Köylü "Köylülere", nr.69 s. 65.
- C. Haşmet "Muzadd-ı Alkol", nr.147, s. 379 (Alkol, alkol kullanımı, alkolle ilgili özellikler hak.).
- C. İsmail "Pasteur'ün Hayâtı", nr.62, s. 37-38; nr.64, s. 45-46; nr.66, s. 53-54; nr.67, s. 57 (Ünlü hekim ve bilim adamı Pasteur'ün hayatı hak.).
- Celâl Esâd "Fotoğrafyanın Askerliğe Hizmeti", nr.98, s. 182-183 (Fotoğrafın son yarım asır içinde elde ettiği başarı ve askerlikte fotoğrafın kullanılması ve kullanım biçimleri hak.).
- Celâl "Hikmet-i İslâmiye ve Felsefe-i Hazırâ", nr.83, s. 122-123 (Avrupa'da felsefenin teknik gelişmelerle aldığı yeni görünüm hak.).

Celil	“Hayâl”, nr.26, s. 104.
Celil Nihâd	“Bir Nazm”, nr.25, s. 98.
Celil Raif (Selânikli- Asımszâde)	“İhtâr-ı Musibe Cevap 2”, nr.11, s. 43-44 (Şirketlerin faydaları hak.).
Celil Refet	“Düğün Haberi”, nr.177, s. 302-303.
Cemal (Mekâtib-i İbtidaiyye Başkâtibi)	“Übüvvet ve Bünüvvet”, nr.28, s. 110-111; nr.30, s. 118-119 (Baba ve oğul kavramları hak.).
Cemâl	“Şarkı”, nr.53, s. 2.
-----	“Şarkı”, nr.57, s. 18.
Cemil	“Ömer-ül-Faruk”, nr.20, s. 77-78 (Hz.Ömer’in hayatı hak.).
Cenâb [Şahabeddin]	“Bir Hande”, nr.182, s. 322.
-----	“Hatıra”, nr.153, s. 201.
-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr.174, s. 290.
-----	“Menâkıb-ı Hicrân”, nr. 183, s. 326.
-----	“Pembe Yelpaze”, nr.177, s. 301.
Cinânî	“Beyân-ı Aşk”, nr.204, s. 25.
-----	“Cânânıma Dair”, nr.219, s. 89.
Cevad Refî	“Gel Arkadaş”, nr.19, s. 73.
-----	“Hayâl-i Muhabbet”, nr.13, s. 49-50.
-----	“İki Çiçek”, nr.35, s. 137.
-----	“Nişâne-i Bahar”, nr.34, s. 134.
-----	“Gazi Osman Paşa Merhum İçin Mersiye”, nr.31, s. 127.
Cevri	“Şarkı”, nr.20, s. 77.
Doktor Remlinjer	“İstiridyeler ve Humma-yi Tifoidi”, nr. 117, s.
258- (Bakterolojihâne-i Hümayun	259-260(İstiridyelerde Mikroplar ve istiridyelerden
Müdürü)	bulaşan tifoid humması hastalığı hak.).
E(lif) Ferid (Mekteb-i Hukuk-i	“Halid Eyüp Bey”, nr.123, s. 282-283 (Halid
Şahâne talebesinden)	Eyüp Bey’in ölümü ve onunla ilgili yazarın hatıraları).
E(lif) H(a) Nafiz (İzmir)	“Teşrin-i Sânide Bir Seher”, nr. 211, s. 53.
E(lif) Hakkı (Erzurumlu)	“Güzide-i Ruhuma”, nr.202, s. 18.
E(lif) Hakkı (Kesriye’den)	“Bir Temenni-i Muhabbetkarâne”, nr.198, s. 2.
-----	“Hüsn-ı Mağrur”, nr.199, s. 5.
-----	“Sen Geçiyordun”, nr.202, s. 19.

- E(lif) Hakkı
”,

- E(lif) Hamdi (Süleymaniyeli)

- E(lif) Kazım
E(lif) Necdet Semih
E(lif) Rauf (İbnürRüşdü)
E(lif) Rifat Enisî
E(lif) S(in)

- E(lif) Sadi

- E(lif) Sâmî
E(lif) Sermed (Bitlisli)

- E(lif) Seyfeddin
E(lif) Sıdkı
E(lif) Vedad

- E(lif) Zühdü (Abdülgaforzâde)
Ebulfevzi Neşet

- Ebuzziyâ Tevfik

- “Malûmât-ı Baytariyye Derslerinden -Yürüyüşler-
nr.187, s. 343 (Yürüyüş kavramının veterinerlik
açısından önemi ve tanımı, yürüyüş çeşitleri hak.).
“Tahassür-i Masumâne”, nr.196, s. 378.
“Perestîde-i Kalbime”, nr.141, s. 353-354.
“Tarihçe-i Heyet”, nr.97, s. 177-178 (Astronomi
biliminin tarih içindeki gelişimi ve Yunanlılar ve
sonraki dönemlerdeki temsilcileri hak.).
“(Mensur Şiir)”, nr.186, s. 339.
“Şemim-i Bahar”, nr.180, s. 313-314.
“Şiir-i Hayâl”, nr.200, s. 10.
“Neşaid-i Hicrân”, nr.92, s. 158.
“Bir Gecede”, nr.198, s. 3.
“Ona”, nr.199, s. 5-6.
“Varaka”, nr.123, s. 284 (İcat ile ilgili bir olay
hak.).
“Sevdiğime”, nr.217, s. 77.
“Elvah-ı Tabiat”, nr.158, s. 221.
“Girye-i Hayâlimden”, nr.169, s. 269.
“Rakid”, nr.169, s. 269.
“Dem-i Seher”, nr.179, s. 309.
“İlk Neşidelerim”, nr.194, s. 370.
“Bir Şef-i Hayâl”, nr.190, s. 353.
“Köyde Bir Akşam Zamânı”, nr.107, s. 217.
“Azimetullah”, nr.180, s. 313.
“Eski Bir Kıt’am”, nr.184, s. 329.
“Tevzi’-i Mükafât”, nr.183, s. 325.
“Gözler”, nr. 222, s 108.
“Bir Mesele-i Lisâniye”, nr.37, s. 146-147
(‘Etmek’ mastarı hak.).
Fransa’da kulüplerin özellikleri hak.).
“İstiklâl-i Saltanat-ı Osmaniyenin 600. Sene-i
Sahihası İçinde Bulunduğumuz 1900 Sene-i
Milâdiyeye Tesadüf Ediyor”, nr.24, s. 93 (Osmanlı
Devleti’nin 600. yılının 1900 yılına tesadüf etmesi
hak.).

-----	"Terâcim-i Ahval", nr.17, s. 65-66 (Ebüzziyâ Tevfik'in Müşir Ahmed Şevki Bey üzerine yazdığı hâl tercümesi hak.).
Edhem	"Hatırât-ı Maziye", nr.19, s. 74.
Edîb	"Gazel" nr.16, s. 62.
-----	"Melek ve Çocuk", nr.139, s. 345.
-----	"Terkib-i Bend", nr.16, s. 62.
Emin Fikri (İbnürreşid)	"Gazel", nr.31, s. 123.
-----	"Şiir", nr. 31, s. 122-123.
-----	"Yâda Geldikçe", nr.22, s. 85.
-----	"Yeni Bir Aşk", nr.2, s. 6-7.
Emin	"Bir Mesirede", nr.185, s. 333.
-----	"Seyyar Topçularımıza Mütteallik En Mühim Bir Malumat" nr.16, s. 64 (Askerlik, topçuluk ve seyyar topçular hak.).
Emine Lâmia	"Mini Mini Mediha'ya", nr.166, s. 258.
Enis Hakkı	"Terâne-i Sevdâ", nr.192, s. 361.
-----	"Bir Sabinin Münacâtı", nr.198, s. 2.
-----	"Elhân-ı Melâl", nr.197, 381.
-----	"Nağme-i Kalp", nr.198, s. 2.
Enîse Zulmet	"Tulu'-ı Kamer", nr.186, s. 338.
Enver	"Gazel", nr.54, s. 5.
-----	"[Şiir]", nr.87, s. 138.
-----	"Gazel", nr.64, s. 33.
Esad Cemil	"Von Der Goltsden", nr.8, s. 31-32; nr.13, s. 51-52, nr.19, s. 76; nr.20, s. 80; nr.21, s. 84; nr.22, s. 88; nr.24, s. 96; nr.27, s. 107-108; nr.28, s. 112; nr.30, s. 199-120; (Alman ordusu hak.).
Esad Râmiz (Trabzonlu)	"Bir Şeb", nr.77, s. 97.
Eşref	"Gazel", nr.12, s. 46.
-----	"Kıt'a", nr.12, s. 46.
	etkisi ile ilgili bir olay hak.).
F. Bedi'â	"Şarkı", nr.195, s. 374.
F. M. Nihâni	"Dişlerin Akvam-ı Muhtelif Nezdindeki
Letafeti",	nr.82, s. 118-119 (Çeşitli Milletlerin dişlere verdiği önem, dişlere yaklaşım biçimleri).
F. Mahmud Nedim	"Bir Hayâl", nr.188, s. 345.

- F. Nâsir "İstridyeye", (Fr) nr.93, s. 163-164 (Marsilya'da geçen istridyelerle ilgili bir olay hak.).
- F. Nezihî "Gözlerin", nr.189, s. 349-350.
- "Bir Refikin Defter-i İhtisasâtından", nr.181,
- "Lerze-i İstiğrak", nr.196, s. 377-378.
- F. Reşâd "Kıt'a", nr.1, s. 2.
- "Kıta'-i Tebrikiye", nr.1, s. 2 (II.Abdülhâmid'i tahta çıkışının 22. yıldönümü için tebrik).
- Fahreddin "Yeni Kamus-i Fransevi", nr.137, s.338-339 (İbrahim Cemil Bey'in hazırladığı Büyük Lügât adlı Fransızca-Türkçe sözlük hak.).
- Faik (Limni Mahkeme Başkâtibi) "Mürûr-ı Zamân Mebahisinden", nr.45, s.178-180 (Hukuktaki zaman aşımı sorunu hak.).
- Faik Bedihî "Bir Tasvir-i Muhayyile", nr.56, s. 16.
- Fatma Aliye "İsti'la-yi İslâm", nr.15, s. 60; nr.26, s. 102-103; nr.27, s. 105-106; nr.29, s. 114-115; nr.30, s. 118; nr.34, s. 135-136; nr.35, s. 137-138; nr.36, s. 142; nr.37, s. 145-146; (İslâmiyet ve İslâmiyetin korunması hak.).
- Fatma Nâdire "Küçük Bakkal", nr.32, s. 127-128.
- Fazlı "[Şiir]", 154, s. 205.
- "Aile Şiirlerinden 1", nr.173, s. 286.
- "Harpist", nr.160, s.233.
- "Şarkı", nr.177, s. 302.
- "Teessür-i Mader", nr.145, s. 369-370.
- "Tulu'dan Evvel", nr.133, s. 321.
- Ferid Necdet "Hüsnüne", nr.179, s. 309.
- "Sizin Şehirleriniz", nr.177, s. 301.
- Ferid Rebi'i "Bir Hikâye-i Muhabbet", nr.148, s. 383-384; nr.149, s. 385-386; nr.150, s. 389-390
- "Ceriha-i Kalbim", nr.175, s. 293-94.
- "Cerihâ-i Kalbim", nr.169, s. 270-271.
- "Diplomat", nr.3, s. 11-12 (Diplomat kavramı ve diplomatlık hak.).
- "Dakâyık-ı Hayâtiye Levhâları 1 Hayât-ı Müsteski", nr.99, s. 187; nr. 100, s. 191-192.
- Ferid Zihnî "Hande-i Leyl", nr.200, s. 9-10.

-----	“Neşide-i Garam”, nr.179, s. 310-311.
-----	“Neşîde-i Tahassüs”, nr.196, s. 377.
Feridun	“Şiir ve Edebiyâtta İsti’dâd”, nr.210, s. 50-51 (Sanatta yeteneğin yanı sıra tahsilin, bilginin ve çalışmanın da önemli olduğu fikrinin açıklanması). Feth-i Celil-i Konstantiniyye”, nr.151, s. 196 Ahmed Muhtar Paşa’nın aynı adlı kitabı hak.).
Fevzi Şeydâ	“Gözlerin”, nr.222, s. 108.
Fuad Ali	“Temennî-yi Aşk”, nr.187, s. 342.
Fuâd	“Leibnitz Felsefesi ve Fenn-i Hazır”, nr.101, s. 193-195 (Leibnitz’in felsefesi, yaşamının ilk dönemleri hak.).
Furûgî	“[Şiir]”, nr.174, s. 289.
Gâlip Hasib	“Bella Rofo’nun Mektubu”, nr.199, s. 7-8 (Rosni’dan).
-----	“Çanta”, nr. 191, s. 357-358.
Gâlip	“Cümel-i Hikemiye, Kitab-ı Hayât”, nr.89, s. 148 (İnsan yaşamının geçiciliği hak.).
-----	“Cümel-i Hikemiye, Vazife-i Beşer”, (Fr) nr. 89, s. 148 (İnsan için zamanın önemi hak.).
-----	“Kıymet-i Zamân”, (Fr) nr. 89, s. 148, (Zamanın önemi hak.).
-----	“Vazife-i Beşer”, (Fr) nr.89, s. 14 (İnsan ve Tanrı sevgisi hak.).
Gezâ	“Gazel”, nr.50, s. 197.
-----	“İstimdad-ı Ez-Hazret-i Şefi-ü’l-ibad”, nr.49, s. 193 gelişmeler hak.).Menba’ına Doğru 2”, nr. 59, s. 26-27; “Nil Menba’ına Doğru 4”, nr. 60, s. 31; “Nil Menba’ına nr.9.2, s. 157-158; “Nil Menba’ına Doğru nr.94, s. 168; “Nil Menba’ına Doğru Stanley’in Mektubu”, nr.95, s. 172; “Nil Menba’ına Doğru”, nr. 96, s. 175-176; “Nil Menba’ına Doğru 4”,nr.97, s. 180, (Liongsten adlı seyyahın Nil bölgesinde ölmesi, aynı seyyahın yaşam öyküsü, Nil nehrinin kaynağını arayan seyyahlar, Mısır ülkesi, Romalıların Nil nehri ile olan ilişkileri ve Roma’daki iç mücadeleler hak.).

	gemilerinde haberleşme amacıyla güvercin gidilmesi hak.).
H(a) Bedreddin (Malatyalı)	“Sevdâ-yı Tettebbu”, nr.136, s. 334.
-----	“Bir Levhâ-i Tasvir”, nr.206, s. 34.
-----	“Edebiyât-ı Cedide-Edebiyât-ı Atika”, nr.209, s. 48 (Yeni ve eski edebiyatın farklı ifade olanakları,
H(a) E(lif)	“Çin’de Şimendifer ve Telgraf”, nr.71, s. 74-75 (Şimendifer ve telgraf kullanımı hak.).
H(a) Ferid	“[Şiir], nr.207, s. 38.
H(a) H(e)	“Ayşe’nin Mezarı”, nr.117, s. 257-258.
-----	“Kitap Hayâtımdan”, nr.125, s. 290-291.
H(a) Hasib (Edirne)	“Neşide-i Da’vet”, nr.196, s. 377.
H(a) M. (Kadızâde)	“Makale-i Mahsûsa”, nr.14, s. 55 (Mecmuanın açtığı sanayinin gelişmesi ile ilgili müsabakaya katılan birinin yazısı).
H(a) M.	“Hamidiye Ticaret Mekteb-i Alisinde”, nr.23, s. 90-91 (Şirketler ve tarihleri hak.).
H(a) Muhlis	“Gazel”, nr.160, s. 234.
-----	“Mayıs Sabahı”, nr.186, nr.338.
-----	“Mini Mini Sahiha”, nr.172, s. 282.
-----	“Tahattur”, nr.145, s. 370.
H(a) Refet	“Bir Tesadüf”, nr.86, s. 136; nr.87, s. 140; nr.88, s. 144.
-----	“Turna Ağacı”, nr.189, s. 351-352.
H(a) Remzî (Vodinalı)	“Gazel-seralığa Bazen Yeni Heves Geliyor”, nr.126, s.293.
-----	“Amâ”, nr.217, s. 83.
-----	“İcmal-i Edebi”, nr.218, s. 87-88 (İcmal,i Edebi yazıları ve mecmuaya gönderilecek eserler hak.).
-----	“Kadınlar”, nr. 172, s. 281.
-----	“Na’t”, nr.125, s. 289.
-----	“Nazîre”, nr.169, s. 269.
-----	“Şuârâ-yı Belagât-ı İntiba-yi Kudemadan”, nr.169,
-----	“Nazîre”, nr.126, s. 293.
-----	“Pudra Altında”, nr.134, s. 325.
-----	“Şarkı”, nr.115, s. 249
-----	“Şarkı”, nr.126, s.293.

-----	“Şarkı”, nr.129, s. 305.
H(a) Rızâ (Vodinalı)	“Nazîre”, nr.203, s. 22.
Hâfız Hüseyin Şevket	“Sevdiğime”, nr.139, s. 345.
Hâfız İsmail (İzmirli)	“Bizde Sanat Nasıl Terakki Eder”, nr.7, s. 27-28 (Sanayinin ülkede ilerlemesi için yapılması gereken çalışmalar hak.).
-----	“Şirketlerin Faidesi”, nr.10, s. 37-39; nr.11, s. 43 (Şirketlerin önemi ve faydası hak.).
Hâfız Müctebâ	“[Gazi Osman Nûrî Paşa’nın Ölümüne Tarih], nr.32, s.127.
Halid Eyüp (Yenişehirizâde)	“Siyah Güvercinler”, nr.108, s. 221-223 (Geçmişten bugüne güvercin besleme hak.)
Halil Rüştü	“Teemmül-i Hakikat”, nr.87, s. 137-138.
Halil	“Mukaddime- Meçhul Yahud Muamma-yi Ruh”, (Camille Flamarrion’un ruh ile ilgili görüşleri hak.).
Halim Mahi	“Kimya-yi Uzvi”, nr.156, s. 213-214; nr.157, s. 217- 218; nr.159, s. 227-228; nr.160, s. 234-235; nr.161, s. 238-239; nr.162, s. 241-242; nr.163 s. 235-236, (Organik kimya hak.)
Hami (Edirne’den)	“Köylü Bir Valide Lisânından”, nr. 19, s. 73.
Hamid	“Sevdiğime”, nr.220, s. 99.
Hasan Edîb (Anapalızâde)	“Menayi’-i Kuvva”, nr.215, s. 70-72 (Bir saatte dünyada 20 milyon kömürün yandığı, maden kömürü rezervlerinin bitmesi, maden kömürünün yerini neyin alması gerektiği hak.)
Hasan Edîb	“Fenni Musahabe 1”, nr.128, s. 302 (Yemekler ve yemek çeşitleri hak.).
Hasan Hilmî	“Gazel”, nr. 64, s. 45.
Haşim	“Ulûm ve Fünûn”, nr.119, s. 266 (Son asırdaki bilimsel gelişmeler ve Kur’ân’ın bu konuda verdiği hükümler hak.).
Hayriye	Havai’deki bir garip sığır sürüsü, Paris’te bir “Medeniyyet ve Kadınlar”, nr.100, s. 189-191 (Avrupa’da feminizm hareketi ve Osmanlı devletindeki kadın erkek ilişkilerine bir bakış).
-----	“İstidrad”, nr. 100, s. 191 (Kadınların sorunları

	hakkında)
Hayriyye Bint-i Halil	“Yavrum için”, nr.91, s. 153.
Heybeli Ada’dan	“Bir Avcı”, nr.112, s. 238-239.
Hikmet Celâl	“Perestîde-i Kalbime”, nr.5, s. 17.
Hikmet Hicrî (İbnürrefik)	“Kitabe-i Seng-i Mezar”, nr.57, s. 17.
-----	“Sahife-i Hicrân”, nr.100, s. 191
-----	“Şarkı”, nr.53, s. 2.
-----	“Dilara ismindeki Romana Dair”, nr.152, s. 198 (Mehmed Âsaf’ın Dilara adlı romanını takdir edilmesi hak.).
-----	“Hatırât-ı Aşkımdan”, nr.101, s. 234.
-----	“Hatırât-ı Aşkımdan”, nr.119, s. 265-266.
-----	“Kitap Hayâtımdan”, nr.124, s. 286.
-----	“Ona”, nr.146, s. 374.
-----	“Ruznâme-i Hayâtımdan”, nr.121, s. 274.
Hikmet Suad	“İtiraf ve Takdim”, nr.189, s. 350.
-----	“Mehtâp”, nr.187, s. 342.
Hikmet	“Hatırât-ı Aşkımdan”, nr.112, s. 238.
-----	“Hatırât-ı Aşkımdan”, nr.114, s. 247.
Hilmî Efendi (Müftü, Kıbrıslı)	“[Şiir]”, nr. 18, s. 69.
Hüseyin Avni	“Sevdâ-yı Bi-karar”, nr.54, s. 7-8.
Hüseyin Cahid [Yalçın]	“Allahuekber”, nr.3, s. 9-10.
Hüseyin Dâniş	“Şeyh Sa’dî”, nr.4, s. 15-16; nr.5, s. 18-19; nr.6, s. 22-23; nr.7, s. 26-27; nr.10, s. 39; nr.11, s. 44; (Sa’dî’nin yaşamı ve sanatı hak.).
Hüseyin Edîb	“Carbonat the Gabokol”. nr.123, s. 281-282 (Carbonat the Gobakol adlı ilacın kullanımı, özellikleri ve yararları hak.).
Hüseyin Hüsnü	“Edvâr-ı Umumiye-i Harp”, nr.83, s. 124 (Genel savaşların tarihine bir bakış).
Hüseyin Kazım	“Mayısta”, nr.134, s. 326 (Mayıs ayı hak.).
-----	“Timsâl-i Yar”, nr.135, s. 330-331(Fr).
Hüseyin Naci	“Elhân-ı Emel”, nr.222, s. 105-106.
-----	“Girye-i Aşıkâne”, nr.2006, s. 34.
Hüseyin Nazım (Sirozî)	“[Hikâye]”, nr.111, s. 234-235.
Hüseyin Razi	“Kibritçi Kız”, nr.14, s. 53.
Hüseyin Şevket (Hâfız)	“Şarkı”, nr.17, s. 65.

-----	“Şarkı”, nr.55, s. 10.
-----	“Şarkı”, nr.26, s. 104.
İbnüşşevki Gâlip	“Aile Vezâifi”, nr.90, s. 149-151, (Fr.) (Ailedeki görevler hak.).
İbnürrasih Suad	“Şâir İsmail Beyefendiyi Taklit”, nr.33, s. 129-130.
İbnürrifat Samih	“[Hazret- i Fâtiha]”, nr. 34, s. 133.
İbrahim Edhem	“Eflâtun Mendilin”, nr.182, s. 322.
-----	“Gözlerin”, nr.179, s. 310.
-----	“Leyl-i Mukmir”, nr.184, s. 329.
-----	“Mehtâblı Bir Gecede”, nr.189, s. 349.
-----	“Mezar-ı Maderde”, nr.209, s. 45.
-----	“Sünbüller”, nr.183, s. 326.
İbrahim Hakkı Efendi (Mevlevî Şeyhi)	“[Şiir] nr.174, s. 289.
İbrahim Hakkı	“Gazel”, nr.198, s. 3.
İbrahim Necâtî	“Hasbıhal”, nr.146, s. 174.
-----	“Mehtâb”, nr.103, s. 201-202.
-----	“Mehtâp”, nr.90, s. 149.
-----	“Terâne-i Gurbet”, nr.4, s. 14.
-----	“Tuhfe-i Kalp”, nr.95, s. 169.
İbrahim Nüzhet	“Korulukta”, nr.165, s. 255-256.
İhsân Fahrî	“Bir Kıt’a”, nr.177, s. 302.
-----	“Muhabbet Hediyeleleri”, nr.176, s. 298.
İhya	“[Şiir]”, nr.61, s.33.
İsak Ferera	“Bir Manzûme Daha”, nr.12, s. 45.
-----	“Bir Manzûme”, nr.12, s. 45.
-----	“Hayât Sahifelerinden”, nr. 987, s. 181-183.
-----	“Hayât Sahnelerinden”, nr.101, s. 193.
-----	“İstiğrak-i Şâirâne”, nr.7, s. 25.
-----	“Kebuter-i Garamıma”, nr.10, s. 37.
-----	“Serab-i emel”, nr.23.s. 89.
-----	“Şeker Hastalığı”, nr.115, s. 251-252 (Şeker hastalığı, bu hastalığın ortaya çıkması, belirtileri ve çareleri hak.).
İsmail (Tophâneli)	“Şarkı”, nr.220, s. 98.
İsmail Hakkı (İbnürrızâ)	“Mersiye”, nr.200, s. 9.

İsmail Hakkı (Turgutlu)	“Deniz Tutması”, nr.96, s. 174 (Deniz tutulması hak.).
İsmail Hakkı	“Bahar Sabahı”, nr.133, s. 321.
İsmail Hakkı	“Bûse-i Hayâl”, nr.187, s. 342.
İsmail Hakkı	“Karakollar”, nr.191, s.358-360; nr.192, s.363- 364 (General Peyerden’den, karakol kurulması hak.).
İsmail Hazık	“Sinir Hastalıkları”, nr.81, s. 116 (Sinir hastalıkları ve sinir hastalıklarının özellikleri hak.).
İsmail Nazmî	“[Cülûsiyye]”, nr.54, s. 5.
İsmail Nihâd	“Hatırâ-i Hayâl”, nr.203, s. 22.
İsmail	“Afrika-yi Cenubi Muhaberesinde Umur-ı Sıhhiye”, nr.47, s. 188.
İsmet	“Bir Günüm”, nr.51, s. 202-203.
-----	“Gazel”, nr.51, s. 202.
-----	“Sabavet”, nr.52, s. 206.
İzzet	“Tarih”, nr.9, s. 34.
Kazım (Süvâri)	“Atalet”, nr.52, s. 208.
Kemâl Hüznî	“Güzel Şiirler”, nr.96, s. 175 (Medeniyetin ve tabiatın bazı güzelliklerinin şiir olarak görülebilmesi hak.).
-----	“Feyz-i Bahar”, nr.96, s. 174-175 (Yazarın Bahar ile ilgili duygu ve görüşleri).
-----	“Kur’ân-ı Kerim”, nr.98, s. 182.
-----	“Ömr-i Asudegi”, nr.79, s. 105-106 (Rahat ve huzurlu ömür sürmek hak.).
-----	“Vapur Geçerken”. nr.99, s. 185, s. 185.
-----	“Yaşamak”, nr.99, s. 185.
Kemâl	“Birkaç Söz”, nr.209, s. 46-47 (Nâmık Ekrem’in bir önceki sayıda “Musahabelerimiz” başlıklı değerlendirme yazısındaki bazı ifadeler ve Nâmık Ekrem’in görüşlerinin eleştirilmesi).
-----	“Yaz Dediniz”, nr.186, s. 339.
Kenân	“Hayâlânemde”, nr.20, s. 77.
Lâmi	“Kıt’a”, nr.110, s. 229-230.
-----	“Sevdiğime”, nr.110, s.229.
-----	“Sürûd-ı Sevdâ”, nr.110, s. 229.

Leyla Feride bk. Ahmed Rasim

M(ehmed) Âsaf

M. A(yın)

“Sevdâ-yı Nihân”, nr. 117, s. 258.

“Bir Tabloya”, nr.184, s. 331.

“Musahabe-i Fenniye”, nr.182, s. 323-324

M. Asım (Alaşehirli)

“Şarkı”, nr.53, s. 2.

“[İki Kıt’a]”, nr.34, s. 134.

“Leyle-i Garam”, nr.153, s. 201.

“Nazîre-i Garam”, nr.153, s. 201.

“Se Ruh”, nr.154, s.205.

“Sevdiğime”, nr.151, s. 193.

M. Bahaeddin (Abdülkerimzâde)

“Mektep”, nr.95, s. 169.

“Neşaid-i Garam”, nr.219, s. 90.

“Teessür-i Kalp”, nr.149, s. 385.

M. Bahir

“Fransa’da Tenakkus-ı Nüfus”, nr.69, s. 65-66
(Fransa’da nüfusun azalması hak.).

M. C.

“Küçük Hikâye”, nr. 107, s. 219-220.

M. Cazribadi

“Na’t-ı Şerîf-ı Nebevi”, nr.69, s. 65.

“Eski Günler”, nr.69, s. 65.

M. Celâl

“Ah O Gün”, nr.4, s. 15.

M. Celâleddin (İrfânzâde)

“Hayâlâtın”, nr.209, s. 45.

“Leyle-i Telakkî”, nr. 218, s. 87.

“Hatırlıyor musun”, nr.179, s. 310.

“Neşaid-i Vuslât”, nr.186, s. 339.

M. Cemil

“Edvard Peluvye’den Mütercemdir”, (Fr) nr.140,
s.350 (Nesir şeklinde tercüme edilmiş şiir).

M. Cinâni

“Mülhime-i Eş’arıma”, nr.195, s. 374.

“Pek Severim”, nr.195, s. 373.

M. Edîb

“Bir Mehtâb Alemleri”, nr.86, s. 133.

“Nazîre”, nr.80, s. 110.

M. Emin

“Aşk Nedir”, nr.215, s. 69 (Aşk hak.).

“Aşk-ı Müebbed”, nr.210, s. 49-50.

“Aşk-ı Müebbed”, nr.211, s. 3-4.

“Makale-i Mahsûsa”, nr.137, s.339-34 (Hayvanlar,
hayvanların bağırımları, davranışları ve kuduz
hak.).

M. Fahreddin

“Seher Vakti”, nr.180, s. 313.

- M. Faik

M.Fâzıl
M. Fikret (İbnürrızâ)
M. Hamdî
M. Hikmet (İbnürrefik)
M. Hikmet Hicrî

M. Hilmî (Edirne)

M. İhsân
M. Kadri

M. Kâmil

M. Marik

M. Masum

M. Memduh
M. Nedim
- “Felsefe-i Garamım”, nr.219, s. 90.
“Gönlüm”, nr.221, s. 103.
“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
“Serab-ı Hayâl”, nr.155, s. 210.
“Şarkı”, nr.59, s.25.
“Hatırât-ı Aşkımın”, nr.124, s. 287.
“Teraza”, nr.156, s. 214; nr.155, s. 210; nr.158, s. 222; nr.160, s. 234.
“İştîyak-ı Elhân”, nr.199, s. 6.
“Bir Numune-i Edebe”, nr.182, s. 322.
“[Şiir]”, nr.174, s. 289.
“Bedayi’-i Tefekkür”, nr.188, s. 345-346.
“Ezân Okunurken”, nr.186, s. 337-338.
“Feyezân-ı Muhabbet”, nr.187, s. 341.
“İbtisâm-ı Tabiat”, nr.183, s. 321-322.
“İbtisam-ı Tabiat”, nr.186, s. 338.
“Nağme-i Muhabbet”, nr. 160, s. 233.
“Tesyî’-i Rebi’î”, nr.13, s. 366.
“Yâdigar-ı Bahar”,nr.192, s. 361-362.
“Musahabe-i Ziraiyye”, nr.183, s. 328, nr.184, s. 332, nr.185, 336. (Ziraatta gübrelere, gübrelerin çeşitleri, kumluk arazide tarım yapılması hak.)
“Beste-i Melal”, nr.185, s. 334.
“Mayıs Ayı Çiçeklerinden: İnci Çiçeği”, nr.168, s. 267; nr.169, s. 271-272, (Andre Truye’dan).
“Muhbir Maymun”, nr.88, s. 144 (Hindistan’da bir maymunun da içinde bulunduğu bir polisiye olay hak.).
“Ziyâ ve Hararet ve Elektriğin Yekdiğerine Nazarân Münasebatı”, nr.83, s. 123 (Işık, elektrik ve sıcaklık etmenlerinin birbirleriyle olan etkileşimi hak.).
“Arz-ı Ma-fi-l-bal”, nr.45, s. 180; nr.46, s. 181-182 (Malûmât’ta yayımlanan Muhtaç Olduğumuz ‘Asar-ı Diniye’ başlıklı yazı hak.).
“Reşâse-i Garam”, nr.147, s. 377-378.
“Kıt’a”, nr.4, s.13.

- M. Nezhî

M. Nûrî

M. Nusret
M. Rauf

M. Rızvân

M. Rüşdü (Eyüplü)
M. Sabrî
M. Safvet

M. Selahaddin

M. Ulvi

M. Vasfî
M. Vicdânî
M. Yazıcıyan
- “Sen ve Mehtâb”, nr.161, s. 237.
“1900”, nr.39, s. 156; nr.40, s. 160; nr.41, s. 161-164.
“Kıt’a”, nr.45, s. 177.
“Münacât”, nr.45, s. 177.
“Tevhid”, (Fr) nr.11, s. 42 (Lamartine’den).
“Gözlerin İçin”, nr.161, s. 237-238.
“Küçük Hikâye”, nr. 141, s. 355-356.
“Küçük Hikâyeler”, nr.143, s. 363-364.
“Elvah-ı Tabiattan”, nr. 132, s. 317.
“Yâd-ı Muhabbet”, nr.218, s. 87.
“Yâd-ı Muhabbet”, nr.218, s. 87.
“Kaptan De Pour”, nr.210, s. 50-51; nr.211, s. 54; nr.215, s. 70-71; nr.217, s. 78-79; nr.218, s. 86-87; nr.219, s. 91; nr.220, s. 98-99; nr.221, s. 102-103 (Roman Tefrîkası).
“İtimâd”, (Fr) nr.20, s. 78-79 (Güven konusu hak.).
“Mahir Bahçivân”, (Fr) nr.20, s. 79.
“Gerip Bir Tesadüf”, nr. 190, s. 355-356.
“Gazel”, nr.55, s. 10.
“Hatırlıyor musun?”, nr.188, s. 346.
“Hemşirem için”, nr.22, s. 107.
“Levhâ-i Bahar”, nr.185, s. 334.
“Cânânıma”, nr.174, s. 290.
“Kaside”, nr.148, s.382.
“Manzûme”, nr.56, s. 13.
“Şarkı”, nr. 76, s. 93.
“Şarkı”, nr.186, s. 338.
“Sinop’tan İstanbul’a Seyahat”, nr.131, s. 314-315 (Yazarın Sinop’tan Odesa’ya giden bir vapurdaki izlenimleri hak.).
“Sevdiğime”, nr.218, s. 86.
“Aşiyâne-i Saâdet”, (Fr) nr.20, s. 79-80.
“Mülk-i Manevi Hakkında.”, nr.49, s. 195-196 (Manevi mülk ile maddi mülkün hukukta değerlendirilmeleri hak.).

M. Zülfikâr	“Nağme-i Rûh”, nr.163, s.235.
-----	“Perestîde-i Kalbime”, nr.202, s. 10.
M.Halid (Nimetzâde)	“Firkat”, nr.17, s. 65.
M.Sadık	“Teessür”, nr. 26, s.103.
Mahmud Bedî’	“Şarkı”, nr.5, s. 17.
Mahmud Fikret (İbnürrızâ)	“Serâib-i Yâd!”, nr.197, s. 382.
-----	“Bir Deste Çiçek”, nr.197, s. 382
-----	“Sarı Gül”, nr.143, s. 361.
-----	“Aşk Demetleri”, nr.177, s. 302.
-----	“Aşk Demetleri”, nr.178, s. 306.
-----	“Bir Şiir”, nr. 184, s. 329.
Mahmud Fikri	“Nisyân”, nr.143, s. 362.
Mahmud Fuad	“Mektepte 1”, nr.7, s. 25.
-----	“Mektepte 2”, nr.7, s. 25
-----	“Mektepte 3”, nr.7, s. 26.
-----	“Mektepte 4”, nr.7, s. 26.
-----	“Mektepte”, nr.14, s. 53.
Mahmud Hamdi (Hısınmansurlu)	“Hazret-i Fahr-ül-Mürselin”, nr.47, s. 185.
Mahmud Kemâl	“İcazet-i Tüllâb”, nr.9, s. 34.
Mahmud Nedim (Uşşakizâde)	“Sevdiğime”, nr.196, s. 378.
-----	“Yine Hatırâtımdan”, nr.188, s. 346.
Mahmut Ekrem (Recaizâde)	“Şeb-i Müzlim”, nr.5, s. 20.
Manastırlı Rifat	“Hikemiyât-ı Saib”, nr.29, s. 113.
Medhi	“Bir Hatıra”, nr.166, s. 258.
Mehmed ‘Asım	“Aşiyâne-i Ruh”, nr.204, s. 26.
Mehmed Ahmed (Giresunlu)	“Gayret”, nr.26, s. 103.
Mehmed Akif (Selanikli)	“Hüsn ü Ânın”, nr.131, s. 314.
-----	“Son Şiirlerim”, nr.43, s. 170.
-----	“Cânâna Hitap”, nr.10, s. 37.
-----	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
-----	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
-----	“[Şiir]”, nr.47, s. 186.
-----	“Bir Hafız-ı Hoş Avaza”, nr.75, s. 89.
-----	“Denize Karşı Tevhid”, nr.74, s. 85.
-----	“Edeb”, nr.218, s. 86.
-----	“Hazret-i Naci’ye”, nr.44, s. 173-174.
-----	“İşret”, nr.42, s. 165-166.

- -----

Mehmed Ali
Mehmed Âsaf
- “Kıt’a”, nr.55, s. 10.
“Kıt’a”, nr.75, s. 89.
“Ma’bede Karşı”, nr.74, s. 85.
“Nağme-i Muhabbet”, nr.187, s. 341-342.
“Sabah Namazında”, nr.220, s 98.
“Sevdiğime”, nr.131, s. 313.
“Vedad-ı Saf”, nr.42, s. 166.
“Albert ile Köpeği”, nr.142, s. 357-358.
“İcmal-i Edebi”, nr.165, s. 254-255 (Enis Avni’nin Hüseyin Kâzım’ın Ne Güzeldin adlı mensur şiirini beğenmemesi ve Malûmât’ta çıkan tiyatro ile ilgili yazılar hak.). nr.171, s. 277-278
Musavver Fen ve Edeb’de geçen hafta yayımlanan şiirler ve değerlendirme yazıları, Ahmed Settar’ın İhyâ-yı Aşk, Ali Rızâ’nın Dudakların için gibi eserlerin değerlendirilmesi ve mecmuaya gönderilecek yazıların gönderilme şekli hak.); nr.178, s. 305-306 (Baharın şâirler için bir ilham kaynağı olması ve baharla ilgili bazı dörtlükler); nr.184, s. 331 (A(yın) Rahmî, Ahmed Sıdkı Bey, M. Nevzâd Bey ve eserleri hak.); nr.185, s. 334-335 (Malûmât’ta yayımlanan Muallim Atıf’ın Na’t-ı Nebevi adlı şiirinin alıntılanarak olumsuz bir şekilde değerlendirilmesi, Âgâh Kemâl’in Leyâl-i İstiğrak adlı şiirinin alıntılanarak olumlu bir şekilde değerlendirilmesi ve kendisinin Musavver Fen ve Edeb’de İcmâl-i Edebi yazılarına devam etmesi hak.).

- “İntihâ-yı Aşk”, nr.130, s. 309-310.
“Muhabbet-i Hakikiye”, nr.132, s. 318-319.
“Ahmed Rauf Beye”, nr.138, s. 341 (Ahmed Rauf adlı bir eleştirmenin edebi eserlere yaklaşımının eleştirilmesi).
“Ahmed Süreyya Bey’e”, nr.154, s. 206 (Ahmed Süreyya Bey’in Hakkı Behiç Bey’in eserleri hak.).
“Benden Sevdiğime”, nr.151, s. 193-194.

-----	“Bir Gece”, nr.134, s. 326-327 (Boğaziçi hak.).
-----	“Bir Gecenin Hatırası”, nr.130, s. 309.
-----	“Bir Hatıra”, nr.141, s 354.
-----	“Gözleri”, nr.136, s. 334.
-----	“Ma’şuka-i Hayâlîme”, nr.157, s. 217.
-----	“Musahabe”, nr.135, s. 329 Hüseyin Kazım Bey’in Mehmed Âsaf’ın yazdığı musahabelerle hakkındaki yazısının değerlendirilmesi).
-----	“Musahabe”, nr.133, s. 321-322 (İyi ve güzel yazmak için nelerin yapılması gerektiği hak.).
-----	“Musahabe-i Edebiye”, nr.173, s. 285-286 (Doğu edebiyatlarının öğrenilmesinin önemi hak.).
-----	“Rıfkı Beyefendi’ye”, nr.152, s. 198 (Mehmet Âsaf’ın Dilara adlı romanı ile ilgili eleştiriler hak.).
-----	“Rıfkı Beyefendiye”, nr.147, s. 380 (Rıfkı Bey’e, göndermiş olduğu yazılar hak. teşekkür).
-----	“Sevdiğime 2”, nr. 152, s. 197-198.
-----	“E(lif) Avni Beyefendiye”, nr.153, s. 201-202 (Avni Bey’in Mehmed Âsaf’a gönderdiği mektubuna teşekkür).
Mehmed Baha	“Neşide-i Hicrân”, nr.184, s. 329.
Mehmed Celâl (Esadpaşazâde)	“Renkler ve Yağlı Boya”, nr.112, s. 239-240; nr.113, s. 242-243; nr.114, s. 246-247; nr.115, s. 150-151; nr.116, s. 255-256; nr.117, s. 260; nr.118, s. 263-264; nr.119, s. 267-268; nr.120, s. 272; nr.121, s. 275-276; nr.122, s. 180; nr.123, s. 283-284; nr.124, s. 288; nr.125, s. 292; nr.126, s. 294-295; nr.127, s. 299-300; nr.128, s. 304; nr.129, s. 307-308; nr.130, s. 311-312; nr.131, s.316; nr.132, s. 320; nr.133, s. 324; nr.134, s. 328; nr.135, s. 332; nr.138, s. 343-344; nr.141, s. 356; nr.142, s. 360; nr.143, s. 364; nr.144, s. 368; nr.149, s. 388; nr.150, s. 392; nr.151, s. 196; nr.153, s. 204; nr.154, s. 208; nr.155, s. 211-212; nr.156, s. 216 (Boya çeşitleri ve özellikleri, ışık, ışığın kullanımı, tablolarla dikkat edilecek

Mehmed Celâl	“[Şiir]”, nr.5, s. 17-18.
-----	“Ada Bana ne Söyler”, nr.49, s. 193.
-----	“Arzular”, nr.12, s. 46-47.
-----	“Bir Şiir”, nr.36, s. 141-142.
-----	“Bulutlar Üstünde”, nr.22, s. 85.
-----	“Fonografa”, nr.3, s. 9.
-----	“İ’tila-yi Gazi”, nr.32, s. 126-127.
-----	“Kalem Sana Diyor ki”, nr.7, s. 28.
-----	“Mavi Deniz”, nr.7, s. 26.
-----	“Melekât”, nr. 4, s. 14.
-----	“Neşve-i Sevdâ”, nr.9, s. 34-35.
-----	“Sen Benim Yar-i Dilsitânımsın”, nr. 6, s. 22.
-----	“Şarkı”, nr. 4, s. 14.
-----	“Uda Dair”, nr.47, s. 185.
Mehmed Cemil	“Cami’-i Şerif”, nr.180, s. 313.
-----	“Gazel”, nr.193, s. 366.
-----	“Hatıra-i Ziyâret”, nr.145, s. 370.
Mehmed Emin	“Bir Hitap”, nr.206, s. 34.
Mehmed Emin bk. [YURDAKUL, Mehmed Emin)	
Mehmed Enisi	“Figân”, (İng) nr.6, s. 22 (Lord Byron’dan).
Mehmed Fâik	“Na’t-ı Şerîf”, nr.76, s. 93.
Mehmed Halid	“Bir Temenni-i Mühim”, nr.15, s. 58-59 (M. Rifat Bey’e hitaben yazılan ve askerlik hak.).
Mehmed Hamdi (Giresunlu)	“Aynen”, nr.28, 109.
-----	“Düşünmek”, nr.37, s. 143.
-----	“Küçük Hikâye 3 Seyahat Hatıralarından”, nr. 101, s. 196.
Mehmed Hamdi	“Münacât”, nr.215, s. 69.
Mehmed Hamdi	“Atalet”, nr.19, s. 74.
-----	“Camille Flamarrion”, nr.78, s. 101.
-----	“Gemici Hasan Ağa”, nr.96, s. 176.
-----	“İffet”, nr.37, s. 146 (İffet kavramı hak.).
-----	“Me’ser-i İslâmiyeden 1 İslâmiyet ve Osmanlılar”, nr.96, s. 173-174 (İslâmiyetinn dünyanın birçok yerinde güzel eserler bıraktığın ve Osmanlıların gittikleri her yerde adil olarak hükmetmeleri

- hak.); Me'ser-i İslâmiyeden 2", nr.103, s. 202
(İslâmiyetin ilim ve irfan yönü hak.).
- Mehmed Hikmet (İbnürrefik) "Hatırât-ı Aşkımdan", nr. 118, s. 262-263; nr. 120, s. 269-270; nr. 121, s. 273-274; nr. 127, s. 298.
- "Sevdiğime", nr. 173, s. 286.
- Mehmed Hilmî 'Kıbrıslı) "Menâkıb-ı Garam", nr.197, s. 381.
- "Bedi'a-i Şiirime", nr.202, s. 18.
- "Ezânı Dinlerken", nr. 218, s. 85.
- "Fihris-i Âsâr-ı Tabiat", nr.217, s. 77.
- "Fihris-i Edebi", nr.219, s. 91-92 (Mecmuanın geçen sayısında yayımlanan şiirlerin ve mensur şiirler ve edebiyat heveslisi gençler hak.);
- "Fihris-i Edebi", nr.220, s. 99 (Musavver Fen ve Edeb mecmuasının bir önceki sayısında sözünü
- "Temcid", nr. 218, s. 85.
- "Yazmış Bulundum", nr.218, s. 85.
- "Feyezân-ı Muhabbet", nr.196, s. 378.
- "Fihris-i Asar-i Tabiat", nr.219, s. 90.
- "Mader", nr.55, s. 9.
- "Menâkıb-ı Garam", nr.195, s. 373.
- "Serair-i Garam", nr.193, s. 366.
- Mehmed İrfân "Başlıksı", nr.148, s. 382.
- Mehmed İsmet (Rikalızâde) "Dalgalar içinde", nr.36, s. 144.
- "Yâdigâr-ı Aşkım", nr.36, s. 141.
- Mehmed Kemâl "Biraz Hayâl", nr.56, s. 14-15.
- Mehmed Muharrem "Aheng-i Aşk", nr.175, s. 293.
- "Aheng-i Aşk", nr.160, s. 233.
- "Aheng-i Garam", nr.175, s. 293.
- Mehmed Muharrem "Bir-Hayât-ı Mesûdâne", nr.183, s. 376-377.
- "Kağıthânede", nr.185, s. 334.
- "Mini Mini Mürüvvet için", nr.222, s. 107.
- "Şâirin Gözleri", nr.178, s. 305.
- "Tesadüfün Lutfu", nr.195, s. 374.
- "Valide Lisânından", nr.198, s. 2.
- "Valideme", nr.177, s. 301.
- "Valideme", nr.222, s. 106.
- "Vefât Eden Bir Çocuğa", nr.155, s. 209.

-----	“[Tenkid]”, nr.202, s. 20 (Bir şâiri tanımının en
Mehmed Nâzım	“[Şiir]”, nr.207, s. 38.
Mehmed Necip	“Aşkım”, nr.123, s. 281.
Mehmed Râsim (Selânikli)	“Bir Küçük Çocuk”, nr.200, s.9.
-----	“Gözlerin”, nr.198, s. 3.
-----	“Gül”, nr.198, s. 2.
-----	“İlk Tereddüd”, nr.202, s. 17.
-----	“Mebde-i Muhabbet”, nr.222, s. 105.
-----	“O Nigâr İçin”, nr.202, s. 18.
-----	“Seher-i Zamân”, nr.204, s. 26.
-----	“Sevdiğim Şiirler”, nr.200, s. 10.
Mehmed Rüşdü	“[Şiir]”, nr.128, s. 382.
Mehmed Sabit	“Mini Mini Kedilerim”, nr.155, s. 209.
Mehmed Safvet	“Leyl-i Terânedar”, nr.199, s. 6.
Mehmed Said	“Odamın Penceresinde”, nr.23, s. 89.
-----	“Bir Duhter-i Na-Bînâ! Yahud Bir Levhâ-i Hüzn-i İnti’ma”, nr.11, s. 43.
Mehmed Salim	“Çay”, nr.145, s. 370-371 (Çay içmek hak.).
-----	“Gözlerin”, nr.178, s. 306.
-----	“Sadi-yi Şirazi ve Urdu Lisânı”, nr.125, s. 291 (Sadi-yi Şirazi’nin Hindistan’da bulunuşu, Urduca yazdığı şiirler ve Hindistanlı Müslümanlarca sevilmesi hak.).
Mehmed Serverî	“Fünun-i Arabiyyenin Ehemmiyeti”, nr.97, s. 177 (Kur’ân-i Kerim, hadisler ve din açısından önemli bir çok eserin Arapça olması hak.).
Mehmed Sıdkı (İzmirli)	“Nevha-i Garam”, nr.31, s. 123.
-----	“Yâd Ediniz”, nr.98, s. 182.
Mehmed Şerafeddin	“Makale-i Edebiye”, nr.15, s. 58 (Son dönemlerde gündemde olan edebi yönelimler hak.).
Mehmed Şerif	“Na’t-ı Şerîf”, nr.50, s. 29.
Mehmed Şevket	“Köy Levhâlarından”, nr.187, s. 341.
Mehmed Tahir	“Arz-ı Şükrân-ı Azim ve Tahdis-i Nimet”, nr.116, s.253 (Kendisine altın liyakât madalyası verilmesi nedeniyle Mehmed Tahir’in Padişâha şükranlarını sunması).

- Mehmed Tahir (Divriğili) "Arz-ı Şükrân-ı Azim ve Tahdis-i Nimet-i Celile-i Hazret-i Hilafet-penahi", nr.165, s. 254 (Mehmed Tahir'in II.Abdülhâmid'e teşekkürü).
 Mehmed Ziyâ "Münacât", nr.80, s. 109.
 "Mekteplerde Üsul-ı Kıraât", nr.102, s. 199 (İptidai mekteplerdeki kıraat usulü hak.).

 "Hıfzıssıha", nr.102, s. 197-199; 103, s. 204 (Suyun hayati özellikleri ve önemi içilen suyun cinsinin sağlığa etkileri); "Hıfzıssıha ve Gülün Aza-yi Beden Üzerindeki Tesirâtına Atf-ı Kelam Edilince", nr.104, s. 205-206 (Gülün beden üzerindeki etkisi hak.).

 "Patogonyalılarda Garâîb-i Adât", nr.18, s.71 (ABD'nin güneyindeki Patogonya ve Patogonyalılar hak.).
 Mehmet Ali "Fünun-ı Bahrîye", nr.147, s. 379 (Denizcilik ve
 Mekki (Edirne Naibi) "Merhum Gazi Osman Paşaya Hitap", nr.34, s.133.
 Mekki (Hüdavendigâr Vilayeti Naibi) "[Yeni Yıl Şiiri]", nr.85, s. 129.
 Memduh "Kemanını Dinlerken", nr.177, s. 302.

 "Sünnet-i Hitâni İçin İcra Kılınan Bir Masumun Pederine Hitaben Yazılmış Manzum Hitân Tebriknâmesi", nr.70, s. 69.
 Menmed Cevad "Eyüb'de Ziyâret", nr.194, s. 369.
 Menmed Nûrî "Na't-ı Şerîf", nr. 95, s. 169. Meselenin Teşrihi Yahud Sahra Toplarında Nişângah Levhaları İsti'mâline Dair Malumât-ı Müvezzîhe", nr.2, s. 6; nr.4, s. 16; nr.5, s. 19; nr.15, s. 60;
 Mesud Remzî "Cümud-ı Tabiat", nr.46, s. 183-184 (Buz ve tabiatıta işgal ettiği mevki hak.).

 "Fen Postası", nr.110, s. 230-231 (Fillerin zekiliği garipliği, soğğun saları olumsuz etkileri, ABD'de büyük bir güvercin çiftliği ve şeker tortuları hak.).

 "Fen Postası", nr.68, s. 62-63 (Havadaki gazlar hak.).

 "Fihrist-i Hayât 5 İfrazât", nr. 65, s. 49-50 (Vücudun sindirimi hak.) "Fihrist-i Hayât 9,

Nefes Almak”, nr.75, s. 91-92 (Vücudumuzdaki hücreler ve hücrelerin önemi ve nefes almak hak.); “Fihrist-i Hayât 11, Teneffüsün Enva ve Lüzumu”, nr.80, s. 111-112, (Teneffüs çeşitleri ve teneffüsün vücut açısından önemi hak.); “Fihrist-i Hayât 12-13”, nr. 81, s. 114-116 (Duyu organların sinir sisteminin işleyişi ve beyin özellikleri hak.); nr. 13”, nr. 82, s. 119-120 (Beyin ve özellikleri hak.).

“Fihrist-i Hayât 7, Elbise”, nr.67, s. 59-60 (Elbise ve insan için gerekliliği hak.).

“Filoksera’nın Tedavi-yi Kat’isi”, nr.44, s. 174-175 (Filoksera adlı böcek ve üzüm asmaları hak.).

“Havadaki Tozların Hüviyet-i Hayâtiyesi”, nr.40, s. 157-158; nr.42, s. 166-167 (Havadaki tozların fonksiyonları hak.).

“Kuhvar-ü’l-Beşeriyet ve Gobi Havalisinde Seyahat”, nr. 100, 190-191; nr.101, s. 194; nr.102, s. 198; nr.104, s. 206-207; nr.105, s. 210-211; nr.106, s. 214-215; nr.107, s. 219; nr.109, s. 227; nr.110, s. 230-231; nr.11, s. 235; nr.112, s. 239; nr.113, s. 243; nr.114, s. 246; nr.115, s. 250; nr.117, s. 258; nr.118, s. 263; nr.119, s. 266; nr.120, s. 270; nr.121, s. 274 (Orta Asya’nın coğrafi özellikleri ve tarihi hak.).

“Musahabe-i Fenniye”, nr.62, s. 37-38.

“Paris Umumi Sergisinde Beynelmillel Ulum-i Baytariye Kongresi”, nr. 77, s. 99-100; nr.78, s. 103-104; nr. 79, s. 106-107 (Paris Umumi Sergisi’ndeki uluslararası veterinerlik kongresi hak.).

“Ruh-ı Şükufe”, nr. 46, s. 184; nr.47, s. 186-187; nr.48, s. 189,190 (İtriyyât ve çiçekler hak.).

“Veba”, nr.43, s. 171-172 (Veba hastalığı hakkında bilimsel bir yazı).

“1900 Umumi Sergisi Paris Beldesi şubesi”, nr. Sergisi 2”, nr.60, s. 29-30 (1990 umumi sergisinde

Norveç şubesi ve Norveç ülkesi hak.);“1900 Umumi Sergisi 3 Cezayir şubesi”,nr. 62, s. 39-40; nr.63, s. 44; nr. 64, s. 47-48 (Sergideki Cezayir Şubesi hak.); “1900 Umumi Sergisi 4 Paris Beldesi Şubesi, Malûmât-ı Tarhiye, Tedrisât”, nr. 65, s. 52; nr. 66, s. 56 (1900 Paris Umumi Sergisi’nde güvenlik, serginin tarihçesi hak.); “1900 Umumi Sergisi 5 Hind-i Çini Şubesi” nr. 68, s. 63-64 (Çin Hindi şubesi hak.); “1900 Umumi Sergisi 7”, nr.73, s. 83 (Paris’te bir aydır süren serginin bitmesi ve bu sergideki Hindistan şubesi hak.).

“Musahabe-i Fenniye”, nr.63, s. 42 (Haşereler “Fihrist-i Hayât 1 Devam-i Hayât ve Zayiât-i Bedeniyye”, nr.60, s. 31-32 (İnsan bedeni ve bedeninin yenilemesi hak.); Fihrist-i Hayât 2 Telafi-yi Ma-fât”, nr.61, s. 33-34 (Azot gibi maddelerin vücuda alınışı hak.); “Fihrist-i Hayât 3 Tayin-i Tabi”; “Fihrist-i Hayât 4 Cedvel-i İgtida”, nr.64, s. 46-47 (Gıda cedveli ve yeme düzeni hak.); “Fihrist-i Hayât 5 Hararet”, nr.74, s. 87-88 (Hararetin fazla olduğu durumlar ve bu durumların özellikleri hak.); Fihrist-i Hayât 8, Hararet”, nr.73, s. 83-84 (İnsan vücudu açısından hararet ve neden gerekli olduğu hak.); “Fihrist-i Hayât 10 Hareket”, nr.76, s. 95-96; nr.77, s. 98-99(Harekâtın tarifi ve insan vücudu açısından gördüğü işlevler hak.).

Midhat Cemal

“Hıfzıssıha”, nr.139, s. 341-342 (Sağlıklı yaşam, sağlığı koruma konusundaki uygulamalar).

Muallim Feyzi (Bursa’dan)

“[Cülûsiyye]”, nr.2, s. 5-6.

Mustafa

“Bir Muallim Lisânından”, nr.37, s. 145.

Mustafa (Halepli)

“Kibrit Satân Bir Zavallı Kızcağız”, (İng) nr.34, s. 134-135 .

Mustafa Bahrî

“[Tercüme Şiir]”, nr.50, s. 200 (Fr.) (Nesir şeklinde)

“Küçük Lemeân”, nr.54, s. 6,7.

Mustafa Eşref (Kapılızâde)

“Gazel”, nr.52, s. 206.

Mustafa Fehmi

“Midye ile Zehirlenme”, nr.90, s. 152.

Mustafa Kemâl	“Güle Hitaben, Soldun mu Şimdi”, nr.55, s. 9.
-----	“A’mâ Çocuk ‘Siber’”, (İng) nr.12, s. 48.
-----	“Bülbül”, (İng) nr.27, s. 108; (Samuel Taylor Coleridge’den).
-----	“Bülbül”, nr.127, s. 297.
-----	“Büyük Baba”, (İng) nr.105, s. 209.
-----	“Ezhar-ı Bahar”, nr.121, s. 273.
-----	“Hüsn-i Medfûn”, nr.116, s. 254.
-----	“İngilizce’den:”, (İng) nr.7, s. 26(Nesir şeklinde).
-----	“Kıt’a”, nr.82, s. 117.
-----	“Maskat-ı Re’sim”, (İng) nr.5, s. 18 (Eliza Fuvk’tan).
-----	“Niyagara şelalesi”, nr.5, s. 18 (Niyagara Şelalesi ve özellikleri hak.).
-----	“Sahrâ Hayâtı”, (İng) nr.9, s. 35 (Sahra hayatı hak.).
-----	“Sevdâ”, nr.116, s. 254.
-----	“Sonbahar-Levhâ”, nr.66, s. 53.
Mustafa Kemâl	“Tahayyülât”, nr.20, s. 109-110.
Mustafa Muzaffer Dede	“[Şiir]”, nr.207, s. 38.
Mustafa Ragıp	“[Hikâye-i Müntahabe]”, nr. 48, s. 192.
Mustafa Rebi’î	“İstikbal”, nr.211, s. 54-55 (Nâmık Ekrem ve musahabeleri hak.).
Mustafa Refik	“Liyonel’in Tembelliği”, nr.178, s. 307-308.
Mustafa Sabrî	“Emel-i Müselsel”, nr.27, 105.
-----	“Nikab-ı Cânân”, nr.13, s. 49.
-----	“Tarih-i İzdivac”, nr.6, s. 21-22.
-----	“Tıpkı Ben Gibi”, nr.16, s. 61.
Mustafa Safvet	“Bir İhtâr-ı Mûsîbe Cevap”, nr.6, s. 23-24 (Önceki sayıda çıkan ülkede sanayinin gelişmesi hak.ki ‘Bir İhtâr-ı Mûsîb’ başlıklı yazıya cevap).
Mustafa Şerif	“Vasco Da Gama”, nr.130, s. 311 (Vasco Da Gama’nın hayatı ve keşifleri hak.).
	“Hayâl”, nr.26, s. 104.
Münir Safder	“Hüviye-i Aşk”, nr.133, s. 321.
N(amık) Ekrem (Birecikli)	“Ey Peri!”, nr.198, s. 2.
-----	“İşve-i Dildar için”, nr. 147, s. 377.

- -----

Nafiz Osman
Nafizi
Nail
Naim Fikret
Nakîb Hicrî
- “[Şiir]”, nr.207, s. 38.
“Hatrât-ı Sevdâ”, nr.221, s. 101.
“Mesud Yavrular”, nr.206, s. 33.
“Hatrât-ı Sevdâ”, nr.219, s. 90-91.
“Hatrât-ı Sevdâ”, nr.222, s. 105.
“Son Sistem Şimendiferler”, nr.78, s. 103 (Yeni Model trenlerin özellikleri ve yenilikleri hak.).
“Gazel”, nr.14, s. 54.
“Perestîde-i Ruhuma”, nr.207, s. 39.
“Yâd-ı Hazin”, nr.188, s. 345.
“Ef’âl-i Tenâsüllüyyeye Aid”, nr.94, s. 167-168 (Canlılarda, özellikle hayvanlarda üreme organları, özellikleri ve gelişimi hak.).

“Fen Postası”, nr.99, s. 187-188 (Verem, frengi kongresi ve bitki hastalıkları hak.); nr.104, s. 206-207 (Denizler hak.); nr.105, s. 209-211 (Yel değirmenleri hak.) ; nr.106, s. 215-216; (Bitkiler hak.); nr.98, s. s.183-184 (Verem hak.).

“Fen Postası”, nr.99, s. 187-188 (Verem, frengi kongresi ve bitki hastalıkları hak.); nr.104, s. 206-207 (Denizler hak.); nr.105, s. 209-211 (Yel değirmenleri hak.) ; nr.106, s. 215-216; (Bitkiler hak.); nr.98, s. s.183-184 (Vereme çare bulunması hak.).

“Fihrist-i Hayât 15”, nr.95, s. 170-171; “Fihrist-i Hayât 17”, nr.97, s. 178-180 (Sinir sistemi ve omurilik hak.).

“Güvercinin Mahiyyet-i İctimaiyyesi”, nr.95, s. 169-170 (Güvercinler ve çeşitleri hak.).

“Veba Mikrobunun Vasıta-i Sirayeti”, nr.102, s. 1 99-200 (Veba hastalığı, veba mikrobu ve bu hastalığın yayılma biçimleri hak.).

“Yatak”, nr.93, s. 164 (İnsanın uyku ihtiyacı ve yatak hak.).

“Coğrafya Encümen-i Dânişi”, nr.88, s. 142-144 (Fransa’da coğrafya bilim kurulunun toplanması

ve geçen asırda coğrafyada meydana gelen değişiklikler hak.).

“Galaç Kayalar”, nr.93, s. 161-162; nr.94, s. 166 (Jeoloji biliminin özellikleri ve Almanya’da bulunan Galaç kayaları ve bu yerin coğrafi konumu

Nâkîb

“Mebadi-yi İlm-i Heyet”, nr.91, s. 153-154 (Astronomi ilminin tarihteki ilk temsilcileri hak.).

Nakid

“Tegazzül”, nr.18, s. 69.

Nâmık Ekrem

“Neşide-i Ruh”, nr.176, s. 297.

“O Bi-Vefaya”, nr. 184, s. 329.

“Seher Zamânı”, nr.171, s. 277.

“Tasvir-i Bedayi”, nr.209, s. 46.

“Hatırât-ı Sevdâ”, nr.218, s. 85-86.

“İlm-i Tabakât-ül-Arz’dan Bir iki Sahife”, nr.211, s. 55-56 (Dünyanın oluşumu ve yeryüzü ile ilgili Yunan filozofu Sokrates ve Avrupalı bazı düşünürlerin görüşleri hak.).

“Musahabe-i Edebiye”, nr.220, s. 99-100 (Musahabe kavramı, A(yın) Rahmî’nin gönderdiği musahabe ve edebiyat heveslisi gençlerin yaptığı yanlışlar hak.).

“Ah Vefasız” nr.217, s. 78.

“Bir Leyl-i Mukmir”, nr.178, s. 305.

“Çocuk ile Akil”, nr.203, s. 21.

“Güldeste-i Muhabbet”, nr.194, s. 365.

“Hatırlıyor musun”, nr.219, s. 91.

“Hüsn-i Edeb”, nr.27, s. 105.

“İnan”, nr.181, s. 318.

“Mehâsin-i Yârim”, nr.184, s. 329.

“Mektep”, nr.15, s. 57.

“Musahabelerimiz 2”, nr.209, s. 47 (Edebiyat heveslisi gençlerin yeterli donanıma sahip olmamaları ve bu yüzden tuhaf eserler yazmaları hak.).

“Ni’met-i Resul”, nr.193, s. 365-366.

“Niyaz-ı Aşıkâne”, nr.194, s.3639-70.

“Nağme”, nr.53, s. 3-4.

“Nil Menba’ına Doğru”, nr.57, s.19-20; “Nil Menba’ına Doğru 2”, nr. 59, s. 26-27; “Nil Menba’ına Doğru 4”, nr. 60, s. 31; “Nil Menba’ına Doğru 4”, nr. 61, s. 35-36; “Nil Menba’ına Doğru”, nr.9.2, s. 157-158; “Nil Menba’ına Doğru Liongsten Stanley ”, nr.93, s. 164; “Nil Menba’ına Doğru Liongsten Stanley , Nil’de Romalılar”, nr.94, s. 168; “Nil Menba’ına Doğru Stanley’in Mektubu”, nr.95, s. 172; “Nil Menba’ına Doğru”, nr. 96, s. 175-176; “Nil Menba’ına Doğru 4”, nr.97, s. 180, (Liongsten adlı seyyahın Nil bölgesinde ölmesi, aynı seyyahın yaşam öyküsü, Nil nehrinin kaynağını arayan seyyahlar, Mısır ülkesi, Romalıların Nil nehri ile olan ilişkileri ve Roma’daki iç mücadeleler hak.).

“Romancı Kadınlar”, nr.58, s. 24, (Fransa’da bir gazetede çıkan aynı adlı bir yazıdan hareketle, Avrupa’daki kadın romancılar hak.).

“Şafakta”, nr.34, s. 33-134.

“Şarkı”, nr.48, 189.

“Şiirlerim”, nr. 76, s. 93.

“Tahsîne”, nr.121, s. 274-275.

“Tahsîne”, nr.132, s. 317.

“Ziyâret”, nr.97, s. 180.

“Nebâtât Kırıntıları 1 Çay, Portakal”, nr.123, s. 282, (Çay ağacı yetişmesi, yetiştiği yerler, portakal ve limon ağaçları ve yetiştirmeleri hak.), “Nebâtât Kırıntıları 2, Güller, Çilek, şeftali”, nr. 125, s. 289-290, (Gül şeftali, çilek ve elma çeşitleri ve yetiştikleri yerler hak.), “Nebâtât Kırıntıları 3”, nr. 126, s. 293-294, (Gelincik çiçeği ve afyonun yetiştirme yerleri hak.), “nr. 126, s. 293-294, “Nebâtât Kırıntıları 4 Hatmi, Pamuk”, nr. 127 s. 298-299, (Hatmi bitkisi ve pamuğun çeşitleri ve yetiştikleri yerler hak.), “Nebâtât Kırıntıları 5”, nr. 128, s. 3002, (Kuzu kulağı ve kara buğdayın bazı

- çeşitleri hak.),“Nebâtât Kırıntıları 6”, nr. 129, s. 309, Yonca ve katırtırnağının yetiştikleri yerler ve
- Nazîf “Şarkı”, nr.119, s. 265.
- “Sûzân 1”, nr.215, s. 69-70; nr.218, s. 86-87.
- “Tuhfe-i Hicrân 2”, nr.202, s. 18.
- “Ânka-yi Garam”, nr.176, s. 300; nr.179, s. 310; nr.180, s. 314. nr.181, s. 318; nr.183, s. 326; nr.185, s. 334. nr.187, s.342; nr.193, s. 367-368; nr.195, s. 374; nr.197, s. 382; nr.198, s. 390.
- “Bahar İçinde”, nr.40, s. 157.
- “Bir Söyleyiş”, nr.86, s. 133.
- “Defter Hatırâtımdan”, nr.109, s. 226-227.
- “Nevha-i İntihâdan”, nr.116, s. 254-255.
- “Sevdiğime”, nr.203, s. 22-23.
- “Şarkı”, nr.218, s.86.
- Nazîf Osman “Kamerde Yeni Teşekkül Etmiş Bir Yanardağ”, nr.78, s. 102-103 (Ayda yeni teşekkül eden bir yanardağ hak.).
- “Merih Hakkında Tedkikât”, nr.82, s. 120; nr.83, s. 122 (Mars gezegeni ile ilgili bazı gözlemler ve Mars’ta hayat emarelerinin olup olmaması hak.).
- “Doluya Karşı Tedâbir-i Cedide-i Fenniye”, nr.79, s.107 (Dolunun vermiş olduğu zararlar ve bu zararları önlemek ve ortadan kaldırmak için bulunan yeni yollar hak.).
- Nazîf Serverî “Maarif-i Umumiye-i Osmaniye”, nr.1, s. 1-2 (II. Abdülhâmid’in 22 yıllık saltanatı boyunca eğitime verdiği önem ve yaptığı çalışmalar hak.).
- “Zeybek Oğlu”, nr.27, s. 105.
- “Maarif-i Umumiye-i Osmaniye ve Üsul-ı Kitabet ve İnşâ”, nr.2, s. 6 (İnşâ ve kitabet usulleri hak.).
- Necmeddin (Malatyalı) “Sabahat-ı Mahza”, nr.30, 117.
- “Tahattur”, nr.25, s. 98.
- Nesim “Eyfel Kulesinde Terassudât-ı Ceviiye”, nr.103, s. 203 (Eyfel Kulesi ve özellikleri hak.).
- Nesip (Üsküdar’dan) “Bahariye”, Yâdigâr-ı Aşkım”, nr.41, s. 161.

Neyyir	“Niyagara Şelalesi”, (Fr.) nr.155, s. 209-210 (Nesir şeklinde).
Nezih	“Şarkı”, nr.107, s.217.
Nidaî	“Gazel”, nr.14, s. 54.
Nihâd Recâî	“Hayât ve Tabiat, Fispolojiya-yi Hüceyrâtta Bir Nebze”, nr.91, s. 155-156 (Hücreler ve hücrelerin insan vücudu için taşıdığı önem hak.).
Nizameddin Hasib	“Hasta-i Emel”, nr.194, s. 371-372. nr. 243, s. 243-244.
Nureddin (Ohrili)	“Bir Manzûme”, nr.91, s. 153.
-----	“Kırlangıç”, nr.75, s. 89.
Nûrî (Hocazâde)	“[Şiir]”, nr.45, s. 177.
-----	“Gazel”, nr.46, s. 181.
Nurî Bedî'	“Seyf”, nr.17, s. 66.
Nûrî	“Hocazâde”, nr.56, s. 13.
-----	“Nazîre-i Gazel-i Fuzulî”, nr.26, s. 104.
-----	“Ruba'î”, nr.25, s.99.
Nûrî, S(in) Âsaf (Konyalı)	“Müşterek Bir Gazel”, nr.154, s. 209.
Nurullah Meftuni	“Şarkı”, nr.3, s. 9.
Nusret Hilmî	“Ebedi Garam”, nr.219, s. 90.
Nusret Yektâ	“Elhân-ı Emel”, nr.202, s. 17.
Nutkî	“[Şiir]”, nr.87, s. 138 (Eğinli Hacı Hâfız İbrahim Efendi'nin ölümüne düşürülen tarih)
Osman Nûrî (Tırnovalı)	“Ondokuzuncu Asırda Musikî”, nr.79, s. 107-108; nr.80, s. 110-111 (Ondokuzuncu asırda müzikte meydana gelen değişmeler ve ortaya çıkan yenilikler hak.).
-----	“Fahr-ül-Mürseline”, nr.16, s.61.
Osman Rifat	“Bir Mektep Hatırası, Cehalet Güzel şey midir? Cahile Meram Anlatılabilir mi?”, nr.84, s. 127-128.
Ömer Adil (Bursa'dan)	“Bir Mektub-ı Aşıkâne”, nr.170, s. 274; nr.171, s. 278; nr.173, s. 282; nr.173, s. 287; nr.174, s. 291-292; nr. 175, s. 294-295, s. nr. 177, s. 303.
-----	“[Şiir]”, nr.207, s. 38.
-----	“Güldeste-i Mülakât”, nr.209, s. 46.
Ömer Aziz (Eğinli)	“Bir Şiir”, nr.36, s. 141.

vücudunu oluşturan organlara hak.),
 “Hıfzıssıha Notalarından”, nr. 176, s. 298-300
 (Sinir Sistemi hak.); nr. 178, s. 306-307
 (Muhayyile, beyincik, kafatasındaki organlar
 nr. 179, s. 311 (Kalp ve kalbin yapısı hak.);
 nr. 180, s. 315 (Kan ve kanın yapısı hak.);
 nr. 181, s. 318-319 (Kanın terkibi ve sindirim
 organları hak.); nr. 182, s. 322-323 (Sindirim
 sistemi hak.), nr. 183, s.327-28 (Böbrekler,
 dalak, el ve ayaklar hak.); nr. 184, s. 331-332
 (Mizaç ve mizacın yaşama etkisi hak.); nr.
 185, s. 335-336 (Bünyenin insan sağlığına etkisi
 hak.); nr. 186, s. 340 (İnsanların yeme içme
 alışkanlıkları hak.); nr. 188, s. 346-347 (Tütün
 kullanımı hak.), nr. 189, s. 350-351 (Sıcaklık
 değişimleri karşısında vücudun tepkisi
 hak.), nr. 190, s. 354-355 (İnsan vücudunun
 sıcaklığı hak.), nr. 195, s. 374-375 (Havanın
 terkibi hak.); nr. 196, s. 379; nr. 197, s. 383-
 384 (Havanın terkibi hak.); nr. 198, s. 3-4
 (Bataklıkların insan sağlığına etkileri hak.);
 nr. 199, s. (Bataklıklar ve bataklık oluşumu ve
 sıtma hastalığı hak.).

örümcek ağıyla ilgili çalışmalar, Londra’da
 fabrikalar duman filtresinin konması, Fransa’daki
 büyük bir çam ağacı, Paris’teki sokak fenerleri,
 özellikleri hak.).

Pertev Şahap

“Dört Asırdan Ziyâde Eski Bir Kütüphâne”, nr.90,
 s. 152 (Nipor adlı şehirdeki eski bir kütüphane
 hak.).

Rahmî (Hısnımansurlu)

“Hatıra-ı Şebabet”, nr.48, s. 189.

“Mektep”, nr.46, s. 181.

“Bir Şiir”, nr.18, s. 69.

“Levh-i Kandile Karşı”, nr.20, s. 77.

“Levh-i Mezar”, nr. 34, s. 134.

Rahmî-Hilmî

“Müşterek Bir Na’t-ı Şerîf”, nr.57, s. 17.

Rauf

“Yâd Et”, nr.112, s. 237-238.

Rebi'î	"Şarkı", nr.179, s. 309.
Refet (İbnülasım)	"[Hikâye]", nr.65, s.52-52.
-----	"Arabacı", nr.43, s. 172; 44, s. 176.
Refik Sıdkı	"Nale-i Tefekkür", nr.262. s. 318.
Resmi	"Tramvayda", nr.192, s. 363.
Rıfkı	"Benim Uyum", nr.40, s. 159-160.
-----	"Mehmed Âsaf Bey'e", nr.152, s. 198 (Mehmed Âsaf'ın Dilara adlı romanındaki bazı cümlelerin örnek gösterilerek eserin eleştirilmesi).
Rifat Müeyyid	"İngilizce'den Mütercem Mülâhazât-ı Hikemiye" nr. 8, s. 32 (Kimden alındığı belli olmayan bazı özlü sözler).
Rüşdü (İbnülhızır)	"Emel", nr.25, s. 98.
S(in) Âsaf	"Bahar Aşkına Dair Terâne-i Sevdâ", nr.172,
-----	"Sevdiğime", nr. 172 s. 281.
S(in) Bedî'a	"[Şiir]", nr.151, s. 193.
S(in) Cinân	"Bir Manzûme", nr.176, s. 297.
S(in) E(lif)	"Elmas", nr.55, s. 10-12 (Elmas ve özellikleri hak.).
-----	"Lahana Enva'i", nr. 59, s. 28, (Lahana
-----	"Çinlilerdin Lisânı", nr.58, s. 23-24 (Çince hak.).
-----	"Elmasların Sanayi'de İsti'mali", nr.52, s. 207-208 (Elmasların sanayide kullanılmaları hak.).
-----	"Çinlilerin Ahlak ve Adâtı", nr.49, s. 194-195 (Çinlilerin ahlakı ve geleneksel özellikleri hak.).
-----	"Maden Cevherleri Yahud Maden-i Gayri Ma'mulenin Tefrik-i Ecnas ve Enva'i", nr.50, s. 198-199 (Madenlerin sınıflandırılması hak.).
-----	"Mıknâtıs-ı Arziyye", nr.53, s. 2-3 (Mıknâtıs ve madenler hak.).
-----	"Mıknâtısıyyet-i Hayvâniyye", nr.51, s. 204 (Hayvanlardaki manyetiklik ile ilgili iki görüş hak.).
-----	"Taç Elmasları, Dünyanın En Meşhur Elmasları", nr.51, s. 203 (Hükumdarların giydikleri taçların elmasları hak.).

-----	İstilahât-ı Elektriğiye”, nr.56, s. 15 (Elektrik ve elektrikli araçlar hak.).
S. Lâmi	“Bir Manzara-i Nurânî”, nr.131, s. 313-314.
S(in) Nutkî	“Hayât-i Beşerden”, nr.33, s. 130-131.
-----	“Hayât-ı Beşerden”, nr.31, s. 123-124 (İnsanların hayatlarını devam ettirebilmeleri için yaptıkları hak.).
Sa’dî	“Bağçem İçin”, nr.187, s. 331.
Saadet Nezihî	“Şimahi Hareket Arzına Dair”, nr.127, s. 297-98; nr.128, s. 301-302 (Kafkasya’da 13 Şubat’ta meydana gelen deprem ve bu depremden zarar görenler için Çariçe ve Buhara Emiri’nin yaptığı yardımlar hak.).
Sabit Sâfi	“Şiir Çiçekleri”, nr.144, s. 365.
Sabrî	“Müjde-i Garam”, nr. 147, s. 377.
Sadık Ref’î	“Makale-i Mahsûsa”, nr.46, s. 182-183 (Faiz ve Osmanlı Devleti’nde faiz uygulamaları hak.).
Sadık	“Levhâ”, nr.19, s. 73.
Sadi	“Kızcağız ile Kurdukları”, nr.49, s. 193.
Sadrî	“Gazel”, nr.12, s. 46.
Safvet Kemâl	“Şarkı”, nr.10, s. 37.
Safvet Nezihî	“Parisli Bir kadının Bir Günlük Hayâtı”, nr.133, s. 323-324 (Parisli bir kadının günlük yaşamı ve bu konudaki bir Fransızca kaynak hak.).
-----	“Erkeklerle Kadınlar”, nr.217, s. 81 (Bir Fransız gazetesinde çıkan kadınlar ve erkeklerle ilgili bir yazı ve içeriği hak.).
-----	“Kadınlarda Güzellik Bir Felaket midir”, nr.200, s.12 (Kadınlarda güzellik mefhumu hak.).
Safvet Suad	“İzdivâc Kararı”, (İng) nr.213, s. 62,63.
Saîmâ (Hüdayi)	“Notalar ve Musikî”, nr.134, s. 327; nr.135, s. 331; nr.139, s. 346; nr.149, s. 387 (Notayla müzik yapmak, nota bilmenin müzik açısından önemi ve son dönemlerde yapılan nota yayınları hak.).
Saime (Hüdayi)	“Küçük Hemşireme”, nr.113, s. 241.
Salih Muzaffer	“Aşkımız”, nr.144, s. 366.
Salim Servet	“Bir Mektup”, nr.21, s. 83.

Salyâni	“Amâdan Şekvâ”, (İng) nr.12, s. 45-46 (Milton’dan).
Sâmî (İbnürrifat)	“Bir Manzûme”, nr.51, s. 203.
Sâniñ Nejdî	“Çiçekler”, nr.165, s. 254.
Selahaddin Bedri	“İlk Neşidem”, nr.204, s. 26.
Serkis Orpilyan	“Veled-i Metrûk”, nr.62, s. 39; nr.64, s. 46, nr.65, s. 51 nr.67, s. 58; nr.68, s. 63; nr.72, s. 79; nr.74, s. 87 (Hikâye).
Servet (Darüşşafaka’dan mezun)	“Son Buse”, nr.53, s. 4.
-----	“Annemi Niçin Severim”, nr.146, s. 374.
-----	“Bir Hatıra”, nr.146, s. 374.
Sıdkı	“Eski Bir Yolda Gazel”, nr.57, s. 18.
Suad (İbnürrasih)	Sibiryâ Demiryolu ile Paris’ten Pekin’e 19 günde “İntizar”, nr.25, s. 98.
Süha Vecdî	“Sevdiğime”, nr.184, s. 329.
Süleyman Bahrî	“Al Kurdela”, nr.143, s. 362.
-----	“Kadın”, nr.203, s. 22.
-----	“O Siyah Gözlere Karşı”, nr.124, s. 285.
Süleyman Memduh	“[Şiir], nr.70, s. 69.
-----	“Küçük Bir Adamın Levh-i Mezarı”, nr.15, s. 57.
Süleyman Rızâ (İzmir’den)	“Tevhid”, nr.203, s. 21.
Süleyman Sırrı	“Şarap ve Müsekkirâtın Mazarrât-ı Adidesi”, nr.17,
Sünbülî	“Arkadaşımın Şiirlerini Okurken”, nr.219, s. 90.
-----	“Kar”, nr.17, s 65.
-----	“Ne Tatlı Meyyaller”, nr. 211, s. 53.
-----	“Sevdiğimin”, nr.219, s. 90.
Ş Mehmed Cemil	“Geri Kalmış Bir İzdivâc”, (Fr) nr.167, s. 264; nr.168, s. 267-268.
-----	“Nihayete Kadar”, nr. 160, s. 260, nr. 165, s. 256 (Fr).
Ş(in) Sünbülî	“Mürg-i Gül Heves”, nr.40, s. 157.
Ş. Fahrî	“Çölde Bir Faciâ-i Aşk”, nr.146, s. 374; nr.147, s. 378; nr.148, s. 384; nr.149, s. 386-387; nr.150 s. 390-391; nr.151, s. 195; nr.153, s. 202; nr. 154, s. 206; nr.157, s. 219; nr.158, s., 223-224; nr.159,

s. 228-232; nr.160, s. 236; (Polonyalı Hanrik Seyenkeviç'ten).

Şâbân Efendizâde)

Şahâb Emced

“Tarih-i Tabi’î, nr.163, s. 236; nr.164, s. 249-250; nr.165, s. 255; nr.166, s. 257-258; nr.168, s. 265-266; nr.169, s. 270 (Hayvanlar ve bitkiler arasındaki organik farklılıklar, hayvanların yapısı ve biyolojik özellikleri hak.).

Şahab Emced

“Tarih-i Tabi’î”, nr.170, s. 274 (Hayvanlardaki dokular ve özellikleri hak.).

Şampur

“Kadınların Meziyeti”, nr.32, s. 128 (Aşk, evlilik ve kadınlar üzerine batıda söylenmiş bazı sözlerin iktibas edilmesi). Şekîp

“Halid Eyüb Bey”, nr.122, s. 178-179 (Genç yaşta ölen İzmirli Halid Eyüb Bey adlı bir edebiyatçı hak.).

“Fihrist-i Hayât 14, Maişet”, nr.85, s. 130-132 (İnsanlar için maişetin önemi hak.).

“Fihrist-i Hayât”, nr.89, s. 145-147; nr.90, s. 152; nr.91, s. 156 (Beş duyu organı ve özellikleri hak.).

“Kutb-i Cenubi Buzları Arasında Seyahat ve Coğrafyada Terakkıyât-ı Ahire”, nr.110, s. 231-232; nr.111, s. 235-236 (Güney Kutbu ilgili son araştırmalar hak.).

“Manzûme”, nr.98, s. 182.

“Musahabe-i Fenniye”, nr.86, s. 135-136 (Canlı fonograf, süttten yapılan ürünler, sırtlan hayvanının mikrobu hak.).

“Şuûn-ı Fenniye ve Medeniyye”, nr.109, s. 227-228 (Bitkiler, bitkilerdeki insan ve hayvan davranışına benzeyen davranışlar ve konu ile ilgili uygulamalar ve deneyler hak.).

“Vereme Karşı Tertib-i Müdafaa”, nr. 107, s. 217-218 (Verem hastalığı ve veremle ilgili gelişmeler hak.).

“Zürriyetlerin Kusurlu Doğması”, nr.84, s. 125-127, (Özürlü doğan çocuklar hak.).

-----	“Tarih-i Tedaviye Bir Nazar”, nr.87, s. 138-140 (Tarih içinde insanlar ve hayvanlar üzerinde denenen tedavi yöntemleri hak.).
Şemsettin Sâmî (İşkodralı)	“[Şiir]”, nr.86, s. 133.
Şemsî	“Nevha-i Dil”, nr.123, s. 281.
Şevki (Diyarbakırlı)	“(Şiir), nr.99, s. 185-186.
-----	“Gazel”, nr.98, s. 182.
-----	“Manzûme”, nr.99, s. 185.
Şeyh Vasfî	“Kısm-ı Fârîsî”, nr.6, s. 23 (Farsça’dan, Mevlânâ, Ebu Saîd ve Hacı Azizullah’tan Farsça birer beyit). şiiri hak.).
Şinasî	“Bahardan Bir Lem’a”, nr.172, s. 281.
Taceddin (Doktor)	“Ondokuzuncu Yüzyılda Tekamül-i Fennî”, nr.80, s. 110 (Fransa’da bir makineler konusunda uzman olan Moris Levi’nin bu yazıyla aynı adlı konuşmasının eleştirisidir).
Tahir (İzmirli)	“Tahattur”, nr.147, s. 378.
Tahsin	“Devr-i Meşk Kaygısı”, nr.20, s. 77.
Takiyüddin	“İsti’taf”, nr.16, s. 62.
Talat Hicâbî	“Ay Parçası”, nr.204, s. 26-27.
-----	“Bir Salkım Üzüm”, nr.202, s. 18.
-----	“Bülbülümüz”, nr.37, s. 148 (Bahar ve bülbülün düşündürdükleri hak.).
-----	“Ekinler Yeşermiştî”, nr. 190, s. 353-354.
-----	“Hacı Dadı”, nr.41, s. 164; nr.42, s. 168.
-----	“Hasât Aleminde”, nr.192, s. 362-363; nr.193, s. 366-367; nr.194, s. 370-371; nr.195, s. 375-376; nr. 196, s. 379-380; nr.197, s. 382-382;
-----	“Köy Hatırâtı, Köyde Bir Akşam”, nr.105, s. 211-212.
-----	“Mehtâp Aleminde, Pek Utanmıştı 1”, nr. 200, s.
-----	“Merhum Halid Eyüp Bey”, nr.120, s. 270-271.
-----	“Safa-yi Aileden 1 Akşam Hayâtımız”, nr.53, s. 4 (Akşam ile ilgili görüşler).
-----	“Vaad- i Kavî”, nr.29, s. 116; nr.30, s. 120; nr.32, s. 128; nr.33, s. 132.

- Köy Haturâtı”, nr.71, s. 75-76; nr.106, s. 216; nr.119, s. 266 257; nr.120, s. 271-272; nr.121, s. 276; nr.122, s. 177- 178; nr.123, s. 283; nr.124, s. 287-288; nr.125, s.291-292; nr.126, s. 294; nr.127 s.299; nr.128, s. 303.
- “Küçük Hikâye”, nr.31, s. 124.
- “Evlad Babası Hüseyin Saadet Bey”, nr.122, s. 179-180 (Yazarın Hüseyin Saadet Bey’li ilgili hatıraları).
- “Köyümüz”, nr.186, s. 338-339 (Köy hayatı ile ilgili gözlemler hak.).
- “Nasihatım”, nr.50, s. 200 (Gençlik ve yaşlılık hak.).
- “Tebabet-i Baytariye”, nr.137, s. 337-338 (Baytarlıkla ilgili görüşler, baytarlığın insanlık için yararı hak.).
- Terakki “Hayât-ı Matbuât Sahibine”, nr.12, s. 48 (Sabah gazetesinde yayımlanan ‘Hayât-ı Matbuât’ yazıları hak.).
- Tevfik (Selânikli) “Saç Bitiren İlaç”, nr.180, s. 316.
- Tevfik Fikret “Bahar-ı Teranedâr”, nr.7, s. 28.
- Tevfik Hamid “Çifte Kumrulu”, nr.171, s. 278.
- Tevfik Messar “Tiyatroda”, nr.169, s. 270.
- Tırnovalızâde “Zavallı Adam”, nr.24, s. 94.
- Turhân Nimet “Enin-i Aşk”, nr.133, s. 322.
- “Küçük Şey”, nr.136, s. 334-335.
- Vassaf Kadri “Aleksandra”, nr.170, s. 275.
- Vassaf Kadri “Mori Varna Misiya”, nr.182, s. 322.
- Y. N. “Gel Söyleşelim”, nr.4, s. 13.
- Yekta Nezh “Leyal-i Aşk”, nr.220, s. 98.
- yetştirilmesi hak.).
- Yunus Nâdi “[Tenkid], nr.63, s. 42 (Ahmed Mithat Efendi’nin yayımlanan şiir ve nesirlerin değerlendirilmesi).
- “Bir Cihângîrdin Rûznâmesi”, nr.57, s. 20 (Ruşa’dan, bir günlük yazısı).
- “Elvah-ı Hayât-ı Beşerden”, nr.35, s. 139-140.

- -----

 [YURDAKUL, Mehmed Emin]
 Yusuf

 Yusuf Cevâd
 Yusuf İzzet

 Yusuf Kâmil Paşa (Merhum)
 Yusuf Nemid
 Yusuf Nihâd

 Yusuf Niyazi
- “Medeniyetin Aks-i Esiri”, nr.58, s. 21-22
 (Medeniyetin hızla ilerlemesi ve bunun hayat üzerindeki etkileri hak.).
 “Mealî-i İslâmiye ve Medeniyet-i Hazırâ”, nr.88, s. 141-142 (Avrupa’da bazı yazarların İslâmiyetle ilgili olumsuz ve kötüleyici yazıları ve Avrupa ve ABD’de İslâmiyete bakış).
 “Muhafaza-i Me’kulât ve Meşrubât”, nr.69, s. 66-68 (Yiyeceklerin ve içeceklerin korunması hak.).
 “Alem-i İslâmiyet”, nr. 45, s. 177-178 (Mısır’da meydana gelen bir olay hak.).
 “Köyde Fırtına”, nr.25, s. 97.
 “Ben İsterim Ki”, nr.142, s. 357.
 “Çirkin Kız”, nr.144, s. 365-366.
 “İhtiyac-ı Kalp”, nr.152, s. 197.
 “Sabah Ezânında”, nr.147, s. 377.
 “Muallim-i Aşk”, nr.7, s. 29.
 “Eğer Sen Olmasaydın”, nr.28, s. 109.
 “Bahar-ı Latîf”, nr. 138, s. 341.
 “Bahar-ı Latîf”, nr.40, s. 157.
 “Bu Kalp Sizindir”, nr.47, s. 185.
 “Gülşen”, nr.13, s. 49.
 “Heyecân-ı Aşk”, nr.24, s. 94.
 “İltifât-i Hayâlin”, nr.16, s 61.
 “Naziki-i İstifham”, nr.48, s, 189.
 “Pejmürdegi-yi Sevdâ”, nr.14, s. 53.
 “Temenni-i Vefa”, nr.18, s. 69.
 “Yağmurdan Sonra”, nr.140, s. 349.
 “[Şiir]”, nr.11, s. 42.
 “Elhân-i Leyl”, nr.175, s. 293.
 “Yâd Et”, nr.4, s 13.
 “Yar-ı Medfun”, nr.14, s.53.
 “Ormanların Faidesi”, nr. 180, s.314-315, (Ormanların faydaları, ormansız yerlerin uğradığı zararlar ve ormanların hayatımız açısından önemi).

Yusuf Sabahaddin	“Cânânıma”, nr.202, s. 18-19.
Yusuf Ziyâ	“Küller Altında Bir şehir”, nr.37, s. 148; nr.38, s. 152; nr.39, s.156 (Pompei şehri hak.).
-----	“Tabakât-ü'l-Arz”, nr.158, s. 222 (Jeoloji bilimi hak.).
Yusuf	“Bir Hatıra”, nr.145, s. 369.
-----	“Hala Severim”, nr.147, s. 377.
-----	“Neşve-i Seyyal”, nr.146, s. 373.
-----	“Şâir”, nr.141, s. 353.
-----	“Şarkı”, nr.142, s. 357.
-----	“Valide”, nr.44, s. 366.
Yuşa	“Menâkıb-ı Tıbbiye, Nebâtât'ın Ef'al-i ve Temessüliyyeye Bir Nazar”, nr.76, s. 93-94; nr.77, s. 97-98; nr. 78, s. 101-102; nr.80, s. 112; nr.81 s. 114; nr.82, s. 117-118; nr.83 s. 121-122; nr.85, s. 132; nr. 132; nr.86, s. 134-135 (Bitkilerde teneffüs olayının nasıl gerçekleştiği hak.).
Tenefüssiye	“Otomobilin Ziraate Tatbiki”, nr.106, s. 213-215 (Otomobilin ziraate uygulanması hak.).
-----	“Bir Resim veya Hayâl-i Cinâni”, nr. 206, s. 34.
Zihnî	“[Şiir]”, nr.186, s. 337.
-----	“[Cülûsiyye]”, nr.52, s. 206.
Ziver	“Gazel”, nr.209, s. 45-46.
Ziyâ	“Zavallı Hasta”, nr.50, s. 197.
Ziyâ Şâkir	“Büka-yi Emel”, nr.15, s. 5.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. SEÇME METİNLER

3. 1. Feridun: Şiir ve Edebiyâta İsti'dâd

Her meslekte, her şube-i fen ve sanatta fitratın müsaade-i mahsûsasından, tevcîh-i esbâb-ı muvaffakiyyetinden, terakki ve tefeyyüze aid teminâtından ibaret olan istidad-ı zâtînin şiir ve edebiyât üzerinde bi-n-nisbe daha ziyâde bir kuvveti, nafız bir nazarı vardır. Şu kadar ki bir kısım erbâb-ı kalem “şiir ve edebiyâta istidad-ı zâtî” lüzum-ı şûrutunu pek vasi' bir mikyasta telakki ederek adeta şahsiyyet-i sanat, ruh-ı ifade, zübde-i kudret-i şâiriyyet, sermaye, sermaye-i hırka olmak üzere kabul ile ifrâta mütemayil bunuyorlar.

Şu vüs'at-i nazariyye şiirde tahsil ve ta'limin ehemmiyet ve elzemiyetini, elzemiyetteki kat'iiyeti, ulûm ve fûnûn-ı mu'avenenin mertebe-i dahl ve tesirini, verecekleri servet ve meziyeti tenkis edecek; lafzın tecemmülâtına, ma'nanın tesir-i nüfuzuna fûsun ve icazkâriyetine sahihiyyetine kesr ve noksan getirecek bir hadde varıyor. Şiir ve edebiyâtın hassa-i mahsul-ı istidad-ı zâtî olduğu söyleniyor. Bu takdirde kürre-i ulûm ve fûnûn üzerinde bâkî-i şiir ve edebiyât ile bilad-ı sâire arasında muhaberât ve münasebât inkıta'ya yakın bir tenakusa uğruyor. Sanat-ı şiir ve edeb lazime-i sa'y ve verzişi kaide-i teâvün ve tenâsuru adeta unutuyor.

Şâiriyet vehbi fitrî ise de, kesb-i ciheti caiz-i vüs'at ve ehemmiyettir, tahsil bir vecibe-i esâsîdir. İsti'dâd-ı zâtî her meslekte bir tesir-i mühim icrâ, bir mevcûduyet-i nâfizâ irâe eder; vesâil-i terakki ve tefeyyüzden olur. Fakat tahsilden istignâ hasıl edemez. Mütesâvi-ül-mikdâr sermaye ile ticarete şürû' eden iki kimseden biri teşekkülâtında diğerinden daha muvaffakiyetli çıkar. Malûmât-ı müktesebesini daha ziyâde intifâ'ına vesile olur. Burada sermaye-i maddiye ve ilmiyeye; isti'dâd-ı zâtî muavenet ederse de anların makamına kâim olamaz. Güzellik aynı isti'dâda malik iki terzinin meydana koyacakları esvabın zarafet ve metaneti âkmîşe-i mevcûda ve gördükleri talimin mahiyetiyle mütenasibdir. Talim ve malik-i ayniyet ve mümaseleti halinde isti'dâd-ı irae fark eyleyebiliriz. Maksadım şiir ve edebiyattaki isti'dâd-ı zâtîyi terzi arşınıyla ölçüp makasıyla biçmek değil; bir misal-i harici ile tesis-i mukaddime eylemektedir.

Kıymet-i şiir lafz ve ma'nâya aidiyeti itibariyle iki nokta-i nazardan tedkik ve tahlil edildikte mükemmeliyyetini isti'dâd-i zâtî kâfil olamaz; lemeânını, mezâyasını, tesirini, tenvirini temin husûsunda tahsil-i kat'ıyy-ül- vâcibdir. Elfaza aid meziyyet, tahsil ile tecelli eyler; isti'dâd-ı zâtî bu müktesebâtı hiss-i idare ve istima'ldede müessirdir. Meselâ bir eserde pek çok kelimât-ı Arabiyye ve Farisiyyeye tesâdüf ederiz ki kâilinin bilâtahsil maani-yi mevzualarını bilemeyeceği emr-i barizdir. Maâni-yi elfaz, isti'dâd-i vehbi ve fitri neticesi olarak keşf-i teyakkun edilseydi silsile-i lügat ne kadar tenevvü' ve ta'dâd ederdi? Pek çok elhasıl elfazın isti'mâlinde, zevk ve hisse muvafık sûrette tertib ve insicâmında isti'dâd-i zâtîden istifade olunursa lügata vukûf, kavâid-i lisâniye ve kavânin-i edebiyeyi ilm-i be-heme-hal tahsile mütevakıftır. Manaya aid kıymet ve servete gelince: iyi tasavvur, iyi hissetmek, bedâyi'-i fitrâtın, mehâsin-i tabiatın ilham edeceği eşar-ı rakika-yı gavamızıyla tefehhüm husûsunda; terbiye ve tahassül-i hassiyyet ve zevki tenvir eder. Şayan pesend, takdir ve istihsanı calip inceliklere vesile-i tecelli olur.

Hassasiyyet ve zevkin terbiye ve tahsil ile tenevvürü kaidesi o kadar ihâtalıdır ki masnû'ât-ı mensûcât, tabâyi'i tefrik, zevk-i selimi temyiz ve ta'yin âsândır. Kibar bir zâtın makbulu olan zarif bir kumaşa, kaba adam, bir köylü adi bir dokumayı tercih eder. Hüsne meclûbiyyetin derecesi terbiye ve tahsile göre değişir. Bu tebeddül ve tahavvülün mikeyâsı şiir ve edebiyât üzerinde daha vâsi'dir. Hakayık-ı ilmiye ve fenniyyeye vukûf ve ittıla, measir-i bedi'a-i tabiatı nefais-i icaz-kar-ı fitrâtı bütün incelikleriyle anlayabilmek lazımdır ki, anlatmak mümkün olsun. Hatta İspanya felasifesinden Palma, fen; şiir ve edebiyât en büyük hadım-ı terakki ve tekemmüldür, diyor.

Nobel mükafâtına isbât-ı liyakât eden İngiliz hekim-i şehiri Spencer ise, itimad-ı kalp, itminân-ı tamm ile, fen, bir şiirdir hükm-i felsefisini veriyor. Felsefe nokta-i nazarından fenni; şiir olunca şüphesizdir ki şiirde safahat-ı terakki ve tekamülünün birçok noktasından fen ile hem-rehdir; andan istifade, iktisab-ı kıymet, istihsal-i feyz eder.

Fennin hissiyât-ı bedâyi'-perestâne-i iktidar-ı şâirâne-i tenvir ve ihya edeceği muhakkaktır. Hadisât ve meşhudâtın, ahval-ı vukuâtın, manzar-ı tabi'iyenin, nefais-i meriyye ve mahsûsanın temellük eylediği zavâbit ve kavâidi bunların dekayık ve gavamızını, bütün ruh ve mahiyetini aslına müvafakât ve mutabakıyyet-i kâmileyle sütur-ı efham ve beyana çekmek, tesirât-ı ruhiyye ve kalbiyyeye hayât ve hareket vermek emrinde fennin hadım-ı terakki-yi şiir ve edeb olması bir hakikât-ı münevveredir. Muhitimizdeki lâ-yuadd bedâyi'-in avam nazarındaki manasıyla, erbâb-ı

fen ve ihtisasa raci-ül-hamât şiiyresi kabil-i mukayese değildir. Bu noktayı derin bir sûrette muhakeme ve tedkik eden hekim-i mumaileyhin, fennî bizzât bir şiidir, sözü şu hükm-i felsefî dahi şehâdet eder ki sanâyi’-i kelâmiyyenin kesbî ciheti, fenden istifâde ve istifâzası büyüktür; bu da ancak öyle hasıl olur.

Feridûn

Nr. 210, s. 50-51, 13 Teşrîn-i Sâni, 1319.

3. 2. Mehmed Âsâf : Musahabe-i Edebiyye

Âsâr-ı garbiyyenin tedkik, tettebbu', nakl ve iktibâsından evvel âsâr-ı şarkıyyenin mütâlââ ve tettebbu' u lâzım geleceğine dâir öteden beri der-meyân ettiğimiz mütalaât; âsâr-ı edebiyeden iktibâs-ı meal değil, aynen terceme ile iştigâl eden mübtedîlerimizin hoşuna gitmemiş. Bazıları Fransızca bilmediğim cihetle garbın bedâyi'-i edebiyesini takdir edemeyeceğimi, bazıları da yazdığım mensûr şiirlerin Fransızca'dan iktibâs ve hatta intihâl edildiklerini bi-l-beyân yanlış bir zann ve zehâbda bulunmuşlardı. Beni en ziyâde dûcâr-ı istigrâb eden cihet eserlerimi tenkid, tezyif için "Neşîdeler" ile "Nisan Akşamı"nın girizgâh ittihaz edilmesidir, bidayet-i intişarından şimdiye kadar epeyce bir zaman mürûr ettiği halde hala unutulmaması, hala mevzû-i bahs ve makâl olması "Neşîdeler" için bir mazhariyettir. "Neşîdeler" ile "Nisan Akşamı" ne kadar tenkid, tezyif edilirse edilsin, münekkidler "Neşîdeler" gibi her satırı hatta her kelimesi pür-şiir ve hayal eserler vücuda getiremeyecekleri -Hüseyin Kâzım Bey'i bu husûsta istisnaya ve kendisinin pek çok âsâr-ı güzide neşriyle mübtedîler müstefid ettiklerini itirafa mecbûruz- bedidâr oldukça âsâr-ı mezkûrenin şiiriyet nokta-i nazarından ihtiva eylediği meziyyâta zerre kadar hâlel gelmez. Ama lafz nokta-i nazarından biraz hatâlı imiş. Ne zararı var. Âsâr-ı edebiyeye nâmına neşr ve enzar-ı kariûne vaz'eylediğimiz eserlerin hangisi hatâsız. İrsal olunan âsâra baktıkça mübtedîlerimiz içinde "Neşîdeler" gibi şiir-nisâ eserler vücuda getireceklerin pek az olduğunu itirâf etmemek elden gelmiyor.

Mehmed Naşid Bey tarafından gönderilen bir mütalaanâmede "Neşîdeler" in lafz ve mana nokta-i nazarından ser-â-pâ hatâ-âlûd olduğunu bu kere dahi ediliyor. Pek çok mütalaât ve mülâhazâtı bais olan "Neşîdeler" i yeniden neşr-i vaz'-ı enzâr edeceğimizden Naşid Bey'in mütalaâtını da anı müteakib neşr ederiz

*

Süleyman İzzet imzasıyla ber vech-i âti yazılıyor:

"Malumât ceride-i üsbûiyyesinde her hafta muntazaman neşr olunan mütalaâtınızı okuyanlardan olduğum için evvelki hafta size mukabeleten yazılanları da okudum. Bu bâbda vârid-i hâtırım olan bazı mütalaâtı arz-ı beyandan kendimi alamadım:

İsbâta hacet yoktur ki her lisânın kendine mahsûs tarz-ı tahrir ve tasviri olduğu gibi her kavmin adât ve ahlakı da başkadır. Bu madde-i mümtaz-ı bahayı bilenler bu husûsta müsahamakârâne davranmanın edebiyât nokta-i nazarından hiçbir fâideyi istilzâm etmeyeceğini anlarlar. Şîve-i lisân-ı Osmanîyi öğrenmek için meşâhir-i

üdebâmızın mahsûl-ı fikr ve irfanları olan âsâr-ı ber-güzideyi -okumak değil- adeta ezberlercesine, her türlü revâbıt-ı ifadelerini birer birer tedkik ederek çalışmak icâb eder. Bu hakayık-ı şerh ve izah eylediğinizden burada tekrar yine hacet göremiyorum. Yalnız bâdî-yi taaccübüm olan nokta şudur ki heveskârân-ı edebimiz bizde taklid-i ittihaz eyleyecek âsâr olmadığı zann ve zehabında bulunuyorlar..

Hiç şüphe yoktur ki bu fikr-i noksan mütalaâdan münbais'dir. Bizim gibi mübtedîleri müstefid edecek kadar bedâyi'-i fikriyye-i şarkıyyemiz çok şükür mevcûddur. Osmanlı üdebâ ve şuarâsının telifât-ı makbulesini tedkik, tettebbu etmeden âsâr-ı garbiyyeden iktibâs ve intihal ile uğraşmak kadar edebiyât nokta-i nazarından Mani-i feyz ve terakki bir hal var mıdır?

Biz garbın bedayi-i irfanından istifâde etmek için gayret etmeliyiz. Fakat bu gayrette edebiyâtımızı esas maksad ittihad etmeliyiz ki maksud olan terakkiyât-ı edebiye hüsul bulsun.

Âsâr-ı garbiyyeden isti'âne etmek lazımdır. Fakat şîve ve selika-ı Osmanîyi bilmeden, fikr-i edebîmizi anlamadan bu iktibâsâtta bir semere istihsâl olunamaz.

Doğrudan doğruya edilecek terceme ve iktibâsta ise âsâr-ı garbiyye mütercimliğinden mâ-adâ bir meziyyet tasavvur edemiyorum.

Ahlak ve adât-ı garbiyyeye göre yazılmış bir eserden bizce ne türlü bir istifâde tasavvur olunabilir ki anı lisânımızda nakl ve iktibâsta bir meziyyet tasavvur edilsin.

Yine tekrar ediyorum ki âsâr-ı garbiyyeden istifâde etmeliyiz. Fakat Osmanlı lisân ve edebiyâtını öğrendikten sonra..."

*

Süleyman İzzet Bey'in mütalaât-ı edibânelerini hakikaten şâyân-ı takdir gördük.

Süleyman İzzet Bey:

"Ahlak ve adât-ı garbiyyeye göre yazılmış bir eserden bizce ne türlü bir istifâde tasavvur olunabilir ki anı lisânımızda nakl ve iktibâsta bir meziyyet tasavvur edilsin" fikrasına şöyle:

"Âsâr-ı edebiye-i garbiyyenin birer kopyası demek olan âsâr-ı edebiye-i cedîdeden bizce ne türlü bir istifade tasavvur olunabilir ki anı taklidde bir meziyyet tasavvur edilsin" yolunda bir fıkra daha ilâve etmiş olsalardı hiç şüphe yok ki mübtedîlerimizi, müstefid ederlerdi.

Mehmed Âsâf

Nr. 173, s. 285-286, 30 Kânûn-ı Sâni 1318.

3. 3. Namık Ekrem: Musahabelerimiz -2-

Geçen haftaki “Musahabelerimiz”de arz etmiş idim ki: tahsil ve mütâlaaya ihtiyaç zamanlarında şiir ve edebiyât ile uğraşmak -bi-meal şiirler meydana getirmek-tuhaf hem pek tuhaf görülür!..

Sâye-i kemâlât-vâye-i hazret-i pâdişâhîde şu devr-i tâbân-ı terakki; birçok üdebâ, şuarâ, muharririn yetiştirmiş ve günden güne de yetiştirmekte bulunmuştur. Bu her lahza ‘uyun-ı mübahât-i ibtihâcımız önünde bir şey ...fakat...

Musahabe-i sabıkada dahi bi’l-münasebe arz olunmuştu:

Nevreside-gân-ı tahrîr; isti’dâd-ı edebîlerini sû-i isti’mâl ediyorlar. İleride her biri mükemmel bir edib, gerçekten bir şâir olabilecek nice nev-hevesân-ı edibimiz var, ki... Bunlar malik oldukları kabiliyyet-i meftûre-i edebîyyeden bî-haber...Beyhûde sa’y ile vakit geçiriyorlar, daha doğrusu ‘abesle iştigâl ediyorlar. Ne gibi ?

Meselâ: bir nevreside-i şiir ve edeb; unfûvân-ı hengâm-ı tahsîlinde yazı yazmaya başlıyor yazdıkları ne?..”Perestîde-i Kalbime, Sevdigime, Nedîme-i Rûhuma” ünvanları atında bir sürü ve hezeyân...

Yine bir diğer heves-kârân-ı edeb: “Şiir nedir? Edebiyât nedir?” diye başlıyor. Ortaya serüben birçok safsatalar döküyor. Halbuki bunlar şimdiye kadar defaetle söylenmiş, işitilmiş. Hâyîde şeyler vesselâm..

Hem küçücük bir iktidar-ı edebi ile şiirin, edebiyâtın -ki havsala-i tıflâna sığışmaz- ta’rîf ve teşrihine girişilmek ne büyük bir cür’ettir ya!..Meselenin daha garabeti şurasında ki: muharrir-i nev-heves; “Edebiyât nedir?” diyor, ‘Edebiyâtın’ elifi üzerine bir de şu ‘ ‘ vaz’ ediyor. Bu, ne olacak? Arabî kelimelerin de böyle kalıptan kalıba gireceğine cevâz var mı imiş acaba?!.

*

Sâye-i terakki-vâye-i hazret-i pâdişâhîde bugün esbâb-ı tahsil ve ta’allüm fevk’alade mükemmeldir. Çalışmakla her ferd, bu dilârâ-yı irfandan iktibâs-ı leme’an edebiliyor. Sa’y ile herkes lale-zar-ı fûnûnun nefis çiçeklerini istişmam ile telezzüz ve inşirah buluyor. Bina’enaleyh evân-ı tahsilde mütala’âya, tettebbu’a, öğrenmeye cidden gayret olursa daha muvâfık olmaz mı? Çalışmalı! Tevsî’-i ma’lûmât etmeli.. Devlet ve memleketin istifâdesine hâdim eserler vücuda getirmeli!.. Yoksa... Bakınız! Şâir-i heves-kar ne diyor: “Güzelsin! Sevdigim bir nev-nihâlin ebr-i alından..” Ma’na aranıldıkta: “Sevdigim! Sen yeni bir fidanın al bulutundan güzelsin!..” İşte ma’na! İşte maksad! Bir şey anlayabildik mi? Şâir, azıcık daha düşünerek yazsa lafızdan ziyâde ma’naya dikkat etse ne olurdu?!

*

Nevreside-gân-ı tahrirden bir çoğu; “ Rüzgar hafif hafif vezân ediyor”, “Vakit güzerân ediyor....” gibi mugâyir şîve, ifadeler isti’mâl ediyorlar. Kaideten ‘Vezan oluyor, güzerân oluyor’ demek lazımdır. Ba’zı ifadeler arasında “Tırazende-i hüsnün ile tâ-bende-i cemâlin ile..” gibi galat terkebiler de görülüyor. ‘Hüsn-i tırâzende, cemel-i tâbende..’ demek evlâ ve ensebdir.

Bir de â’lâ, evlâ...’ kelimelerinin evvellerine bir ‘daha’ edâtı getirerek ‘daha â’lâ, daha evlâ’ sûretlerinde yazmak kaide na-şinaslık sayılır. Hele ‘lâkin’ edât-ı Arabîsi ‘لَاكِنْ’ sûretinde yazmak ne kadar tuhaf!..Türkçe kelimeler ne ise.. İstedığımız gibi bir dereceye kadar isti’mâl ediyoruz. Ya bu gibi Arabî kelimelere dokunmaya ne salahiyetimiz vardır?..

‘Mukmir’ kelime-i arabîsi de yanlış isti’mâl olunuyor, ‘Mukmir’ ef’âl bâbında ‘ism-i fa’ildir’ tef’îl bâbında ism-i mef’ûl sûretinde telakki olunmamalı. Yanlıştır. Bu husûsa en ziyâde şiirde dikkat olunmalıdır!...

Meselâ: ‘Bir leyl-i mukmirdeki aheng-i lâtifî...’ Bu mısra’da ‘Leyl-i Mukmir’ okunsa vezin bozulur. Binâberîn ‘Bir leyle-i kamerî’ yahud ‘Bir leyle-i münevver’ demek icâb eder...

Nâmık Ekrem

Nr. 209, s. 47, 6 Teşrin-i Evvel, 1319.

3. 4. Talat Hicâbî: Köy Hâtîrâtı

Hayât-ı maderin yüzüncü senesi

-Mehmed Celal Beyefendiye-

Size köylülerin fezâil-i ahlakından, ‘âdât-ı adabından ne kadar bahsetsem hakkıyla tavsif edemem. Ma’lûmdur ki Cenab-ı Hak kelam-ı kudsiyyet-i mealinde büyüklerinize itaât, küçüklerinize hürmet eyleyiniz; rıza-yı ebeveyni tahsil ediniz, kimseyi incitmeyiniz buyurur ki muktezası üzre ‘amel etmekliğimiz vecibe-i zimmetimizdir.

İşte şu köyümüz halkının seleflerine tebe’an müşahede ettiğim mu’amele-i insaniyyet-kârânelerinin ve mecbul oldukları ahlak-ı necibelerinin yeni bir nümunesini daha yazmakla mübahi oluyorum.

Bizim köy yirmi haneden müteşekkil bir aşiyane-i saadettir. Efradının yekdiğerlerine karşı olan muhabbet-i samimânelerini görüp de hayran olmamak kabil değil.

Her ne zaman büyüklerden birisi küçüklerden birisine rast gelse cümle-i lâtiyye iradıyla beraber çalışıp çalışmadığını, anasına babasına ri’ayet edip etmediğini sorar kendi evlâdı gibi müstağrak-ı şefkatî kılar. Küçükler de büyüklere tesadüf edince selamına muntazır bir hal-i intizâm kesb eder. Anın merhaba ve vesâyâsına müte’akib işine gider.

Yalnız bir haneden ibaret olan aile efradı nasıl birbirlerine mutî’ ise bir köy halkı da yekdiğerlerine o nispette ri’ayete mecbûrdurlar. Köyün en ihtiyar bir erkeğini pederi, en müsün kadını da validesi olmak üzere tanırlar. Hatta a’yâd-ı mübârekede bütün köy halkı bu anababayı ziyaret ve du’alarını aldıktan sonra bir aile yekdiğerini tebrik edebilir. Köylüler dedelerinin¹ mucib-i mübahât olan bu ‘âdâtına bu sûretle itba’ ederler, hatt-ı hareketlerinden asla şaşmazlar.

Hüdâ-yı lem-yezel veli nimetimiz padişahımız efendimiz hazretlerini atvel ömr ile mu’ammer, ve daha pek çok seneler cülûs-ı hümayunları yevm-i mes’udunu idrâk ile ‘ilan-ı bahtiyârî etmemizi müyesser buyursun büyük validemin yüzüncü sene hayâtının iktirânı münasebetiyle köyümüz halkı meserretlerinden kendi kendilerine bir aheng tertibini kararlaştırmışlar, bu yevm-i mahzuziyyette -torunu olduğum cihetle- benim de o meserretten hisse-mend-i iftihar olmamı arzu etmişler idi ki sebeb-i seyahatım valideciğimin mürüvvetinden neşet etmişti.

1 “Dede” büyük baba! Dede görgüsü gibi dedemden gördüğüm gibi demektir.

Sürence gününe daha iki gün kalmıştı. Civar kurâyâ okuyucular² gönderiliyor, diğer köylülerin bu saadete iştirak etmeleri arzu olunuyor, köy dahilen ma-dâr-ı şükûfte-i nev-bahâr ile tezyin kılınıyordu; bir köyden gelecek beş on nüfusun ikametine bir köy evi tahsis misafirlerin ne vechle i'zâz ve ikrâm edileceği mezakire, herkesin vazifesi ta'yin ediliyor; yevm-i sürûr takarrüb ettikçe her kalbin şevk ü neşâtı artıyor, büyük validem hakkındaki hürmet, ita'ât, muhabbet ziyâdeleşiyordu.

Yevm-i muayyenden bir gün akdam davetliler toplanmışlardı. O akşam köyün harmanlığında³ med'uvvin it'âm olundu. Gece ise meşaleler yanıyor müte'addid güreşler, zeybek oyunları tertib ediliyordu.

Köylülerin güreşi, ma'lûm oyunları görülmeye sezâdır. Ben iki bahadının kuvvet-i bazı ile cengleşmesini, iki üç zeybeğin aheng-i mahalli üzre zeybek oyunu oynamalarını temaşa etmekle doyamam. Ana baba görgüsündeki zevke doyum olur mu?

Güreşten ziyâdesiyle zevk-yab olduğum için güreş hakkında biraz izahât vermeden geçemeyeceğim.

Tecrübe-i bâzû ile meydan-ı mübarezede bulunmuş kudemâ-yı cengâverden dört beş kişi heyet-i mümeyyize intihâb olundu- üç güreş tertibi kararlaştırıldı.

Birinci güreşte: on yaşında iki küçük zeybek güreşecek. Yenene iki tane oğlak⁴ yenilene bir çevre⁵.

İkinci güreşte: Onsekiz yaşında iki zeybek görüştük Yenene bir çift koyun yenilene bir cepken⁶.

Üçüncü güreşte: yirmi ikişer yaşında iki delikanlı güreşecek. Yenene bir çift boğa⁷ yenilene gümüş tabanca mükafât olarak verilecek.

Saat altı idi. Zeybek oyunlarına nihayet verildi. Atılan bir tabanca işaretiyle etraftan taraftar ve itiraza dâir bir ses iştiliyor. Mümeyyizân mümkün mertebe dikkatten kendilerini alamıyorlardı. Bu yavrucaklar epeyce uğraştılar. Birbirlerinin sırtlarını⁸ yere getirmek husûsunda bir hayli uğraştılar. Nihayet birisi bazusu⁹ kuvvetiyle arkadaşının sırtını yere getirdi. Üçüncü mükafât sayılan bir çift oğlağı kazandı.

2 "Okuyucu" 3. davet için giden davetçi: Okuyucu gezmek, düğüne davet için devr-i ebvab etmek. "K(a) T."

3 "Harmanlık" döğen vasıtasıyla buğdayları tane haline ifrag etmeğe mahsus vasi' meydanlık.

4 "Oğlak" keçi yavrusu "K(a) T."

5 "Çevre" yazma mendil büyüklüğünde köşeleri işlemeli beyaz mendil.

6 "Cepken" kolları yelek giyildiği vakit kolları iki yana salınır.

7 "Boğa" Damızlık sığır. "K(a) T."

8 "Sırt" arka.

9 "Bazu" kolun omuz ile dirsek arasındaki yukarı kısmı. "K(a) T."

İkinci ve üçüncü güreşler de bu sûretle devam etti. Müstahak-ı mükafât olanların hediyeleri takdim kılındı. Sabah ezanları okunurken güreşe de hitam verildi. O gecenin hâb ü ıstırahâtı bu uğurda fedâ edildi.

Vakta ki yevm-i meserret takarrüb etti. Sabahleyin herkes kendine çeki düzen verdi. Büyük meydanlığa toplanıldı. Ahfaddan olmaklığım münasebetiyle ve usulü veçhile evimize götürdüler. Bütün köy kadınları içinde ‘umum köylüler nâmına validemin yüzüncü sene-i hayâtını tebrik ve daha birçok torunlarını görmesini temenni ederek rızâ-yı şefkatini tahsil ettim, esnâ-yı meserretimde babacığımı, Ayşemizi rahmetle andım. Cenab-ı Sâni’ Beşer’den metanet-i kalb temennisinde bulundum.

Validem ise beyan-ı memnuniyyet ediyor, mahzuziyyetini misafirlere tebliğ etmemi söylüyordu.

Evimizden çıkınca zeybeklerin refakatiyle meydanlığa geldim. Bütün med’uvvin ve köylülerimiz muvacehesinde -Süleyman da yanımda olduğu halde- durdum. Köyün imamı efendi devam-ı ömr-i afiyet-i hazret-i hilafet-penahiye ve ümmet-i Muhammed’in selametine dua-hân oldu. Bu saf kalplerden teşe’’üb eden amin sadaları göklere kadar çıkarıldı.

Birinci güreşe ibtidar olundu. İki küçük zeybek meydana çıktı. Usulü veçhile merasimini ifâ ederek güreşmeye başladılar.

Du’adan sonra hazırûna koca anamın memnuniyyetini tebliğ ettim. Anın üzerine bu iki zade-i aile görmüş olduğumuz saadetten nâşî tebrik edildik. O günden itibaren büyük validem bi-l-umum köy halkının validesi oldu.

Köylülerin fezâil-i ahlakın aksamından olan ita’ât ve hürmete ne derece dikkat ettikleri anlaşılıyor ya!

Meşhur bir sözdür: “Sev beni seveyim seni”

derler. İşte bu saffet-i memduha ile mutasaff olanları değil mahlukât, Allah bile sever ki bu da pek büyük bir mazharriyettir.

Talat Hicabî

Nr. 71, s. 75-76, 28 Kânûn-ı Evvel 1316.

3. 5. Talat Hicâbî: Bûlbûlümüz

Bahar denilen ân-ı meserret gelmiş, kainâtın bedâyi'-i ulviyyeti, sahraların - reng-âmiz çiçeklerle mestûr- manzara-i ra'nâsı bedidar olmuş, bütün mevâki' türlü türlü zînetlere gark olmuştu.

Hele en ziyâde sevdiğim, mütelezziz olduğum koruluklar o derece zînetlenmişlerdi ki -güya ma'mûm kalplerin hissiyâtını tahrik ediyormuş gibi- hazin hazin akan dereciğin ab-revi hayâtını sadâ-yı dîl-firîbin müşteki olduğum 'andelib-i hoş edanın me'men-i terennümâtını görmüyordum.

Koruluktaki zümrüdîn ağaçlar o kadar mehabet o kadar letafet gösteriyorlardı ki hurşid-i dirahşanın nüfuz-ı rengîni fark edilemiyor, o samt ü sukûnet içinde kavalın aks-i sadası, kuzuların meleyişi, derenin cereyan-ı daimisi kuvve-i saimayı tehviz ediyordu.

Bu manzara-i tabi'iyenin hayran-ı letafeti olurken bir taraftan 'andelib'in nağme-saz-ı serve ve hubûr oluşu o alem-i ruhpervere hayât-ı diğer bahşediyordu.

Sabahın vakt-i ferah-nâkında; koruluğun en hicrî bir mevki'-i ferah-fezasında bulunuyordum. Etrafım ağaçlarla mestur, nazarım o ağaçların zinetleriyle meşhun idi. Kavalın sada-yı hazini ise bütün 'asabımı titretiyordu.

Çoban yanık yanık kavalını çalıyor şu'le-i hayâtını, umid-i ma'îşetini arıyor. Bûlbûlün aheng-i ruh-nevazı kalbine tesliyet-bahş oluyordu.

O vakitler neydi. Hala koruluktaki kuzu çobanının kaval çalışını işitiyorum gibi müteessir oluyorum.

Bahar gelmiş. Cihan ravzat-ül-cinân olmuş, bütün sahralar, bütün gülistanlar, bütün çemen-istan ü çemen-zarlar zevk-perestânla dolmuş.

Andelibin nida-yı şevk-averinde neşe-mend olamadığının tahassürünü Cenab-ı Halik beşerin bahşâyîş-i samedânîsi, ailemizin semere-i hayâtı olan "Hasan Hamid"* unutturuyor. Bütün hayâtımızı, bütün vücudumuzu ana vakfetmişiz. Onun her bir çılgıltısı, feryadı, velvelesi, yaramazlığı bizi başka bir zevk ile mütülezziz kılıyor.

İşte bizim de! Bûlbûlümüz, baharımız, ruhumuz, gülümüz, hayâtımız, eğlencemiz hep "Hasan Hamid"dir.

Talat Hicabî

Nr. 37, s. 148, 04 mayıs 1316.

* Tevellüdü: 29 Rebiyülahir 317.

3. 6. Ahmet Refik: Fransız Edebiyatı Numunelerinden

Şâir

-Andelib Bey'e-

Şâirin dâire-i şümûlünde olan şeyler nesrin dâire-i şümûlünde olan fark ve temyiz için ruhun kâffe-i tebeddülâtını tufuliyyetten şeyhuhete, cehaletten ilme, kayıdsızlıktan heves ü ibtilaya kadar gözden geçirirsek insanda mikyas-ı şiirin her yerde heyecan u teheyyüc olduğunu, aşkın la-kaydîden, kederin sürûrdan, ta'at ve ibadetin dinsizlikten, hakikatın kizbden, velhasıl ister vatanına ifâ-yı sadakat eden büyük bir adamda, ister ailesine hasr-ı vücud eden 'adi bir insanda, ister hastahanelerde hizmetkarlık ederek bir ruh-ı muhtarib olduğu halde cenab-ı hakka ibadet eden bir kadında mûlahaza ediniz, faziletin zemaimden veyahud hod-pesendlikten daha şâirane olduğunu görürsünüz; çünkü fazilet heyecan ve teheyyücün en ruhanisi ve binaenaleyh en şiddetlisidir.

*

İşte bunun için ednâ şâirler zemâim u safsataya dâir şiir yazdıkları halde hakiki şâirler hakikat ve fazilete dâir inşâd-ı şiir ederler! Bu zemâim şâirleri, ellerindeki aletten bir şey anlamayan cahil musiki-şinâsâna benzerler. Bunlar hakiki ve ebedi bir tele dokunacak yere, kısa ve bozuk tele dokunurlar. Aynı meharetle iyilik ve kötülük heyecanından husule getirilen sada, bu şâirlerin hevesât-ı hevâ-yı meşrebâne-i beşerden çıkardıkları sadadan bin kat daha tanin-averdir; çünkü bir şiir uluhiyyetten ne kadar bahs olursa o derece şiiriyyeti haizdir; çünkü şiir-i ulvi Cenâb-ı Hakk'tır.

*

Daha henüz bir çocuk iken bazı kere küçük hemşirelerimle "Musiki-yi Melâik" tesmiye ettiğimiz şeyle vakit geçirirdik. Bu oyun, bir kamış parçasını nısf dâire veyahud gayet sivri köşeli bir kavs şeklinde bükme, iki ucunu üzerinde okun tevcih edildiği ipe müşabih bir tel ile birbirine yanaştırmak, sonra okun iki kenarına, harp telleri nasıl yapılmışsa o vech ile gayr-ı müsavi büyüklükte saçımla düğümlemek ve bu küçük harp rüzgarın karşısına koymaktan ibaret idi. Sakin durur iken birdenbire bir vezânî-yi mecnûnâne ile esen nesim-i sayf, kamışı tehiz eder, ondan çam ağaçlarının oymalı yapraklarında hasıl ettiği gibi hemen hemen bir rikkat-ı mahsûsayı haiz sesler çıkarırdı. Arada sırada kulaklarımızı diğer, melâik-i asman-ı nağme-saz oluyor zan ederdik. Bu oyun için ber-mu'tad hemşirelerimin saçlarının örgüsünden kesilmiş ince, uzun, körpe, kumral, ipek gibi saçlar kullanırdık; fakat bir gün meleklerin başkasında da, başka bir alından koparılmış saçta da nağme-saz olup olmayacağını tecrübe etmek istedik.

"Teror" zamanının mahbeslerinde saçları vaktinden evvel ağarmış olan, pederimin halası bizim evde oturur; bağçede hem yanımızda dikiş diker, hem de

oyunlarımıza nezaret ederdi. Artık o da bizim çocukluğumuza uydu. Saçlarından makasla uzun bir tel kesti, bize verdi. Derhal bununla da ikinci bir harp daha yaptık, birincinin yanına koyduk, ikisinin de nağmelerini dinledik. Halbuki gerek iplerin ipi gerilmiş olmasından gayet elastikî, feryâd-âميز bir tabiatı haiz bulunmasından ve gerekse rüzgarın diğerine nispeten küçük harplerin birinde daha hızlı, daha lâtif esmesinden ileri gelsin melâik-i nesim, beyaz saçlarda kumral çocuk saçlarındakinden ziyâde bir ahenk, daha ziyâde bir hüzn ile nağme-niksar oluyordu. İşte o günden itibaren lâtif alınının saçlarını bize kopartması için halamızı ekseriyyâ ta'ciz ediyorduk.

*

Telleri elyafının sinine nispetle esvât-ı muhtelif çıkaran, fakat bu zî-ruh iplerin beyaz şebekesi arasında kumral şebekedekinden daha ahenk-dar sadalar peyda eden bu iki harp, iki sinn-i beşere has olan iki şiirin, çocukça, fakat hakiki bir tasviri değil midir?

Gençlikte zevk ve hayal, son senelerde ise ibadât u ilahiyyât mevcûddur. Hayât ve kainâta bir selam ile bir veda', bir selam olan veda', ömr-i beşerin âfâk-ı şâmından aşikar bir sûrette lâkin geç i'tila eden tecelli-i rabbânîye en samimi, en müşa'sa', en mukaddes bir selamdır!

Ahmed Refik

Nr. 3, s. 10-11, 6 Eylül 1315.

3. 7. Hasan Bedreddin: Musahabe-i Edebiyye 2

Edebiyât-ı Cedide-Edebiyât-ı ‘Atika

Edebiyât buraya kadar bast ü beyan olunan elfaz-ı kelimâtta ne olduğu elbette anlaşılmıştır. Ba’zı şâirimiz, ressamlarımız- çünkü tasvir-i şiir ile resim, maharet cihetiyle aynıdır. Ki aşağıda tasvirden de zikr edilecektir.- bir levhayı vücuda getirmek için pek çok elvan ve elfaza müracaat ederek ma-hasal-ı karihalarını, alaca, bulaca ederler. Bakınız bir kadın vücudu tasvir edelim buna şiir, edeb, resim, kroki diyelim. Eğer şiir ise tezyine, resim ise telvine muhtaç olduğu, müstagnî-yi beyandır. Tezyin ve telvin edelim. Marr-üz-zikr şâir ve ressamlarımızca ibtida bir nigeş yani gerdenine bir kırmızı kurdela, onun altına bir sarı bez örttükten sonra bir beyaz, daha aşağıya bir siyah... ilh koyalım. Ve bu kadını odamızın bir köşesine oturtalım. Diğer köşesine dahi yine taze ve güzel bir kadını yalnız, serapa penbe veya beyaz ile giydirelim. Sonra onları bir nazar-ı insaf ile temaşa edelim. Hangisi daha ziyade güzel görünüyor, hangisi daha ziyade kalbimizde icrâ-yı tesir eyler. Zannedersem yalnız -düz beyaz penbe olanı. İşte demek her şeyin tabi’liği daha makbul ve lâtif imiş; o halde biz de bir şey yazacağımız, bir şey vücuda getireceğimiz, bir levha tersim edeceğimiz zaman kalem ve fırçamızı kendi re’y ve hevasına terk edelim. O; istediği gibi yazsın. Şimdi salif-üz-zikr edebiyâtı bir bir kadına benzetmiş idik, mademki edebiyat bir kızdır ve mademki kız da, kadın da değişmez; öyle ise edebiyât da değişmez lâkin elbiselerin şekil, rengi modası değişebilir. Edebiyât da işte bi-aynihi buna benzer. Nasıl benzemesin ki bunda tebeddül eden sözler değildir. Bundan “300”sene mukaddem yani dört asır evvel gelen, ve âsârını seve seve okuduğumuz koca Nef’î’yi unuttunuz mu? .. Onun dört yüz sene evvelki şiirleri, avaz-ı ateşini el’ân bizim kulaklarımızda çınlatmıyor mu? Bu halde hal böyle iken yine teslim edersiniz ki Muallim Naci merhum vefat edeli çok bir şey olmadı. Hemen asrımız üdebâsındandır. Bir de onun defâtir-i neşaidini karıştıracak olur iseniz, onun terennümât-ı dil-suzânesi sizi ağlatmak istemez mi?.. Demek ki bir söz ister eski olsun, ister yeni olsun asla değişmez. Madem ki kalpten feverân ediyoruz. Tesirini zayı’ etmez. O halde emin olunuz ki tagayyür eden o genç kızın esvâbı yani edebiyâtın şîve-i tahriridir. Meselâ: bundan asırlarca evvel: “Emin ol ki ey güzel benim feryadına senin, ahu gözlerin sebebidir.” demişler ise zamanımızın üdebâsı bunu “Çeşm-i mahurun sebebidir nâle vü feryadına” sûretinde tahrir ediyorlar. Zannedersem bu ikisi yani edebiyât-ı cedide ile edebiyât-ı atika beyninde bir fark bulamadınız. Öyle ise edebiyat birdir. Gayr-ı mütegayyir.

H(a) Bedreddin Nr. 209, s. 48, 6 Teşrîn-i Evvel, 1319.

3. 8. Celâl: Mütalaât-ı Felsefiyyeden: Hikmet-i İslâmiye ve Felsefe-i Hazırâ-yı Garbiyye

Şu son asırda fûnûn-ı şettanın fevk'alade ilerlemesi felsefeyi farziyât-ı vahiyeden büsbütün tecrid etti. Louis Fouquet gibi pek nadir hükemâyı istisna edecek olursak, artık bu zamanda tenasüh-i ervah-ı zann-ı 'acîbîne, esâtir perilerine inanan kimse bulunmaz, felsefe netice-ül-fünûndur. Ve böyle olması lazımdır. Bu fikrimi bir mesel ile biraz şerh ü izah edeyim.

Kurun-ı ahireden fenn-i celil-i kimyanın, fizyolojinin veleh-resân-ı ukul olacak derecede terakkisiyle ecsâm-ı uzviyyeyi teşkil eden zerrâtın sûret-i daimede teceddüd ettiği, yerlerde diğerlerinin kâim olduğu anlaşıldı. Bundan şu netice-i felsefiyye çıkar.

Mademki ecsâm-ı uzviyyeyi teşkil eden zerrât sûret-i mütemadiyyede değişiyor, demek oluyor ki ruh, teceddüd-i daimiyi zerrâta rağmen gayrı mütebbedil bir halde bulunuyor. Binaenaleyh ruh mevcûd ve cesedden ayrıdır; cesedin ifnâ-pezîr olmasıyla ruhun fena-pezîr olması lazım gelmez.

Görülüyor mu; biz, şüphesiz onyedinci asırda yaşayanlardan daha ziyâde emin olarak ebediyyet-i ruha mutmain olabiliriz. Def'-i şüphe için elimizde yalnız bir çare vardır: o da "ehadiyyet-i fenniye"dir. Makâlât-ı sâiremde, muktedir olabileceğim mertebede felsefe-i hazırâ-i garbiyyeyi kari'lerime tanıtmaya çalışmışım. Elbette, asrımızı işgal eden mesâil-i 'azime-i felsefiyye hâtırlardadır. Bu makâlemizde bunları hikmet-i garrâ-yı islamiye ile mukayese edelim.

Alem. -Alem nedir? Fikr-i beşeri tetebbu' edecek olursak alem-i lafza-i müdhişesini, milel ü akvamın suver-i muhtelif-i garibe ile şerh ü tefsir ettiklerini anlarız. Şâir-i eşher Homeros'a bakılırsa arz, nâ-mütenâhî olan nehr-i okyanus ile muhâttır. Batlamyus'a nazaran arz merkez-i alemdir. Bunlar vâhi. Yalnız; kudemâ içinde bir dereceye kadar Yuhanlılar ve bilhassa Lukretyus alem hakkında bir fikr-i hakiki peyda etmiştir. Kurun-ı mutavassıta pek muzlimdir. Ancak Kopernik, Galile, Kepler, Newton'ın mesai-i ilmiyyeleri sayesinde alemler setr eden ridâ-yı mechuliyet sıyrıldı. Alemler ortasından alem-i arzın, ecnâsı zevî-ül-ukûl ortasında beşerriyyet-i arziyenin mevki'-i hakikisi anlaşıldı. Gelelim Kuran-ı Azim-üş-şan'a: Kuran-ı Mübin'in ilk ayet-i kerîmesi bu sitare-i arzdan ma-'ada daha birçok alemlerin vücudunu kemal-i belagatlı beyan ediyor. Bâ-huhus "Vemâ erselnâke ilh..." mantuk münifince şefi'-i a'zam efendimiz hazretleri yalnız bu aleme mab'us olmayıp bi-l-cümle 'avalim-i 'ulviyye ve süfliyyeye mahza rahmet-i rahman olmak üzere irsal buyurulmuştur. Kuran-ı Azim-ül-kadr'in hemen her cihetinde görülen "Rabb-ül-'alemin" terkihi sühbanisi hep bu fikri teyid eder.

Alem-i şemse gelelim: Kopernik onaltıncı asr-ı miladiye doğru, manzume-i şemsiyyeyi sûret-i fenniyede anlatabildi. İngiltereli İsaac Newton onyedinci asrın ibtidalarında kuvve-i cazibeyi ve bilhassa kuvve-i dafî'ayı halletti. İşte bu iki keşf-i mühim bugünkü fenn-i heyetin esasıdır. Bir defa daha Kuran-ı Mübin'i açalım, tenvir-i uyun edelim:

Sûre-i Fâtır'ın otuz dokuzuncu ve sûre-i Yâsin'in otuz sekizinci ayât-ı kerîmeleri bunları muhtevi bulunuyor.

Alem! Şu nâ-mütenâhiyyet-i uzmâda bunca nücum-ı azime, esir-i intizam olarak dönüyor, halâ-yı mutlak-ı nâ-mütenâhîdir. Hiçbir yer kazanın hududunu teşkil etmiyor. Her yer anın merkezidir, aşağısı, yukarısı yoktur. Acaba hangi kuvvete ibtina ile bunca ecrâm-ı 'azime çarpışmayıp ayrı ayrı mihverlerde dönüyorlar, acaba neden bunlar bir merkezde ictima' ile bir küll-i vahid teşkil ediyorlar. Hangi el bunları böyle muallakta bulunduruyor; vehle-i ûlâda, insana bir hayret gelir. Bunları bu intizama koyan kuvve-i cazibedir, acaba cazibe nedir; işte fûnûn burada topallıyor. Bu husûsta yegane müracaâtgahımız Kuran-ı Azim-üş-şan'dır. Cenab-ı Hakk sûre-i celile-i Fâtır'da, daha birçok yerlerde alemleri tutan ancak kudret-i samedâniyyesi olduğu müminin-i mevcûduna buyurmuştur. 16'ncı asrın en büyük keşf-i heyetîsi istikrar-ı şemsdir. Manzumemizi tenvir eden şems mihveri üzerinde dönüyor, lâkin sâir seyyârât gibi diğer bir haremde havlinde dolaşıyor. "Veşşemsi tecri...." mantuk-ı münifince şemsi mahal Kuran'da cereyân ediyor. İşte, görülüyor ki a'sârın bunca istihzarât-ı fenniyesiyle husul-pezîr olmuş bir keşf-i mühim, bir ayet-i kerîmenin sûret-i fenniyede bir şerh-i bâb-ı fenden başka bir şey değildir.

"Ondokuzuncu Asırda felsefe" ve "Camille Flamarrion'un Felsefesi" ünvanlı bendlerimde felsefe-i maddiyyûnu, tarafdârân-ı felsefe-i ruhiyyenin akvâliyle redd ü cerh etmiş idim. Demek oluyor ki en hakiki felsefe, ta'bir mu'azzir olsun, en fenni felsefe-i hazıra ruhiyyûndur. Bu makâle-i hakirânemizde hikmet-i celile-i islamiyye ile mukayese edegeldiğimiz ve edeceğimiz felsefe bu felsefedir. Yoksa maddiyyûnun faraziyyât-ı ebleh-firîbânesi değildir.

Flemenkli Baruch Spinoza'nın mensub bulunduğu panteizm meslek-i garibi, ruhiyyûnun istidlâlât-ı fenniye-i cedidesiyle zîr ü zeber edilmiş bulunuyor. Panteistler heyet-i umûmiyye-i avalimi vücud-ı halik olmak üzere telakki ederler ki bu gayet garip bir "ateizm"dir. Diyanet-i ulviyye-i islamiyyede Cenâb-ı Bari kendi mahlukuna müsavât veya müşâbehetten mütealidir. Felsefe-i hazıra-i ruhiyyun da bize bunu söylüyor, hem de fûnûn-ı tabî'aya istinaden söylüyor. Geçelim mesele-i insana:

İnsan bu mu'amma-yı sübhani; bilcümle esrari, binaenaleyh bilcümle mesâil-i felsefiyyeyi muhtevi bulunur. Fizyoloji, ruh-ı cismani, ruh-ı rabbânî, ebediyyet-i ruh, esas-ı ecnâs-ı nebâtiyye ve hayvâniyye hep bunda dahildir.

Makâlât-ı salifemde arz etmiş idim. Avrupa’da ser-amedân-ı tarafdarân-ı meslek-i ruhiyyûn Montpellierli Doktor Bartz’in mesleğini kabul etmişlerdi: yani insanı, şahsiyyet-i beşeriyyeyi teşkil eden ruh-ı rabbânî ile ruh-ı cismani ve cesedden ibaret buluyorlar. Ruh-ı cismaninin asıl ruhtan mücerred olduğunu tafsîlâtıyla ‘ananesiyle anlatmış idim. Ruh-ı cismani ıstılah-ı şer’îdir. Bunun mukabil-i fenniyesi “kuvve-i hayâtîyyedir.”

Şeriat-ı garrâ-yı islamiyye de insanı böylece taksim ediyor. Bu husûsta ma’lûmât almak isteyen merhum Sırrı Paşa’nın telif ettiği “Ruh” risalesini mütâlaasını tavsiye ederim.

Ebediyyet-i ruha geçelim: Geçen makâlede ismi geçen “Ferdâ-yı Memât yahut Fenne Nazaran Hayât-ı Müstakbele” nâm eserde Louis Fouquet ebediyyet-i ruhu tecarib-i fenniyye ile, adeta ecza-yı kimyeviyye ile, kloroform ile isbât ediyor. Bundan burada bahs etmek olamaz, uzun sürer, inşallah buna dâir bir makâle yazarız. Diyanet-i islamiyyenin va’d ü va’idi olan cennet ve cehennem, safâ-yı ezeli, cefâ-yı sermedî hep bu değil midir.

Esas-ı ecnas-ı hayvaniyyeye gelince: neşr ettiğim bir makâlede “Darwin” ve peyrevlerinin istimal-i tarikiyle esas-ı ecnas-ı hayvaniyye ve nebâtâtı ta’rif edemediklerini, her ne kadar herkesin anlayamayacağı bir lisân ile yazmış isem de, sûret-i fenniyede isbât etmiş idim. İslamiyyet Darwinizmde külliyyen mugayyirdir; binaenaleyh maddiyûnun cebriyle husul-pezîr olmuş bu meslek-i sakîm ve ‘akîmi islamiyyet kat’iyyen kabul etmiyor. Zâten şu son senelerde insaniyyetin kendisiyle iftihar ettiği kaşif-i azam Luois Pasteur sahip-kırânâne reddetmiş, haşr ü zemine geçirmiştir.

Mesail-i felsefiyye burada bitiyor. Bir de felsefeye merbût olan ahlak ciheti var. Malumdur ki her felsefe ahlaka başka bir nazarla bakıyor. Meselâ ruhiyyûna nazaran ebediyyet-i ruh sabit olduğundan adalet-i ilahiyyenin de zalimleri duzahta zebun ve erbâb-ı fezailin behişt-i a’lada ilelebed ni’am ve hükm-i lâtuhsâ ile dil-sir buyrulacağı muhakkaktır. Maddiyûna gelince, ebediyyet-i ruh şöyle dursun, haberdar mecerrid bir ruh bunlarca külliyyen merdûd olduğundan adalet-i uhreviyye masal kabilindendir.

Ahlakın esası “ebediyyet-i ruh”dur. Buna istinad eden her felsefenin nazariyyât-ı ahlakiyyesi birdir; binaenaleyh ahlak-ı ruhiyyunun nazariyyâtı ahlak-ı islamiyyenin nazariyyatı gibidir.

Celâl

Nr. 83, s. 122-123, 29 Mart 1317.

3. 9. A(yın) Rahmi: Musahabe

Bu ser-levha altında yazmak istediğim satırlar, Birecikli N. Ekrem Bey'in "Dibace-i Aşkımın" ünvanıyla neşr ettiği küçük, nefis bir kitap içindir. Takdir-i meziyyet gibi büyük bir teşbihe cesaret edişim biraz garip görülüyorsa da, öteden beri bedâyi'-i kalemiyyesine meftun olduğum N. Ekrem Bey için sırası gelmiş iken birkaç söz söylemek istiyorum:

Ekrem'i pek yakında tanıdığım halde hayât-ı edebiyesini yine teşrih etmekten çekiniyorum; çünkü korkuyorum ki yazılarımda bir şaibe-i iltizam aramak zahmetinde bulunanlar olacaktır. "Dibace-i Aşkımın" bu küçük, fakat ser-a-pâ pür-şiir ve hayal olan kitabın mündericâtı mütenevvi' olmakla beraber yine bir kıt'ada birleşiyor; Ekrem Bey ilk önce küçüklüğünden, küçüklüğünde geçirdiği hayât-ı saadetten bahs ediyor, ve burada efkar-ı tıflâne ile bedâyi'-i tabi'atı o kadar tabi'i, o derece sanatkarâne bir sihr-i tahrir ile mezc ediyor ki, insan bu levha-i asûdegî-yi tufuliyyete, meftun oluyor, daha sonra yine küçük bir hâtıranın leme'âtı sünuhu görülüyor. Bu hâtıralar, safha-i tasvir-i zibayişi hayât öyle bir selamet-i kalemiyye ile tasvir ediliyor ki, öyle bir hüsn ü ra'şan-ı meftuniyyet ile yazılıyor ki, bu sanat-ı tasvire hayrın olmamak mümkün değil. Bu hâtırâtın içinde Fırat ve Halep'e aid satırları okurken her noktasında bir pervaz-ı i'tila hisseder, Fırat nehrinin ruh-nevaz-ı aheng-i cuşa cuşunu işidiyorum zanneylerdim. Bu kısımlar, yine şâirane bir ifade-i ruh-ı istinası ile yazıldığı halde, oranın bedâyi'-i tabi'iyyesine ahval-i arazisine dâir birçok malumâtı da ihtiva ediyor, ve bununla hükm olunur ki bu sanat-ı ifade, bu tarz-ı tasavvur müstesna bir tabiatın nümune-i mahsuludur. En son hâtıra N. Ekrem Bey'in mektepte geçirdiği hayâtın bir lem'a-i mün'akisesidir. Ve yine bu parçalar da birçok malumât-ı fenniye ile beraber bulundukları için bir kat daha kıymet-i edebiyeye kazanıyorlar. .

A(yın) Rahmî

Nr. 187, s. 344, 29 Mayıs 1319.

3. 10. Doktor Arif İsmet: Şâiriyet ve İşret

Ah, o ter-zebânân-ı sühan-ı şen-cana yazıklar olsun o nükte-guyan-ı belagat pervane ki ilk neşîde-i aşıkanelerinin en parlak manzume-i edebânelerinin berceste mısra'larında veleh-bahşa mazmunlarında neşve-i şarab ü mey. Daima cünbüş-i cam-ı gül-gün görülür. Hangi bir edib-i suhen-sazın elhân-ı ruh-nevâzına vakf-ı sımah-ı dikkat edilse mutlaka ilk aheng-i bedi'a-nüma, ilk fazl-ı hayr-ı fezasında tarab-ı 'ayş ü nuşun teraneleri, sahbâ-yı mey-i musaffa fesaneleri işitiliyor.

Bahar oldu mu, eşkal-ı nev-şikeste sâgar-ı minâya, jâle-i ebr-i seher bade-i ra'nâya benzetilir. Yaz geldi mi. Sahn-ı çemenzara güya bade-bedest-i hizmet bir peri-i pür-zib-i zînet süsü verilir. Kış günlerinde cam-ı şarab la'l-i fâm sanki ezhar-ı gülgünden yapılmış nev-bahar-ı hayâtın bir dest-aviz-i dil-i avizi imiş gibi telakki olunur. O halde ki bir kadeh badenin neşe-i can-fezasına bütün ezvak-ı hayâtın hülâsa-i maiyyesi hükmü verilir. Ah o hayal-perveran-ı talakât-ı beyane, hayflar, o zümre-i kûteh-binâna ki menzilet ve kader-i beşeri ancak mey-gedenin mastaba-i pejmürde ve pür-jengine kadar yükseltmek semahât-ı acz-ı nemasında bulunmağı kendileri için bir fazilet-i edebiyeye 'addetmişler!..

Onlar, hissiyât-ı rakika-yı insaniyyeyi gıcıklayan bu şâirler değil midir ki neşe ve şarabın dastan-ı vâsf-ı beyanında hiçbir mahzur göremeyerek nevreste-gân-ı erbâb-ı edebin dimâğ-ı hüsn ve iştîyakını daha küçükten alıştırmışlar. Mey deyince anda, o bezm-geh-i safa-nişanda safa-yı dehr mündemic, mahlul, sanki mirât-ı hayat mâyi' halinde bir kadehe dolmuş o, içilince kudureti bitmiş, gitmiş olacak imiş efsus, kâfiye, vezin, mazmun gibi şiir ile güya lazım-ı gayr-ı müfarık olan üç şart-ı şâiriyyete riayet için ekseriya hayale tabi' ve galiba hakikat ve ciddiyetten müteba'id olan erbâb-ı şiir ü edeb ne derlerse desinler, biz etıbbâ, vâsf-ı rengin-i şarap ile sermest-i hâme-i iktidar olmak isteyen cür'a-keşânın ifadâtını bir nevbet-i hezeyan 'addeyleriz. Ümid ederiz ki mey ve şarab sitayişinde itnab eden erbâb-ı şiir ü edeb, artık bu mesti-i bi-ma'niden ayılacaktır.

*

Garibdir: Gazel-serâlık. "Şâir" nâmını almak için yahud şerati-i şâiriyyeti cem'etmiş bulunmak için pelâs-pâre-i rindi, sâgar-ı be-kef, keşkül-ı bedest gezmek lazım imiş. Şâirin karargahı meyhane, habgahı mastaba-i 'ayş imiş. Şâirdeki sünuhât ve tulu'ât-ı şiiriyye sah-pa-yı cam-ı cemde tecelli-nüma olur imiş. Pejmürde bir kıyafet, perişan bir heyet, aileden nefret, bunlar hep şerait-i şairiyyet imiş. Sa'yın lüzumu yok, sıhhatin değil kıymetsiz, alayış-ı hayât hiç-i tedkik-i ciddiyât-ı bi-sûd, mütehassıl-ı bade-keş bulunmak, hırmanlar, hüsrânlar içinde tebah olmak, ve fakat birkaç gazel,

birkaç manzume bellemek bir iki mukaffa, mevzun söylemek gaye-i terakkiyât-ı şâiran imiş. Efsus!

*

Nice, gayretin, bu mahi-i nâmus-ı iffetin o muharrib-i sıhhat ve sa'adetin bu kadar revac ve itibarı, hep bu kabil âsâr-ı şiiriyyenin, ekser sühan-veran-ı eslafın yadigarıdır. O tatlı sözler pek çok 'ayyaşları telh-kâm etmiştir. Çok defalar, raks-aver, ruh-perver bir manzumenin şerefine içilen ilk kadeh, kavî, cerî bir vücudun son nafaka-i melâmeti olmuştur. Böyle mi olacaktı? Edebiyât, sanayi'-i edebiyye, kavanin-i belagat, nizamnâme-i fesahat böyle mi iktiza ettiriyor.

Fezâil-i ahlakiyyeyi ta'lim, hissiyât-ı 'aliyeyi insaniyyeyi teşrih, mahiyyet-i beşeriyyeyi i'lâ gibi vezaif-i 'aliyeyi ifâ ile mükellef olmak şerefine mazhar olan edebiyât ve buna nispet ve mülâzemetle mübahi bulunan üdebâ ve şuarâ 'acaba seyyiât-ı işreti tedkik ve anın netâyic-i seyyiesinden girive-i hâtır-ı na-geh ruşenler çare-i halas ü necâtı tefhim ü telkin-ı salahiyyetini dahi hâiz değiller midir?

*

Vakı'a biz etıbbâ işret aleyhinde muhacemât-ı bi-nihaye ve daimeden hali kaldığımız yoktur. Bu bâbda kütüphaneler dolusu yazılar yazdık. Bir kadeh badenin mey akşamları ekseriya bir ömre bedel, bir hayâta mal olduğunu dilimizin döndüğü kadar anlattık. Mey-âşâmların, meyhane-nişinanın mümkün olduğu kadar mi'delerini ciğerlerini ta'mir ediyoruz. Bir kadeh badeye rehnettikleri cevher-i afiyetlerini istirdada sa'y eyliyoruz. Pek çok zinde vücud-ı bed-mestlerin ufak bir tezelzül-i sahi ile bir daha kalkamamak üzere hak ü helaka düşecekleri zamanda mu'avenetlerine yetiştik ve bu şıtab-ı mu'avenetin, hizmette muvaffakiyyetin bir def'aya mahsûs olduğunu çoklarına söyledik. Pek azına dinlettik.

Biz bu kadarcığına da razıyız. Ya şâirleri, bazı âsâr-ı şiiriyyeyi ne yapalım? Bunlar piş-gah-ı mesa'imize reh-güzâr-ı âmâlımıza duvar çekiyorlar. Bezm-i seyyiât-ı işretten, işretteki vahşet ü vehametten acı acı bahs ederek üftade-gânından -binde bir olsun- bazısının bu mayi'-i zehr-alûddan nefretini istihsal ettiğimiz sırada anlar bir kadeh meyın hararet-i iştiyakıyla suzan olan hasta-i işrete şifa niyetine bardak bardak sunuyorlar. Öyle sunmak ki hasta o beyabât-ı 'ateş-âmîze karşı sâgar-ı muhakemâtında bir katre olsun cür'a-i emel bile bırakmıyor.

*

Demek isterim ki şâiriyyet işretten müteneffir olmalı. Bunların her ikisi yekdiğerinin rakibi, hasm-ı bî-âmânı olsun. Âsâr-ı şiiriyyede, lisân-ı edebde, "câm-ı hayât-bahş" yerine "bâde-i zehr-âlûd" terkibi kullanılсын.

Doktor Arif İsmet

3. 11. Ali Ekrem Bolayır: Servet Gazetesinde Okunmuştur

Servet-i Fünûn üç dört haftadan beri “Şiirimiz” ünvanıyla neşr eylediği makâle-i acizanemin ma’badını bu haftaki nüshasına nakıs olarak dercetmiştir. Bu makâlenin evvelki aksamını mütâlâa edenler şöyle bir hatimeye nazar-endâz-ı istigrâb olacaklarında şüphe olunamaz. Binaenaleyh izah-ı maddeye lüzum gördüm. Makâlede elfaza aid tedkikâtın tatbikâtına girdiğim gibi bi-t-tabî’ ma’naya müteallik tatbikâtı da yazmıştım. Ne çâre ki edebiyât-ı Osmaniyeyi inhisara almak da’iyesinde bulunan Servet-i Fünûn muharriri eş’ar-ı cedide hakkındaki tenkidât-ı muhikkadan pek de memnun olamadığı için midir nedir? Makâlenin tatbikâtından hoşuna gitmeyen kısım-ı a’zamını külliyyen tayyederek sonundaki ‘ibâreyi -lüzumlu lüzumsuz!- yukarılardan istediği bir cümlemin nihayetine ilsâk edivermekle iktifa etmiştir. Bunun böyle olabileceğini evvelce tahmin ettiğimden makâlenin ya bilâ-tagyîr derc yahud i’âde edilmesini sûret-i mahsûsada ihtar eylemiş idim. Şu ihtara rağmen eserin adeta tasarrufuna kadar gidilmiş. Munsif ve hak-şinâs geçinenlerin herkesin hakk-ı sarihine nasıl tecavüz ettikleri bununla anlaşılır. Böyle bir tecavüzün başka bir semeresi de olamaz. Çünkü matbu’ât-ı Osmanîye hamd olsun Servet-i Fünûn’dan ibaret değildir. Makâle-i acizânemi zîr ü zeber edenler bu ciheti düşünmeli idiler. Eserimi vesâit-i münasebe ile ve hazfolunan tatbikât-ı tafsîlâtın ma’-ziyâdeten derciyle tekrar neşr ettireceğim. Şu halde erbâb-ı mütâlâanın tabî’ olan nazar-ı istigrâb ve muahezeleri şimdilik muharrir-i acize değil Servet-i Fünûn’a aid olmak lazım gelir sanırım. Bundan sonra âsâr-ı acizânemi haftalık Malumât gazetesıyla neşr edeceğim.

A(yın) Nadir (Ali Ekrem Bolayır)

Nr. 67, s. 60, 30 Teşrîn-i Sâni 1316.

3. 12. Hayriye: Medeniyet ve Kadınlar

Avrupa'da "Feminizm" meselesinin sebab-i zuhûru ve gittikçe tevessü' ve kesb-i dehşet etmesi, ve kadınların erkek işlerine karışarak matbu' sanat ve mesleklere koşmalarının ne sebebe mebni olduğu çoklarımız indinde meçhul olmağla beraber zâhiren terakkiyât-ı nisvaniyye sûretinde şa'sa'lı telaki olunmasına binaen bu makâleyi en mühim bir mesele-i hayat-ı ictimaiyyeyi teşkil eden bir maddeye hasredeceğim:

Bu meseleyi hall için sözde tâ-bidayetten ibtidar mecbûriyetindeyiz; hilkat-i ademden sonra zuhur-ı islama kadar geçen devirlerde ve bedeviyet alemlerindeki hayât-ı nisvaniyye böyle efkar-ı vahiye-i terakkiyâtta azade geçer, yalnız yavaş yavaş medeniyetin sirâyet ettiği yerlerde beraberce zuhur-ı islamiyetten sonra o din-i mübinin cemiyet-i beşeriyyenin muhafaza-i intizam ü tevazün-ı umuru ve tafe-i nisanın takallübât-ı zamaniyye ile her zaman dâcâr olmaları melhuz olan evza'-ı müşkile ve ahval-i perişaniyyette hukuk-ı asliyyelerini muhafaza ve vazaif-i nisaiyyelerini hakkıyla idameye müsaade sadedinde münteşir-i ahkam-ı celilesi bu günkü meseleyi de daha o zaman fazl etmiş, her türlü muhâtarât-ı müstakbelenin önünü almış ve tarik-i felahı göstermiş idi. Binaenaleyh intişar-ı nur-ı islamiyetten sonra müslümanların mezahib-i muhtelifede bulunan milletlere tarik-i temeddünde kah rehberlik, kah pey-revlik ettikleri tek mil bu zamanda kadınlarımız ahkam-ı şeri'yye saye-i sıyanetinde her türlü müşkilât-ı hayâtiyye ve muhâtarât-ı zamaniyyeden masun ve vazaif-i ricale iştirak ihtiyacına giriftar olmayarak mes'uden ve şeref-i nisvanileri mahfuzen bu güne kadar geldikleri halde bi-l-akıs edyân-ı sâirede bulunan nisanın medeniyetin terakkisi nispetinde mevki'leri müşkilleşmişti, hayâtları dâcâr-ı tezelzül oldu. Nitekim bu gün bizler yine aynı hali muhafaza ettiğimiz halde muasır-ı medeniyetimiz olan diğer mezhebdaki kadınlar ne yapacaklarını şaşırılmış ve terakkiyât-ı nisvaniyye nazarıyla gördüğümüz ahval-i perişaniye düşmüşlerdir. Zira malumdur ki bir kavm efradından her birinin ahlakı, terbiyeleri, derece-i hissiyâtı, idare-i nefsiyyeleri, kabiliyetleri kabul-ı evsaf ve mezâyâ-yı insaniyyeye derece-i isti'dâdları bir değildir. İnsanları her türlü mesavi ve mehalikten hıfzeden hal-i bedeviyetler ahlak-ı safiyye ve dindir. Bedeviyette çıkıp birdenbire umman-ı medeniyete atılanların ise başları boşalmış demektir. İnsanların hepsi medeniyetten aynı derecede istifade ve ahlak-ı müstahsene-i medeniyeden hisse-mend olmayanlar ahlak-ı safiyye-i bedeviyeyi de gaib etmiş olacakları için eğer maneviyâtlarına hakim olan din dahi adem-i tesettür ve irtikab-ı minhata...mani' olmazsa mütesâlikleri bu hali kesb eder. Meselâ cihet-i tesettürü ele alalım:

Kaç göç olmayınca erkek ile kadınlar daima bir arada bulunabilecekleri ve hissiyât-ı tabî'yye sevkiyle rical ile kolaylıkla münasebet peyda edecekleri cihetle ve müskirat da araya girince ihtiyar elden gidip ahlaksızlığa ve anın tevliid edeceği her nev' muhâtarât ve mehalike yol açılmış olacağı der-kârdır. Her ne kadar daima erkeklerle görüşebilmeleri sebebiyle kadınların gözleri fikirleri çabuk açılır, görgüleri bilgileri çoğalır ve taallüm ü tefennün ve kavâid ü adât-ı medeniyyeye daha çabuk kesb-i ittılâ'ileri kabil ve aynı zamanda kadınlık ne demek olduğu nokta-i mühimini daha çabuk öğrenmeleri ve ifâyâ heveslenmeleri varid-i hâtır ise de ma'teessüf mahsul-ı muzırrâtı bunları unutturmakta ve mucib-i hüsrân ü meyusiyyetleri olmaktadır. İmdi müsaadât-ı mezhebiyye ile ahval-i medeniyye ictima' ettikçe kadınlar kendi başlarına taharri-i maişet ve imrar-i hayâta mahkum dolayısıyla der-geh-i sefalet ü ahlak dahiyesi tehlikelerine mu'arız kalıyorlar ki Avrupa'da uzaktan bize "terakkiyât-ı nisaiyye" gibi gelen ahval "inhitât-ı şeref-i nisvaniyyet"tir, "feminizm" dedikleri dava da ekmek kavgasından ibarettir.

Malum olduğu üzere terakkiyât-ı medeniyye ile beraber malzeme-i hayât-ı beşer dahi bâhâlaşır, yaşamak güçleşir, mütemâdî bir sa'y-i ta'ab-âver ile ancak tasarruf-kârâne bir saadet içinde imrar-ı hayât edebilen mücerred erkekleri evlenmek, aile beslemek ciheti düşündürür. Vakı'a rencberler kadın saffetiyle kendilerine bir iş ortağı almağa heves-kar ve sınıf-ı kibar; cesâm servetlerinden müteneffi' olan haneleri halkına bir de zevce ilhakını çok görmüyorlarsa da ekseriyyeti teşkil eden diğerler daima mülâhaza ve tereddüde mecbûr kalıyorlar. Her ne kadar ilcaât-ı arziyye-i asrıyyeden olan medeniyyet, benî beşerle ezelde halk olunan ihtiyac-ı zevciyyeti, nisaya meyl ve muhabbeti mahv edemiyorsa da ancak bu husûsta evvela en sade ve külfetsiz olmak üzere tarik-i gayr-i meşru'aya müraca'ât olunur ve o yoldaki enva'-i mahazir ve muhâtarât ma'ruz kalınmağla beraber zâhiren ailesinden âzâde olarak yaşanıp cihet-i na-meşru'adan esbâb-ı muhbire ile kat'-i alaka edilmedikçe teehhül tarafına yanaşılıyor. İşte esbâb-ı mesrudeden ve beyan olunduğu üzere hayâtın zahmetinden, ve vesâil-i gayr-ı meşru'anın kesret-i sühuletinden dolayı erkekler teehhülden istigna göstermekte ve ekseriya talebât ü teklifâtlarına hadd ü pâyan olmadığı halde görenek beliiyesi olarak ictima'ât-ı medeniyyenin icab ettirdiği tezyinât ü tecemmülât-ı nisaiyyeden bizar olarak tezevvüden kaçınmakta oldukları gibi her ciheti aradıktan ma'ada adât-ı temeddüine istinaden kadınları "dot -yahud- drahoma" ta'bir olunan bir meblağ-ı mahsûs-ı tedariki müşkilâtına da koymakta olduklarından bir taraftan izdiyvac azalmakta, ahlaksızlık, râhatsızlık devam etmekte, tenasil-i dûçâr tezelzül olmakta ve herkeste aile zevkinden hissiyât-ı aileden mahrumiyyet içinde bir hayât-ı sefih-ane hüküm sürmekte, bir taraftan da hizmetleri hane ve ailelerine, i'âşeleri, tezevvüc edecekleri erkeklere aid olan kadınların bu sınıfı erkeklerden kat'-ı ümid ile kendi

kendilerine ma'îşetlerini tedarik etmek ve erkeklerin reh-rev oldukları tarik-i mihen ü mesa'îye dökülmek mecbûriyetinde kaldıklarından ve kadınlarına rağmen gayr-ı tabî'i sülûk ettikleri bu meslekte erkeklerin işine, ekmeğine iştirak etmek istedikleri için "hukuk-ı nisâ!" feryadları, "feminizm" kavgaları kopmaya başlamıştır. Kadınlar fahri bir şeref istihsali yolunda değil yiyecek ekmek tedariki zımında erkeklerle mübarezâta, müsavât-ı hukuk ve imtiyazât iddiasında kalkmışlardır ki şu halde istikballerinin kat'iiyen vehim olduğunu anlayan kadınlar ileride kendi kendilerini i'âşeye muhtaç kalacak olan kız çocuklarını kadınlığa değil erkekliğe hazırlayacak veçhile okutmağa, ticaret ve sanayi mekteplerine göndermeğe başladılar, ve bir taraftan da 'itîtaf-ı semere-i mesailer ve anlara, yer hazırlamak için hidemâtta müsavât-ı hukuk, kıyametini koparıyorlar. Sokakta kaldırım inşaâtında erkelerle omuz omuza kazma, kürek sallayanlar, fabrikalara, ticarethanelere, müessesât-ı maliyeye, devâir-i resmiyyeye dolanlar, sabahleyin şafakla evini toplamadan ana kız birer tarafa yalnız başına koşup bir etmek veyahud bir sucuk parçasıyla iktifa ile ocağı başından cüda düşen kadınlar bu faaliyeti; kadınların isti'dâdının şeref ve iktidarlarının itila ve isbâtı nâmına değil açlık korkusuyladır. İffet-i hedef-i neyyir-i kaza olarak pâ-y-mâl olan herhangi bir kıza dûcâr olduğu felaket-i esbâbı sorulsa filan erkekle hasıl ettiği mu'arefe saikasıyla ve bir müddet ahbâblıktan sonra bir gün bir yerde her nasılsa hal-i sermestiyle bed-baht olduğu me'yusane cevabını verir. Biz ise medeniyetin herhangi bir derece-i balasına yetişirsek yetişelim tiniyyetimizde açabileceği ahlaksızlıklara ahkam-ı şer'iyye-i ulüvvümüz ma'nidir. Na-mahrem-i rical ile mu'arefe içki yoktur. Burada 'adem-i tesettür ma'nasına olan mu'arefe; kabail-i bedeviyye-i islamiyyede cari ve kaç göç ciheti pek yok ise de bidâyet-i makâlede beyan olunduğu veçhile ona mukabil din ile beraber a'mik bir iffet ve istikamet ü hissiyât-ı necibe, adab-ı fitriyye ve ismet-i milliye kâimdir ki bu gibi gafletsizliklere kat'iiyen haildir. Bir de Cenab-ı Hakk'a hamd ü senalar olsun şer'iat-ı garrâ-yı islamiyemizde kadınlar kendilerini veya diğerlerini infak ve i'âşe ile mükellef değillerdir ki maişet-i ruz-merre ve kuvvet-i la-yemut hayâtlarını tedarik için ricale mahsûs olan imal-i şakkaya ve kendi hılkatleriyle mütenasib olmayan vezaif ü hidemât ü meşakka katlansınlar kadınları iâşe ve infaka şeri'atimiz erkekleri mükellef ve mecbûr kılmıştır. Her bir kadını akarib-i mahariminden olan erkek infaka mecbûrdur. İşte bu sûretle dahi din-i mübin-i islam şeref-i râhat-ı nisvanı muhafaza ve maişetten vareste eylemiştir.

Hele kadınların teehhül zamanlarında kendi cihazlarından başka bir de erkeğe para vermek gibi milel-i gayr-i müslimde cari olan bir bâr-i girândan masun olmaları ayrıca şayan ü şükran ü sitayıştır. Bizde erkek alacağı kadının bi-l-cümle levâzımât-ı cihaziyye ve düğün masarifâtını kendisi ifâyâ fazl olarak lede-l-mefarika mihr-i müeccel nâmıyla kadının maişetine medar olacak bir meblağ-ı muayyen dahi vermeğe

mecbûrdur. Bu sûretle ihtiyacât-ı nisvaniyye islamiyyette milel-i sâiredeki ihtiyacâta mukayyes olamayacağı vazıh ü aşıkardır.

O halde bizler şeri'atimizin azamet ü hikmetini avâtıf-ı inayâtını takdir ederek daima lazıma-i şükranı ifâ ve kadınlarımızın her cihetçe bahtiyar olduklarını ve istikballerine ahval-i medeniyyenin hiç bir su-i tesirât edemeyeceğini bilerek tahdis-i nimetle vazifelerini şeri'at ve insaniyyet ü adab-ı milliyemiz dâiresinde yek ileri getirmelerini teyid ile beraber ba'is-i iftihar olmak ve hasb-el-beşerriyye ba'zı hal ü ihtiyacât-i husûsiyyede istifâde edebilmek üzere sanayi'den yalnız nisaya yakışacak olan kısmını öğrenmekle iktifa eylemelerini ve her halde hukuk-ı zevciyye; tedbir-i münzel ve terbiye-i atfal-i vezaif-i mühimmesini saz çalmak, süslenip seyrana çıkmaktan akdam ü enseb olduğunu bilmelerini tavsiye ederim.

Hayriye

Nr. 100, s. 189-191, 22 Temmuz 1317.

3. 13. İmzasız: İcmal-i Edebi

Edebiyât-ı Osmaniyye aleminde bir haftalık mahsul-ı irfanın en güzel, en rengin parçalarını görmek, hissiyâtını okşayacak, besleyecek, ruhuna bir zevk-i ruhani verecek, bir meclubiyyet, bir meftuniyyet içinde nazarını, fikrini, hissini bir noktada cem' ederek şiirler bulmak için Perşembe günlerini sabırsızlıkla bekleyen, o gün intişar eden cerâid ü resail-i edebiyeyi büyük bir tehalükle açan bedâyi'-i edebiyeye müştakânının A(yın) Rahmi imzası üstündeki şiirleri okumaması, şu aralık yazılan eş'ar ve manzumât arasında emsaline nadir tesadüf edilen o bedâyi'-i ruh-nevazı okuyup da bir hisse-i tahassüs almaması -başkalarının fikrini bilmem ama- bana kalırsa kabil değildir. Evet, takdir-i mehâsin edenler A(yın) Rahmi'nin şiirlerini okuyarak zevk-yâb oluyorlar.

Bi-taraf bir nazarla mütâlaa ve tedkik edenler görürler ve anlarlar ki Rahmi'nin şiirleri ne edebiyât-ı kadimenin enkazından masnu' ne de edebiyât-i cedide ta'bir edilen ve ekserisinde garbın aheng-i beyanı mahsûs olan eş'ar ü hikâyât gibi Fransızların âsâr-ı edebiyesinden me'huz ve mesrûdur.

Ben bilâ-tereddüd diyebilirim ki o şiirlerdeki tasavvurât ve hayâlât-ı rakika sırf Rahmi'nindir. Bu zeki, bu fatin, bu hassas arkadaşımın bütün şahsiyyet-i ma'neviyyesidir. Oh, o şiirleri, o rengin, o bedi' eserleri, şu aralık neşredilen eş'ar ve manzumât arasında emsaline nadir tesadüf edilen o eş'ar-ı rakikayı okumalı!

Rahmi'nin teşrih ettiği, o ince, o rakik, o narin hisleri hissetmeli! Tasvir ettiği kamerli, bulutlu geceleri, sisli sabahları mütâlaa etmeli, tatlı bir aheng-i beyan ile tebliğ ve te'yid ettiği o hâtıraların Rahmi için ne kadar mu'azzez, ne kadar lâtif olduğunu görmeli, anlamalı! Çünkü pek çabuk anlaşılır Çünkü Rahmi'nin şiirlerinde mübhemiyet yoktur. O yazdıklarını anlar. Binaenaleyh anlatır. Hem vazih, sarih bir sûrette anlatır. Tamamiyyet-i fehm ve mütâlaaya delalet eder bir hassa-i edebiyeye ve tamamî-i tefhim ü telkine medar-ı münferid bir zinet-i kelam olan vuzuh; Rahmi'nin bütün şiirlerinde 'arz-ı endam eder. Binaenaleyh Rahmi hissettiğini başkalarına dahi hissettirmek gibi bir meziyyete de maliktir. Bununla beraber Rahmi bir mübtedîdir. Noksan-ı tedkik ü tetebbu'dan fıkdan-ı tahsil ü mütâlaadan dolayı eserlerinde belki birkaç hatâya tesadüf edilir. Fakat bugün bize pek lâtif şiirler yazan Rahmi'nin, bu çalışkan şâirin, o ufak hâtalarına nazar-ı müsamaha ile bakmak şîme-i kerîme-i terakki-perverânedendir. Anın için Rahmi'nin şiirlerini okuyan bazı üstadlarımızın bu noktayı nazar-ı dikkatten dûr tutmayacakları varest-i kayd ü beyandır.

Rahmi'nin güzel şiirlerinden biri de "İrtika"nın geçen haftaki nüshasında mûnderic bulunan şu şiirdir ki aynen naklediyorum:

Sandalda

“Deniz tabi’atın elhân-ı dil-nevâzıyla
Sürûr u neş’e içinde uyukluyor gibi hep;
Kamer, ketaib-i envar-ı hande-sazıyla
Denizde dalgaları, işte müveccih-i leb ber leb

Sarıl küreklere haydi! Bu bir sa’adettir
Bu bir dakika-i vuslat içinde biz güzelim.
Melal-i aşkımızı kamer-i leyle defn edelim!..
Hayır, utanma! Bu hal-i daimi-i şetarettir.

Ne hoş letafeti var, bak! Sema, kamer ve deniz
Müşafehât-ı melâlinle sanki mest ü rûkûd,
Serâir-i ebediyyetle sanki hande-nümûd.

Uçar bu sath-ı harîri-i yemde sandallar.
Fakat şu geldiğimiz yer bütün bütün taşlık,
Bırak kürekleri artık kenara yaklaştık.

.....

Nasıl? Beğendiniz mi? Hiç şüphe yok ki Rahmi’nin bu şiirini de sevdiniz, bu şiirinden de mütelezziz oldunuz.

Mündericâtını tenvi’ ve ıslah etmiş olan “Musavver Fen ve Edeb”de bundan böyle Rahmi’nin şiirlerine cılve-gâh olacaktır.

*

Bu hafta da yine birkaç güzel manzume mütâlaasıyla zevk-yab olduk. Bu manzumeler de A(yın) Rahmi, Ahmet Settar beylerin âsârlarıyla şiirini ilk def’a gördüğümüz Vassaf Kadri Bey’in “Çilek” ve “Gül Ağacı” ünvanlı iki manzumesidir.

Bu şiirler Vassaf Kadri Bey’in nazım nâmına yazdığı eserlerin birincisi olduğundan ileride daha güzel yazacağına, lâtif şiirler vücuda getireceğine şüphemiz yoktur.

İmzasız

Nr. 186, s. 129-130, 22 Mayıs 1319.

3. 14. A(yın) Hâkî: Mebahis-i Lisâniyyeden: İsm-i Mef'ûl

Lisânımızda kavâid-i sarf ve nahvın henüz yapılmamış olduğunu insan istemeyerek söylemeğe mecbûr oluyor. Bu noksaniyyet kudretsizlikten liyâkaksızlıktan da ileri gelmiyor. Dirâyetli malumâtlı ashab-ı kavmimiz eslafımız içinde az değildi ki!..Yazmamız da az mı? Şimdi daha ziyâde; hem şimdiki erbâb-ı ma'rifetimiz fazla olarak elsîne-i ecnebiyyeye de vakıf, anın terakkisindeki derece-i ehemmiyyete de 'ârif bulunuyor.

Bu derece lisân-ı aşına, lisân öğrenmek 'indlerinde vücûb derecesinde mu'tenâ böyle bir millet, böyle bir unsur-ı fetanet bilmem nasıl oluyor da şu bahste geri kalıyor! Bu husûsta akvam-ı sâire ile hem-inân olmadığımızdan sarf-ı nazar, onlara peyrev de olamıyoruz. Bu hale teessüf mü, zihâr-ı teessür mü etmeli? Yoksa tahayyürlere, ta'accüblere gark olup kalmalı mı?!...

Her lisânda husûsiyle Fransızca, Almanca'da şüphe yok ki fiillerin içinde en mühim en müsta'mil bir siga, varsa o da ism-i mef'ûldur. Malumdur ki o lisânlarda o sigadan hali cümleler, terkipler pek azdır; Farisî'de Arapça'da yardımcı fiiller, filân olmadığından o kelime ötekilerin yanındaki ehemmiyyetini burada biraz gâib eder.

Kendi lisânımızda Türkçe'mizde ef'âl-i mu'avene olmamakla beraber ism-i mef'ûlün kıymeti tenezzül etmemiştir. Arabî, Farisî kelimâttan terkipler, tavsifler yapılmayan yerlerde en münasib en mütenasib olmak üzere bu siga kullanılıyor. Cümlelerimizde o kelime başka bir letafet hasıl ediyor.

İşte bu kadar ehemm, elzem bir kelime lisânımızda daha kendini tanıttıramamıştır. Yukarıda arz ettiğim mütâlaaya, kavâidsizliğimize açık fakat acı bir delil teşkil ediyor.

Evet şimdiye kadar ism-i mef'ûlümüz kendi ismiyle söylenmemiştir. İsm-i mef'ûl öyle bildiğimiz gibi edât-ı masdarın yerine bir "miş" koymakla teşekkül eden bir kelime değildir. "Konmuş, yanmış, solmuş, dolmuş...." sigaları hem isim, hem sıfat makamında bulunacak kelimelerden değildir. Bunun böyle olacağını isbât için çok söylemeğe lüzum yoktur.

Her lisânda olduğu gibi bu kelimelerin yerine isti'maline göre ism, sıfat vazifeleri görmeleri lazım gelirken bunlar o hassadan mahrum bulunuyorlar. Bu husûs-ı delil kâfidir. "Yanmış sardılar, konmuştan ücret aldılar...) gibi cümleler de ism yerine getirilen kelimelere isim diyemeceğimiz gibi böyle bir ıstılahın bizce meçhul olduğunu da söyleyebileceğiz.

“Solmuş gül, uçmuş renk...” gibi sözler doğru gibi görünüyorsa da bu hakkaniyyet buradaki o “miş”li kelimelerin ism-i mef’ûl olarak sıfat makamını tutmuş olmasından değil; belki ism-i mef’ûlün meali o sûrete girdiğinden ileri gelmiştir.

Nasıl ki Arapça’da da ism-i mezkuru o sûretle o fiille tevil edilir. Şimdi asıl sigamızı araştıralım. İsm-i mef’ûlümüz hangi şekildir bulalım. O siga güzel bir kelimedir. İfademize şîvemize dikkat edilecek olursa görülür anlaşılır.

Edât-ı masdarın yerine “ق, ك” harfinin konmasıyla vücut buluyor: Bu harf-i sâkindir. Ma-kablinde verilen hareke ile telaffuz olunur.

Ma-kablinin alacağı hareke nasıldır? Sabit midir; usul- imlaca sâite ihtiyacı var mıdır? Buralarını bahsten cari saydığım için oralarını karıştırmayacağım.

“Soluk gül, uçuk renk...” terkipleri vasfî olduğunda nazaran oradaki sıfatları ism-i mef’ûldür diye ‘itikad ediyorum. Bu zehabım hem de nefis-ül-emre mutabıktır fikrindeyim.

“Konuk-tan ücret aldılar yanık-ı sardılar....” cümlelerindeki isimler ise hiç şüphe görünmeyecek derece ism-i mef’ûl olduklarını gösteriyorlar.

Şu kelimenin o siga olduğuna dâir daha lakırdıyı uzatmayacağım; şüpheleri olup da istizah-ı keyfiyyet edeceklere icabında söylenir, bir de ba’zı fiillerin ism-i mef’ûlu muhaffef olarak müsta’mildir. Yani “ق, ك” harfi hazfedilerek ism-i mef’ûl ‘alameti olarak yalnız hareke kalır. Harf-i mezkurun ma-kabline konulan hereke ism-i Mef’ûlün mayesini hıfzeder. “Dolmaktan-dolu, yazmaktan-yazı, ölmekten-ölü....” kelimelerini misal olarak zikretmek kifayet eder.

Bu bahsten ileride daha söyleriz.

A(yın) Hâkî (Eğimli)

Nr. 33, s. 131-132, 6 Nisan 1316.

3. 15. Mehmet Âsâf: Musahabe

Yazı masasının üstünde kalmış olan yevmî ve üsbû'î gazeteleri karıştırır iken elime bir Mecmu'a-i Edebiyye geçti. Hangi haftanın olduğunu anlamak için tarihine bakmak bile hâtırıma gelmeyerek açtım. İkinci sahifenin sonunda “Hıçkırıklar” sernâmesi ve Süleyman Asaf imzasıyla mensur bir şiir var. Bunu görür görmez geçen haftaki İrtika'ya yazdığım musahabe hâtırıma geldi. Ben o musahabenin sonunda demiştim ki: Güzel ve hatâsız yazmak ve yazdıklarını takdir ettirmek için çocuklarımızın ne türlü çalışmaları lazım geleceğini diğer bir musahabemizde söyleyeceğiz. Haydi o söyleyeceklerimizi de bu musahabede beyan edelim:

Âsâr-ı edebiyeye nâmına her hafta İrtika'da, Musavver Fen ve Edeb'de Mecmu'a-i Edebiyye risalesinde manzur-ı çeşm olan şiir ve nesirler hakkıyla tedkik edilecek olursa nev-residegânımızdan bazılarının okur yazar, bir takımının da okumaz yazar oldukları derhal tezâhür eder. Evet! Bu şüphesiz. Bunlar hakkıyla tettebbu' etmiyorlar. İyi olsun fena olsun ya bir manzumenin veyahud bir küçük hikayenin altında imzalarının görülmesi kendileri için bir şöhret-i edebiyeye te'min edeceğini zan ediyorlar. Halbuki bu mümkün mü? Öyle vezni bozuk, kâfiyesi sakat, yalnız mülevven ve muş'a'sa' lafızların tertib ve teşkilinden vücuda gelmiş şiir parçalarıyla öteden beriden toplanmış birkaç parlak kelimenin bir araya getirilmesinden hasıl olmuş nesir kırıntıları erbâb-ı edeb 'inde hiçbir zaman mazhar-ı takdir olamaz. O gibi eserler piyango malı gibidirler. Mülevven ve muş'a'sa' oldukları için nazara hoş görünseler bile tedkik-i mahiyetleri cihetine gidilecek olursa hiçbir fikr-i edebiyi havi olmadıkları anlaşılır.

Bunların arasında âsâr-ı salife ve hazırâyı gözden geçirmeğe tenezzül etmeyerek yalnız yazmak ve bunları neşretmek heves ve arzusu ta'ammum etti edeli saha-i matbu'atta görülen eşar ü makâlâtın hemen yüzde doksan dokuzu bir küme sevâd-ı hiç-a-hiçten ibarettir.

Bu sözlerimizle nev-residegânımız içinde güzel ve dürüst yazarlar yoktur demek istemiyoruz. M. Server, Süleyman Asaf Beyefendiler gibi yazmak husûsunda fitrî bir isti'dâdan malik olan muharrirlerimizi nasıl unutabiliriz. İşte size Süleyman Asaf Bey'in “Hıçkırıklar” ünvanıyla Mecmu'a-i Edebiyye'de neşredilmiş mensur şiirini aynen naklediyorum:

“-Beni artık sevmiyorsun....

Sükunet-i leyâl içinde bunu bir terane-i matem gibi tekrar ediyordun.

Bütün güzelliğiyle temevvüc eden kamerin isrî ziyaları bu saf ve muhteşem mayıs semasında titrerken ben seni te'min ediyorum. Lâkin sen yazamaz bir küçük çocuk tavrıyla kollarımı iterek beni artım sevmiyorsun.. diyordun.

Muhabbetimden şüphe ettiğini haykıran dudaklar kalbimi sızlatıyordu. Ve kamerin bir çağlayan gibi ağaçların yaprakları arasından akan zıyasının tenvir ettiği küçük körfeze bakarak birdenbire durdun ve bana dönerek Bir fülüt!.. dedin.

Evet, bazen elhân-ı hicrân gibi melûl feryadlarla bütün ruh-ı nebâtâta bir lerziş-i seyyal vererek ağlayan bir fülüt!..

Fakat kalbim bu kadar gözyaşlarının bar-ı elîmi altında kalmağa tahammül edemez. Sevgilim! onu sen teselli et! Oh, çünkü o senin tesellilerine, nevâzişlerine muhtaçtır.

Lâkin sen onu bilmeyerek pareliyorsun. Kalbimin bu kaside-i aşkın zerrin kanâtları altında uyumak için sana ihtiyacı vardır. Gözlerinden taşan birkaç damla ihtişam-ı envar kirpiklerinin arasında bir inci soluğuyla duruyordu. Ben saçlarını okşayarak yalvaran dudaklarımı sana uzattığım zaman yine ‘aynı terâne ile yaralanıyordum. Ve uzaktan afak-ı leyal tekrar ediyordu:

-Beni artık sevmiyorsun...”

Süleyman Asaf Beyefendi’nin şu lâtif mensur şiirlerindeki “Ve bana dönerek: bir fülüt. Evet. Bazen elhân-ı hicrân gibi melûl feryâdlarla bütün ruh-ı nebâtâta bir lerziş-i seyyal vererek ağlayan bir fülüt!..”

Parçası bize Uşşakîzâde Halid Ziya Beyefendi’nin “Aşk-ı Memnu” romanındaki şu “Behlül cevap vererek: -Bir mandolin!..dedi. Bir mandolin! Kim bilir nasıl bir redd-i hafiyi sine-i ketum-ı leyale tevdi’ etmek isteyerek ya bir çam dibinde ziya-yı kamere karşı eşkâbe-i ahzânını döken, yahud seri seri dalgacıkların üstün-da bir nefha-i lütufkâra selam-ı sevda bırakan küçük bir mandolin!..”

Parçasını tahattur ettirdi.

Sözü uzattık. Binaenaleyh güzel yazmak için ne türlü çalışmak lazım geleceğine dâir olan mütala’âtımızı başka bir musahabeye terk etmeğe mecbûr olduk.

Mehmed Âsâf

Nr. 133, s. 321-322, 2 Mayıs 1318.

3. 16. Müftüzade Ali İhsan: Musahabe

Bu haftaki musahabemizi lisân mesele-i mühimmesi hakkında olunan mütala'âta ve sâireye hasretmek ve ana dâir bir iki söz söylemek arzusunda bulunuyorum:

Alem-i matbu'âtımızda lisân meselesi yeniden tazelenmeğe başladı, hemen bir aydan beridir neşrolunan makâlelerde ciddi fikirler de görülüyor, bundan yedi sekiz ay evvel de erbâb-ı kalemimiz ve üstâd-ı muhteremlerimizden bazıları tarafından mesele-i mezkûreye dâir beyan-ı mütâlaada bulunmuş idi. Bunun üzerine eli kalem tutan zevâtın bir kısmı meselenin ehemmiyyetine istinâden fikirlerini beyan ettiler, gazeteler dolusu yazı yazdılar. Maa-t-teessûf bir semeresi görülmedi idi. Nasıl görülsün? Bu yazı yazarların pek çoğu meselenin esasından bi-haber bazıları ise hiç anlamaksızın izhar-ı ma'lûmât sadedinde ortaya atılmışlar idi. Ağzlarına ne gelir ise muvafık, gayr-ı muvafık sarfederek gazete sahifelerini işgal ettiler, hatta sırf Türkçe yazmağa bile yeltendiler idi, bu sebepten mesele büsbütün teşviş edildi, adeta içinden çıkmak, tashih etmek bile mümkün olamıyor idi, bir taraftan münakaşa olunuyor idi, bu karışıklık esnasında aciz de birkaç def'alar beyan-ı fikir etmiş daha doğrusu erbâb-ı kalemimizin fikirlerini te'kid ederek acizane meseleyi mümkün mertebe izah ile düzeltmek arzusunda bulunmuş idim, lâkin münakaşa bilahare müşâteme derecelerine geldiğinden sükuta mecbûr olmuş idim.

Erbâb-ı kalemimizden bazılarının dediği gibi yazılan yazılar, gürültüler, hakikaten okumağa, ele almağa değil, derc olunmağa tenezzül olunmayacak bir hale gelmiş idi, yeniden tazelenen bu mesele eğer eski haline benzetilecek ise nafil gazetesini işgal, kar'iler meşgul edilmesin! Bu tarzda yazılan yazılardan, olunan mütâlaalardan istifâde edileceğinden emin değilim, yalnız aciz değil, erbâb-ı kalemimizden bile pek çoklarının bu fikirde olduklarından eminim. Çünkü bu günlerde mevzû-i bahs olan imlâ, lisân meseleleri hakkında yazılan yazılar fikirlerine, birbirlerine muhalif gibi görülüyor, acaba bu ihtilaf-ı efkar neden ileri geliyor? Ya anlamıyorlar yahud anlamak istemiyorlar, işte bu ihtilaf kemâfi-s-sabık münakaşa ve sâireyi mucib olacak gibi görünüyor, Neden münakaşayı mucib olacak? Varsın fikirler muhtelif olsun. Tashih etmek mümkün değil mi?

Evet mümkün, pek kolay. Kânûn-ı münazara dahilinde kalem yürütülürse, istifâde olunduktan başka fikirler de tashih edilir. Yoksa öyle hatibane tavırlarla, tezyif, tahkir, techil etmek fikriyle söz söylüyor, yazı yazılıyor ise hiçbir istifâde hasıl olmaz, hem kendini hem muhâtabını işgal etmekten başka bir faidesi olmaz. Eğer kanun-ı münazara

dahilinde güzel güzel mukabele ediliyorsa her iki taraf tashih-i fikr eder. Hem kar'iler de seve seve okur, müstefid olurlar. Yoksa öyle ağız kalabalığı ile iş görülmez.

Birçok zamandan beri alem-i matbuâtımızda nazar-ı teessüfle görülen tezyif, tahkir ile dolu müdafa'alardan, musahabelerden tenkidlerden acaba ne vakit kurtulacağız?... Bunlardan ne istifâde ediyoruz? Hiçbir kere olsun tasavvur olunmuyor mu? Hâtıra gelmiyor mu? Fikr-i acizanemde kalır ise bu tarz-ı sakilin istifadeye şayan olmadığı, edebe muhalif bulunduğu kabil değil hâtıra gelir. Zira sütün doluları yazılar tasavvur olunmayarak mı yazılıyor? Böyle ise diyecek yok! Yoksa kalemlerimizin ucundan mı dökülüyor? Bilhassa bu üslub-ı tahrir muhâtabını tahkir, tezyif, techil etmek maksadından ileri geliyor. İstifade veya tashih-i fikr edilsin diye mi? Emin olunuz değil. Böyle tashih-i fikir edilmez, belki büsbütün teşviş eder, benim sözlerimi fikrimi takdir, muhâtabımın sözlerini fikrini reddetsinler diye mi?

Hayır hayır, bunların hiçbirini hâtırlarına bile getirmek istemezler. Ta'birât-ı gayr-ı münasibe ile tahkir, techil etmeğe yeltenirler!!

Bu günlerde matbuâtımızdaki münakaşa o dereceye geldi ki adeta mektep çocuklarının ağzına bile yakışmayacak ta'birâtla filan efendi mektepten tardolmuş, sınıftan dönmüş, ne bilirmiş? Eski gazeteler koleksiyonundan yazı aşırıyormuş, efendi makâlesini..... efendiye tashih ettirmiş, yok yok! Büsbütün efendiye yazdırmış, filan efendi şiirden anlamazmış, edib olmağa yelteniyormuş, lisân bilmezmiş, tarzında yazılan bir takım münasebetsiz tenkidler, müdafaalar, musahabeler.. nedir? Bu ne haldir? Bu zevâtın içinde vücuduyla iftihar olunur muharrirlerimiz de var. Bu hale müteessir olmamak kabil midir? Husûsiyetle bu gibi çirkin ahvale meydan vermeyecekleri yerde kendilerinin nümune olması şayan-ı ta'accüb ve teessüftür.

Tarz-ı terakki, üslub-ı tahrîr bu mudur?

İmlâmızı ıslah edelim, lisânımızı mümkün mertebe sadeleştirelim derken büsbütün alt üst ettik, karma karışık oldu, herkes keyfine hizmet ediyor, istediği gibi yazıyor ama ka'ide tahtında olsun olmasın, anlaşılсын, anlaşılmasın, kimin vazifesi? Acaba bu yazılar kim için yazılıyor. Herkes kendi için mi yazıyor? Yoksa başkaları için mi? Buraları anlaşılmıyor, başkalarının istifadesi için yazılıyor ise böyle mi yazmak iktiza eder?.. Eğer bu defa da münakaşa gürültüsü başlar ise emin olunuz ne imlâ kalır, ne lisân! Hep alt üst olacak bundan sonra içinden çıkana aşk olsun!

Ali İhsan (Müftüzade)

Nr. 24, s. 95, 3 Şubat 1315.

3. 17. Müftüzade Ali ihsan: Musahabe

Eyyâm-ı şitanın hulûlu münasebetiyle i'tiyad-ı beşerin dahi tebeddülü şüphesizdir.

Günler kısa geceler uzun olduğundan bu uzun geceler tabi'i boş geçirelemez. Ya kitap mütâlaasıyla veya musahabe veyahud sair bir meşguliyyet ile geçirileceği ma'lûmdur. Biz de bu musahabemizi gece mütâlaasına hasredelim:

Nazar-ı insaf ile bakar ve tedkik eder isek gençlerimiz beyninde mütâlaanın su-i isti'mâle uğratıldığını ve zevkıyyâtın ciddiyâta tercih edilmekte olduğunu görür işitiriz. Çünkü iki gecede koca koca romanları sırf zevk veya taklid etmek maksadıyla okuyarak faide ve mazarrâtını tedkik etmeksizin bir mikdar tarz-ı tahririni anlar anlamaz roman yazmak ve terceme etmek arzusuyla hikaye-nüvis olarak iştihara ve bir kısmı da eline geçirdiği eski ve yeni divanlardan arzu ettiğini veya bulabildiği birkaç parça ebyâtı bir araya getirip şiir yapmağa şâir olmağa yeltenmekte oldukları görülüyor.

Bizde hayalâta ciddiyâttan ziyâde râğbet edilmekte olması hakikaten şayan-ı teessüf ahvaldendir.

Kitapçı dükkânlarının önünden geçildiği zaman nazar-ı im'an ile bakılacak olur ise âsâr-ı hayaliyyeye mahsûs mahallerin ise bomboş durmakta olduğunu görüyoruz.

Rica ederim fikr-i acizanem yanlış telakki olunmasın. Burada söylemek istediğim romancılar hikaye-nüvisler şâirler ki henüz mekteb talebesi veyahud cüz'i bir tahsil görüp mektepten çıkarak hemen kaleme sarılıyor nik ü bedi tefrik ve temyizden aciz olduğu halde iştihar etmek maksadıyla şiir, roman, hikaye yazacağım diye zihnini fikrini bunlara hasrederek bilahire -eğer mekteb talebesi ise- çalışmaktan nefret etmeğe başlayarak terfi'-i sınıf edememelerine ve bir kısmının da büsbütün ahval-i mezkûre sebebiyle nihayet cahil kalmaları müntic olmadıktan başka diğerlerinin dahi fesad-ı ahlakına sebep oluyorlar.

Ma'lûmdur ki muktedir muharrirlerimiz tarafından bi-l-intihab veya bi-t-tedkik fa'ideli oldukları anlaşıldıktan sonra terceme edilerek mevki'-i istifadeye vaz'edilen bu kısım roman ve hikayelerin tehiz-i ahlaka olan fa'idesi inkar edilemez. Diğerlerinin de fesad-ı ahlaka vasıta olduklarına da şüphe edilemez. Bununla beraber romancılık hikaye-nüvisliğin bu kısmı o kadar terakki etmiştir ki ötede beride bir takım ufak büyük çocukların ellerinde filan beyin filan romanı On pareye yirmi pareye bir tane alınız! diye dolaşmakta olduğu görülüyor.

Demek ki vasıta-i tese'ül den olmaktan gayri bir işe yaramamakla beraber mekteb çocuklarının ucuz ucuz alarak daha tahsilinin ibtidasında böyle şeylerle zihinlerinin doldurulması nasıl tecviz edilir.

Bu hale nasıl teessüf edilmesin? Hatta refiklerimden birisi dahi biraderinin her gece roman okumakta olmasına son derece müteessif olduğunu ve bu halden bir türlü vazgeçiremediğini yana yakıla söylemekte idi. Gençlerimiz roman, hikaye, şiir, yazmağa aid risale ve kitaplar ile feyz-yab olsalardı ileride bu sermaye-i ma'nevileri sayesinde gerek kendilerini ve gerek hem cihetlerini bahtiyar etseler ne güzel olur.

Ali İhsan (Müftüzade)

Nr.13, s. 51, 15 Teşrîn-i Sâni 1315,

3. 18. Müftüzade Ali İhsan: Musahabe

Bir hayli zamandan beri bitmek tükenmek bilmeyen imlâ, lisân meseleleri hakkında makâleler, musahabeler yazıldığı halde bunlardan bir istifâde hasıl olmadıktan başka birçok çirkin mübahasâta (!) münakaşâta, nihayet iş sahsiyâta kadar vardırıldığına dâir geçenki musahabe-i acizîde bir iki söz söylemiş idim, bu haftaki musahabemizde bu vadide yazı yazmağı kendilerine iş edinen zevâta karşı bi-tarafane birkaç söz söylemek arzusuyla şu satırları karalıyorum:

Eğer muharrirlerimiz bu mesleği ta'kibde devam edecek olurlar ise yakında gazetelerimizde birtakım lüzumsuz makâlelerden musahabelerden, tedkiklerden başka bir şey göremeyeceğiz. Çünkü birkaç aydan beri alem-i matbu'âtımızda ciddi eserlere hakikaten nadir tesadüf olunuyor. Bu halde artık bir netice vermeliyiz, biraz da ciddiyâtla meşgul olmalıyız. Ba'zı gençlerimiz biraz yazı yazmasını öğrenir öğrenmez bu meslek-i garbîyi kendilerine alet edinerek bu vesile ile muharrir olmağa yelteniyor, hemen gazeteleri tedkike! koyuluyor, bunlardan birisi yazılan bendlerden anlayabildiğini, yahud işine gelenin bi-l-intihab sahibini ister tanısın ister tanımasın hâtibane çuval dolusu lakırdılarla tezyife, tahkire, techile, başlıyor,... muhâtabı eğer cevap vermez ise daha memnun oluyor, eğer cevap verecek olur ise esas meseleyi bilmedikten anlamadıktan başka muhâtabın sözlerini alt üst ederek ağza alınmayacak, muharrirlik mesleğine hiç yakışmayacak sütün doluları ta'biranla, safsatalarla müdafaa'ya kalkışıyor,... iskât edeceğim diye uğraşılıyor!.. Bu esnada birisi çıkıp da bir tarafı iltizam edecek olur ise iş büsbütün karışıyor, ana karşı da aynı mu'ameleye kıyam ediliyor. Acaba işin bu derecelere vardırılmasının esbâbı nedir? Fikr-i acizaneme kalır ise bu hal 'adem-i vukûf sebebiyle cahilane tehekkümâttan, tafra-furuşluklardan ne'şet ediyor zannedirim.

Bu günlerde tedkikât-ı edebiye, tedkik-i matbu'ât, alem-i edebiyât..... nâmlarıyla neşrolunan eser sahiplerinden bazıları hakkında türlü türlü yazılara, sözlere tesadüf olunuyor, bunlardan birçokları yukarıda zikrolunduğu üzere kendini göstermek fikriyle ortaya atlıyor, kalem yürütmeğe başlıyor, erbâb-ı insaftan birisi çıksa da:

Yahu! Siz ne yazıyorsunuz? Ne söylüyorsunuz? demiş olsa acaba ne cevap verecekler?... Emin olunuz, cevapları hiçten ibaret kalacak.

Evet, tedkikât-ı edebiye, tedkik-i matbu'ât..... sahipleri ne yazmış? Ne söylemiş?... Ki anlara karşı ne yazılıyor? Cevap olarak ne söyleniyor?...

Buraları hakkında uzun uzadı söz söylemeği zaid görüyorum, çünkü eserler meydandadır. Buraları erbâb-ı kaleme malumdur.

İşte asıl meselenin nazar-ı dikkate alınacak noktası burasıdır. Eser sahiplerinin sözlerinin doğru olup olmadığını meydana koymalı, ihtimal ki noksanları vardır, olabilir, tashih etmeli (fevk değil) kelam-ı celilini muhâtabı hâtırına getirince hiçbir şey söylemez, hem hakkı da yoktur.

Yoksa buraları keenlemyekün hükmünde tutarak kendini göstermek, iştihar etmek maksadıyla lüzumsuz sözlerle sütün doldurmağa gayret etmemeli, biraz da kar'ının istifadesini gözetmeli; artık böyle münakaşaları kimse okumağı arzu etmiyor, herkes bıktı, biraz da ciddi makâleler, musahabeler yazmağa gayret etmek lazımdır.

İmla, lisân meselesi bitmeden, bir diğeri meydan alıyor, hep bunlar killet-i bızâ'adan ileri geliyor vesselam, bundan fazla söz söylemek zâiddir.

Ali İhsan (Müftüzade)

Nr. 25, s. 99-100, 10 Şubat 1315.

3. 19. Ahmet Melih: İcmâl-i Edebî

Âsâr-ı edebîyye-i garbiyyeden evvel âsâr-ı güzide-i şarkıyyenin tedkiki lüzumuna dâir Mehmed Asaf tarafından der-meyan edilen fikir pek doğrudur. Hele mübtedîlerimizin Fransızca'dan evvel Osmanlıca'yı öğrenmeleri, garb edebiyâtından evvel şark edebiyâtından müstefid olmaları ve şarkın füyuzât-ı irfanından hisse-yab olmayanların âsâr-ı edebîyyeden ma'dud olacak hiçbir eser meydana koyamayacakları bir iddia-i muhikkanedir. Mehmed Asaf "Malumât"a geçen hafta yazdığı "İcmal-i Edebî"de şöyle diyor:

"Henüz yazı yazmağa başlayan mübtedîlerimizin 'asrın meâsir-i medenîyye, ilmiyye, fenniyye ve edebîyyesiyle meşhûn-ı âsâr ve makâlâtı tettebbu' ve mütâlaa ve âsâr-ı edebîyye-i garbiyyeden evvel âsâr-ı güzide-i şarkıyyeleri tedkik etmeleri, garbın bedâ'î-i gun-a-gunundan evvel şarkın füyuzât-ı irfanından müstefid olmaları, hasılı Osmanlı lisânını, Osmanlı edebiyâtını, şîve-i lisân-ı Osmanîyi öğrenmeden; bilmeden dört buçuk lügatin i'ânesiyle âsâr-ı edebîyye-i garbiyyenin nakl ü tercemesine başlamamaları lazım geleceği vâreste-i kayd ü tezkâr iken mübtedîlerimizden bazılarının lisânın şîve ve selikasına mugayir olarak bir tarz-ı garibde yazılmış, daha doğrusu âsâr-ı edebîyye-i garbiyyeden terceme ve iktibâs edildikleri halde mütercemleri tarafından benimsenilmiş, vuzuhtan, tabî'attan mahrum ba'zı eserleri nümune ittihaz ettikleri gazetelerimize derc ve neşredilmek üzere her hafta gönderilen âsâr ve makâlâttan istidlal olunmakta ve âsâr-ı mezkûrenin akab-i mütâlaasında mütebadir-i fikr ü hâtır olan mülâhazât; âsâr-ı edebîyye-i garbiyyeyi, andaki üslub ve şîveyi meşk ü taklid-i ittihaz ve bu sûretle iddia-yı irfan ve zeka edenlerin eserlerini taklide heves eden mübtedîlerin âsâr-ı güzide-i edebîyyeden ma'dud olabilecek hiçbir eser vücuda getiremeyecekleri yolunda bizi her hafta beyan-ı mütâlaaya sevketmektedir.

Haftalık "Malumât" gazetesinin geçen haftaki nüshası mündericât nokta-i nazarından hem rengin, hem zengin idi. Âsâr-ı manzume kısmı Âgâh Kemâl, Mehmed Muharrem, H(a) Remzi beylerin şiirleriyle pirayedâr. Bunların altında iki mensur şiir var. Biri Mehmed Âsâf'ın, diğeri E(lif) Avni Bey'in. "Neşîde-i Takdîr" sernâmeli bu eser Avni Bey'in âsâr-ı güzide-i sâiresine nispetle iyi değil. Âsâr-ı manzume kısmında en ziyâde Vodinalı H(a) Remzi Bey'in "Mekteb" sernâmeli şiirini şayan-ı takdir gördük.

"Lisân Tedrisi" sernâmeli makâle-i mahsûsa ile "Tavuklu Bakkallar" ünvânlı musahabe dahi mütâlaasından istifâde edilecek makâlât-ı nafi'adan idi.

Ahmed Melih

3. 20.H. Remzi: Şuarâ-yı Belagat İntimâ-yı Kudemâdan Baki'nin Bir Gazeline Naziredir

Eyledi gamzelerin gönlümü yağma bilirim
Beni bir gün bitirir mihnet-i sevda bilirim.

Can verirmiş dil-hasteye bu-yı zülfün
Sermedî zinde olur aşık-ı şeyda bilirim.

Münhasırdır sana amal-ı şebâbım aşkım
Busiş-i la'lini bir ni'met-i 'uzmâ bilirim.

Dehen-i jale-nisarin, dürr-i dendanın ile
Aldın aramımı ey gonca-i tersâ bilirim.

Bâkî-i nükte-beyanın gazelin tanzire
Remziyâ! Bende tûvân yok, bunu ra'nâ bilirim.

H(a) Remzi (Vodinalı)

Nr. 169, s. 270, 16 Kânûn-ı Sâni 1318.

3. 21. Bedri Ziya: Şarkı

Göz süzmüş, yan bakışınla yine aldatma beni
Sevdiğin başı için sevdiğim ağlatma beni
Hak-i payın olayım öyle öyle ezip atma beni

Nakarât

Sevdiğin başı için sevdiğim ağlatma beni

-

Ni'met-i vaslın ile bir gece handan olayım
Handene can vereyim, çeşmine kurban olayım
Can verirken de mi yine giryan olayım

Nakarât

Sevdiğin başı için sevdiğim ağlatma beni

Bedri Ziya

Nr. 75, s. 89, 25 Kânûn-ı Sâni 1316.

3.22. A(yın) Nuri: Efsus

-Nazire-

Gözyaşlarımı görünce cânân
 Handan oluyor nasıl bu vicdan
 Feryada, cefâya gördü şayan
 Rahmeylemez ah nigarım efsus
 Mahvetti vücudumu melalim
 Görmez mi; aceb o gül-cemalim
 Firkatle hemîşe bi-mecalim
 Bir dem bile yok kararım efsus...
 Kaşane-i kalbim oldu viran
 Fikrim de, tenim de hep perişan
 Hem-derdim, enisim ancak efgân
 Şad etmedi lutf-ı yarım efsus..
 Ölsem bunu eylerim rica ben
 Dünyada iken henüz o gülten
 Geçsin bari su-yı medfenimden
 Gördükçe desin mezarım efsus...

Leskovikli A(yın) Nuri

Nr. 21, s. 81, 10 Kânûn-ı Sâni 1315.

3. 23. Nâmık Sadri: Şafakta!

Boyanırken denizlerin suları
Uçuşurken gökyüzünde bulutlar..
Garib bülbül öter iken yuvada;
Çoban!..Kaval çalar iken ovada
Çalılarının arasından geçerek!
Yavaş, yavaş tepelere çıkarım
Senin pamuk ellerini yad eder
Ayrılığın yaresini zehirler!..
İçin için ateşlere yanarım
Akıtırım çemenlere gözyaşı
Bir kayanın eteğinde
Ey melek!
Güldür diye yalvarırım Allah'a!

Nâmık Sadri
Nr. 34, s. 133-134, 13 Nisan 1316.

3. 24. Ömer Aziz: Bir Şiir

-Müteveffaye Hemşiremin Makberine-

Penbe dağların üstünden,
Yavaş yavaş süzülürken
Güneş, gelin gibi akşam
Denizde bir beyaz yelken,
Bulutlu sisler içinde,
Dalar 'adem-i mezarına
Sen o vakit uyur musun
Bu kara toprak altında?
Ben düşünür, üzülürken,
Karışık hisler içinde
Bir bahar.. Hâtırında mı?
Bağçemize dikmiş idik
Kırmızı gül fidanları
Sen pek severek anları
Açıldı şimdi goncalar;
Süslendi bütün bağçeler;
Güler seher çiçekleri,
Bahara karşı şevk ile
Fakat o kimsesizlerin,
Gitmez gözlerinin nemi!
Uçup da rengi güllerin
Güzel sadalı bülbülü,
Öter mezarın üstünde,
Bir baykuş, gamlı kederli
Siyah yosunlu taşların
Bilmem ki tali'in midir?
Durur üstünde başların
Söner altında hayâtın..

Ömer Aziz (Eğimli)

Nr. 36, s. 141, 27 Nisan 1316.

3. 25. Mahmud Fikret: Bir Şi'r

Latif, latif uyur melek..
 Sanır gören de bir çiçek!..
 Uyur o tıfl-ı pür-neşât,
 Verir kulûba inbisât.

*

Yüzündeki taravetin,
 Elinde hep sabavetin,
 Mehâsin-i bekaretin
 Doğar bütün kevakibi.

*

Siması hep menekşeler,
 Peri-i leyli laleler,
 Nücumu nurlu jaleler,
 Okur derin neşîdeler.

*

Menakıb-ı muhabbete
 Bu bir güzel bahanedir,
 Leyal-i sahiriyyete,
 Bu pek lâtif teranedir.

*

Dür-nisar olur iken
 Semada nur-ı mahtab
 O zührelerde titreşen
 Sanır gören birer şahâb!..

*

Şafak olunca şu'le-bar
 Güneş, o tayf-ı dil-şikar
 Koşar, durur ve yükselir
 Zılal-ı şi're nur gelir.

*

Sema, deniz, zemin güler,
Melike-i bahar güler,
Şükufe-çin kadın güler;
O şi'r-i ter uçar, güler.

*

Bedâyi'-i tabi'atta
Fürûg-ı şâiranedir
Hayât-ı şâiriyyete
Bu en derin nişanedir!

Mahmud Fikret

Nr. 184, s. 330, 9 Mayıs 1318.

3. 26. A(yın) Celâl: Menakıb-ı Hicrân

Bir yabancı gibi bana nazarın
Yine sızlattı kalb-i mağmumu...
Artıyor sevdiğim niçin kederin?
İşte ruhumla ben seni severim.

Şeb-i yeldâ-yı pür-figanımda
Seni yalnız tefekkür eylerim.
Şimdi en neşeli zamanımda
Hep seninçün bu şi'ri söylerim

Neye durdum, niçin fakat mahzûn?
Ah ruhum bütün sana meftun
Beni etmez bu haliniz memnun.

A(yın) Celal

Nr. 206, s. 33.16 Teşrin-i Evvel 1319.

3. 27. E(lif) Hakkı: Hüsn-i Mağrur

Nerde gezsem bana, derler ki, güzel,
Seviyorlar seni bu, hüsne bedel!

Size tefhim edemem yoksa eğer
Beni hüsnümle kıyas eyleseler.

Göremez kimse cihanda mislim;
Buna bürhan olmaz mı şeklim..

Başka bir hiss-i letafet ile ben;
Aşkımı topluyorum her şeyden.

Bir güzellik nazar-ı san'atla
Bakınız mertebe-i hüsnümde;

Bütün ezhar-ı muhabbet açılır;
Hüsnümün revnak-ı dil-averidir...

Bunu çok görmeyiniz, lâkin siz.
Eğer ister iseniz de deyiniz:

Halinizle mütenasib amma;
Bu kadar hüsnüne mağrûr olma!..

E(lif) Hakkı (Kesriyeden)

Nr. 199, s. 5, 28 Ağustos 1319.

3. 28. Abidin: Duvar Takvimi Lisânından

‘İbretle bir nigah ediniz! Bu varaklarım
Her gün tenakus etmede ‘ömr-i beşer gibi.
Adem, bu kâr-hanede mihmân iken dirîg!
Durmak reva mı -gaflet ile- bî-haber gibi?

Diğer:

Ey vechimi günden güne tagyir eden insan!
Efsus! Ki sen ömrünü tenkis ediyorsun
Gafletten uyan! Eyleme evkâtını zayı’
Bir kere düşün! Sen de benimle gidiyorsun.

Abidin

Nr. 30, s. 117, 16 Mart 1316.

3. 29. M. Halid: Firkat

Yevm-i firkatten beri ey dil-sitân
 Hâtırımdan çıkmadın hiç bir zaman
 Dil-i hazininim hasretinden dilberim!
 Dem geçirmez yaş döker bu gözlerim.
 Fikrim aşkınla telâkkî eyliyor.
 Dil-i hayalinle telâhî eyliyor
 M'akes-i hülyada çeşm-i cazibin
 İncila-saz ol nigah-ı kazibin
 Yâd-ı firkat lerze-dar eder beni
 Bak bu hasret işte soldurdu teni
 Cilvegâhım evvel aguşun iken
 Şimdi oldu bir hayal-i dil-şiken.

M. Halid

Nr. 17, s. 65, 13 Kânûn-ı Evvel 1315.

3. 30. Mehmed Âkif: Hazret-i Nâci'ye

Hayret verir 'ukûla fikrindeki metân
Nüzhet verir kuluba şî'rindeki selaset
Mümtaz bir meziyyet hissindeki selamet
Zevk-i diğér verir ol nesrindeki halavet

*

Âsârına denilse mecmu'a-i bedâyi'
Şayestedir ki onlar cevlangéh-i sanayi'
İşte! Müellefatın elhak delil-i satı'
Efkara bahş-ı hayret eyler o feyz-i fitrat.

*

Zâtında müncelîdir ol feyz-i lutf-ı sübhan
Sende kemalen izhar etmiş ol Rabb-i mennan
Fazlın olur bu gün hep mağbut-ı ehl-i 'irfan
İnsaf eden sana der enmuzec-i fetanet.

*

Tashihine lisânın ettin ne rûtbe himmet
Giydi edeb o demde bir kisve-i letafet
Verdi lisân-ı şî're sarf ettiğın o hizmet
Şimdi kemal-i revnak şimdi kemal-i zinet

*

'Alemde cılve-gerdir şimdi o nâm-ı üstad
Bir tarz-ı dil-nişin ettin öyle kim sen icad
Makbul olur edebce elbet o tarz-ı inşad
Kesb eyledin hülâsa bir bi-nihaye rif'at.

Mehmed Âkif

Nr. 44, s. 173-174, 22 Haziran 1316.

3. 31. Rüştü: Genç

Ey vah. Ne kesîf olup cemalin
Ağlattı beni senin bu halin
Gül-zar-ı zekavet içre bir zaman sen
Yegane idin. Nedir şu halin?

Gördüm de seni dîl oldu mahzûn
Hasıl neden oldu. Şu melalin
Envar-ı şebâbetin kararmış..!
Berbad oluyor da bu nihalin..!

Tahsil-i ma'arife demadem
Sarf etmedi ömrünü şu âdem.

Rüştü

Nr. 89, s. 145. 10 Mayıs 1317.

3. 32. Hayriye Bint-i Halil: Yavrum İçin

Gezinirken çemenistanda neden ağlıyorum?
 Bunu bilmez misiniz?
 Yavrumun handesi, etvarı, o baygın nazarı
 Geliyor hâtıra da....
 Beni mahzûn, müteessir ü elem-nâk ediyor.
 İhtiyarım o zaman işte elimden gidiyor.
 O zaman yaş dökerek gönlümü ben dağlıyorum.
 Ah bilmem nasıl
 Yavrumu bu.. bu siyeh toprağa tevdi' ettim.
 Yine mahzûn duruşu, sözleri, baygın nazarı
 Geliyor hâtırıma.

Hayriye Bint-i Halil

Nr. 91, s. 153, 24 Mayıs 1317.

3. 33. Sabit Sâfi: Şi'r Çiçekler

Yine bir ihtirâm-ı aşk ile sen:
Kokladın!. Kokladın çiçeklerini;
Uçtu bak!.. Sevdğin çiçeklerden:
Yine iltimâ'-i sevdâvî!..

*

Çehre-i ibtisâmını görerek,
Nasıl açtı rida-yı behceti;
Ne kadar bahtiyar imiş şu çiçek:
Parlıyor sine-i nezihinde!..

*

Ne zaman koklasam çiçeklerini;
Duyarım kalbimin derininde:
Ma'kes-i yade-i enînde:
Ruhunun ihtisas-ı safvetini;

*

Ah!..Ben de ey şükufe-i ter.
Ben de bir saniye sevilme için:
Ne olur bir çiçek olup da senin:
Zir-i payinde inkişaf etsem!

Sabit Sâfi

Nr. 144, s. 165, 18 Temmuz 1318.

3. 34. Cenab Şahabeddin: Hâtıra

Gece mehtaba karşı gezdiğimiz
Yada geldikçe ey melek-çehre!
Ağlarım hasretinle yapıyorsunuz,
Sevişirdik safaya müstağrak.
Sonra ettik o aşktan mahrum
Fakat ey bedi'a-i hüsn ü an!
Yine sevmekte bir safa bulurum.
Ne kadar ben zavallı bir çocuğum.

Cenab (Şahabeddin)

Nr. 153, s. 201, 19 Eylül 1318

3. 35. Cenab Şahabeddin: Menakıb-ı Hicrân

Çocukluğumun hayal-i ferdası
 Bir ihtizaz-ı hazin
 İle ruhumda bak tanin-endaz
 Oluyor.

*

Evde bir gün yalnız
 Otururken seninle yan yana biz
 Bana, meshuf u mübtelâ-yı niyaz,
 Hani bir şey dedindi naz ederek
 Ey güzel sözlü melek!

*

O hoş neşaid-i aşkın, bu gün, zaya'ını ah!
 Ben de bilmem ki, neden
 Düşünüp böyle inledim her gah..

*

Fakat; bugün heyhât!
 O bakir aşkımızın
 Riyah-ı tannazı; bu pür-mesar, memnun
 Geçen dakikaların leyl-i pür-fusununu; hep
 Beyaz köpüklü bulutlarla hep kendine meftun
 Ediyor!.

Cenab (Şahabeddin)

Nr. 183, s. 226, 1 Mayıs 1318.

3. 36. Cenab Şahabeddin: Bir Hande

Herkes beğenir yazdığım eş'arı okurken
 "Bilmem ki nasıl kani' olurmuş buna efkar!."
 Bir şi'ri fakat; yazmak için sanki derinden
 Bir ses duyarım..Bence budur nağme-i eş'ar..

*

Evzan u kavafi ne demektir?. Bana bunlar;
 Hulya gibi bir şey.. Bakınız işte mealî
 Şi'rimde benim zemzemeler çok güzer eyler
 Baziçe olur ruhuma tasvir-i ma'alî!..

*

Hep ruhlu mudur böyle benim yazdığım eş'ar
 Derler; bana efsus!. Evet elhânımı nagah
 Bir vakfe-i takdir ile cidden okuyanlar.

Cenab (Şahabeddin)

Nr. 182, s. 322, 24 Nisan 1318.

3. 37. Cenab Şahabeddin: Penbe Yelpaze

Mihr-i tâbânı, levh-i handanın
Mün'atıftır hayal-i ervâha
Gamze-i nazı ruh-ı şâdânın
Benziyor rakş-ı pâk-i elvâha

*

Remz-i tabende-i sünuhunda
Uçuşan hiss-i şi'r-i sevdâyı
Saklarım hep perend-i şi'rimde
Bu müzehher-i visal-i rüyayı...

*

İşte penbe mirvahanla seni
Düşünür her dakika yad ederim
Düşünürsün değil mi sen de beni..

*

Bu tevehhüm ile hastedir şi'rim,
Sanki her gün enîse-i ruhum
Senin aşkınla böyle mecrûhum!..

Cenab (Şahabeddin)

Nr. 177, s. 301, 20 Mart 1318.

3. 38. Ahmet Cemil: Hep Sen!

Afak-ı hayalimde yine samit ü sakın,
Sermaye-i efkarımı teşrih ediyorken,
Saçlar dağınık, sine açık, gözleri mahmur,
Bir sür'at-i berkıyye ile geçtin önümden.
Tecrid edemem nazra-i eş'arımı senden.

Hep sen!

Fikrimde eğer varsa bu gün zevk -i te'âli,
Şeh-râh-ı visalinde eder 'arz-ı tecelli,
Sensiz bulamam ân-ı tefekkürde teselli,
Ey saniha-bahşa-i dil-i velvele-efken.
Tecrid edemem nazra-i eş'arımı senden.

Hep sen!

Tefsir ediyor nüsha-i didarını hamem,
Ben başka emel, başka gönül halini bilmem,
Hep sensin evet! Mutrib-i hulyadaki nağmem
Lâkin, neye öyle kaçıyorsun yine benden?
Tecrid edemem nazra-i eş'arımı senden.

Hep sen!

Ahmed Cemil

Nr. 177, s. 301, 20 Mart 1318.

3. 39. Ahmet Cemil: Bir Şâir

Bulmuş gibi bir şi'r-i mu'allâ-yı tabî'î
 Çıkmıştı semâvâta kadar fikr ü say'î
 "Mef'ûlü mefa'ilü" deyip geldi huruşa
 Derya-yı hayalette uçan ruh-ı bedî'î

*

"Mef'ûlü mefa'ilü" ne hoş geldi bu zihne
 Enfiyesini çekti heman başladı vezne
 "Mef'ûlü mefa'ilü mefa'ilü fe'ulün"
 Biçare evet düştü yine 'alem-i hüzne!

*

Tasvir ediyor dağları, deryaları işte
 Farz eyleyerek taşları, eşcârı firişte
 Gönlündekini söyledi sermayesi bitti
 Gencîne-i efkarı bütün oldu şikeste!

Ahmed Cemil

Nr. 177, s. 301-302, 20 Mart 1318.

3. 40. İhsan Fahri: Bir Kıt'a

-Kemanıma-
Kemanımın za'îf teli;
Neden, niçin figân eder?
Neden o seste mûncelî?
Derin, derin neşîdeler.

İhsan Fahri

Nr. 177, s. 301-302, 20 Mart 1318.

3. 41. Mehmed Muharrem: Âheng-i Aşk

Yeni bir aşk-ı pür-fûsun işte
 Seni görmekle başlıyor dilber.
 Sanki meshur-ı tab-ı vechin ben
 Oldum ey levh-i dil-rûba-yı seher!
 Bu hayât-ı garamımın her gün
 Safha-i tab-nak-î nurunda
 İsterim parlasın güzellikle
 Bir melek-çehre ibtisâm-nümun.
 Şimdi oldum esir-i zülfün ben
 Ruh-ı meshuf u giryedâr mısın,
 Okşuyorsun nesim-i lutfunla!
 Sanki bir asmân-ı saf-ı şebâb
 Görünüyor ma'î gözlerinde senin
 Ey güzel, ey girye-i sevda.

Mehmed Muharrem

Nr. 175, s. 293, 6 Mart 1318.

3. 42. Sabri: Müjde-i Garam

Severim ben o yarimi her dem..
Dediğın erdi guşuma dilber!
Görünür şimdi çeşmime her yer
Çemenistan-ı dil-feza-yı irem...
Sevinir, handeler saçar ruhum
Dil-i zarımda kalmadı asla;
Ne teessür, ne ihtisas-ı cefâ
İltiyam buldu kalb-i mecrûhum
Edelim bu hayât-ı aşk ile yar
Dem-i ruşenleri heman imrar,
Neşveye mani' olmasın agyâr.

Sabri

Nr. 147, s. 379, 24 Temmuz. 1318

3. 43. A(yın) Nuri: Bir Dilbere

Ne kadar mest eder senin nigezin
 Ne emel? Besletir eder meftun
 Bilemem fakat ben o kalb-gehin
 Sanırım hiss-i lutf ile meşhun
 Seni her gördüğümde ey dilber
 Duyarım bir neşât-ı vicdani
 O hayal-i lâtif ü dil-perver
 Veriyor bir safa-yı ruhani
 Nasıl etmem sana temayül ben
 Münferidsiniz! Letafette
 Eylemişsin hele tekamül sen
 Güzelim! Şîve-i nezakette
 O tabi'at ki sende 'âlidir
 Eder elbette her dili meshur
 O senin hüsnün kemalîdir
 Beni de işte eyleyen mesrur.

A(yın) Nuri

Nr. 150, s. 389, 29 Ağustos 1318.

3. 44. Ali: Sevdigime

Ben size ah demin evet elhak
 Size takdim için hazırladığım
 Bir beyaz tuhfe bir demet zanbak,
 O kadar şûh idi ki oh dedim:
 Feminizden bir ibtisâm-ı beyaz!..
 Sonra da bir niyaza şevk ü nevaz
 Sakladım onu elimde bir müddet
 Neşrederdi garamlı bir nûkhet..
 Sanki siz ta yanımda siz idiniz
 Siz bütün siz o şuhluğunuz..
 Sonra hayf ki sonra bî-çâre,
 Bir zamancık içinde sızlayarak
 Bir güzel renge oldu müstağrak.

Ali

Nr. 161, s. 237, 21 Teşrîn-i Sâni 1318.

3. 45. H. Remzi: Kadınlar

Perî-i fecr-i sa'adet kadar güzidesiniz
 Sema-yı aşk ü muhabbette nur-didesiniz
 Sizinle hep duyulur nefha-i bahar-ı şebâb
 Nesim-i subh-ı safadan mı? Aferidesiniz.
 Sizinle mestî-yi sevda, hayât-ı kâimdir!
 Sabaha karşı açan verd-i nev-demidesiniz.

H(a) Remzi

Nr. 172, s. 281, 6 Şubat 1318.

3. 46. S(in) Âsâf: Sevdîğime

Sana aid bu aşk-ı sâfımı ben
 Anlatırken geçende ooh... neden
 Terledin bir hicâb-ı iffetle
 Penbe penbe kızardın ey gül-ten

*

Ah bilsen o penbeliğınle senin
 Ne peri-i sabâhat olduğunu
 O zaman sende ey gül-i nermin
 Fehmederdin ne afet olduğunu.

S(in) Asaf

Nr. 172, s. 281, 6 Şubat 1318.

3. 47. Mehmed Celâl: Bir Şi'r

Sabahın inkişaf-ı enveriyle ey melek-sima
Sema-yı laciverdi-yi latifin zir-i safında
Peri-yi nev-baharın şahbalinden doğar sevda
Çiçekler açtı gülşen gel!

*

Şafak saye bırakmıştı ufukta hayli erkenden
O altın saçlarıyla doğmamıştı zerandud
Geçen gün tıfl-ı sehhar-ı muhabbet geldi eğlendi
Mürüvvet et bugün sen gel!

*

Baharın şevki yok ey nev-nihal-i işve-ger sensiz
Bütün şebnemleri gözyaşları zanneylerim, muğber
Baharı gördüm, ama neşesiz, fikrimce gülşensiz
Gülüm! Ayrılma benden gel!

*

Deniz manzur uzaktan, bir yeşil orman cinanımdır
Semayı parça parça seyre daldım dallar altından
Küçük şelalenin yanındaki gar-ı aşıyanımdır
Ne hoştur bak bu mesken gell

*

Demin yağmur düşerdi şimdi dindi bir letafet var
Ufuklarda, sehaibde, denizlerde, çemenlerde
Şu kırlar da ne dilber! Neşve-i saf-ı tabiat var
Güneş de şule-efgen gel!

*

Görünmezsin şu günlerde niçin oldun bana küskün
Bu hasret hiç onulmaz bî-tedavî yadigardır.

Mehmed Celâl

Nr.36, s. 141-142, 27 Nisan 1316.

3. 48. H. Hasib: Neşîde-i Da'vet

Seni ben çocukluğumda iken
Seviyordum edalı hüsnünle...
Sen küçük bir emel ü hande-fiken
Kelebektin ve penbe bir gonca.

*

Şimdi, lâkin koklamak istersen
İnkişaf eyledin bugün çünkü...
Bir güzel zehre, bir zarif gülsün
Nefhadar et bu ömr-i bârını!

*

Gel, ey âmâlimin bedi'ası gül
Ben, seni iştiyâk-ı vahdetle
Beklerim ah bugün hararetle...

*

Gel, bugün ruhumun sitâresi gel
Gel, mu'attar şükufe-i pür-tab
Seni bak bekliyor ümmid ü şebâb

H(a) Hasib

Nr. 196, s.377, 31 Temmuz 1319

3. 49. A(yın) Celâl: Âheng-i Hakikat

Şimdi nefret duyar gibi ruhum
 O vefasız şükûfe-i terden
 Her zaman ben bununla mesrûrum
 Yeter artık bu ettiğin şîven...
 Önce hoştun, fakat niçin sonra..
 Güzelim böyle bî-vefâ oldun
 Sende var başka hal-i müstesna!..
 Gitti işte, tarâvetin...soldun.

A(yın) Celâl

Nr. 202, s. 18, 18 Eylül 1319.

3. 50. E(lif) Hakkı: Güzîde-i Rûhuma

Dil vermedeyim sana demâdem
 Ey nur-ı sabahat-ı mücessem
 Bir şeb ikimiz o yerde تنها!
 Ettikçe civarı hep temaşa!
 Sen söyler idin safâ-yı aşkı
 Tasvir edemem bela-yı aşkı...
 Manzûrdu uzakta bir hıyâbân
 Bilmem ki bu şevke payân
 Bir başka edâyla sen bakardın
 Ben anlamadım kimi arardın
 Ey şuh-ı emel, edâlı cânâ!
 Çehren ne kadar şetaret-efzâ
 Va'dinde senin niçin vefâ yok
 Amma ki sana muhabbetim çok.

E(lif) Hakkı

Nr. 202, s. 18, 18 Eylül 1319.

3. 51. A(yın) Celâl: Ona

Titrer yine destindeki pejmürde şu ezhâr
İthaf ederim işte şi'rimi sana her bâr
Bir gün kalacaksın güzelim aciz ü nâ-çâr
Ahval-i garibanene memnun bütün agyâr.
Meşhun olamam ben sana ey şuh-ı sitemkar
Meçhul bir ümid ile sen böyle heves-dâr.
Nazmediyor fikrimi, amalimi eş'ar
Etmiş seni bir kalb-i siyeh garka-i ekdar.

A(yın) Celâl

Nr. 203, s. 21, 25 Eylül 1319.

3. 52. Nâmık Ekrem: Çocuk ile Âkil

Çocuk elinde bir onluk, gözünde reng-i sürur
Lebinde lem'a-i hande parılıyor, mağrur...
Bakın! Bunu okuyup, öğrenip kazandım ben
Yarın okur alırım bir de böyle annemden
Diyor, elinde onlukla iftihar ediyor.

Der- Ey çocuk; ana bir 'akil: İftihar etme!
Kolaydır öyle mükâfât-ı ilmi kesbetmek
Senin yaşındaki bir tıfla; dersin öğrenerek..
Çalış! Fazilete, hiç nakde 'itibar etme!

Çalış! Çalış da mükâfât-ı fazlı kesbeyle!
Odur seza-yı tefahür, odur kemal-i hayât..

-Nedir meâl-i fazilet?

-Sahâ, vefâ ve sebât.

-Nasıl kazanmalı ya fazileti söyle?!

-Hülasası iyiliktir bu hasletin oğlum!

-Kolaymış öyle ise

-Ya Rab! Nasıl kolay görelim?

"Verir elindekini bir fakire"

İşte budur!..

Nâmık Ekrem

Nr. 203, s. 21, 25 Eylül 1319.

3. 53. Namık Ekrem: Hâtırât-ı Sevda

Açılmıştı baharın ibtisâmı
Tulu' etmişti hûrşîd -i münevver
Yayılmıştı ziya-yı ihtişamı
Seninle sevgilim, bir subh-ı dil-ber

*

O havzın, ah! O havz-ı hoş-revanın
Kenar-ı dil-güşâsında oturduk:
Garamın, incizabın, hüsn ü anın
Kitab-ı hâtırâtından okurduk...

*

Terennüm-saz olurdu 'andeliban
Dedim: Dilber, nedir bu nevh ü nâle?
Nedir bilmem? Bu kuşlarda bu elhân
Ne bâ'istir? Aceb. Bu ibtihala.

*

Dedin: Sevda, fakat ey sevdiğim, ben
Ne hale uğramıştım ah! O anda
Boğuldu gözlerim eşk-i figanda
İşittikte ben o güftarı senden

*

Evet sevda. Dedim naz-ı muhabbet
Eden bu bûlbülânı zâr u mahzûn
Nice üftadeyi mehcür-ı nüzhet
Nice şurideyi mağmum u dil-hûn

*

Bilir miydin? Fakat sevdayı sen de
İşitmiş miydin? O demlerde canan
Ederken kalb-i zarım 'arz-ı elhân
Bilir miydik? Garamı sen de ben de.

N(amık) Ekrem

Nr. 219, s. 90-91, 15 Kânûn-ı Sâni 1319.

3. 54. Namık Ekrem: Göldeste-i Muhabbet

Mehd-i kalbimde bir sabah-ı bahar:
 İn'ikâsat-ı ibtisâmından.
 Parladı bir fûrug-ı sevdavi
 Eyledi ömr-i tarımı ruşen.

*

O zamandan beri seni severim,
 Feyz-i aşkın medar-ı şevkimdir
 Ruhumun ihtiyacı aşkımdır
 Olmasan sen, cihanı ben nideyim?

*

Bu muhabbette söyle sende ne var?
 Ey melek-çehre! hüsn-i lahuti!..
 Sevdi gönlüm güzel tebessümünü,
 Sevdi gönlüm o hoş tekellümünü..

*

Sevilir sevgilim! Sevimli sözün!
 Sevilir hande-i dil-efzunun!..
 Severim ben, seni nezahetle
 Ruh-ı safvetle 'izz ü hürmetle.

Namık Ekrem

Nr. 194, s. 269, 17 Temmuz 1319.

3. 55. Sadî: Kızcağız ile Ördekleri

Küçücük ördeklerim
 Ben de sizi beklerim
 Nerelere gittiniz
 Siz beni terkettiniz
 Ben sizi çok severim
 Sanmayın ki döverim
 Yüreğimi üzdünüz
 Hangi suda yüzdünüz
 Sarı şen yavrucaklar
 Nasıl yürek kıcıklar
 Şu sizin gidişiniz
 Böyle naz edişiniz
 Küstünüz mü bana siz
 Ne yaptım söyleyiniz!
 Yaramazlık ettim mi
 Ben sizi incittim mi?
 Açmısınız söyleyin
 Susuzmusunuz deyin
 Ördekler!
 Biz bu sabah pek erken
 İndik sulara derken
 Bir güzelce yıkandık
 Tatlı sulara kandık
 Annemizle beraber
 Gezdik ne güzel yerler
 Biz hep güldük söyledik
 Yiyecek bulduk yedik
 Allah'a şükrederiz
 Böyle yaşar gideriz.

Sadî

Nr. 49, s. 193, 27 Temmuz 1316.

3. 56. Abdüssamet Sabri: Levha-i Tufuliyyet

Leblerinde bir ibtisâm uçar
 Kalbi nur-ı sürûr içinde yüzer
 Çeşm-i mahmuru nur-ı neşve saçar
 Oğlunu tatlı bir nazarla süzer.

*

Yavrusu karşısında canlı çiçek
 Ne sevimli ne hoş nazarları var
 Bir kitabı karıştırır o melek
 Ne tefekkür eder aceb ne arar.

*

Hele yavrum yetişti -annesi der-
 Ne sa'adet ne mefharet ne safâ
 Doyamam seyrine neden acaba.

*

Pür-teemmül kitaba doğru bakar
 O küçük şen çocuk o gül-simâ
 Şefkat-i maderi okur orada.

Abdüssamed Sabri

Nr.181, s. 317, 17 Nisan 1318.

3. 57. M. Fahreddin: Seher Vakti

Meşcerde taze güller açarken,
 Bir tûf-ı meşguf her yerde titrer..
 Bir penbe gülden sisler uçarken;
 Mai denizler rengîn çiçekler..
 Dağlar, semalar, sakın ufuklar..
 Eyler perestiş.. Hep beste söyler.
 Her yer müzehher. Her yer münevver
 Her mevc-i tayyar bir güfte söyler..
 Her yer müzehher, her yer münevver
 Her mevc-i tayyâr bir güfte söyler..
 Şimdi tabi'at bir neşe besler.

M. Fahreddin

Nr. 180, s. 313, 10 Nisan 1318.

3. 58. Mehmed Muharrem: Şâirin Gözleri

Şâirin gözlerinde bir âlem
Görünür ki: Muhabbetin rengîn
O, münevver şelalesi her dem
Dökülür umk-ı safvetinden anın

*

Ba'zı kerre derin derin düşünür,
Garka-i şi'r-i saf u pür-hulya
Nazarında bütün cihan görünür,
Sanki meclûb-ı hüsn-i pür-ma'na.

*

Vech-i safında parlayan gözler
Sanki haiz bütün o lem'aları
Sen de şâir misin aceb dilber!

Mehmed Muharrem

Nr. 178, s. 305, 27 Mart. 1318

3. 59. İbnülhızır Rüşdü: Emel

Her ne yazsam bu aşka dâir ben
Yırtarım kağıdı okur okumaz.
Doğmuyor bir şi'r ki hâmemden
Benzesin tıfl-ı ibtilama biraz..

Doğsa... Bir tavr-ı aşıkane ile
Yare takdime cüret eylerim.
O hazin dil-nişin terane ile
Çehresinde gülerdi ümidim.

Ah görsem: o demde işve ile
Vech-i tâbânı olsa nur-ı enver;
Ben o şi'rimle, ben o neşve ile
Mest olurdum müebbeden mağrur!.

İbnülhızır Rüşdü

Nr. 25, s. 98, 10 Şubat 1315.

3. 60. Mehmed Hilmi: Ezâmî Dinlerken

Etrafa akseyler bir terâne;
 Raksan olur her kühsâr, meşcer
 Derya, fezâ; bu ulvî sada ne?
 “Allahuekber, Allahuekber”

*

Vakta ki ulvi ve samt-ı mualla
 Bir feyz-i nev bahşeyler cihana;
 Hürşîd-i rahmet, zevk-averâna
 Afak-ı ruhu tenvire başlar
 Bir halet-i vecd-averle eşya
 Serbest olur da tekbire başlar:
 “Allahuekber, Allahuekber”

*

Lerzan olur dil-i ulviyyetinden
 Aheng-i saf-ı kudsiyyetinden
 “Allahuekber, Allahuekber”

Mehmed Hilmi (Kıbrıslı)

Nr. 218, s. 85, 8 Kânûn-ı Sâni 1319.

3. 61. Ahmed Salih: Gazel

Seni andıkça muhakkak çoğalır neşelerim
En derin şevk ile mutlak dökülür eşk-i terim.

Beni hicrin ediyor dembedem azürde-i gam
Fakat ey neşve-i ruhum seni pek çok severim.

Bana ümmid-i visalin veriyor kâm-ı hayât
Mahvolur nur-ı garamınla benim her kederim.

Beni şâir eden ancak o senin dîdelerin
Ne güzelsin ne güzel!. Refref-i ilham eserim.

Bu cihanda neye baksam seni ihtar ediyor
Seni andıkça muhakkak çoğalır neşelerim.

Ahmed Salih

Nr.144, s. 366, 18 Temmuz 1318.

3. 62. Mehmed Necib: Aşkım

Bilmem nasıl bir tesadüf-i lütufkâr ile tanıştığımız zaman o kadar sevdim ki bütün neşât ü saadetim onun bir hande-i seher-gârı, bir nazra-i muhabbet-aferîniyle kâim gibi idi.

Onun kimse için anlaşılmayan öyle bir hiss-i ulvîsi vardı ki, aşkımı bütün safvet-i vecdiyyetle orada okudum.

O bir nazra-i şuhuyla bana hulya-amiz bir hayât yaşatır, her şeyi bir gaze-i handekar altın reyyân-ı tebessüm ü neşe-perver gösterirdi. Seviştik, seviştik. O kadar ki yalnız birbirimiz, yalnız aşkımız için yaşıyorduk. Bütün benliğim o hüsn-i ulvinin hayranı, o benim aşk-ı safımın hürmetkarı idi.

Fakat bir zaman geldi ki ben onun saadetinden o benim aşkımdan şüphedâr olmağa başladık.

Saadetimizin, aşkımızın nihayet-i hayâtımıza kadar devam edeceğini, birbirimiz için hayât-ı tev'em birer vücud-ı gayr-i müfarık gibi olacağımızı zannediyordum.

Fakat sonraları onda handeler, nevazişler altında saklanmış, öyle tahammül-fersa , dil-şiken haller görülürdü ki o mezheb-i emellerimin, o muhayyel saadetlerimin artık aldatici bir serab olduğunu anladım ve onun bütün eski halleri baki olmakla beraber - bilmem niçin- hareketlerinde müz'ic bir icbar ve külfetin 'âtıl siyahlıkları vardı.

Saadetimiz, saadet-i aşkımız artık ölmüş, mahvolmuştu. Çünkü o benim muhabbetimden, aşkımdan şüpheleniyordu, çünkü ben onun sadakâtına inanmıyor; onda benim için, aşkım için hıyanet düşünüyordum.

Ah zavallı insanlar!

Mes'ud olsalar bile hiç olmazsa saadetlerine inanmayarak nihayet bedbaht oluyorlar!..

Mehmed Necib

Nr. 123, s. 281, 21 Şubat 1318.

3. 63. Nail: Perestide-i Ruhuma

Mevcûdiyyetimi bugün çok bahtiyar görüyorum. Evet güzel melek! Penbeliklerinde bir tarâvet-i ruhani uçuşan dudaklarının yareli kalbime üflediği ihtiyaçların, arzuların, derinliklerinde bir ma'na-yı hakiki taşıyan o lâtif, güzel gözünle bunlara bu iyi olmak bilmeyen yarelerime serptiğin ebedi bir aşkın fikrimde ne derin şevkler hasıl ettiğini bilsen!..

Evet! Şimdiki ahval-ı ma'sukıyyeme bakarak ve bundan üç sene evvel bana etmiş olduğun naz ü isitignaları der-hâtır ederek, şimdiki alemde kendimin ne bahtiyar bir insan olduğuma hayretler, ta'accübler ediyorum. Ey ruh-ı emel!.. Ben senin o güzel, hayal-perver bir ufk-ı na-mütenâhîye benzeyen mavi gözlerinin enzar-ı semavisi altında durarak uzun bir hayât-ı aşk yaşamak istiyorum...

Güzel melek! Sen henüz unfuvar-ı şebâbda bulunuyorsun. Senin o işvelerin, 'afıflığın velhasıl tekmiil ahval-ı umumıyyen bir necm-i seheri andırıyor. İşte bu süheyl-i semavi altında mest-i bi-hoş olmamak kabil mi? Bilmiyorsun ki! Bunca zamandır senin aşkınla bî-karar-ı perişan olan bir sevdazede bir çok senin mebhas-i aşkınla nalan ü giryan olmuştur.

Evet enîse-i ruhum!.. Senin bir sözün bana tekrar can verdi. Şimdiye kadar o, bu alemde cansız bir cism olarak, yalnız senin hayalinle, yalnız senin aşkının tezayüdüyle yaşıyordu.

Güzel peri!...Beni bir sözünle ihya ettiğinden beri ebedî ve sermedî bir aşkla sevilmeğe şâyânsın...

Nâil

Nr. 207, s. 39, 24 Temmuz 1319.

3. 64. A(yın) Celâl): Terâne-i İştîyâk

Bir nazra-i müştak ile baktıkça bana sen
 Hâli olamaz ruh, gönül jeng-i kederden
 Bazen seni ben etmedeyim böyle tahayyül
 Ayrılmağa yalnız edemem ah, tahammül
 Bir lem'a-i behcet ile ey sevgili didâr
 Tâbende hayâlin yine karşımda gülümser
 Gel! Et meleşim gönlümü sen münevver
 Titrer gibi ruhumda bütün aşk-ı ziyâdâr
 Hâlim sana ma'lûmdur ey mihr-i letâfet
 En sonra niçin ölmelidir işte bu firkat
 Yâdında mıdır söyle; sen ey gonca-i ra'nâ!
 Sâhil bize olmuş idi gehvâre-i sevda!
 Hulyâ-yı şebâbımda açar böylece ezhâr
 Bunlar ediyor sanki bana hep, seni tekrâr
 Bir ses duyarım şimdi leyâli-i emelden
 Âlâmımı; efkârımı ta'rif edemem ben
 Ettikçe, tefekkür seni ah ey meh-i tâbân
 Bu şevk-i emel-zâ gelir ruhuma her ân..

A(yın) Celâl

Nr. 221, s. 101, 29 Kânûn-ı Sâni 1319.

3. 65. A(yın) Veysi: Şarkı

Ben cüdâyım kûy-ı vaslından senin çoktan beri
Hasretinle kalb-i mahzûnum perişân ey peri
Rûz u şeb feryâd edip kan ağlasam vardır yeri.

Nakarat

Hasretinle kalb-i mahzûnum perişân ey peri

Ta'lat-ı didârına kalbimle ta'zim eylerim
Buse-gâh-ı azametın ruhumla telsim eylerim
Yadigâr-ı aşkımı ahımla takdir eylerim

Nakarat

Hasretinle kalb-i mahzûnum perişân ey peri

A(yın) Veysî

Nr. 181, s. 317, 17 Nisan 1318.

3. 66. Halil Nihad: Bir Nazm

Layık mıdır imtidâd-ı firkat
Öldürdü beni belâ-yı aşkın
Göster yüzünü güneş utansın
Görsün nedir incila-yı aşkın
Bu hüsn ü letâfetinle ‘âlem
Dil-beste-i ibtilâ-yı aşkın.

Halil Nihad [BOZTEPE]

Nr. 25, s. 99, 10 Şubat 1315.

3. 67. Yusuf Nemid: Elhân-ı Leyl

Her yerde bir beyâz gecenin sâf ü pür-füsûn
 Sath-ı zemîne serdiği envâr-ı pür-neşât
 Her bir tarafta nur ile memzûc bir sükun
 Eşyâda şi'r-i leyl ile hâbîde bir hayât
 Yalnız kamer bu sahne-i şâdîde mübtesim
 Bir nâzenin letâfet-i şûhuyla işve-rîz
 Bazen bakarsınız ki meserretli, neşve-hîz
 Serper ziyâ-ı hüsnünü mağrûr ve mübtesim
 Sâbit nazarlarıyla esirî ve pür-mesâr
 Fevkinde bir kasîde-i şi'r-i hayâl okur.
 Bazen -fakat neden bilmem- teng-dil-i hazîn
 Çırpınmak ister öylece sâkit ü nâzenin
 Şafak ince tüllerin altında bi-karâr
 Bir cezbe-i nihân ile artık koşar durur.

Yusuf Nemid

Nr. 175, s. 293, 6 Mart 1318.

3. 68. A(yın) Ulvi: Dudaklar

Söyle güzelim, söyle! O sevimli dudakların gösterdiği bu şetaret nedir?! Gönlüme bin türlü meserretler neşreden o nazik dudaklarındaki hassiyyet nedir? Güneşin tulu'unu alkışlayan bir ta'ir-i ruh-nevaz gibi o narin dudaklarının isar ettiği o lahn-i müstesna, o neşide-i sevda; nedir söyle güzelim, söyle! Ruhuma bin türlü buse-i perestîş serpen o haris dudaklarının okuduğu o menakıb-ı şî'riyye.

Leb-i şuhunda o hande-i meserret en mütehammil, kalbleri bile suzan-ı hayret etmez mi? Ah! Söyle güzelim söyle, Allah için söyle. Meftunu olduğum o ince o narin dudaklarındaki letafet, bu emel-feza şetaret nedir?!

A(yın) Ulvî

Nr. 219, s. 90, 15 Kânûn-ı Sâni 1319.

3. 69. Âgâh Kemal: Şarkı

Güzelim seyr-i bahar edelim
 Kesb-i âsâr-ı mesar eyleyelim
 Kırları keşf ü güzar eyleyelim
 Gidelim sevdiceğim Çamlıca'ya

*

Bağları dağları ettikçe şafak
 Reng-i hüzn-averine müstağrak
 O zaman ben de hıraman olarak
 Gidelim sevdiceğim Çamlıca'ya.

Âgâh (Yahya Kemal Beyatlı)

Nr. 172, s. 281, 6 Şubat 1318.

3. 70. Âgâh Kemal: Şarkı

Tanburunu aguşuna al eğlenelim çal
 “Çal sevdiceğim çal meleğim çal güzelim çal”
 Yükselsin ufuklarda garam-ı emelim çal
 Çal sevdiceğim çal meleğim çal güzelim çal.

*

Çal kuşları ahengin ile zemzeme-za et
 Çal ruhumu meşguf-ı hafaya-yı safa et
 Çal aşkımı lahuta kadar girye-sera et.
 Çal sevdiceğim çal meleğim çal güzelim çal

Âgâh Kemal (Yahya Kemal Beyatlı)

Nr.169, s. 270, 16 Kânûn-ı Sâni 1318.

3. 71. Âgâh Kemal: Şarkı

Mavi gözler, sarı saçlar, sarışın dilberdir
Sevdiğim şûh-edâ bir gül-i nazik-terdir
Sinni on altı henüz kendisi pek nevberdir
Başka bir lem'a var çehre-i nevvârında
Başka bir cazibe var dîde-i sehîrârında
Uçar envâr-ı şafak turre-i zer-târında
Sevdiğim şûh-edâ bir gül-i nazik-terdir

Âgâh Kemâl (Yahya Kemal Beyatlı)

Nr. 174, 24 Şubat 1318, s. 290

3. 72. Ömer Aziz: Eğin Türküleri

Yine mi aşıyor akşam güneşi?
Başladı akmağa gözümün yaşı.
Herkesin yanında sevgili eşi,
Garip, mahzûn gönlüm kimsesiz ağlarım!

*

Ay doğar nurlanır Fırat kenarı;
O zaman düşünür.. Ağlarım yarı
Uğruna hazırım fedaya canı!
Halime merhamet eylese bari.

*

Derdimi lisanım bir bir söyledi
Şu mahzûn Fırat da anı dinledi
Döktü gözlerinden kanlı gözyaşı
Benimle beraber o da inledi.

*

Yeşil kurbağalar öter göllerde..
Knadım kırıldı.. Kaldım çöllerde
Anasız, babasız.. Gözüm yollarda
Ağlarım sızlarım.. Kimsem yok benim!

Ömer Aziz

Nr. 4, s. 13, 14 Eylül 1315

3. 73. E(lif) Sâmi: Sevdîğime

Akşamın ufk-ı laciverdinde,
Kırpışan nazlı nazlı busişler;
Sanki aguş-ı infî' alinde,
Bize mübhem neşideler besler...

*

İşte yalnız riyah-ı leyl ile ben,
Dağılan saçlarımla oynayarak;
Beklerim bir peyam-ı gam-efkeni
Beklerim hep hayale müstağrak,

*

İşte yalnızlığım la yapıyorsunuz,
Kalıyordum, evet... Bu şeb sensiz!!

*

Yaşamak sensiz ey sevimli çiçek!
Bir veremdir melal-i ruhumda..
Yaşamam sensiz ah! Nazlı melek!..

E(lif) Sâmi

Nr. 217, s. 77, 1 Kânûn-ı Sâni 1319.

3. 74. Enis Hakkı: Nağme-i Kalb

Bir güzel kız, edâ-yı şuhuyla
Gülşenin sine-i lâtifinde
Dinliyordu samim-i ruhuyla
Ruh-firîb bir terane-i vuslat
Okunurdu neşîde-i hasret
Gözlerinde o nazenin meleğin
Emel misin, sen ey nedime-i can
Yeter artık bu çektiğim hicran
Gaşyeder bak! Beni bu manzar, gel
Yaşamak isterim seninle güzel.

Enis Hakkı

Nr. 198, s. 2, 19 Ağustos 1319.

3. 75. Enis Hakkı: Terâne-i Sevdâ

Gel sevdiceğim gizlice ezhâr arasından
 Sevdâmızı yâd eyleyerek ağlayalım biz
 Sevdim seni rahm et bana ey gonca-i sevdâ
 Her dem seni fikretmedeyim böylece sensiz
 Karşımdaki küh-sâr ile deryâda emvâc
 Etti yine âmâlimi, efkârımı târâc
 Vaktâ ki sabah işte, zemin garka-i envâr
 Lâkin neye muğber bana ol yâr-i vefâdâr
 Tasvir edemem aşkımı ey şuh-ı sitemkâr
 Gönlüm oluyor nur-ı hayâlin ile bidâr

Enis Hakkı

Nr. 192, s. 321, 3 Temmuz 1319.

SONUÇ

Musavver Fen ve Edeb mecmuası 4 yıl boyunca ve 222 sayı olarak yayınlanmış edebî bir mecmuadır. Kendi döneminin edebiyat dünyasının odak noktası olamamışsa da içerdiği edebi malzeme Türk edebiyatı için önemlidir. Biz bu çalışmamızda mecmuayı kimlik bilgileri, şekil özellikleri, yazar kadrosu, yayın politikası ve edebi faaliyetlerini başlıklar altında çeşitli yönleriyle ele almaya çalıştık. Fihrist bölümünde Musavver Fen ve Edeb mecmuasında yayımlanan bütün yazı, fotoğraf ve resimler tespit edilmiş ve gün ışığına çıkarılmıştır. Ayrıca bazı metinler bugünkü harflere aktarılarak mecmuanın edebi görünümünü örneklenmiştir.

Musavver Fen ve Edeb mecmuasındaki yazıların bir kısmı fen ve güncel konularla ilgili olsa da mecmuanın ağırlık noktası edebiyattır. Döneminin edebi panoramasını anlamada Musavver Fen ve Edeb mecmuası önemli bir kaynaktır. Zira Mehmed Tahir Bey tarafından çıkarılan bu mecmuanın, yine onun tarafından çıkarılan o dönemin ünlü mecmualarından olan Malumat ve İrtika mecmualarıyla organik bağları bulunmaktadır. Musavver Fen ve Edeb mecmuasında bu mecmualara bir hayli göndermede bulunulmuştur. Yazar kadrosunda da bir ortaklığın olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Türk edebiyat basını II. Abdülhamit dönemi önümüze gerçekten zengin bir birikim sunmaktadır. Musavver Fen ve Edeb mecmuası da bu zengin birikim içinde yer almaktadır. Geniş bir yazar kadrosuna ve içeriğe sahip olması nedeniyle ayrıca bir öneme sahiptir. Mecmuada edebiyat eseri ve edebi makale yayımlayan bazı yazarların aynı zamanda fen ve güncel konularla ilgili yazılar da yayımlamış olmaları özellikle vurgulanması gereken bir noktadır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Şerif, Yenileşme Dönemi Türk Şiiri ve Antolojisi 1, Akçağ Yay. Ank. 1996.
- Banarlı, Nihad Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, c. 2, MEB Yay. İst., 1997.
- Devellioğlu, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi Yay., Ank., 1993.
- Duman, Hasan, İstanbul Kütüphaneleri Arap Harfli Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu 1828-1928, , İst., 1986.
- Enginün, İnci, Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları, Dergâh Yay., İst., 1983.
- Erbay, Erdoğan, Maarif Mecmuası, Tafsilli Fihrist ve Bütün Metinler, Atatürk Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 1991.
- Eski Harfli Türkçe Süreli Yayınlar Kataloğu , c.1, Milli Kütüphane Başkanlığı Yay., Ank., 1987.
- İnal, Mahmut Kemal, Son Asır Türk Şairleri, c. I, II, III, IV, Dergah Yay. 3. bsk., İst., 1998.
- İskit, Server R., Türkiye’de Neşriyat Hareketleri Tarihine Bir Bakış, 2. bsk. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ank., 2000.
- Kaplan, Mehmet, Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar 1, Dergah Yay. İst. 1976. Matbaası, Ank. 1969.
- Necatigil, Behçet, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Varlık Yay. İst. 1970.
- Semih, Mehmet, Türk Edebiyatında Mahlaslar, Takma Adlar, Tapşırmalar, Lâkaplar, Anahtar Kitaplar Yayınevi, 1993.
- Şapolyo, Enver Behnan, Türk Gazetecilik Tarihi ve Her Yönüyle Basın, Güven Yay., Ank. 2000.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi, Edebiyat Üzerine Makaleler, Dergâh Yay., 2. bsk., İst., 1977.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi, Ondokuzuncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi, Çağlayan Kitabevi, 5. bsk., İst., 1982.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergâh Yay. İst. 1971.
- Türkiye’de Dergiler ve Ansiklopediler, Gelişim Yay. İst. 1984.
- Yılmaz, Mehmet, Edebiyatımızda İslamî Kaynaklı Sözler, Enderun Kitabevi, İst., 1992

DİZİN

- A(yın) Aziz, 42, 110
 A(yın) Celâl, 5, 8, 110, 205, 228, 230, 242, 243
 A(yın) Cemaleddin, 26, 110
 A(yın) Dîdâr, 8, 110
 A(yın) Fâîkâ, 8, 110
 A(yın) Fûrûzân, 8, 110
 A(yın) Hâkî, 33, 110, 187, 188
 A(yın) Hasib, 30, 110
 A(yın) İsmet, 8, 110
 A(yın) M., 55, 110
 A(yın) Muhlis, 30, 110
 A(yın) Nureddin, 8, 110
 A(yın) Nûrî, 5, 8, 26, 72, 73, 111, 200, 222
 A(yın) Rahmî, 5, 7, 9, 33, 35, 36, 37, 75, 111, 135, 145, 177, 186
 A(yın) Recep, 42, 111
 A(yın) Refîk, 9, 111
 A(yın) Rızâ, 9, 111
 A(yın) Semih, 56, 111
 A(yın) Tefvik, 26, 111
 A(yın) Ulvi (Halepli), 27, 111
 A(yın) Vecdî, 9, 27, 111
 A(yın) Veysî, 9, 112, 244
 A(yın) Zühdü, 9, 112
 A.F. Vicdân, 9, 112
 Abbas Haverî, 55
 Abdullah Cemal, 9, 112
 Abdullah Sâmi, 27, 112
 Abdullah Zühdü, 33, 112
 Abdurrahman Dursun, 9, 112
 Abdülhamit II (Sultan), 1, 2, 3, 255
 Abdüssamed Sabri, 9, 112, 235
 Abidin, 9, 87, 105, 112, 207
 Adem Rızâ, 31, 38, 42, 44, 88, 112

- Adem Sâfi, 39, 112
 Adviye, 27, 112
 Âgâh Kemal, bk. [BEYATLI, Yahya Kemal].
 Âgâh, bk.[BEYATLI, Yahya Kemal]
 Ahmed Ahmedî, 9
 Ahmed Avni, 9, 112
 Ahmed Celâl, 9, 49, 112
 Ahmed Cemil, 5, 9, 112, 217, 218
 Ahmed Fâik, 39, 113
 Ahmed Hâşim, 5, 10, 113
 Ahmed Haydar, 31, 113
 Ahmed Hilmi,, 5
 Ahmed Lütü, 10, 113
 Ahmed Melih, 10, 34, 113, 197
 Ahmed Muhtar, 27, 35, 113, 125
 Ahmed Nafi, 49, 113
 Ahmed Nedim, 27, 113
 Ahmed Râsim, 10, 16, 31, 42, 49, 56, 77, 86, 113, 131
 Ahmed Rebi'i, 5
 Ahmed Refik, 7, 34, 38, 41, 48, 69, 86, 114, 172
 Ahmed Refiki, 115
 Ahmed Rifat, 6, 31, 115
 Ahmed Salih, 10, 115, 240
 Ahmed Settar, 10, 27, 36, 115, 135
 Ahmed Şinasî, 5, 10, 34, 35, 39, 115, 116
 Ahmed Tahir, 10, 116
 Ahmed Ziyâ, 43, 116
 Ahmed Ziyâeddin, 10, 116
 Ahmed, 5, 6, 7, 9, 10, 16, 27, 31, 34, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 48, 49, 50, 55, 56, 66, 69, 74, 75, 77, 86, 103, 104, 107, 112, 113, 114, 115, 116, 123, 125, 131, 134, 135, 136, 158, 172, 197, 217, 218, 240
 Ahmet Mithat, 50, 116
 Alaaddin, 10, 116
 Ali (Avlonyalı), 11, 116
 Ali Atıf (Giresunlu), 11, 116
 Ali Fehmi, 11, 116
 Ali Gâlip, 11, 27, 102, 116

- Ali İhsan (Müftüzade), 2, 3, 192, 194, 196
 Ali Nizami, 6, 31, 117
 Ali Nureddin, 11, 117
 Ali Rızâ (Avlonyalı), 11, 117
 Ali Rıza Seyfi, 2, 6
 Ali Rıza,, 5
 Ali, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 27, 31, 32, 33, 34, 36, 38, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 55, 56, 63, 66, 70, 73, 75, 76, 83, 85, 97, 102, 104, 107, 110, 116, 117, 118, 119, 125, 135, 140, 180, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 223
 Andelib, bk. Faik Esad
 Arif Hikmet (Hersekli), 11, 119
 Arif, 11, 34, 42, 111, 119, 120, 178, 179
 Âsaf (Yenişehirli), 11, 120
 Âsım- Rahmî, 11, 120
 Avram Naum, 11
 Baha Tevfik, 27, 120
 Bahaeddin (Abdülkerimzâde), 11, 17, 120, 131
 Bahir (İnegöllü), 11, 120
 Bedreddin, 11, 13, 35, 120, 126, 173
 Bedri Ziyâ, 11, 120, 199
 Bedriye Aliye, 11, 120
 Behic, 11, 75, 120
 Behzâd, 11, 120
 BEYATLI, Yahya Kemal, 5, 9, 27, 248, 249, 250
 Bir Köylü, 11, 120
 BİSMARCK, 41, 115.
 BOLAYIR, Ali Ekrem, 8, 33, 110.
 BYRON, Lord, 40, 137.
 C. Haşmet, 57, 120
 C. İsmail, 63, 120
 Celâl, 48, 69, 90, 92, 120, 174, 176
 Celil, 11, 31, 35, 55, 80, 101, 121, 125
 Cemâl, 11, 121
 Cemil, 34, 39, 48, 69, 75, 121, 123, 124, 131, 217, 218
 Cenab Şahabeddin, 12, 121, 213, 214, 215, 216
 Cevri, 12, 121
 Cinânî, 12, 18, 121

COLORIDGE, Samuel Taylor, 6
 DARWİN, Charles, 176
 DOBRUS, Hanri (Prens), 106
 E(lif) Ferid, 43, 121
 E(lif) H(a) Nafiz (İzmirli), 12
 E(lif) Hakkı (Erzurumlu), 12, 121
 E(lif) Hakkı (Kesriye'den), 12, 27, 121
 E(lif) Hamdi (Süleymaniyeli), 27, 122
 E(lif) Kâzım, 27, 122
 E(lif) Necdet Semih, 12, 122
 E(lif) Rauf (İbnürRüşd), 12, 122
 E(lif) Rifat Enisî, 27, 122
 E(lif) S(in), 12, 122
 E(lif) Sâmi, 12, 122, 252
 E(lif) Sermed, 12, 27, 122
 E(lif) Seyfeddin, 12, 122
 E(lif) Vedad, 12, 122
 E(lif) Zekâ, 12
 E(lif) Zühdü (Abdülgaforzade), 27
 Ebulfevzi Neşet, 34, 122
 Ebüzziyâ Tefvik, 34
 Edhem, 12, 123
 Edîb, 10, 12, 17, 27, 51, 57, 63, 75, 113, 123, 127, 128, 131
 Emin Fikri (İbnürreşid), 13
 Emin, 5, 13, 19, 26, 28, 52, 59, 69, 71, 74, 123, 131, 137, 158, 173, 192, 195
 Emine Lâmia, 27, 123
 Enis bin Süleyman, 75
 Enis Hakkı, 13, 123, 253, 254
 Enîse Zulmet, 13, 123
 Enver, 13, 123, 256
 ERBAY, Erdoğan, X
 Esad Râmiz (Trabzonlu), 13, 123
 Eşref, 13, 21, 123, 143
 F. Bedi'â, 13, 123
 F. M. Nihâni, 57, 123
 F. Mahmud Nedim, 13, 123
 F. Nâsir, 41, 124

F. Nezihî, 13, 27, 124
 F. Reşâd, 13, 124
 Fahreddin, 34, 124
 Faik Bedihî, 27, 124
 Faik Esad, 171
 Faik, 27, 48, 124
 Fatma Aliye, 47, 124
 Fatma Nâdire, 31, 124
 Fazlı, 5, 13, 124
 FERERA, İsak, 16, 64, 129
 Ferid Necdet, 13, 124
 Ferid Zihnî, 13, 28, 124
 Feridun, 35, 125, 160
 Fevzi Şeydâ, 28, 125
 FLAMARRION, Camille, 19, 51, 127, 137, 175
 FOSTER, Charles , 33, 112
 FREDERİCK (Alman Kralı), 88
 Furûgî, 13, 125
 GALİLE, Galileo, 174
 Gâlip Hasib, 31, 40, 125
 Gâlip, 31, 40, 41, 50, 125, 129
 Gezâ, 13, 125
 H(a) Ferid, 14, 126
 H(a) Hasib (Edirne), 14, 126
 H(a) Hasib, 227
 H(a) Muhlis, 14, 28, 75, 126
 H(a) Remzî (Vodinalı), 5, 14, 31, 35, 126, 197, 198, 224
 Hâfız Hüseyin Şevket, 14, 127
 Hâfız İsmail (İzmirli), 55, 127
 Hâfız Müctebâ, 14, 127
 Halid Eyüp (Yenişehirizâde), 50, 127
 Halil Rüşdü, 14, 127
 Halil, 14, 51, 97, 127, 211, 245
 Halim Mahi, 57, 127
 Hami (Edirne'den), 14, 127
 Hamid, 28, 30, 127, 157, 170
 Hasan Hilmî, 14, 127

- Haşim, 47, 127
 Hayriye, 51, 127, 181, 184, 211
 Hayriyye Bint-i Halil, 14, 128
 Hikmet Celâl, 14, 128
 Hikmet Hicrî (İbnürrefik), 14, 43, 128
 Hikmet Hicrî, 14, 28, 31, 32, 35, 43, 57, 128, 132
 Hikmet Suad, 28, 128
 Hikmet, 11, 14, 28, 31, 32, 35, 43, 48, 57, 73, 75, 119, 120, 128, 132, 174
 Hilmî Efendi (Müftü, Kıbrıslı), 14, 128
 Hüseyin Dâniş, 7, 35, 128
 Hüseyin Hüsnü, 69, 128
 Hüseyin Kâzım, 36, 40, 128, 135, 163
 Hüseyin Naci, 14, 128
 Hüseyin Nazım (Sirozî), 31, 128
 Hüseyin Razi, 14, 128
 Hüseyin Şevket (Hâfız), 14, 129
 İbnürrasih Suad, 15, 129
 İbnürrifat Samih, 15, 129
 İbrahim Edhem, 5, 15, 28, 129
 İbrahim Hakkı, 15, 129
 İbrahim Necâtî, 15, 129
 İbrahim Nüzhet, 28, 75, 129
 İhsân Fahrî, 15, 28, 129
 İhya, 5, 15, 129
 İlyas Sukuti, 34, 115
 İsmail (Tophâneli), 16, 130
 İsmail Hakkı (İbnürrızâ), 16, 130
 İsmail Hakkı, 16, 28, 42, 52, 130
 İsmail Hazık, 64, 130
 İsmail Nazmî, 16, 130
 İsmail Nihâd, 16, 130
 İsmet, 16, 20, 32, 34, 120, 130, 138, 178, 179
 İzzet, 16, 130, 163, 164
 Kâzım (Süvâri), 28, 130
 Kemâl Hüznî, 16, 35, 52, 130
 Kemâl, 16, 21, 28, 32, 35, 36, 39, 42, 52, 53, 71, 73, 75, 76, 112, 130, 135, 138,
 143, 197, 250

Kenân, 16, 73, 130
 KEPLER, 174
 KOPERNİK, 174, 175
 KUNTAY, Midhat Cemal, 64, 73, 142
 LAMARTİNE, Alphonse de, 6
 Lâmi, 16, 30, 71, 79, 130, 153
 M(ehmed) Âsaf, 32, 131
 M. A(yın), 28, 59, 131
 M. Asım (Alaşehirli), 16, 131
 M. Bahir, 59, 131
 M. C., 32, 131
 M. Cazribadi, 17, 131
 M. Celâleddin (İrfânzâde), 17, 28, 131
 M. Cinâni, 17, 131
 M. Fahreddin, 17, 132, 236
 M. Faik, 28, 132
 M. Fikret (İbnürrızâ), 28, 132
 M. Halid, 208
 M. Hamdî, 17, 132
 M. Hilmî, 17, 28, 67, 132
 M. İhsân, 28, 132
 M. Kadri, 40, 132
 M. Kâmil, 52, 132
 M. Nedim, 17, 133
 M. Nezih, 17, 133
 M. Nûrî Şeydâ, 17, 32, 39
 M. Nusret, 17, 133
 M. Rauf, 6, 133
 M. Rızvân, 40, 42, 133
 M. Rüşdü (Eyüplü), 32, 133
 M. Sabrî, 17, 133
 M. Safvet, 29, 133
 M. Selahaddin, 17, 133
 M. Server, 189
 M. Ulvi, 49, 133
 M. Vasfî, 18, 29, 134
 M. Vicdâni, 40, 134

M. Zülfikâr, 18, 134
 M.Cemal, IX
 M.Fâzıl, 18, 132
 M.Halid (Nimetzâde), 18, 134
 M.Hilmi, 18
 M.Sadık, 18, 134
 Mahmud Bedî', 18, 134
 Mahmud Fikret, 18, 29, 75, 134, 203, 204
 Mahmud Fikri, 29, 134
 Mahmud Fuad, 18, 134
 Mahmud Hamdi (Hısnımansurlu), 18, 134
 Mahmud Kemâl, 18, 134
 Mahmud Nedim (Uşakizâde), 18, 29, 134
 Mahmut Ekrem (Recaizâde), 18, 134
 Manastırlı Rifat, 18, 134
 Medhi, 29, 75, 134
 Mehmed Asım, 18, 134
 Mehmed Hilmi, 5
 Mehmed Âkif, 18, 29, 209
 Mehmed Âsaf, 2, 5, 7, 19, 29, 32, 35, 36, 38, 39, 43, 52, 73, 76, 88, 116, 128, 135, 136, 152, 197
 Mehmed Baha, 29, 136
 Mehmed Celâl, 5, 19, 28, 29, 45, 131, 136, 137, 167, 226
 Mehmed Cemil, 19, 29, 33, 40, 137, 155
 Mehmed Cevad, 21, 140
 Mehmed Enisi, 40, 137
 Mehmed Fâik, 19, 137
 Mehmed Halid, 70, 137
 Mehmed Hamdi, 6, 19, 32, 47, 52, 74, 137
 Mehmed Hikmet, 29, 32, 138
 Mehmed Hilmi, 2, 7, 19, 239
 Mehmed İrfân, 20, 138
 Mehmed Muharrem, 5, 20, 29, 32, 37, 138, 197, 220, 237
 Mehmed Naşid, 163
 Mehmed Nâzım, 20, 139
 Mehmed Necip, 29, 139, 241
 Mehmed Nûrî, 20

Mehmed Râsim (Selânikli), 20, 139
 Mehmed Rüşdü, 20, 139
 Mehmed Sabit, 20, 139
 Mehmed Safvet, 29, 139
 Mehmed Said, 20, 139
 Mehmed Salim, 29, 37, 52, 139
 Mehmed Serverî, 47, 139
 Mehmed Sıdkı (İzmirli), 21, 139
 Mehmed Şerif, 21, 139
 Mehmed Şevket, 21, 139
 Mehmed Tahir, IX, 1, 3, 21, 76, 77, 95, 100, 140, 255
 Mehmed Ziyâ, 52, 64, 140
 Memduh, 21, 25, 29, 133, 140, 154
 Mesud Remzî, 2, 6, 52, 59, 64, 140
 Muallim Feyzi (Bursa'dan), 21, 142
 Muallim Naci, 35, 173
 MUSSET Alfred de, 6
 Mustafa Kemal., 2, 5
 Mustafa, 2, 5, 21, 32, 37, 39, 40, 42, 51, 53, 56, 64, 68, 75, 76, 142, 143, 144
 Münir Safder, 21, 144
 Nafizi, 22, 144
 Nail, 29, 144, 242
 Naim Fikret, 22, 144
 Nakîb Hicrî, 53, 60, 64, 68, 144
 Nâkîb, 60, 145
 Nakid, 22, 145
 Namık Ekrem, 2, 3, 5, 7, 21, 29, 37, 60, 144, 165, 177, 231, 232, 233
 Nâmık Sadrî, 2, 3, 5, 7, 22, 29, 32, 43, 67, 68, 74, 146, 201
 Nazîf, 5, 23, 29, 43, 53, 61, 148
 Necmeddin (Malatyalı), 23, 149
 Nef'i, 35, 173
 Nesip (Üsküdar'dan), 23, 149
 NEWTON, Isaac, 174, 175
 Nezih, 23, 25, 149, 158
 Nidaî, 23, 149
 Nihâd Recâî, 61, 149
 Nureddin (Ohrili), 23, 149

Nûrî (Hocazâde), 23, 149
 Nuri Bedî', 30, 149
 Nûrî, 14, 17, 23, 32, 39, 43, 46, 89, 101, 120, 127, 133, 140, 149
 Nurullah Meftuni, 23, 149
 Nusret Hilmî, 30, 149
 Nusret Yektâ, 23, 149
 Nutkî, 23, 43, 54, 149, 153
 ORPİLYAN, Serkis, 6, 40, 154
 Osman Rifat, 43, 150
 Ömer Adil, 23, 30, 44, 150
 Ömer Aziz, 5, 6, 23, 30, 32, 39, 40, 150, 202, 251
 Ömer İhyâ, 23, 150
 Ömer Lütfü, IX, 2, 5, 23, 150
 Ömer Rahmî, 65, 151
 PROCTER, Adelaine Anne,, 6
 Rahmî (Hısnımansurlu), 24, 152
 Rahmi, 5, 7, 177, 185, 186
 Rahmî-Hilmî, 24, 152
 Rauf, 12, 24, 36, 40, 122, 136, 152
 Rebi'î, 9, 17, 24, 27, 31, 37, 50, 55, 66, 72, 111, 114, 124, 132, 143, 152
 Refet (İbnülasım), 32, 152
 Resmî, 33
 Rıfkı, 33, 34, 37, 38, 116, 136, 152
 Rifat Müeyyid, 42, 152
 Rifat Paşa, 10, 97, 101, 113
 Rüşdü (İbnülhızır), 24, 152
 Rüştü, 210
 S(in) Âsaf, 23, 24, 149, 152, 225
 S(in) Bedî'a, 24, 152
 S(in) Cinân, 24, 152
 S(in) E(lif), 54, 61, 67, 68, 152
 Sa'dî, 24, 35, 128, 153
 Saadet Nezihî, 62, 153
 Sabit Sâfî, 24, 153, 212
 Sabrî, 21, 24, 143, 153, 221
 Sadık, 24, 56, 153
 Sadî, 234

Sadi, 25, 37, 57, 88, 122, 139, 153
 Sadrî, 25, 153
 Safvet Kemâl, 25, 153
 Safvet Nezihî, 54, 88, 89, 153
 Safvet Suad, 40, 154
 Safvet Ziyâ, 85, 88
 Saime (Hüdayi), 25, 154
 Salih Muzaffer, 30, 75, 154
 Salyâni, 39, 154
 Sâmi (İbnürrifat), 25, 154
 Sâni Nejdî, 25, 154
 Selahaddin Bedri, 25, 154
 Servet, IX, 30, 33, 76, 99, 100, 105, 110, 154, 180
 SEYENKEVİÇ, Hanrik, 41, 155
 Sıdkı, 21, 25, 27, 30, 36, 43, 71, 120, 122, 135, 139, 152, 154
 Suad (İbnürrasih), 25, 154
 Suad Nezihî, 73
 Süha Vecdî, 30, 154
 Süleyman Asaf, 189, 190
 Süleyman Bahrî, 25, 30, 154
 Süleyman Rızâ (İzmir'den), 25, 154
 Süleyman Sırrı, 65, 154
 Sünbülî, 25, 74, 154, 155
 Ş. Fahrî, 40, 155
 Şahâb Emced, 62, 155
 Şampur, 54, 155
 Şekip, 25, 38, 54, 62, 65, 69, 155
 Şemsettin Sâmi (İşkodralı), 25, 156
 Şemsî, 25, 156
 Şevki (Diyarbakırlı), 25, 156
 Şeyh Vasfî, 39, 156
 Şinasî, 25, 156
 Tahir (İzmirli), 30, 156
 Tahsin, 25, 156
 Takiyüddin, 30, 156
 Talat Hicâbî, 2, 30, 33, 43, 54, 156, 167, 170
 Tefvik (Selânikli), 33, 157

Tevfik Fikret, 25, 157
 Tevfik Messar, 25, 157
 Tirnovalızâde, 25
 TRUYE, Andre, 40, 132
 Turgud Reis, 6
 Turhân Nimet, 30, 33, 157
 ULAŞ, Hüseyin Avni, 31, 128
 ULUNAY, Cevad refi', 12, 71, 73, 121
 US, Hakkı Tarık, X
 UŞAKLIGİL, Halid Ziya, 190
 Vassaf Kadri, 30, 33, 158, 186
 Y. N, 25, 158
 YALÇIN, Hüseyin Cahid, 28
 YAZICIYAN, M., 49, 134
 Yunus Nâdî, 33, 38, 41, 47, 62, 83, 158
 YURDAKUL, Mehmed Emin, 5
 YURDAKUL, Mehmed Emin, 19, 137
 Yusuf İzzet, 5, 26, 72, 158
 Yusuf, 5, 25, 26, 30, 54, 67, 69, 72, 75, 158, 159, 246
 Zihnî (Haydarzâde), 26
 Ziver, 26, 159
 Ziyâ Şâkir, 26, 159

ÖZGEÇMİŞ

1981 yılında Rize’de doğdu. İlk ve orta tahsilini Rize, Niğde, Sivas ve Erzurum’da tamamladı. 1998 yılında Erzurum Lisesi’nden mezun oldu. Aynı yıl Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde lisans öğrenimine başladı. 2002 yılında bu bölümden başarıyla mezun oldu. Aynı yıl Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yüksek lisans öğrenimine başladı ve Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde araştırma görevliliği sınavını kazandı. Halen bu görevine devam etmektedir.

+

